

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๕ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่มาลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๙๐ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ บัดนี้
ได้เวลานัดประชุมแล้ว สมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๘ (เป็นพิเศษ)

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ขอเรียนว่า
ระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านไปแล้ว ๒๐๘ วัน
ก็เหลือเวลาจำกัดแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๒ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช . . . ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช . . . พิจารณาเสร็จแล้ว ต่อจากการประชุมครั้งที่ ๒๘ เมื่อวันอังคารที่
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ก่อนที่จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช . . . ก็อยากจะขอปรึกษากับคณะกรรมการแปรรูปคดีและสมาชิกว่า
ตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้คณะกรรมการนำส่วนที่ ๓ ของวุฒิสภา
กลับไปพิจารณาทบทวน แล้วคณะกรรมการได้ดำเนินการไปจนถึงไหนแล้ว
นั้นเรื่องหนึ่ง อีกเรื่องหนึ่งก็คือ เรื่องที่เราจบการประชุมว่าด้วยหมวดคณะรัฐมนตรี
แล้วก็มีข้อที่มีแปรรูปคดีหลาย ๆ เจ้าของผู้ติดขัดอยากจะปรึกษากับประธานคณะกรรมการ
และกรรมการก็อยากจะขอปรึกษาดูว่ามีไปเกี่ยวข้องกับตรงไหนบ้าง ก็ไม่ทราบ
ว่าข้อปรึกษาได้ผลเป็นประการใด ก็อยากจะให้ท่านประธานคณะกรรมการได้รายงาน
ต่อที่ประชุมนี้ทั้ง ๒ เรื่อง เอาเรื่องสุดท้ายก่อนที่ผมเวียนถาม คือเรื่องหมวดคณะรัฐมนตรี
เชิญครับท่านประธาน

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานครับ
เรื่องหมวดคณะรัฐมนตรี สืบเนื่องมาจากที่ประชุมได้ลงมติรับมาตรา ๒๐๘ ในเรื่องของ

การแบกหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และเมื่อวานนี้นั้นประธานได้กรุณาหยุดพักการประชุมเมื่อประมาณบ่าย ๕ โมงเย็น เพื่อให้เกิดคณะกรรมการได้มีโอกาสพูดคุยกันถึงเรื่องวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงนี้ ตามโครงสร้างเก่าที่ผมได้เคยเรียนให้ทราบแล้วคือว่า เมื่อมีการแบกหน้าที่ระหว่างนิติบัญญัติและบริหารนั้นตามโครงสร้างที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันในร่างฯ ก็คือว่า ท่านผู้ใดก็ตามที่ไปเป็น นายกรัฐมนตรีหรือไปเป็นรัฐมนตรี ที่เป็น ส.ส. จากบัญชีรายชื่อพรรค เมื่อท่านผู้นั้นไปทำหน้าที่ทางฝ่ายบริหารแล้ว ก็ให้เลื่อนคนที่อยู่ลำดับต่อไปในบัญชีรายชื่อพรรค ทั้ง ๆ ที่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้งให้เลื่อนไป ๑ ท่านขึ้นไปแทนที่ วิธีการนี้ก็เป็นวิธีการที่ค่อนข้างจะไม่ยุ่งยากและไม่ไปกระทบกระเทือนเสียงข้างมากของฝ่ายรัฐบาล สำหรับ ส.ส. เขตที่ไปเป็นรัฐมนตรีหรือไปเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น โครงสร้างปัจจุบันก็คือการให้ลาออกจากการเป็น ส.ส. และก็มีมีการเลือกตั้งซ่อม ประเด็นที่ทางฝ่ายคณะกรรมการได้พยายามหาวิธีการก็คือว่า จะทำอย่างไรที่จะไม่ให้การแบกหน้าที่นี้มีโอกาสที่จะกระทบกระเทือนเสถียรภาพของรัฐบาลมากเกินไป เพราะฉะนั้นในการพิจารณานั้นก็คำนึงถึงเรื่องของการเลือกตั้งซ่อม ก็มีผู้เสนอแปรญัตติว่า ถ้าเผื่อจะไม่ให้กระทบกระเทือนเสียงของรัฐบาลในสภาแล้วนั้นก็อาจจะไม่มีการเลือกตั้งซ่อม แต่ในการเลือกตั้งทั่วไปนั้นแทนที่จะเสนอคนเดียวก็เสนอเป็นเบอร์ไป และในเบอร์นั้นที่เรียกว่าอยู่กันตัวเดียวกันหรือในทิกเก็ต (Ticket) ตัวกัน ก็ประกอบด้วย ๒ ชื่อ -----

เมื่อมีการเลือกตั้งในวัน หรือเบอร์เดียวในวันไป ก็หมายความว่า ๒ คน ได้รับเลือก ในกรณีที่คนที่ ๑ ไปเป็นรัฐมนตรี คนที่ ๒ ก็ไปเป็น ส.ส. สำรองแทน และมีการพูดไปถึงด้วยว่าจะล็อก (Lock) อะไรบางอย่างที่เรียกว่า ตัวสำรองนั้น ไม่สามารถที่จะลงเลือกตั้งคราวหน้าได้ เพื่อจะได้ไม่ไปข้อย่างอำนาจของคนที่จะไปเป็นรัฐมนตรี แต่ปรากฏว่ามีเสียงไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวนค่อนข้างจะมากหน่อย ไม่เห็นด้วยในหลักการ และก็ไม่ได้เห็นด้วยในทางด้านปฏิบัติ เพราะว่าเกรงไปว่า ความสลับซับซ้อนจะมีมากเกินไป ผู้ออกเสียงอาจจะไม่เข้าใจ หรือบางครั้ง บางคราวการเลือกตัวคนมาเป็นสำรองนั้น อาจจะเป็นวิธีการที่ไม่มาเชื่อถือ หรือไม่น่าเชื่อถือมากนัก และก็มีความเสี่ยงหลายประเด็น ก็ได้มีผู้เสนออีกด้านหนึ่งว่า ถ้าอย่างนั้นในกรณีนั้นถ้าเพื่อ ส.ส. เขตไปเป็นรัฐมนตรี ก็ไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องการ เลือกตั้งเขต ไปเอาคนที่มิได้อยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคมาแทนเลย มันก็สะดวกดี ใช้บัญชีรายชื่อพรรค ซึ่งปรากฏชัดเจนอยู่แล้ว แต่มันก็มีข้อแม้หลายกรณีที่ว่า ส.ส. เขตบางรักไปเป็นรัฐมนตรี เสร็จแล้วไปเลือกอีกคนหนึ่งบัญชีรายชื่อพรรค ซึ่งเขาเป็นคนของเชียงราย และคนเชียงรายมาอยู่ที่ ส.ส. เขตบางรักนั้นจะทำหน้าที่ใด ไม่ได้ มันก็พูดถึงปัญหาว่าที่เขาเอาเข้ามา เขามาเพื่ออะไร เขามาเพื่อมาทดแทน คณะเสียงเท่านั้นหรือ เพื่อมายกมือในสภาเท่านั้นหรือ ก็ปรากฏว่ามันไม่ใช่ได้มา ยกมือในสภาเท่านั้น เขาคงจะต้องลงไปดูถึงพื้นที่ด้วย ช่วยรัฐมนตรีอะไรต่าง ๆ สรุปแล้วก็มีการตั้งข้อสังเกตในทางที่ไม่ค่อยเห็นด้วยอีกหลายประการด้วยกัน เพราะฉะนั้นในการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ ผมถือยึดหลักว่าถ้าเพื่อเป็น ข้อเสนออันไหนก็ตามที่ไม่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางภายในกรรมาธิการ แล้วนั้น ก็เป็นการไม่สมควรที่คณะกรรมการจะมานั่งออกเสียงกัน เพราะว่า สิ่งโครงสร้างที่เราเสนอในปัจจุบันนั้นเป็นโครงสร้างที่ได้มีการถกเถียงกันมา ๕ เดือนแล้ว แต่เราจะมาเปลี่ยนโครงสร้างปัจจุบัน เพราะว่าต้องการหาทางออก บางอย่าง โดยที่คณะเสียงชนะกัน ๒ เสียง ๓ เสียง ผมคิดว่ามันไม่เป็นวิถีทาง ที่ถูกต้อง ซึ่งแนวทางนี้ของคณะกรรมการทุกท่านรับได้ สรุปแล้วก็คือว่าให้ยื่น โครงสร้างนี้ไว้อย่างเดิม แต่ในการที่ยื่นโครงสร้างนี้ไว้อย่างเดิม ก็อยากจะได้โอกาสเรียนให้ทางท่านสมาชิกสภาว่างๆ ได้รับทราบข้อมูลและข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า และยังมีการพูดถึงว่ารัฐมนตรีควรจะมาจากบัญชีรายชื่อพรรคเท่านั้น จะได้หมด ปัญหาเรื่อง ส.ส. เขต ก็มีการพูดกันว่าถ้าเผื่อว่าอย่างนั้นแล้วก็ตามกับเป็นการ แบ่ง ส.ส. เป็น ๒ ประเภท ทำไม ส.ส. เขต ถึงเป็นรัฐมนตรีไม่ได้

Legislative Institutional Repository of Thailand

ทำมาจะต้องเอาจาก ส.ส. บัญชีรายชื่อพรรค สร้างความเหลื่อมล้ำกัน

จากประเด็นทั้งหมดมันก็มาลงตัวว่า ควรจะยื่นโครงการสร้างเดิม เฉพาะโครงการสร้างเดิมนั้นพูดถึง เรื่องการแบ่งหน้าที่ และเมื่อโครงการสร้างเดิมนั้นเน้นถึงเรื่องการเสริมสร้างพรรคการเมือง เสริมสร้างการบริหารของพรรคการเมือง เสริมสร้างการคลังตัวของพรรคการเมืองและหัวหน้าพรรค ทุกสิ่งทุกอย่างในการจัดตั้งกรม. มันน่าจะให้ความคล่องตัวนี้เหลือคงไว้กับรัฐบาลหรือกับพรรคการเมืองที่จะทำหน้าที่จัดตั้งรัฐบาล เขามีสิทธิที่เขาจะเลือกคนจำนวนเท่าไรก็ได้ จากบัญชีรายชื่อพรรค เขามีสิทธิที่จะพิจารณาว่าเขาจะเลือกใครก็ได้ จาก ส.ส. เขตปล่อยให้เป็นกลไกของพรรค ในปัจจุบันนี้เราใช้ระบบกลไกตลาด ในนโยบายของการค้าและธุรกิจ ถ้าเพื่อเราใช้โครงการสร้างเดิมนั้นก็คือ การปล่อยให้กลไกทางการเมืองมันทำงานของมันเองโดยธรรมชาติ แล้วหัวหน้าพรรคก็ดี หัวหน้ารัฐบาลก็ดี เขาย่อมใช้ดุลยพินิจและใช้วิจารณญาณที่จะคำนึงถึงทุก ๆ ด้านเวลาเขาตั้ง กรม. เราไม่ต้องไปกำหนดว่า ๒ ใน ๓ จะต้องมาจากบัญชีรายชื่อพรรคจะต้องมาจาก ส.ส. เขต ไม่ต้องไปกำหนดอะไรทั้งนั้น ทั้งหมดนี้มันเสริมสร้างกับสิ่งที่เราได้ปรับปรุงอะไรบางอย่าง เพราะเดิมนั้นที่มีโครงการอันนั้นขึ้นมา นั้น เราให้ครอบคลุมถึงตัวนายกรัฐมนตรี ตัวรัฐมนตรี และข้าราชการการเมืองอื่น ๆ ซึ่งอาจจะกระทบคน ๕๐ คน ๙๐ คน แต่ปัจจุบันนี้ตัดออกไปแล้ว ข้าราชการการเมืองก็ไม่มีแล้ว และคณะรัฐมนตรีก็ลดจาก ๕๙ คน มาเหลือ ๓๖ คน---

เพราะฉะนั้นจะกระทบกันจริง ๆ ก็ ๓๖ และใน ๓๖ นั้นก็ไม่ใช้กระทบ
๓๖ เสียง เพราะส่วนหนึ่งก็คงจะมาจากบัญชีรายชื่อพรรคอยู่แล้ว สมมุติ
ติดอย่างง่าย ๆ บัญชีรายชื่อพรรคมา ๑๘ เสียง มา ๑๘ คน ก็จะกระทบจริง ๆ
ก็ ๑๘ แต่ถ้าเพื่อบัญชีรายชื่อพรรคมา ๒๘ ยิ่งกระทบจริง ๆ ๑๑ เท่านั้น
เพราะฉะนั้นถ้าเพื่อกระทบ ๑๑ เท่านั้น หัวหน้าพรรคเขาย่อมมีสิทธิ์ที่ว่า
ถ้าเพื่อเขาจะเอา ส.ส. เขตมาจากไหน เขาคงจะแน่ใจว่าถึงแม้จะมีการ
เลือกตั้งซ่อม เขาก็สามารถส่งใครคนใดคนหนึ่งไปหาเสียง เพื่อให้ได้ชัยชนะ
มาได้ และเมื่อคำนวณถึงค่าใช้จ่ายของการเลือกตั้งซ่อม เลือกตั้งซ่อม
๑๐ เขต ๑๒ เขตนั้น เท่าที่ผมได้รับการบอกเล่าว่านั้นไม่ได้เสียเงินมากมาย
มากมายอะไร เพราะฉะนั้นข้อยุติของคณะกรรมการมาธิการเมื่อวานนี้ก็คือว่า
เข้าใจถึงความห่วงใยที่ทุก ๆ ท่านได้ตั้งไว้ และได้พยายามคำนึงถึงข้อห่วงใย
พยายามคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการหาทาง
ออก แต่สุดท้ายข้อยุติคือว่า ทางออกที่ดีที่สุดคือลงร่างฯ เดิม ส่วนที่ท่าน
ผู้แปรญัตติมีข้อกังวลอย่างไรก็มีสิทธิ์ที่เสนอได้ ถ้าเพื่อความจำเป็น
จะต้องออก เสียงกันก็ออกเสียง แต่ผมก็ขออัยว่าถ้าเพื่อแก้ไขให้ได้ ขอให้
พิจารณาข้อยุติของคณะกรรมการมาธิการว่า โครงสร้างเดิมให้ความยืดหยุ่น
ให้ความคล่องตัว และให้ เป็นไปตามกลไกทางการเมือง ทางด้านธรรมชาติ
มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ นั้น เรื่องแรก ท่านจะเอา เรื่องที่ ๒ ไหมครับ

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เรื่องที่ ๒ เรื่องวุฒิสมาชิกครับ

นายอาทิตย์ ปันยารชุน : ประชาชนคณะกรรมการ : เรื่องที่ ๓

เรื่องวุฒิสมาชิก เมื่อเข้ามาก็เป็นสิ่งที่คณะทำงานได้นำเอกสารทำงานเกี่ยวกับการ
การเปลี่ยนแปลงในหลักการว่าในโครงสร้างเดิมเสนอว่า วุฒิสมาชิกจะมาจาก
การเลือกตั้งทางอ้อม อ้อม ๆ แต่เมื่อมีมติของสภาร่างฯ ว่า เป็นการเลือกตั้ง
โดยตรงแล้วนั้นก็จะต้องเปลี่ยนโครงสร้างทั้งหมด คณะทำงานซึ่งประกอบด้วย
ท่าน สสร. ที่สนับสนุนหลักการของการเลือกตั้งโดยตรงกับของคณะกรรมการ
บางท่านที่เอียงไปทางรูปนั้นได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้วยกัน ซึ่ง
คณะทำงานนี้ได้นำเสนอเอกสารฉบับนี้ ซึ่งก็เปิดเผยเมื่อเช้า เวลาประชุม
สื่อต่าง ๆ ก็ได้รับเชิญให้เข้ารับฟังด้วย เป็นเอกสารทำงานซึ่งได้ทามด้วยความ
ความเรียบร้อย มีการระบุถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณา ๑๘ ประเด็น
ด้วยกัน และก็มีมีการแก้ไขทางด้านเทคนิคอะไรต่าง ๆ เมื่อเข้ามาก็เป็น
การคุยกันในลักษณะของการเป็นกระบวนการทำความเข้าใจ ทางสภา

กรรมมาธิการนั้น ท่านผู้ใดมีความเห็นอย่างไรก็ออกความเห็นมา แต่ส่วนใหญ่จะหนักไปในทางของการตั้งคำถาม สรุปลงแล้วเราได้พิจารณาครบ ๑๘ ประเด็น แต่ไม่ได้พิจารณาครบในเรื่องของการทำวิจัย แต่เป็นการพิจารณาทำความเข้าใจครบ ๑๘ ประเด็น แล้วส่วนใหญ่ก็นำมาทำงานกันรวมทั้งที่จะทำงานกับฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการต่อไป และส่วนใหญ่ก็จะมอบหมายให้ทางฝ่ายเลขานุการ ๑. ดำเนินถึงหลักการที่ได้พูดกันไว้ในที่ประชุม ซึ่งมีความละเอียดถี่ถ้วนมากในการเจรจา-----

แล้วก็ ๒ คาบถึงเรื่องว่าทำให้ใหม่ในด้านเทคนิค ๒ ประเด็นนี้ เพราะฉะนั้น ในระยะ ๒ วันข้างหน้านี้โดยที่ฝ่ายเลขานุการจะต้องพัวพันอยู่กับการพิจารณาของมาตราต่าง ๆ ที่เหลืออยู่ในสภาร่างฯ ไม่สามารถจะปลีกตัวออกไปได้ คณะทำงานพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือ ผมก็อยากขอเขียนท่านประธานว่า ในขั้นนี้ยังไม่มียุติอะไร แต่ในฐานะประธานนะครับ ผมก็เริ่มเห็นไร ๆ แล้วว่า คงจะสามารถทำให้เสร็จสิ้นได้เพื่อสนองตอบหลักการของการได้มาของวุฒิสภา คือได้มาโดยทางวิธีเลือกตั้งทางตรงนะครับ ประเด็นอื่น เป็นประเด็นที่ผมเข้าใจว่าเป็นประเด็นที่ไม่มีความขัดแย้งกันมากมายอะไร แต่เป็นประเด็นที่ประสานกันได้ทั้งนั้น แต่เราต้องใช้เวลาคับ ต้องใช้เวลาน้อย เพราะว่าคณะทำงานนี้จะร่วมกับคณะ เลขานุการจะต้องผลิตเอกสารขึ้นมาอีกชุดหนึ่ง เมื่อมีการตรวจสอบแล้ว ถ้าเผื่อตกลงกันได้ในช่วงระหว่างคณะทำงานกับคณะ เลขานุการ เอกสารทั้งฉบับจะต้องไปที่คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นทางการ ถ้าเผื่อรับได้ถึงจะเป็นผู้ตัดสินครับ เพราะฉะนั้นผมอยากขอเขียนท่านประธานครับว่า ผมมีความเป็นห่วงมากในเรื่องของเวลาการทำงานของเรา มาตราที่เหลืออยู่นี้ะครับ เดิมที่ท่านประธานกะว่าอยากจะทำให้เสร็จสิ้นทั้งหมดภายในวันศุกร์ แต่โดยที่ปัญหาเรื่องวุฒิสภานี้ยังคงค้างอยู่ ผมก็อยากขอเขียนปรึกษาท่านประธานว่า จะ เป็นไปได้ไหมถ้าเผื่อท่านประธานจะสามารถทำให้การทำงานของสภาร่างฯ เน้นพิจารณาทั้งหมดนี้เร็วขึ้นแล้วกะให้เสร็จภายในสิ้นวันพรุ่งนี้ครับ เพื่อที่วันศุกร์นั้นจะได้มีประชุมสภาร่างฯ แล้วคณะทำงานกับคณะ เลขานุการจะได้ เริ่มประชุมตอนเช้า และตอนบ่ายผมจะได้เรียกประชุมคณะกรรมการได้มีคณะได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณท่านประธานกรรมการ ประมุขคณะครับ คือที่ท่านอภิปรายมา ที่เสนอมานี้ผมมีความเห็นอย่างนี้ครับ เรื่องวุฒิสภา เมื่อวันนั้นะครับการพิจารณายังไม่เรียบร้อย ยังมีเรื่องต้องพิจารณาอีกหลายส่วนที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นเช่นนั้นเราจะมารออยู่ไม่ได้ เพราะ เดิมทีเราขอที่ประชุมว่าเสร็จจากเรื่องนี้แล้วก็เอาวุฒิสภาเข้า ถ้าอย่างนั้นผมจะขอหารืออย่างนี้ครับว่า เรื่องวุฒิสภามอบให้ทางกรรมการไป แล้วกำหนดเวลาเอาเข้ามา ที่นี้ถึงเราจะกำหนดเวลาอย่างไรก็แล้วแต่เนะครับ ท่านก็ไม่มีเวลา เพราะท่านต้องมาชี้แจง เรื่องที่เราประชุมอยู่ที่นี้ การกำหนดเวลาจริง ๆ สมมุติว่า ๒ วัน แต่ถ้าตราบโคที่เราพิจารณาอยู่เดิมนั้น ๒ วันของเขา ก็เหลืออยู่วันเดียว ที่นี้ทำอย่างไร ๒ วันของเขาให้เหลือวันเดียวจริง ๆ คือวันพิจารณา

ของเราจะต้องไม่มีการพิจารณาในสภาว นี้ ไม่มีการประชุม เขาจะได้มีวันหนึ่งเต็ม ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นะครับผมดูจากเนื้องานแล้วดูจากคำสั่งส่วนในผู้ที่จะเป็นข้อสั่งเกิดอะไรต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้ก็อย่าลืมซึ่งผมเชื่อว่ากรมการเขาก็พิจารณากันอย่างถี่ถ้วนแล้ว แล้วเท่าที่ผมติดตามการทำงานของคณะกรรมการก่อนจะพิจารณาเรื่องไหน เขาจะเอาข้อแปรผู้คดีของพวกเราทั้งหมดมาอ่านดูก่อนเขาเอามาดูเหมือนกัน ไม่ใช่ไม่ดูนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนั้นะครับข้อสั่งเกิดเล็กน้อยถ้าไม่ดูออกจะเสียหายร้ายแรงหรือว่าดูจะไม่ใช้ข้อเสียหาย แต่ว่าเป็นข้อที่น่าจะเป็นประโยชน์มากกว่านี้ท่านองนั้นะครับ ผมว่าตรงนี้นั้นอาจจะทำให้เราพักรุธรรมนุญทั้งร่างฯ ไม่เสร็จหรือเสร็จแบบไม่ค่อยจะเรียบร้อย เพียงแต่มาติดค้างกัน แค่ ๒ - ๓ คำนี้นะครับ อันนี้ผมก็เป็นห่วงฝากข้อสั่งเกิดไว้เหมือนกันผมคิดว่าถ้า เป็นเช่นนั้นเมื่อได้รับแจ้งเป็นที่ชัดเจนว่า เรื่องวุฒิสภา 'เสร็จ' วันนี้เราก็กิจการวุฒิสภาไม่ได้ ผมก็จะขออนุญาตอย่างนี้นะครับ ขออนุญาตพิจารณาเรื่องอื่นไปก่อน เช่น อานาจารการตรวจสอบ บทเฉพาะกาล แล้ว, กลัจะจบผมจะแขวนไว้สัก ๒ มาตราสุดท้าย คือมาตราการทบทวนของคณะกรรมการเลือกตั้งกับอะไรนั้นะครับ ซึ่งไม่ใช่เรื่องซับซ้อนอะไรจะแขวนไว้ แขวนไว้เพื่อให้เห็นเทคนิคของการประชุมว่าการประชุมยังไม่จบ เราจะได้ทบทวนเรื่องอื่นได้ไม่ผิดข้อบังคับ ก็จะหาหรืออย่างนี้ เพราะฉะนั้นบ่ายนี้เราก็จะประชุมเรื่องอื่นต่อไป เพราะฉะนั้นก็เป็นอันว่าถ้าผมจะขอหาหรือว่าเรื่องวุฒิสภาเราขยายเวลาให้คณะทำงานไปอีก และให้น้ำเสนอเราบ่ายวันศุกร์เป็นอย่างช้าได้ไหมครับ บ่ายวันศุกร์

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ก็ขึ้นอยู่กับว่าพวกกระผมจะมีเวลาทำงาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันศุกร์เต็มวันหรือเปล่า

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : วันศุกร์เช้าหรือครึ่ง ผมเกรงว่าอาจจะต้องติด ถ้าเพื่อเป็นบ่ายวันศุกร์ก็คงไม่ทันบ่าย ๔ โมงเป็นต้องเป็นหลังบ่าย นี้กะอย่างรีบกว่าศุกร์นี้ขอมที่สุดคือคงจะต้องหลัง ๑๖.๐๐ ...

LIRT

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาตอย่างนี้ได้ไหมครับ
สมมุติถ้าทางสภาฯ นี้ มีเวลาให้ท่านเต็มวันวันศุกร์ละครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : เสร็จแน่ครับ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าอย่างนั้นในเบื้องต้นนี้ เอาบาย
วันศุกร์ไว้ก่อนนะครับ แล้วมีปัญหาอะไรเราก็พูดกันในที่ประชุมต่อไปนะครับ
ผมจะพยายามหาเวลาให้ท่านเต็มวันศุกร์ให้ได้นะครับ ก็อยู่ที่การพิจารณาหมวด
ที่เหลือของเราเองนะครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมนี้
อนุมัติ หรือมีมติให้ทางคณะกรรมการไปประสานงานร่วมกับคณะทำงานวุฒิสภา
ต่อ แล้วก็นำมาให้เราพิจารณาในบายวันศุกร์ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกาจะครับ
เพราะฉะนั้นก็อาจจะวันเสาร์ แต่อย่าเพิ่งเอาวันเสาร์ เอาวันศุกร์ก่อน
คืออย่างนี้อาจจะจบวันศุกร์ ให้จบวันศุกร์ วันเสาร์จะได้ให้คณะทำงานทบทวน
เขาเรียกอะไร ทบทวนถ้อยคำอะไรอย่างนี้ อย่างกำหนดวันเสาร์เลยนะครับ
เอากำหนดวันศุกร์อย่างที่ผมหาหรือแต่ต้นดีแล้วครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ประธานโทษครับ
สุดท้ายจริง ๆ ผมว่าถ้าเพื่อวันศุกร์กลางคืนก็ทำเสร็จ ประชุมสภาาร่าง
ศุกร์กลางคืนได้

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ มีเรื่องอื่นไหมครับ
ท่านประธานครับ เชิญครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : มีเรื่อง
เล็กน้อยครับ เผอิญเมื่อคืนนั้นค่อนข้างจะตึกมากนะครับ ก่อนจะปิดประชุม
และได้ประชุมจนถึงมาตรา ๒๓๑ แล้วนะครับ ในมาตรา ๒๒๙ ซึ่งที่ประชุมเรา
ได้ลงมติรับไปทั้งหมดแล้วนะครับ ก็มีการถกเถียงกันมาก แต่ในระหว่างที่
การถกเถียงกันนั้น ทางฝ่ายคณะกรรมการก็ลืมตอบคำถามของ สสร.
ท่านหนึ่งนะครับ ที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับวรรคสามว่า ถ้าเพื่อใช้คำว่า ภายใน
สองปีนับแต่วันที่มีการรวมอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ มันจะไม่ทำให้ประเด็นมัน
เสียไปหรือ เผอิญเราว่าแต่ทุกคนเรื่องวรรคอื่น แล้วลืมถึงวรรคนี้ะครับ
กระผมภาวนาตั้งกฎข้อบังคับอะไรผมก็ไม่ทราบนะครับ ก็อยากจะขอให้สภาฯ นี้
ได้ทบทวน ไม่ได้ทบทวนในเรื่องสาระนะครับ ข้อเสนอก็คือว่าแทนที่จะเป็น
ภายในสองปี ขอเปลี่ยนเป็น ภายในสามปี ครับ เพื่อทำความสบายใจ
ให้กับ สสร. บางท่าน กลัวจะมีการนำมาตรานี้ไปใช้ โดยไม่รับผิดชอบโดย

เต็มทีนะครับ สาระไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรครับ ในวาระสามนะครับ
 เริ่มต้นภายในสองปีนั้น ขอเปลี่ยนเป็นภายในสามปีครับ ถ้าเมื่อ
 ที่ประชุมไม่มีข้อขัดข้องครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คืออย่างนั้นะครับ เพื่อจะได้ให้
 ท่านประธานกรรมาธิการนี้หายกังวลเรื่องข้อบังคับหรือระเบียบการประชุม
 เรื่องนี้เรามีมติไปแล้วว่าเราอาจจะทบทวนย้อนไปย้อนมาได้นะครับ เกี่ยวกับ
 ข้อผิดพลาดเล็กน้อยอะไรต่าง ๆ นั้นะครับ อันนี้ต้องถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ได้
 ตอบคำถาม แล้วท่านเห็นด้วยว่าน่าจะแก้เป็น ๓ ปี โดยคณะกรรมการได้
 เห็นด้วยแล้ว อันนี้ต้องถือว่าเป็นข้อเสนอของคณะกรรมการนะครับ
 ที่จะแก้วาระสามจาก ภายในสองปี เป็น สามปี มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่น
 ไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบมีมติตามที่ทางคณะกรรมการ
 เสนอมานะครับ ต่อไปนะครับ เราได้พิจารณาหมวดศาลไปแล้วนะครับ
 หมวด ๘ ว่าด้วยศาล ไปถึงศาลทหารจบไปแล้วนะครับ เชิญกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
 ที่เคารพครับ ผม บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมาธิการนะครับ เมื่อสักครู่นี้
 ท่านประธานกรรมาธิการได้แถลงมติของคณะกรรมการ แต่ตัวกระผมเอง
 ในฐานะผู้ส่งวนความเห็นในเรื่องนี้ที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำรองนั้นะครับ
 ยังไม่ได้ถอนความเห็นนั้น จะขอประท้วงหรือว่าก่อนที่ท่านประธานจะพิจารณา
 หมวดต่อไปนะครับ ท่านประธานครับ ตรงที่กระผมส่งวนไว้ตรงนี้ไม่ทราบว่
 สมควรจะหยิบยกขึ้นมาหารือกันหรือไม่ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์ลิขิตครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต วีรเวทิน (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ผมไม่อยากจะเสียเวลาคะครับ ก็ต้องรีบให้ทราบตรง ๆ ว่า ผมเองนี่ที่แรกพยายามซึ่งน้ำหนักว่าจะลงคะแนนเสียงสนับสนุนหรือไม่คะครับ ในแง่ของมาตรา ๒๐๕ ผลสุดท้ายผมก็ตัดสินใจโดยมีพื้นฐานความเข้าใจว่า จะต้องมีการเสริมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งผมได้ถามไว้ถึง ๘ ข้อด้วยกัน ซึ่งในส่วนนี้นั้น ผมอยากจะทำข้อไขไว้เพื่อเป็นจดหมายเหตุ คือ ๑. ถ้ามีการเลือกตั้งซ่อม จะมีปัญหาคือ พรรคที่ได้คะแนนเสียงข้างมากนั้นอาจจะกลายเป็นเสียงข้างน้อย ทำให้เกิดไร้เสถียรภาพ ข้อที่ ๑ นะครับ นี่เป็นคำถาม ข้อที่ ๒ เป็นการปรากฏ ส.ส. ไปจากประชาชน เพราะไปเป็นรัฐมนตรี ข้อที่ ๓ นายกรัฐมนตรี อาจจะเป็นเผด็จการได้ ข้อที่ ๔ ก็คือ นายกรัฐมนตรีจะหมดอำนาจเมื่อหลุดไปเป็นพรรคฝ่ายค้าน ข้อที่ ๕ เป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้านไม่ได้ เพราะหลุดจากการเป็น ส.ส. ข้อที่ ๖ การออกพระราชบัญญัติการเงินนั้นอาจจะมีปัญหาแม้กระทั่ง ส.ส. พรรคของตัวนั้นคัดค้าน ข้อที่ ๗ คนจะไม่ลงเลือกตั้ง เพราะเลือกตั้งเสร็จแล้วก็จะหลุดจากการเป็น ส.ส. ข้อสุดท้ายก็คือ ถ้าหาก นายกรัฐมนตรีฉ้อราษฎร์บังหลวง ส.ส. ที่ดี ๆ ก็ไม่สามารถอยู่ได้ ทั้งหมด ๘ ข้อนี้เป็นข้อที่ผมตั้งข้อสังเกต ผมเพียงแต่ขอกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่ผมไม่คิดใจครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ เนื่องจากว่าก่อนนั้นก่อน จะลงมติคะครับ ก็เป็นข้อสังเกตของท่านอาจารย์ลิขิต แล้วก็ทางคณะกรรมการหรือทางสภา นี้รับปากว่าจะให้ไปพิจารณาถกกัน เมื่อพิจารณาแล้วนี่คะครับ ทางคณะกรรมการก็ยืนยันว่าให้ไปเป็นไปตามร่างฯ เดิม หลักการเดิม อันนี้ก็ไม่ต้องเถียงว่า ข้อแปรญัตติของท่านบวรศักดิ์นั้นตกไปแล้วคะครับ ไม่ตกก็จริงนะคะ แต่ว่าเมื่ออาจารย์ลิขิต เอาข้อแปรญัตติสงวนของท่านมาอภิปรายว่าไม่คิดใจนี่คะครับ เรื่องนี้ก็คือว่าเป็นการบุคินะครับ ท่านบวรศักดิ์คืออย่างไรครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ความจริงผมสงวนความเห็นไว้เพื่อเป็นทางออกให้สภาแห่งนี้คะครับ ถ้าสภาแห่งนี้ไม่คิดใจ กระผมเองก็ไม่คิดใจครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ก็เป็นอันว่าจบการพิจารณา เรื่องหมวดคณะรัฐมนตรีคะครับ ผมขออนุญาตที่ประชุมคะครับ เราจะ เดินหน้า

ไปถึงหมวดที่ ๙ ครบ หลังจบหมวดที่ ๘ ส่วนที่ ๕ ศาลทหารไปแล้วครบ
หมวดที่ ๙ เป็นหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น เริ่มจากมาตรา ๒๘๑ ขึ้นชื่อ
หมวดก่อนนะครับ เลขาธิการฯ ครับ เพราะมีการแก้ไขครับ ท่าน นาวาโท สุรินทร์ครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ
กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. อุดรดิต์ครับ กระผมได้ส่งวน
คำแปรญัตติในหมวดนี้เกี่ยวกับเรื่องชื่อ ชื่อเดิมนะครับ จากเล่มสีน้ำตาล
คือเดิมคำ จังหวัด เข้าไป การเพิ่มคำว่า จังหวัด นั้น สำหรับที่ว่าท้องถิ่นนั้น
แม้จะได้รับการกระจายอำนาจให้ปกครองตนเอง แต่จะเป็นอิสระเด็ดขาด
จากส่วนกลางไม่ได้ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของจังหวัดซึ่งเป็นหน่วย
ราชการส่วนภูมิภาคและเป็นตัวแทนของรัฐ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปกครอง
ประเทศ อันเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศครับ แต่หากจะใช้ชื่อเดิม
อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจไปได้ว่า รัฐกับท้องถิ่นสามารถแยกเป็นอิสระ
ต่อกันได้ ท่านประธานครับ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
ได้แก้ไขชื่อในมาตรา ๙ เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวความคิด
ของหลักการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนปกครองตนเอง
ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความเจริญมั่นคง อันจะนำไปสู่
ความเจริญมั่นคงของประเทศไทย กระผมไม่คิดใจครับ

ประธานสภาว่าารรัฐธรรมนูญ : ครับ ท่านแคล้วครับ

นายแคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ กระผมขอกราบเรียน
อย่างนี้ คือในมาตรา ๒๘๑ นี้ ผมขอเดิมคำเข้าไป โดยคำว่า ให้มี
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่เหมาะสม

ประธานสภาว่าารรัฐธรรมนูญ : ท่านครับ บัง ๑ เอาเรื่อง
ชื่อหมวดก่อน หมวดนี้ให้ชื่ออะไรดี ท่านสุรินทร์ก็อภิปรายชัดเจนแล้วว่า
เดิมที่ท่านจะให้เดิมคำว่า จังหวัด เพราะมีคำว่า ความสัมพันธ์อยู่ แต่เมื่อ
ทางกรรมการตัดคำว่า ความสัมพันธ์ ออก และให้ใช้คำว่า การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น อันนี้มันรวมชัดเจนอยู่แล้ว ท่านก็เลยถอนข้อแปรญัตติของท่านไป
นะครับ ตรงนี้ท่านแคล้วยังไม่ถึงนะครับ อาจารย์วิสุทธิครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โพธิ์แทน (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วิสุทธิ์ โพธิ์แทน กรรมาธิการเสียงข้างน้อย ได้สงวนความเห็นไว้ตั้งแต่ชื่อหมวดและก็มาตราต่าง ๆ รวม ๔ มาตรา ผมได้ขอสงวนความเห็นขอเปลี่ยนชื่อหมวดเรียกว่า การบริหารราชการแผ่นดิน จากชื่อเดิมของร่างฯ เดิมที่ใช้คำว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น เป็นชื่อ การบริหารราชการแผ่นดิน และตอนหลังทางกรรมาธิการมาเปลี่ยนว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น ผมอยากจะเสนอว่า ความคิดที่ยังอยากให้ใช้คำว่า บริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากแม้ว่าเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ในหมวดนี้จะพูดถึงการปกครองตนเองของประชาชนของส่วนท้องถิ่น แต่เป็นเรื่องที่มีสัมพันธ์กับการบริหารราชการแผ่นดินโดยรวม ซึ่งปัจจุบันมีส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น มีความเชื่อมโยงกัน ในส่วนที่ผมเสนอแก้ไขในมาตรา ๑๘๑ มาตรา ๑๘๒ มาตรา ๑๘๓ มาตรา ๑๘๔ มันมีบางส่วนที่พูดถึงทั้ง ๓ ส่วน ผมไม่ทราบว่าท่านประธานจะอนุญาตให้ผมพูดถึงภาพรวมภาพรวมโดยไม่ลงมาตราได้ไหมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ บังเอิญว่าเป็นเรื่องหมวดท่านมีสิทธินะครับ เพราะว่าท่านแปรญัตติไว้ เชิญเลยครับ แต่รีเวลาดพอสมควรหน่อยนะครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โพธิ์แทน (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณครับ คือนอกจากขอแก้ไขชื่อหมวดแล้ว ผมยังมีสงวนความเห็นในการแก้ไขมาตราต่าง ๆ รวม ๔ มาตรา สรุปได้ว่า ข้อเสนอของผมนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียกว่าปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินส่วนหนึ่ง และการปฏิรูปส่วนของระบบบริหารราชการแผ่นดิน คือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เพราะสภาพปัจจุบันนี้เรามีราชการบริหารส่วนกลางได้แก่สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการที่เทียบเท่ากรม มีราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือจังหวัด อำเภอ และการปกครองอำเภอที่เรียกว่า ท้องที่มีกิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และมีราชการบริหารส่วนท้องถิ่นทั้ง ๖ รูป สิ่งที่เป็นสภาพซึ่งถ้าไม่ได้ศึกษาประชาชนส่วนใหญ่อาจจะสับสน อาจจะไม่ครบก็คือความซ้อนทับทั้งพื้นที่และบางที่ภารกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่นบางรูป อย่างเช่น จังหวัดของส่วนภูมิภาคซึ่งมีฐานะ เป็นนิติบุคคล ซ้อนทับกันอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารคนเดียวกันคือผู้ว่าราชการจังหวัดมี ๒ สถานะ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นส่วนท้องถิ่นซ้อนทับอยู่กับตำบล ซึ่งเป็นท้องที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง

ของภูมิภาค มีประธานคือก้านัน ซึ่งมี ๒ สถานภาพ ซึ่งก็มีปัญหาในลักษณะซึ่ง
 ความไม่ชัดเจน ในความเข้าใจของประชาชนจำนวนมากไม่น้อย ว่าบทบาทของ
 สมาชิกสภาท้องถิ่นก็ดี ข้าราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวกับท้องถิ่น หรือผู้บริหาร
 ท้องถิ่นที่ดีนั้น ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้วมันแบ่งกันอย่างไร ผมก็เลยเสนอ
 ในลักษณะที่ว่า ในระยะปัจจุบันก็มีอยู่ ๓ รูปเหมือนเดิม แต่ว่าทำให้การซ้อนทับ
 ที่ไม่จำเป็นนั้น ค่อย ๆ หมดไป กล่าวคือ ให้มีการปรับการบริหารราชการ
 ส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ ๖ รูป เป็นรูปทั่วไป ๔ รูป คือองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปเฉพาะ ๒ รูป
 คือกรุงเทพมหานครกับเมืองพัทยา เป็นรูป ๓ รูป แต่ว่าเป็น ๒ รูป ทั่วไปก่อน
 พร้อมกันทั้งประเทศ คือเทศบาลกับตำบลใหม่ จะเทียบได้ปัจจุบันนั้นคือองค์การ
 บริหารส่วนตำบลชนะศรี โดยให้เวลา ๕ ปีในการแก้กฎหมาย และในระยะยาว
 จังหวัดทั้งหลายที่มีความพร้อมในเรื่องรายได้ เรื่องความต้องการของประชาชน
 ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงเป็นท้องถิ่นเป็นพื้นที่เรียกว่า เมือง ให้มีการเลือกตั้ง
 ผู้บริหารท้องถิ่นอาจจะเรียกว่า ผู้ว่าราชการเมือง มีสภาท้องถิ่น และในขณะที่เดียวกัน
 มีการกำกับดูแลจากส่วนกลางในแต่ละเมืองที่เป็นท้องถิ่นในรายละเอียด ซึ่งคงจะ
 ไม่สามารถอธิบายได้ในเวลาจำกัดนะครับ -----

อันนี้ก็เป็นลักษณะที่ผมเสนอ สิ่งที่จะแก้ปัญหาในเรื่องความซบเซาทั้งก็คือว่า จังหวัดที่เป็นภูมิภาคปัจจุบันที่ซบเซากับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ้าได้มีการรับรองแก้ไขอย่างที่ผมเสนอพัน ๕ ปีไปแล้ว แล้วเมื่อมีความพร้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็จะไม่ซบเซาทั้งกันอีกต่อไป ตำบลกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ซบเซากับศูนย์ผ่านตำบลที่ดูแล เรื่องท้องที่ เรื่องความมั่นคง เรื่องรักษาความสงบ กับผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลต้องดูแล เรื่องการพัฒนา ก็จะทำเป็นรูปเดียวกันคือท้องถิ่น เป็นตำบลท้องถิ่นซึ่งมีสภาตำบล ซึ่งเทียบกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง กับมีคณะผู้บริหารตำบลในรูปแบบใหม่ แต่ว่าชื่อเดิมคือคำว่า ตำบล คำว่า หมู่บ้าน คำว่า กำนัน คำว่า ผู้ใหญ่บ้าน มาใช้ในฐานะที่เป็นชื่อเก่าแก่ที่คนยังติดพันอยู่ แต่ว่ามาปรับอำนาจหน้าที่เสียใหม่ให้เป็นกำนันในฐานะของผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้ใหญ่บ้านในส่วนหนึ่งของผู้บริหารส่วนหนึ่งของท้องถิ่น ตามรายละเอียดซึ่งเมื่อถึงแต่ละมาตรา ถ้าท่านประธานจะอนุญาต ผมจะอธิบายขยายความต่อไป ความที่ไม่ซบเซากับอันนี้ก็จะทำให้ไม่สับสน และทำให้เกิดความปรองดองในพื้นที่ที่มีการจัดระเบียบแบบใหม่ ซึ่งผมได้เสนอกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลในมาตรา ๓๒๘ ที่ว่า ก่อนจะทำอย่างนี้ได้ใช้เวลาห้าปีในการปรับกฎหมายทั้งหลายให้สอดคล้องกันแล้วค่อยทำ อันนี้ก็เป็นหลักทั่วไปซึ่งผมคิดว่าผมคงจะใช้เวลาแค่นี้ในการที่จะ เสนอในส่วนที่เป็นชื่อของหมวดและแนวคิดและตัวอย่างคร่าว ๆ ในการเสนอแก้ไขในหมวดนี้ ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงขณะนี้ นายอุทัย พิมพ์วิจิตร ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ
รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญออกเตอร์โกศล
แล้วเชิญคุณธรรมณู

นายโกศล ศรีสังข์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมก็ได้แปรญัตติเอาไว้ในหมวดนี้เช่นเดียวกัน ในส่วนที่แปรญัตตินั้นมิได้แปรญัตติเป็น
มาตรา ๆ เพราะว่าแนวความคิดที่กระผมเสนอนั้นไม่สามารถจะเอามาแปรญัตติ
เป็นมาตราได้ ก็เป็นอีกแนวหนึ่งซึ่งคล้าย ๆ กันของท่านอาจารย์วิสุทธิที่พูดไว้แล้ว
เมื่อคืนี้ กระผมจะยังไม่พูดขออะไรมากในเรื่องที่ว่าอะไรสมควรจะเป็นอย่างไร
เพราะว่าไม่ใช่เรื่องที่จะสามารถพูดได้ในเวลาอันสั้น แต่อยากจะขอกราบเรียน
ท่านประธาน และท่านสมาชิกให้ทราบว่า จากมุมมองของชนบทของหมู่บ้าน

สภาพความเป็นจริง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนานแล้ว และที่กำลังเกิดขึ้นขณะนี้ มีอะไรบ้าง ที่ทำให้เราจำเป็นต้องคำนึงถึงอย่างสำคัญในการพิจารณาหมวดนี้

ปัญหาประการที่ ๑ คือปัญหาความขัดแย้งที่เริ่มจะรุนแรงขึ้นทุกวัน ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายหนึ่ง กับ อบต. ซึ่งเลือกตั้งใหม่อีกฝ่ายหนึ่ง ก็ปัญหาบางคนมีหมวกใบเดียว บางคนมีหมวก ๒ ใบนั่นแหละ นอกจากเรื่อง ปัญหาหมวกใบเดียว ๒ ใบแล้ว ยังเป็นปัญหาเรื่องค่าตอบแทนซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้ ๒ ต่อ อบต. ได้นิดเดียว ภารกิจอะไรต่าง ๆ อาจจะต่างกัน แต่เรื่องความรู้สึก ความขัดแย้งเริ่มจะรุนแรงขึ้นทุกวัน ๆ เรื่องนี้ทุกคนที่อยู่ในชนบทที่ไปเห็นของจริงคงจะเป็นพยานได้ ปัญหาที่กระผมคิดว่าไม่ใช่ เรื่องเล็ก เป็นเรื่องใหญ่ทีเดียวนะครับ -----

ประการที่ ๒ ก็คือปัญหาที่ท่าน สสร. อาวุโส ท่านแล้วได้เอ่ยถึงนิดหน่อย เมื่อกัน คือจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศที่ดีจากการประชามติที่ดี ประชาชนเรียกร้องต้องการอย่างซึ่งจะให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ ซึ่งในความหมายก็คือว่าอยากจะให้ขยายจังหวัด เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบ อันนั้นเป็นปัญหาใหญ่

ปัญหาที่ ๓ ซึ่งกระผมเคยอภิปรายมาแล้วครั้งหนึ่งที่สภาฯ ใหญ่ เมื่อประชุมที่โน้น ก็คือปัญหาความพยายามของการร่างรัฐธรรมนูญคราวนี้ที่จะกอบกู้หรือรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการเมืองการปกครองเอาไว้ หมายถึงระบบการเมืองการปกครองซึ่งเป็นของโบราณใช้มาหลายพันปีนั้น ซึ่งได้เลิกใช้แล้วก็เกือบจะสูญหายไปในช่วง ๑๐๐ กว่าปีที่ผ่านมา ถ้าเราจะพูดถึงเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นมันไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องยาสมุนไพร เท่านั้น มันเป็นเรื่องของวิญญาน เป็นเรื่องของวัฒนธรรม เป็นเรื่องของความคิด เป็นเรื่องของสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งในแง่ของการเมืองการปกครองก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ประเด็นนี้ในร่างรัฐธรรมนูญของเราหมวดนี้ไม่ได้คำนึงถึงเลยนะครับ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าไหน ๆ เราก็จะมีการปฏิรูปการเมือง ซึ่งในความเข้าใจของกระผมไม่ใช่เพียงเดินหน้าไปเอาอย่างของประเทศโน้นประเทศนี้เท่านั้น แต่ควรจะหันหลังกลับไปดูว่า อัจฉริยะของความเป็นไทย ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา หรือ ๕๐๐ ปีที่ผ่านมาอย่างน้อยนั้นมียะไรบ้าง เหล่านี้ครับ ประเด็นนี้มันเป็นเรื่องใหญ่ที่ไม่สามารถจะมาแปรฤติติดตามร่างฯ ที่เขียนไว้ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเป็นได้กระผมอยากจะขอเสนอว่า น่าจะให้มีการพิจารณาใหม่ในหมวดนี้ ในทำนองเดียวกันที่เรากำลังพิจารณากัน เรื่องวุฒิสมาชิกให้มีคณะทำงานออกไปทำงานใหม่ ถ้าหากเป็นเช่นนั้นได้ก็คงจะได้ใส่ใจในประเด็นที่กระผมคิดถึงคำนึงถึง แต่เป็นได้หรือไม่ก็สุดแต่แต่สภาฯ แห่งนี้ครับ ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญ
คุณธรรมนุกดริบ

นายธรรมนุก มุ่งคล : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม
ธรรมนุก มุ่งคล สสร. จากจังหวัดระนอง ท่านประธานครับ ผมขออภิปราย
เป็นภาพกว้างของประเด็นทั้งหมดเลย ทั้งหมวดเลยนะครับ ท่านประธานครับ
ผู้ตดิ้นะครับ ไม่ใช่เป็นผู้ตดิของนายธรรมนุก มุ่งคล หรือผู้ตดิของอีก ๒๓ ท่าน
ที่เขาร่วมกับผมในผู้ตดิ้นะครับ แต่เป็นผู้ตดิของคนไทยทั้งประเทศครับ
๕๐ ล้านคน ลงมติมาแล้วนะครับว่าจะต้องมีการเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นะครับ

ท่านประธานครับ ผมเคยพูดในที่ประชุมสภาตอนแรก ๆ นะครับ ผมในฐานะที่เป็นวิศวกร เป็นช่าง ผมมองเรื่องของ การกระจายอำนาจ เหมือนกับฐานรากอาคาร เมื่อครั้งก่อนประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก ๆ อาคารหลังเล็ก ๆ นี้เราวางเป็นเข็มตันเดียว ประเทศไทยเราโตขึ้น ขยายขึ้น กว้างขึ้น เข็มก็ยังไม่เป็นเข็มตันเดียวอยู่ อาคารจะทรุดจะพังนะครับ ในที่สุดก็จะทับคนตายนะครับ เพราะฉะนั้นผมว่า เรื่องของการกระจายอำนาจนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เกือบจะพูดได้ว่าสำคัญที่สุดในรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ ผมก็อยากจะให้บรรดาเพื่อน สสร. ทุกคนนี้นะครับ ให้ความสนใจในปัญหาเหล่านี้ แล้วเรามาคุยกันว่าเราจะต้องทำอะไรได้บ้าง ท่านประธานครับ ผมอยากจะถามเพื่อน สสร. ผ่านท่านประธานนะครับ ถามเพื่อน สสร. หลาย ๆ คำถามง่าย ๆ นี้นะครับ คำถามแรกก็คือว่า ถามตัวเราเองสิว่าเรามานั่งตรงนี้เพราะอะไร ทำไมไม่ต้องมาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ เพราะการซื้อสิทธิขายเสียง การซื้ออำนาจรัฐใช้ใหม่ ผมถามต่อนะครับ ทำไมไม่ต้องซื้ออำนาจรัฐ ทุกคนก็ซื้ออำนาจรัฐเพื่อจะมาใช้อำนาจรัฐบาลกลางนะครับ เพราะมีอำนาจมากเกินไป เพราะว่าเราไม่ได้กระจายอำนาจ ผมถามปัญหาต่อไปนะครับท่านประธานถามว่าทำไมคนกรุงเทพฯ นี้จะต้องมีรายได้ต่อหัวสูงกว่าต่างจังหวัดมากมายเหลือเกินนะครับ จากการสำรวจเมื่อปี ๑๙๙๓ นี้นะครับ ๕ ปีมาแล้วนะครับ คนกรุงเทพฯ มีรายได้ต่อหัวนี้ ๒๐๘,๕๕๕ บาท คนอีสานมีรายได้ต่อหัวคนละเท่าไรครับ ๑๖,๘๑๘ บาท คนภาคกลางมีรายได้ต่อหัว ๘๒,๓๐๐ กว่าบาท ภาคเหนือมีรายได้ต่อหัว ๒๕,๙๒๐ บาท ภาคใต้ตั้งแต่นิดหนึ่งก็ ๓๒,๕๓๒ บาท ท่านประธานครับนี้ ๕ ปีที่แล้วนะครับ ผมคิดว่าอย่างภาคอีสานเป็นต้นนี่ดูนะครับ มีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าคนในกรุงเทพฯ ร่วม ๑๐ เท่านะครับ แล้วช่องว่างนี้ห่างกันไปเรื่อย ๆ นะครับ เรื่องนี้เพราะเนื่องจากเราไม่ได้กระจายอำนาจ ทำให้คนกรุงเทพฯ รอดดี ทำให้คนต่างจังหวัดจะต้องเอาเงินเยอะเยอะมาส่งให้คนกรุงเทพฯ ทำรถไฟใต้ดิน ทำให้คนต่างจังหวัดจะต้องเอาเงินมาลงเพื่อเก็บให้คนกรุงเทพฯ นี้ชีวิตเม่ล่ถูก ๆ ผมว่าหลักการไม่ถูกต้องนะครับ

ประเด็นที่ ๓ ผมอยากจะเรียนถามว่าทำไมท้องถิ่นนะครับ ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลกลางแค่ ๗ เปอร์เซ็นต์ครับ ไปใช้ในกิจการท้องถิ่น นอกนั้นรัฐบาลกลางเองเป็นผู้ใช้หมด ตอบคำถามนี้ได้ไหมครับ คำถามที่ ๔ ง่าย ๆ สมมุติว่าจากจังหวัดบุรีรัมย์นี้ครับจะต้องการสร้างโรงเรียนเหมือนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษานี้เนะครับ ไม่ต้องมากรุงเทพฯ ไม่อยากให้เกิดมากกรุงเทพฯ นะครับลำบากเหลือเกินกรุงเทพฯ เนะครับ ทำไม่ได้ครับ ต้องมาถามรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา ว่าจะสร้างโรงเรียนนี้สร้างได้ไหม อยากจะมีโรงเรียนดี ๆ ก็ทำไม่ได้ เพราะว่าทุกอย่างอยู่ที่รัฐบาลกลางนะครับ จังหวัดระนองสมมุติอำเภอละอุ่น ที่จังหวัดระนองอยากจะสร้างท่าเรือเนะครับ ประกาศเชิญชวนผู้รับเหมาต่างประเทศ สัมปทานสร้างท่าเรือเก็บภาษีเองแบ่งให้รัฐบาลกลางบ้างทำได้ไหม ไม่ได้ ต้องมาถามกรมเจ้าท่า อันนี้ก็ไม่ต้องถามนะครับ ผมเรียนถามอีกอย่างว่าทำไมในปีเดียวกันเนะครับ รัฐบาลอิตาลีรัฐบาลลิทัวเนียรัฐบาลเกาหลี ๓ หน ๔ หน ๗ หน รัฐมนตรีก็ไปเปลี่ยนท่าเรือประเทศเขาเจริญรุ่งเรือง ก็เพราะเขามีการกระจายอำนาจได้อย่างแท้จริงเนะครับ ผมได้ยื่นหลายครั้งหลายหนเหลือเกิน ในสภานี้ เราพูดกันอยู่เรื่องว่าเราต้องมีมาตรฐาน มาตรานั้น เพราะเราไม่ได้กระจายอำนาจ แล้วทำไมเราไม่กระจายเสียตอนนี้เลยเนะครับ ท่านประธานครับ ผู้คิดของผมนี้ เป็นผู้คิดเหมือนกับของอาจารย์วิสุทธิ เกิดขึ้นหลังจากเรามีการรวมกลุ่มเกิดขึ้นว่า คนที่มีความสนใจร่วมกันแล้วเนะครับให้มาร่วมกัน คิดร่วมกันว่าจะทำอย่างไรบ้างเราได้รวมกันแล้วเนะครับก็ได้มีข้อสรุปเป็นหลัก ๆ เพื่อให้อาจารย์วิสุทธินี้ไปเขียนเป็นผู้คิดรายละเอียดออกมาเนะครับ เข้าประเด็นจุดมุ่งหมายในการเขียนผู้คิดนี้ก็บอกอาจารย์วิสุทธิ ได้ว่า

๑. กำหนดความชัดเจนของรูปแบบท้องถิ่นที่ชัดเจนลงไปเลย

๒. ขจัดความซ้ำซ้อนต่าง ๆ ของท้องถิ่น ท้องถิ่น สภาจังหวัด สภาตำบล สิ่งซ้ำคิดเสียให้หมด ทำได้ครั้งเดียวจะทำให้เสร็จ เพราะเรามีโอกาสทำแล้วก็ทำครั้งนี้เสียให้เสร็จเนะครับ

๓. พยายามรักษาสถานภาพขององค์กรปัจจุบันที่เราเป็นห่วงว่าจะไปบังคับเขา ไม่ว่าจะ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ว่าจะ เป็นนายอำเภอ ไม่ว่าจะ เป็นผู้ใหญ่บ้าน บอกรักษาสถานภาพพวกนี้ไว้ แล้วเราก็จะรักษาอยู่นะครับ ไม่ใช่ไม่รักษานะครับ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็บังคับเป็นมาก ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเนะครับ

เท่านั้นเอง เราพยายามกระทบน้อยที่สุดนะครับ

๔. กำหนดเป้าหมายชัดเจนว่าจะทำอะไรในร่างรัฐธรรมนูญ ไม่ได้กำหนดไว้เลย เขียนลอยอย่างนี้ผมว่าก็ปี ๆ คงเกิดลำบาก

๕. ำให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการค่อยเป็นค่อยไปนะครับ ร่างฯ ของอาจารย์วิสุทธิ ก็ได้ให้สิ่งเหล่านี้อยู่แล้วนะครับ ที่นี้ผมทราบนะครับว่า ที่กรรมการทำไปแล้วนี้กรรมการห่วงใยอะไรบ้าง ห่วงใยก็มี ๔ - ๕ เรื่องด้วยกันเท่าที่ผมคิดขึ้นมาได้นะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เคี้ยวให้กรรมการชี้แจงดีกว่านะครับ คุณธรรมนุญได้ใช้เวลามา ๖ - ๗ นาทีแล้วครับ สรุปอีก ๒ นาทีนะครับ

นายธรรมนุญ มงคล : ครับ ก็คงจะเป็นห่วงเรื่องขัดแย้งกับองค์กรปัจจุบันของทางราชการ ความไม่มีความพร้อมของท้องถิ่น หรือบอกว่ามีเรื่องของคอร์รัปชันเกิดขึ้นใน อบต. ก็บอกให้เขาทำไม่ได้ อันนี้ผมว่าไม่จริงอันนี้เป็นประเด็นหลัก ผมจะเล่าให้ฟังนิดหนึ่งว่าทำไมผมคิดอย่างนั้นนะครับ เพราะว่าประชาชนไม่ได้มีโอกาสไปร่วมเลยนั้นะครับ อย่างไรก็ตามแล้วแต่เขาจะไม่ดูแลผลประโยชน์ของเขา ท่านประธานครับ คนคิดเหมือนกันหมดเลยว่าเป็นของหลวงนี้เป็นของหลวง ทำถนนสักกิโลของหลวง ประปา ก็บอกของหลวง ลองเก็บภาษีคนในเมืองนั้นนะครับ ผมรับรองได้ว่าเขาจะต้องไปเผ่าดูเพราะ เป็นเงินของเขา ปัจจุบันคนระนองทำอะไรสักอย่างบอกเป็นเงินคนเชียงใหม่ ผมไม่สนหรือใครจะกินจะโงง ผมไม่ใช่คนเชียงใหม่ นี้คนขอนแก่น บอกนี้เป็นเงินชาวระนองไม่สนคอร์รัปชันอย่างไรก็ได้ อันนี้ความเชื่อมโยงระหว่างส่วนกลาง อันนี้ก็เป็นห่วงอยู่ ซึ่งจริง ๆ ของอาจารย์วิสุทธิมีหมดแล้ว แล้วก็บอกว่าให้เลิกภูมิภาคไป ภูมิภาคกับส่วนกลางก็คืออันหนึ่งอันเดียวกัน จะเลิกหรือไม่เลิกผมไม่ได้ตัดสินใจ ท่านประธานครับ ผมอยากจะได้เรียนถามบรรดาเพื่อน สสร. ว่า เมื่อมาถึงตอนนี้แล้ว ผมจะเรียนถาม ๔ - ๕ ข้อด้วยกัน

๑. ต้องการให้มีกรกระจ่ายอำนาจดำเนินการเหมือนอยู่ในปัจจุบันหรือเปล่า

๒. เราตอบประชาชนได้ไหมว่าเราต้องการเลือกนายกฯ เราอธิบายได้ เราต้องการเลือกผู้ว่าราชการจังหวัด เราตอบประชาชนเขาได้ไหม

๓. ผมคิดว่า สสร. ทุกคน ผมคิดว่าประเทศไทยเป็นของพวกเขาทุกคน
Legislative Institutional Repository of Thailand
อาจารย์วิสุทธิท่านถอดใจหลายครั้ง ท่านพยายามบอกว่าประเทศไทยไม่ใช่

ของผมคนเดียว เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะเรียนบรรดาเพื่อน สสร. ว่า ช่วยกันผลักดันให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นให้ได้ในขณะที่เรามีโอกาสที่จะทำสิ่งนี้ โดยสรุปนะครับ ท่านประธานครับ สำหรับตัวผมเองผมต้องการ ๒ อย่าง ผมยังไม่ค่อยลงไปในรายละเอียดนะครับ ผมต้องการ

๑. ผมต้องการรูปแบบที่ชัดเจน จะเอาแบบไหน จะเอาแบบ กทม. จะเอาแบบเทศบาล หรือจะเอาเทศบาลผสม กทม. ก็ได้ เขียนไปใน รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ชัดเจน ประเด็นแรก

- ๑๑/๑

๒. ผมต้องการเวลาการปฏิบัติที่แน่นอน จะเป็น ๕ ปี
๗ ปี เขียนลงไปรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีฉะนั้นแล้วจะไม่ได้เกิดนครับ
เพราะฉะนั้นผมขอสั้น ๆ แค่นี้ครับ ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คงสรุปได้นครับ
เชิญคุณเอนกครับ ท่านไม่ได้แปรญัตตินะครับ ท่านจะพูดเฉพาะหัวข้อใช้ไหมครับ

นายเอนก สิทธิประศาสน์ : เฉพาะหัวข้อครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

นายเอนก สิทธิประศาสน์ : ขอขอบคุณครับ ผม เอนก สิทธิประศาสน์
ฝ่ายวิชาการนครับ ในเรื่องของชื่อหมวดนี้นะครับ เป็นเรื่องความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐกับการปกครองส่วนท้องถิ่น อันนั้นเป็นของเดิมนครับ แล้วต่อมา
ก็ได้มีการตัดข้างหน้าออก ที่นี้ผมตั้งแต่สมัยที่อยู่ในคณะกรรมการการยกร่างฯ
ก็ได้สนับสนุนตลอดมาว่า สำหรับหมวดนี้นะครับ ให้ชื่อว่า รัฐและ
การปกครองท้องถิ่น คือถ้าเราพูดถึงการปกครองท้องถิ่นแล้ว ถ้าเราจะไม่
กล่าวถึงรัฐเสียเลยมันไม่ได้ อย่างไร ๆ การปกครองท้องถิ่นนั้นยังคงเป็น
ผลผลิตของรัฐอยู่ดีครับ ถึงจะกระจายอำนาจอย่างไรแล้วก็แล้วแต่ อย่างไร ๆ
รัฐเป็นผู้ให้ ให้กำเนิดออกมา แล้วก็ต้องประดับประดาและสนับสนุนเขา
เพราะฉะนั้นอย่างไร ๆ ผมยังคิดว่า ถ้าหากเราจะกระจายอำนาจนี้ครับ ผมเห็นด้วย
ผมก็สนับสนุนการกระจายอำนาจในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น แต่ถ้าหาก
กระจายไปจนสุดตัว จนกระทั่งกลับไม่กลับนี้ อันตรายย่อมมี ผมคิดว่าในประเทศ
ถึงแม้ว่าจะเจริญก้าวหน้าที่ไหนก็แล้วแต่ ผลสุดท้ายอำนาจของรัฐบาลนั้นยังต้อง
สามารถ ผมอยากจะใช้คำว่า ควบคุม ด้วยซ้ำไปครับ แต่มันคงแสดงหลาย ๆ ท่าน
ในที่สุดอาจจะต้องมีการชยุบท้องถิ่นก็ยังเป็นไปได้ ตัวอย่างก็มีแล้ว แต่มันมี
น้อยมาก เพราะฉะนั้นผมก็มีความเป็นห่วงหลาย ๆ เรื่องนะครับ ถ้าขั้นต้นอย่างนี้
มันกลายเป็นว่า รัฐ เราตะนิตเตียว ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น เวลา
จะไม่พูดกันแล้ว พูดแต่ท้องถิ่นอย่างเดียว ผมเป็นห่วงตรงนี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์จะพูด
หัวข้อใช้ไหมครับ

นายเคโซ ส่วนานนท์ (กรรมาธิการ) : ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

นายเดโช สวานานนท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม เดโช สวานานนท์ สสร. สุราษฎร์ธานี ในฐานะ สสร. เนื่องจากว่า มาตรานี้ หัวข้อนี้มีการแก้ไข ผมขอใช้สิทธิในการแก้ไขนั้นอภิปราย ส่วนที่กระผมจะอภิปรายนั้น คงจะสนับสนุนท่านกรรมาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมาธิการเสียงข้างน้อย คือ ท่านรองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แก่น ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมหรือ ที่ไม่ได้ส่งวนคำแปรญัตตินี้ไว้ ก็เพราะว่ากระผมไม่แน่ใจว่า เราเองจะตัดสินใจ อย่างไรในเรื่องของการบริหารราชการส่วนกลาง แต่ผมเพิ่งชัดเจนเมื่อวานนี้เอง ว่าขณะนั้นเราได้มีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะให้สวมหมวกใบเดียว ห้ามไม่ให้สวมหมวก ๒ ใบ แม้กระผมได้พยายามชี้แจงแล้วเมื่อวานนี้บอกว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะมีผล โยงไปสู่หลาย ๆ เรื่องที่จะต้องตามมา แต่ว่าที่ประชุมนี้ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ชัดเจนว่าจะให้มีการสวมหมวกใบเดียว กระผมก็ต้องขอประทานอนุญาตชี้แจงท่านประธานว่า คงจะต้องมองดูว่าในระดับรัฐ ถ้าหากว่ามีการสวมหมวกใบเดียว ในระดับท้องถิ่น ก็ต้องสวมหมวกใบเดียวด้วย จะให้มันขัดแย้งกันในระบบนี้คงไม่ได้ กระผมเห็นด้วย อย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือว่า ตามที่ท่าน สสร. อาวุโสผู้นำอนุภาครในด้านของการปกครองท้องถิ่น คือท่านเอก สติประศาสน์ ท่านดึงเอาไว้ว่า คำว่า รัฐ มณฑลหายไปเห็นจะไม่ได้ เพราะว่ารัฐกับท้องถิ่นจะต้องแยก มันต้องแสดงความสัมพันธ์กันให้เห็นชัดเจน และจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างรัฐกับท้องถิ่น ประเทศนี้จะมีการปกครองในระบบใดก็ตามแต่ ยึดเอาการปกครองนั้นทั้งระบบ ตรงกลางกับท้องถิ่น ต้องมีความสัมพันธ์กันตรงนี้ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นด้วยว่า หัวข้อที่เขียนไว้ว่าเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น เลข ๆ นั้น คงจะไม่ค่อยชัดเจน เหมือนกับที่ท่านผู้แปรญัตติได้ส่งวนความเห็นไว้บอกว่า น่าจะพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น เพราะฉะนั้นกระผมขอสนับสนุนคำแปรญัตติของท่าน รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แก่น ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : กรรมาธิการจะชี้แจงได้หรือยังครับ เพราะเราเรายังอยู่ที่หัวข้อเลขครับ เชิญเลขครับ เพราะว่าท่านพูดกันมาหลายคนแล้ว เชิญครับ กรรมาธิการสมคิด เชิญเลขครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ในเรื่องหัวข้อ ผมขออนุญาตทราบเขียนอย่างนี้ครับว่า ความจริงใน หัวข้อเรื่องการปกครองท้องถิ่นเป็นหัวข้อที่เราใช้มาโดยตลอด ตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๓ รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๕ ปัจจุบัน ก็ใช้เรื่องการปกครองท้องถิ่นมาโดยตลอด หากศึกษา

เปรียบเทียบกับต่างประเทศนครีบ เมื่อพูดถึงเรื่องการปกครองท้องถิ่น หัวข้อก็ เป็นเรื่องของการปกครองท้องถิ่นนครีบ ไม่ได้พูดถึงรัฐกับท้องถิ่นแต่ประการใดทั้งสิ้น การเขียนหัวข้อว่า รัฐกับท้องถิ่น ความจริงเนื้อหาข้างในของส่วนที่ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ไม่ได้พูดถึงรัฐกับท้องถิ่นนครีบ ในจำนวน ๘ มาตรา นั้น มีพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นเพียงแค่ ๑ หรือ ๓ มาตราเท่านั้นเอง

เนื้อหาส่วนใหญ่เป็น เรื่องของการรับรอง เรื่องความอิสระของท้องถิ่นทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของอำนาจหน้าที่ เรื่องของการคลัง เรื่องของการบริหารงานบุคคล ดังนั้น การเขียนเรื่องรัฐกับท้องถิ่นใน เป็นหัวข้อ อาจจะไม่ได้สะท้อนเนื้อหาข้างในทั้งหมด ซึ่งไม่น่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะว่าหัวข้อนั้น คงต้องสอดคล้องไว้กับเนื้อในทั้งหมดที่เป็นอยู่ ๔ มาตรา ที่ร่างฯ ขึ้นทั้งหมดนะครับ ผมคิดว่าสะท้อนถึงเรื่องการปกครองท้องถิ่นทั้งสิ้นนะครับ จะมีปัญหาก็คือในส่วนที่ว่าด้วยการกำกับดูแลที่เป็น เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นเท่านั้นเอง ที่เขียนเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นไว้ ผมยังคิดว่าถ้าเราเปลี่ยนหัวข้อไปเป็น เรื่องรัฐกับท้องถิ่นนะครับ ก็อาจจะ มีปัญหานิดหน่อยนะครับ ในแง่ของเนื้อในกับตัวหัวข้อจะไม่สอดคล้องกัน แต่ประการใด

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คงพอจะเข้าใจแล้วใช่ไหมครับว่าเราจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน ท่านสมคิด จะชี้แจงในนามกรรมาธิการใช่ไหมครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต ชีรเวทิน (กรรมาธิการ) : ผมจะชี้แจงในฐานะไหน ผมอยากจะต้องสั่งเกิดอย่างนั้นะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านเป็นกรรมาธิการท่านก็ชี้แจงได้ครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต ชีรเวทิน (กรรมาธิการ) : ถ้าอย่างนั้นก็ได้ ผม ลิขิต ชีรเวทิน ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ รัฐ ไม่ได้แปลอย่างที่ เราเข้าใจนะครับ ผมว่าผิดหมดนะครับ รัฐกับท้องถิ่นนี้ก็ผิด ท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ คือ รัฐ ในความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ถ้าพูดถึงในลักษณะของการพรรณนาถึงหน่วยหนึ่งของการเมืองรัฐชาติ เน้น สเดท (Nation state) หมายถึงต้องมีดินที่แน่นอน มีรัฐบาล มีการปกครอง และขึ้นอยู่กับกฎหมายระหว่างประเทศนั้นถือว่ารัฐ เน้น สเดท (Nation state) ส่วนรัฐอีกส่วนหนึ่งเป็นนามธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมิติขึ้นมาว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้น เขาเรียกว่า รัฐ เป็นการรวมศูนย์อำนาจและอำนาจนั้นจะถูกใช้โดยหน่วยการปกครองซึ่ง มีส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น หรือส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ถ้าพูดถึงความสัมพันธ์ก็คือว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น ไม่ใช่รัฐกับท้องถิ่น ท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐด้วย ผมว่าคอนเซ็ปท์ (Concept) นี้ผิดนะครับ ผิดอย่างแน่นอน ดัดจริต ที่พูดบอกว่า

รัฐกับท้องถิ่น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เขียวท่านสมคิด
สรุปลายนะครับ ในฐานะผู้แปรฤตติไว้

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานครับ กระผมในฐานะ
เป็นผู้ที่แปรฤตติไว้ณะครับ กระผมขอพูดเฉพาะหัวข้อก่อนณะครับ เรื่องหัวข้อนี้
ก็เกิดเป็น ๒ ประเด็นณะครับ ที่ขัดแย้งกันอยู่ ตั้งเดิมนั้นเราใช้ว่าการปกครอง
ท้องถิ่นเลข ๆ ตอนหลังคณะกรรมาธิการมาเปลี่ยนเป็น ความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น และบางท่านก็บอกว่ารัฐกับท้องถิ่นมันขัดแย้งกันในตัว
เพราะฉะนั้นหัวข้ออันนี้ก็ถือว่ามันกำกวมณะครับ ผมขอประทานโทษที่จะใช้คำว่า
ใช้ไม่ได้ ที่มันก็ขึ้นอยู่กับที่กระผมกับท่านสมาชิกหลายท่านณะครับ อย่าง
อาจารย์วิสุทธิ หรือว่าท่านธรรมนุญณะครับ ได้ให้หัวข้อไว้ว่า การบริหาร
ราชการแผ่นดิน อันนี้มันครอบไปหมด ไม่มีปัญหาว่าอะไรเป็นการปกครองท้องถิ่น
ไม่มีปัญหาว่าอะไรเป็นรัฐที่จะมาขัดแย้งกัน เพราะอะไรครับ เพราะว่า
การบริหารราชการแผ่นดินนี้ มันไล่มาตั้งแต่กรุงเทพฯ นี้ณะครับ เป็นส่วนกลาง
แล้วไปส่วนภูมิภาค ไปจังหวัด ไปอำเภอ ไปตำบล ไปหมู่บ้าน แล้วส่วนท้องถิ่นนั้น
ก็เป็นหลายรูปอย่างที่ท่านสมาชิกได้อธิบายมาแล้วณะครับ เป็นเทศบาล
เป็นเมืองพัทยา กรุงเทพมหานครอะไรพวกนี้ เพราะฉะนั้นการบริหาร
ราชการแผ่นดินนี้มันครอบไปหมดณะครับ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าใช้หัวข้ออันนี้แล้ว
มันไม่มีปัญหาอะไรเลยว่าจะต้องเกี่ยวกับรัฐ หรือเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
มันครอบไปหมดครับ เพราะฉะนั้นกระผมขอกราบเรียนว่า ขอให้ใช้อันนี้ณะครับ
เพราะว่าการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลาง มันก็มีอยู่แล้ว กระผมทวง ทวง
กรม ไปส่วนภูมิภาค ก็จังหวัดลงไป แล้วก็เทศบาลก็เห็นได้ชัด แล้วการบริหารนี้
มันคลุมไปหมดพวกนี้ เพราะฉะนั้นการที่มาโต้แย้งว่า รัฐหรือท้องถิ่น ไม่มีแล้ว
เพราะฉะนั้นกระผมขอขอร้องใช้ข้อความนี้เป็นหัวข้อ ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ก็คงเป็นที่เข้าใจแล้วนะครับว่าเราจะเอาตามร่างฯ ของคณะกรรมการธิการ หรือว่าจะเปลี่ยนไปตามร่างฯ ของผู้แปรญัตติ หรือว่าจะกลับไปร่างฯ เดิม เอาร่างฯ ของคณะกรรมการ เป็นหัวข้อที่จะลงคะแนนเสียงเลยครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านใดเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างของคณะกรรมการที่เปลี่ยนคำว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ มาเป็นคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านใดเห็นว่าควรเปลี่ยนตามที่ผู้แปรญัตติเสนอ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : สมาชิกท่านใดเห็นว่าควรกลับไปตามร่างฯ เดิมนะครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ไม่มีนะครับ เป็นอันว่าให้เป็นไปตามร่างฯ ของคณะกรรมการในหัวข้อหมวด ๔ นี้ชื่อว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น ขอเชิญเลขาธิการฯ ครับ มาตรา ๒๔๑

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : มาตรา ๒๔๑ ไม่มีกรแก้ไขคณะกรรมการคงไว้ตามร่างฯ เดิมดังนี้ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีผู้สงวนคำแปรญัตติ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญอาจารย์วิสุทธิ์ครับ รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โพธิแท่น (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วิสุทธิ์ โพธิแท่น กรรมการเสียงข้างน้อย ผมได้สงวนคำแปรญัตติโดยขอขมเล็กข้อความเดิมทั้งหมดของมาตรา ๒๔๑ แล้วไว้ข้อความใหม่ดังต่อไปนี้ครับ

มาตรา ๒๔๑ การบริหารราชการแผ่นดินประกอบด้วยราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และราชการบริหารส่วนภูมิภาคในจังหวัดที่ยังไม่เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔๓

ราชการบริหารส่วนกลางประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ราชการบริหารส่วนภูมิภาคในพื้นที่ที่ยังไม่เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔๓ ประกอบด้วย จังหวัด และอำเภอ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

(๑) ในจังหวัดตามวรรคสาม ให้มีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเรียกว่า ตำบล และเทศบาล ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔๒

(๒) เมืองตามที่กำหนดในมาตรา ๒๔๓

ผมมีเหตุผลสั้น ๆ ก็คือว่า ผมชี้ให้เห็นถึงว่าราชการบริหารของไทยที่จะเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอมี ๒ ส่วนหลัก และมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งจะแปรสภาพไปในระยะยาว แล้วส่วนท้องถิ่นนั้นก็มีส่วนที่เป็นภูมิภาคให้มีตำบลกับเทศบาล ส่วนจังหวัดที่แปรสภาพก็เป็นเมือง ตามที่ผมจะได้อธิบายในมาตราต่อ ๆ ไปครับ ผมก็คงไม่ได้อธิบายอะไรมาครับ เพียงแต่อยากจะทำไว้ในที่นี้ว่า

๑. ต้องการความชัดเจน

๒. ต้องการความแน่นอนในเรื่องที่ว่าท้องถิ่นและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นจะเป็นอย่างไร เพราะว่าปัจจุบันนี้ไม่มีใครสามารถตอบได้ว่า ความชัดเจนที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างไร และสิ่งที่จะสร้างขึ้นใหม่จะมาเมื่อใด ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน พันตรี ปรีดา

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ : เรียนประธานสภาที่เคารพครับ ผม

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดมุกดาหาร ได้ขอสงวนคำแปรญัตติคัดความในมาตรา ๒๔๑ นะครับ ซึ่งในมาตรา ๒๔๑ มีข้อความว่า ภายใต้อำนาจของมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ผมแก้ข้อความไปว่า ราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ที่ผมคิดไปนั้นก็เนื่องจากว่า การปกครองท้องถิ่นนั้นก็เป็นเรื่องการกระจายอำนาจ ที่ทางรัฐบาลกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอยู่แล้ว

เพราะฉะนั้นไม่มีความจำเป็นอะไรที่จะต้องเอามาตรา ๑ เพราะมาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้อยู่แล้วครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าใน เรื่องราชการส่วนท้องถิ่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการปกครอง เป็นการกระจายอำนาจ แล้วก็ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ก็ยังคงกล่าวถึงใน มาตรา ๑๕๖ ว่า ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น เป็นองค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ในเรื่องนี้ผมก็อยากจะ เรียบเรียงให้ทราบว่า เนื่องจากว่าผมเคยรับราชการ เป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง ทำงานเป็นทั้งผู้บริหารปกครองท้องถิ่นแล้วก็กำกับดูแลการปกครองท้องถิ่น จากนั้นมาผมก็ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น คือเป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลเมือง มุกดาหาร ก็เห็นว่าในเรื่องการกระจายอำนาจให้ราชการท้องถิ่นนั้นเป็นเรื่องที่ดี ทำให้ประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในการปกครอง แต่ว่าท่านประธานครับ ในการปกครอง ตนเองนั้น เท่าที่ผมประสบมาระยะเวลาประมาณ ๓ ปี ผมดูแล้วมันยังมีเรื่องว่า ทหารรัฐบาลยังไม่กระจายอำนาจอย่างแท้จริง เพราะว่ายังมีการที่ยังหวงอำนาจไว้อยู่ ในสถานะที่ผมปฏิบัติงานนี้ผมมีความรู้สึกเลยครับว่ายังหวงอำนาจ โดยยังให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ความจริงแล้วมีหน้าที่กำกับดูแลเท่านั้นเอง แต่ว่าเข้ามา ล้วงลูกมากเกินไป แล้วบางอย่างเป็นเงินงบประมาณของทางท้องถิ่น แต่ว่า อย่างไรก็ตามจะต้องมีกำหนดกฎหมายว่าอะไรจะต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด บางที่เทศบัญญัติของเราผ่านสภาเทศบาลแล้วจะต้องให้ผู้ว่า ไปอนุมัติอีก ถ้าผู้ว่า ไม่อนุมัติก็ใช้ไม่ได้นะครับ เพราะฉะนั้นในเรื่องราชการท้องถิ่น ผมถือว่า เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองที่กระจายอำนาจให้กับประชาชน แล้วก็ออกจากนี้ ที่ผมได้เอาราชการท้องถิ่นเข้ามา เพราะในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีคำว่า ราชการส่วนท้องถิ่น อยู่ในมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒ มาตรา ๗๑ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๕๕ ใช้คำว่า ราชการส่วนท้องถิ่น แต่ว่าในเรื่องที่มาของราชการท้องถิ่นไม่ได้กล่าวไว้เลย เพราะฉะนั้นที่ผมเอาราชการท้องถิ่นมาไว้ในการปกครองท้องถิ่นในมาตรา ๒๔๑ ก็เพื่อให้รู้ว่ าราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมาจากการปกครองท้องถิ่น เพราะว่าการปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองท้องถิ่นนั้นจะมีอยู่ ๓ ส่วน คือ ๑. สภาท้องถิ่น ๒. ผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ๓. ก็คือพนักงานที่ทำงานในท้องถิ่น รวมกันแล้วเรียกว่า าราชการส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้นเหตุผลที่ผมเห็นว่า ควรจะนำราชการท้องถิ่นเข้ามา

ก็เพื่อให้รู้ว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นมาจากราชการส่วนท้องถิ่น แล้วก็ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดไว้เลยครับว่า ราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นนะครับ เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะเรียนถามท่านประธานผ่านทางคณะกรรมการว่า ทำไมท่านถึงตกคำว่า ราชการท้องถิ่น ไปครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน นาวาโท สุรินทร์ นะครับ แล้วเดี๋ยวท่านแล้ว แล้วก็ขอบคุณธรรมนูญ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบทูลครับ ท่านประธานครับ กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุตรดิตถ์ ในมาตรา ๒๘๑ กระผมขอแปรญัตติแก้ไขข้อความในมาตรา ๒๘๑ โดยก่อนอื่นผมจะแก้ไขข้อคิดเห็น ดังนี้ครับ ในระบอบประชาธิปไตย การกระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น เป็นหนึ่งในเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้คนจนที่ส่วนมาก อยู่ในพื้นที่ชนบทที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เช่นในการใช้ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญให้ถึงมือชุมชนท้องถิ่น หลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางลงไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร คือยังมีขอบเขตภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. ก็เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง ท่านประธานครับ กระผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ฟังตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาท้องถิ่นทั้งหลายให้ทั่วถึงทั่วประเทศ กระผมเองก็เกิดในชนบทจึงย่อมต้องการเห็นความเจริญท้องถิ่นในชนบท ย่อมน้อยก็มีศรีหรือได้รับความสะดวกในขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการครองชีวิต สามารถช่วยตัวเองและพัฒนาตัวเองได้ใน เรื่องอาชีพและการครองชีพ สามารถปกครองรักษาถิ่นฐานของตนเองได้ โดยมีสวัสดิภาพและอิสระตามที่ต้องการภายในขอบเขตของตัวบทกฎหมาย การส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองให้ได้มากที่สุดนั้นเป็นสิ่งที่ดีครับ เมื่อยึดโยงกับร่างฯ มาตรา ๑ ไว้ ย่อมหมายความว่าความเป็นอิสระของท้องถิ่นจะมีถึงขนาดกระทบต่อความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวของประเทศไทยไม่ได้ คือต้องมีการกระจายอำนาจอย่างมีขอบเขต นอกจากนี้เป้าหมายที่สำคัญของชาติก็คือความมั่นคงครับ ความมั่นคงของชาติประกอบด้วยปัจจัยสำคัญหลายประการ เช่นความสงบสุขของประชาชนซึ่งเกิดจากพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของคนในชาติภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน ทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้ระเบียบเดียวกันคือกฎหมาย และต้องคำนึงถึงศีลธรรมอันดีของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของประเทศ เมื่อเป็นเช่นนั้นการล้วงละเมิดก็จะไม่เกิดขึ้น ตรงกันข้าม ถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้วความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นได้ยาก หากเจตนาของประชาชนในท้องถิ่นไม่มีขอบเขตอันจะไปรุกรานหรือละเมิดผู้อื่นได้ ความสงบสุขซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติก็จะไม่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการกระจายอำนาจอย่างมีขอบเขตครับ ภายใต้การกำกับดูแลของจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยราชการส่วนภูมิภาคและเป็นตัวแทนของรัฐ เพราะสภาพที่อำนาจต้องถูกกระจายไปอยู่ในมือของกลุ่มย่อย ๆ อย่างหลากหลายเช่นนี้ละครับ ถ้ามีกลุ่มใดสามารถใช้อำนาจได้สมบูรณ์โดยเพราะมันเกี่ยวพันถึงกลุ่มอื่น จึงอาจทำให้มีการต่อรองประนีประนอมกันกับกลุ่มอื่น ๆ ในการใช้อำนาจในบางครั้ง กวาดอ้อมกันอย่างกว้างขวางนี้จะทำให้ความมั่นคงของรัฐสั่นคลอน การแยกเป็นกลุ่ม ๆ ก็เห็นได้ค่อนข้างแน่ชัด นั่นก็คือการทำให้ความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวตามมาตรา ๑ อ่อนตัวลง เป็นบ่อเกิดนำไปสู่การสลายตัวในที่สุด จึงจะต้องมีการกำกับดูแลในการขึ้นบงกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็ปกครองด้วยตนเองตามเจตนา

๓๒

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วันทนา ๑๕/๒

ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญขึ้นครับ เมื่อทำได้
อย่างนี้บ้านเมืองก็เจริญมีความมั่นคงและปลอดภัยอย่างแท้จริง มีความสงบ
เรียบร้อยและอยู่ในศีลธรรมอันดี นี่ก็คือจุดหมายสำคัญของการรักษาความมั่นคง
ของรัฐ กระทบจึงได้เสนอค่าแปรญัตติแก้ค่าและเพิ่มเติมจากร่างฯ เดิม เป็น
ข้อความดังต่อไปนี้ครับ สั้น ๆ ภายใต้อัตรา ๑ และความมั่นคงของรัฐ
รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระ แก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการบริหารด้วยตนเอง
ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรม
อันดีของประชาชนและความสงบเรียบร้อยของประเทศเป็นส่วนรวม
ท่านประธานครับ ข้อความที่กระทบเพิ่มเติมนั้นก็ได้อามาจากมาตราต่าง ๆ
ที่คณะกรรมการการยกร่างฯ ได้เขียนไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับเดิมครับ
ฉบับสีน้ำตาล คือมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘
มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๘๖ รวมถึง ๗ มาตราด้วยกัน ที่ได้ผ่านการ
พิจารณาแล้วโดยไม่มีกรโต้แย้งหรือขอให้ตัดออกจากเพื่อนสมาชิก
สภาร่างรัฐธรรมนูญเลย สำหรับการเปลี่ยนค่าจากคำว่า ปกครอง เป็น
บริหาร นั้นที่สุดแต่จะเลือกใช้ครับ กระทบไม่คิดใจมากนักเรื่องนี้ครับ จะใช้
ค่าเดิมคือ ปกครอง ก็ได้ครับ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณแคล้วครับ

นายแคล้ว นรปติ : ท่านประธานครับ ผมขอขอบพระคุณ

ในมาตรา ๒๕๑ กระทบได้แปรญัตติไว้เช่นครับ โดยให้มีข้อความว่า ให้มี
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่เหมาะสม ว่าอย่างนั้นครับ
ท่านประธานครับ ผมขอทราบเรียนว่าตามที่พวกเราได้จัดให้มีประชาพิจารณ์
ขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ ประชาชนในจังหวัดเหล่านั้น ก็ได้ออกเสียงลงคะแนนว่า
ควรจะมีการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี และมีการเลือกตั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดว่าอย่างนี้ -----

- ๑๖/๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งเมื่อเข้านี้ดอกเตอร์ก็อภิศล ศศรีสังข์ ^{สกล} ~~พร~~ จังหวัดมหาสารคาม ก็ได้กราบเรียนให้ท่านประธานและสมาชิกทราบโดยทั่วกันแล้วณะครับ ท่านประธานครับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ได้บัญญัติว่า การเขียนรัฐธรรมนูญนั้นให้คำนึงถึงความประสงค์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในเมื่อประชาชนบอกได้ผู้ว่าเราก็หน้าที่จะให้เขา เป็นการกระจายอำนาจ ขอกราบเรียนว่า ในปัจจุบันนี้เป็นมาได้ ๑๐๐ กว่าปีแล้ว ปรากฏว่าผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นส่งไปคือยราชการส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ส่งไปยาวนานก่อนนั้น บางท่านก็ไม่รู้จัก ^{มือที่ติด} ~~มือที่ติด~~ ไม่รู้จักประชาชนติดนี้ ต้องไปศึกษาอยู่อีก ถ้าหากว่ามีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะไม่เป็นอย่างนั้น ประชาชนจะเลือกผู้ปกครองของเขาเอง เป็นการกระจายอำนาจโดยแท้จริง กระผมขอกราบเรียนถามเป็นการผิดหรือครับที่เราจะให้อำนาจอธิปไตยแก่ประชาชน ให้อำนาจเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกวันนี้ประชาชนต่างจังหวัดมองดูจังหวัดกรุงเทพมหานครด้วยความอยากได้อย่างกรุงเทพมหานคร เพราะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเพียงแห่งเดียวเท่านั้นในประเทศคือที่กรุงเทพ นี้ผมขอกราบเรียนว่า มีคนข้องใจว่า ถ้าหากว่าเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วบุคคลที่มีเงิน เศรษฐีมีเงินนั้นแหละจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ ผมขอประทานกราบเรียนแย้งว่า บัดนี้เราให้มีการเลือกตั้งเขตเดียว เบอร์เดียวก็ยิ่งเล็กลงว่า เราจะไม่กลัวหรือครับ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเลือกตั้งโดยคนทั้งจังหวัด เขตกว้างใครจะเอาเงินไปซื้อไหว ท่านประธานครับ คราวนี้ผมก็จะขอกราบเรียนอีกว่า เรามาเขียนรัฐธรรมนูญกันเถอะ มาเขียนรัฐธรรมนูญให้เป็นรัฐธรรมนูญปฏิรูปเราเป็นมากรอบ ๆ นี้แล้วที่ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดไปจากส่วนกลางไปปกครองท้องที่ เราจะเขียนรัฐธรรมนูญปฏิรูปฉบับนี้ว่า ให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งก็เป็นการกระจายอำนาจให้แก่เขาตั้งกราบเรียนมาแล้ว ท่านประธานครับ ขอกราบเรียนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพทั้งหลายได้โปรดทราบว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผมพึ่งสมาชิก มา ส.ส. ส.ว. ส่วนหนึ่งเท่านั้นเราจะไม่รับ เราจะไม่เอารัฐธรรมนูญฉบับที่เราร่าง เพราะว่า ส.ส. เราก็ไปว่าแล้วว่าต้องลาออก เราก็บัญญัติไว้แล้ว ส.ว. ก็ต้องมีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการที่เขาไม่ซวชิน เราทำไม่จึงไม่เป็นมิตรกับประชาชนเล่าครับ ถ้าหากว่ามีการลงประชามติเราก็จะพูดได้ว่า เราก็ได้พยายามกระจาย

๓๔

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

นับนา ๑๖/๒

อำนาจ คือให้ท่านทั้งหลายมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว เพื่อที่
ประชาชนเหล่านั้นจะได้ลงคะแนนให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราทำไม่ถึงไม่คิด
อย่างนั้น -----

- ๑๗/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่าจรัฐธรรมนุญ : ท่านพูดมา
๕ นาทีแล้ว สรุปเลยนะครับ

นายแคล้ว นรปติ : กระผมขอกราบเรียนว่า การเลือกตั้ง
เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนี้เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชน เป็นการเขียน
รัฐธรรมนูญชนิดปฏิรูป การเขียนรัฐธรรมนูญ ปฏิรูปรัฐธรรมนูญนั้นจะปฏิรูป
ในนี้โดยไม่ปฏิรูปส่วนราชการในหลาย ๆ ทุก ๆ กระทรวงไม่ไหวหรอกครับ
ผมขอกราบเรียน ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่าจรัฐธรรมนุญ : เชิญคุณธรรมนุญ
ขอสั้น ๆ นะครับเที๊ยวนี้

นายธรรมนุญ มงคล : กราบเรียนท่านประธานครับ
เรื่องท้องถิ่นนี้ผมรู้สึกว่าได้ได้รับความสนใจน้อยมาก ส่วนท้องถิ่นนี้เป็นเรื่อง
โลว์ โพรไฟล์ (Low profile) ไฮ โพรฟิต (High profit) ผมว่า
ส่วนท้องถิ่นนี้มีความสำคัญมาก ๆ ต่อประเทศไทยเลย ไม่ว่าจะเป็นการกระจาย
รายได้ พัฒนาระบบประชาธิปไตยหรืออะไรต่าง ๆ นี้ คนสนใจน้อยมาก
ท่านประธานครับ ผมสังเกตดูแล้วผมว่าเนื่องจากระบบปัจจุบันนี้มันทับซ้อน
ยุ่งกันไปหมด เพราะฉะนั้นเวลาอธิบายนในที่ประชุมนี้มันก็ยุ่ง คนไม่เข้าใจ
หรอกครับท่านประธาน เพราะไม่ได้ศึกษามา ผมขอเสนออย่างนี้ได้ไหมครับ
ประธานครับ ถ้าเราพิจารณาเป็นมาตรา ๆ บึงลับสนไปใหญ่ อย่างสมมุติ
ในผู้คดีของผมนี้เราตัดมาตราเมื่อกี้นี้ออกไป อย่างอื่นตกหมดเลย เพราะ
มันผูกพันกันไปหมด มันต้องว่ากันทั้งระบบเลย เอาอย่างนี้ท่านประธานครับ
ผมขอมติหลัก ๆ ว่า ๑. ที่ประชุมเราอยากได้รูปแบบแบบไหน จะเอาแบบ
กทม. หรือ กทม. ผสมกับเทศบาล หรือจะเอาแบบเทศบาลหมดทั้งประเทศ
ลงมติกันไปเลย ๒. ถ้าอยากได้จะเริ่มเมื่อไร ๕ ปี ๗ ปี ๑๐ ปี ว่ามาเลย
นะครับ ว่าเรื่องของการเลือกตั้งผู้ว่า พวกกันมาเลย และหลังจากนั้น
ให้คณะกรรมการเขาไปว่าในรายละเอียด แต่ถ้าว่าเป็นมาตรา ๆ นี้
มันล้มเหลวแน่นอน แล้วก็ต้องเป็นอย่างที่กรรมการยกร่างฯ เพราะฉะนั้น
ผมอยากจะทำให้ท่านประธานพิจารณาคิดหนึ่งว่าจะเอาแบบนี้ไหม แต่ถ้าว่าไป
เป็นมาตรา ๆ ผมว่าไม่เวิร์ค (Work)แน่นอน ท่านประธานครับ
ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการ
จะชี้แจงใหม่ครับ มีผู้แปรญัตติไว้มาก เชิญท่านอาจารย์ธรรมบุญก่อนครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม ธรรมบุญ ลัดพลี พอดีบังเอิญก็ตาม ๆ กันมา ๒ ธรรมนูญ
คงพอแยกกันออกได้ มาตรา ๒๘๑ นี้กระผมเห็นว่าที่เขียนไว้นั้นยังไม่ชัดเจน
แล้วผลทางปฏิบัติก็อาจจะไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าอ่านดู ขออนุญาต
ท่านประธานอ่านมาตรา ๒๘๑ ภายใต้อันบังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็น
อิสระแก่ท้องถิ่น ตรงนี้ที่กระผมเห็นว่า ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นนี้มันแค่ไหน
เพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เราเริ่มจะปฏิรูปการปกครอง แล้วก็
การใช้อำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญฉบับที่จะประกาศใช้เร็ว ๆ นี้ กระผม
เห็นว่าเรายังไม่มีการอบ และโดยเฉพาะในมาตรานี้ก็ไม่มีการบอกด้วยซ้ำว่า
ตามที่บัญญัติในกฎหมาย เปิดไว้ให้กว้าง กระผมก็เลยเห็นว่าน่าจะได้รับการ
การปรับปรุง ผมก็ขออนุญาตอ่านที่กระผมได้แก้อีก ภายใต้อันบังคับมาตรา ๑
รัฐจะต้อง กระผมก็ขีดมาให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น นี้ออก และเติมคำว่า
กำหนดการกระจายอำนาจและรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นที่ได้มีศักยภาพ
ที่เหมาะสมที่จะพึ่งตนเองได้ แล้วก็ใช้ของเดิม ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง
ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แล้วก็เติมข้อท้ายด้วย และตามที่
กฎหมายบัญญัติ โดยเฉพาะผลก็คือว่า เพื่อแก้ความไม่ชัดเจนที่ว่าความเป็นอิสระ
แก่ท้องถิ่น ผมขยายออกไปด้วยกำหนดการกระจายอำนาจและรายได้
ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น เพราะผมถือว่าท้องถิ่นนี้มันเป็นพื้นที่ทางภูมิศาสตร์
เราน่าจะหมายถึงบุคคล หมายถึงคนที่อยู่ในท้องถิ่น ก็คือชุมชนนะครับ แล้วก็
จะต้องมีข้อกำหนดว่าชุมชนนี้ไม่ใช่ชุมชนทั่วไปที่เราจะกระจายอำนาจ
และรายได้ให้ไปอย่างตามบุญตามกรรม เราควรจะมีกรอบบ้างว่า ต้องเป็น
ชุมชนท้องถิ่นที่มีศักยภาพที่เหมาะสมที่จะพึ่งตนเองได้ -----

๓๗

สร ๒๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สารี ๑๘/๑

ทั้งนี้หมายความว่า เงินของเราจะได้ไม่หายไปแบบต๋าน้ำปรึกละลายแม่น้ำ เราจ่ายออกไปก็ให้เขาได้เอาไปใช้ประโยชน์ต่อได้ โดยเขาพึ่งตนเอง ได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นก็จะได้เกิดประโยชน์ที่ดีโดยเฉพาะประเทศเรา เศรษฐกิจเราก็ยังอยู่ในฐานะที่ยังไม่รุ่ง เรื่องยังไม่อยู่ในฐานะที่คนกินดีอยู่ดี เกินมาตรฐานการครองชีพปกติ เรายังอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานครองชีพ ที่ควรจะเป็นอยู่อีกมาก เพราะฉะนั้นน่าจะลดหนี้เฉพาะบางท้องถิ่น บางชุมชนที่พึ่งตนเองได้เสียก่อน ให้เขาเลี้ยงได้ขึ้นบนชาตนเองได้ แล้วเราค่อยขยายไปเรื่อย ๆ แล้วอันนั้นผมก็ได้กำหนดข้อกำหนดไว้ข้างหลังด้วย ถ้าเมื่อมีอะไรเพิ่มเติมเราก็จะได้ทำได้ออกกฏหมายมา เพื่อรับรองหรือว่าเพื่อให้อำนาจ หรือว่าเพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ ที่ควรจะเป็น ขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญ กรรมการธิการครับ ท่านจะชี้แจงเพิ่มเติมอีกสักเล็กน้อยไหม ท่านสมคิดครับ เชิญครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคัม : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พันเอก สมคิด ศรีสังคัม สสร. จากจังหวัดอุดรธานี เรื่องนี้ กระผมกับคณะ เมื่อก่อนนี้ ก่อนที่จะแปรญัตตินี้ได้ปรึกษากันกับ อาจารย์วิสุทธิ์ โพธิแท่น และที่ท่านธรรมนูญ มงคล นะครับ ว่าควรจะทำแปรญัตติ โดยที่ให้ เป็นหัวข้อการบริหารราชการแผ่นดินอย่างที่กระผม ได้กราบเรียนไปแล้ว กระผมจะขอประทานทราบ เรียบเกี่ยวกับเฉพาะ ความมุ่งหมายในการที่เสนอแปรญัตติในเรื่องนี้ครับ แล้วนอกจากนั้น กระผมได้ขอมอบให้อาจารย์วิสุทธิ์ โพธิแท่น ท่านดำเนินการอภิปรายต่อไปในมาตราต่าง ๆ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ชี้แจง ไปแล้วครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคัม : สำหรับมาตราต่อ ๆ ไปด้วย เพราะฉะนั้นกระผมก็ขออภิปรายเฉพาะมาตรา ๘๐ นี้ครับ มาตรา ๘๐ ได้เขียนขึ้นมาจากใต้หัวข้อคำว่า การบริหารราชการแผ่นดิน อย่างที่ กระผมได้กราบเรียนไปแล้ว ความหมายของเรื่องทั้งหมดนั้นอยู่ที่การบริหาร ราชการแผ่นดิน แล้วก็โยงไปส่วนภูมิภาคแล้วก็ส่วนท้องถิ่นซึ่งมีสปีดของเงินนะครับailand เพราะฉะนั้นความมุ่งหมายทั้งหมด ก็คือการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง

ไปสู่ส่วนท้องถิ่นนั้นเอง รวมความนะครับ อย่างที่เราทราบกันอยู่แล้วว่า
 เมื่อก่อนนี้อำนาจการปกครองบ้านเมืองอยู่ในกำมือของบุคคลกลุ่มน้อยเท่านั้น
 เพราะฉะนั้นในช่วงระยะเวลา ๒๐ กว่าปี ก็พยายามที่จะมีการคืนอำนาจ
 หรือว่ากระจายอำนาจในการปกครองบ้านเมืองให้ประชาชนให้มากที่สุด
 เท่าที่จะมากได้นับตั้งแต่ในระดับชาติ ในรัฐสภา และนอกนั้นก็ เป็นเรื่อง
 สมาชิกสภาจังหวัด เป็นเทศบาล เป็นสุขาภิบาล อะไรพวกนี้ อย่างที่เรา
 ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้ว ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าการกระจายอำนาจหรือว่า
 การคืนอำนาจการปกครองให้แก่ประชาชน นี่ก็หมายความว่าคืนอำนาจ
 ให้เขาดูแลผลประโยชน์ของเขา โดยเขาเอง เพราะว่า เป็นการปกครอง
 นี่ก็คือการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน
 นั้นเอง เพราะฉะนั้นการปกครองอันนี้ในระดับท้องถิ่นก็คือ การปกครอง
 นี้เป็นของประชาชนในท้องถิ่น และโดยประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อ
 ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเอง เรากระจายอำนาจ -----

ส่วนว่าทางส่วนกลางนี้ก็มอบให้ทางส่วนภูมิภาค จังหวัด อำเภอบ ตำบล หมู่บ้าน
ดูแลกันต่างหาก การกระจายอำนาจนี้ก็หมายความว่าอำนาจในการดูแล
ผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจในระดับหมู่บ้าน
ตำบลนั้นก็เป็นที่ของเขา เป็นอำนาจหน้าที่ของเขาจะต้องดูแล แล้วก็
พยายามที่จะป้องกันไม่ให้ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเข้ามายุ่งเกี่ยว ให้เขา
เป็นอิสระในการที่จะดำเนินรักษาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และนอกจากนั้น
ในทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างที่เราเรียกว่าภูมิปัญญาของท้องถิ่นนั้นเอง
เพื่อประโยชน์อย่างนี้ในมาตรา ๒๕๐ นี้เราจึงเขียนอธิบายไว้ตั้งแต่ราชการ
บริหารส่วนกลางประกอบด้วยอะไร ราชการส่วนภูมิภาคประกอบด้วยอะไร
แล้วในการที่จะมอบให้ประชาชนได้ดูแลผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรมของเขาก็แบ่งออกเป็นราชการส่วนท้องถิ่นไปอย่างที่ปรากฏ
ในมาตรา ๒๕๐ นี้ครับ อันนี้เป็นเรื่องที่เราจะต้องรีบทำโดยรีบด่วนนะครับ
๖๕ ปีแล้วก็ก้าวหน้าไปพอสมควร ควรที่จะรีบทำ เพราะฉะนั้นเพื่อไม่ให้
เสียเวลาขอสรุปเสียเลยว่าการกระจายอำนาจจะต้องรีบทำโดยให้ประชาชน
ในท้องถิ่นซึ่งเขามีผลประโยชน์เฉพาะหมู่บ้าน ตำบลของเขาสามารถที่จะ
รักษาผลประโยชน์ ดูแลผลประโยชน์ของเขาในทางเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรมได้เต็มภาคภูมิ โดยไม่ให้ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเข้ามาแทรกแซง
ควบคุม ให้เพียงเป็นกำกับดูแลเท่านั้น เพราะฉะนั้นเฉพาะมาตรานี้ก็ควรจะ
ครอบคลุมเพียงเท่านั้น ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านสุจิตครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม สุจิต บุญบงการ สสร. สาธารณรัฐศาสตร์
ในฐานะกรรมาธิการขอชี้แจง สำหรับมาตรา ๒๕๐ ที่ได้มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
หลายท่านได้ขอแปรญัตติไว้ กระผมได้อ่านดูแล้ว มีความรู้สึกว่ามันได้แตกต่าง
มากนักไปจากสิ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๐ ที่คณะกรรมการได้เขียนขึ้น
เป็นแต่เพียงว่าคงต้องชี้แจงให้เห็นว่าในส่วนของมาตรา ๒๕๐ นั้นเราต้องการ
อะไรในมาตรานี้ ในประเด็นแรกอยากขอชี้แจงว่าในระบบรัฐเดี่ยว ถึงแม้ว่า
จะเป็นรูปแบบรัฐประชาธิปไตย การที่ท้องถิ่นจะมีอำนาจในการปกครองตนเอง
มากนักเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับรัฐบาลกลางเป็นผู้มอบให้ สิ่งเหล่านี้ดูแล้วอาจจะขัด
กับหลักประชาธิปไตย แต่เราต้องไม่ลืมอยู่อันหนึ่งว่าในกระบวนการของการปกครอง
แบบประชาธิปไตยนั้น รัฐบาลกลางนั้นจะต้องมาจากประชาชนเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้เองมันก็จะ เป็นการแบ่งอำนาจจากรัฐบาลกลางซึ่งเป็นของประชาชน
ส่งกลับมาให้ประชาชน ตรงนี้อาจจะขออย่าให้เห็นว่ามันไม่ได้เป็น เรื่องของ
ประชาชนไม่ได้ ก็เกี่ยวข้อง ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องตั้งแต่ตอนเริ่มต้นของการ
เลือกรัฐบาลกลางแล้วจะให้มันอำนาจท้องถิ่นแค่ไหน รัฐบาลกลางเป็นผู้มอบให้
แต่อย่างไรก็ตามในกรณีของประเทศไทยเราก็มีความไม่แน่ใจ ไม่แน่ใจว่า
มันจะมีการกระจายอำนาจหรือแบ่งอำนาจไปสู่ท้องถิ่นแค่ไหน อาจจะเป็น
เพราะว่าในอดีตเรามีความเคยชินกับการปกครองในรูปแบบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย
ในรูปแบบของการยึดอำนาจ แล้วก็การกระจายอำนาจนั้นไม่ค่อยได้เกิดขึ้น
ด้วยเหตุนี้เองจึงมีความรู้สึกว่ายากจะใส่ให้ชัดเจนขึ้นว่าจะต้องมีกา
กระจายอำนาจ ด้วยเหตุนี้เองในมาตรา ๒๕๑ จึงถือได้ว่า เป็นการบังคับ
อยู่ในที่ ให้รัฐหรือรัฐบาลกลางนั้นจะต้องให้มีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น
จึงได้บัญญัติไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการ
ปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ถ้าดูเงื่อนไข
จะเป็นอย่างนี้ครับว่ารัฐจะต้องให้ อันนี้บังคับไว้เช่นครับ ให้ความเป็นอิสระ
อันนี้ชัดเจนครับ จะต้องมีความเป็นอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเอง
ดังนั้นมีคำที่ย้ำอยู่ ๒ ที่นะครับ ความเป็นอิสระและปกครองตนเอง อันนี้
ค่อนข้างจะชัดเจนว่าเป็นการกระจายอำนาจตามหลักการที่ถูกต้องของ
กระบวนการประชาธิปไตยเพื่อจะให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นสามารถดูแล
กิจการของตนเองได้-----

ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เขียนไว้แบบนี้ค่อนข้างจะกว้างขวางพอสมควร แต่ในขณะที่เดียวกันก็ตีบังคับไว้ว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๑ อันนี้เป็นเงื่อนไขว่า จะกระจายอำนาจอย่างไร ให้ความเป็นอิสระอย่างไรก็ตาม มีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นไปตามหลักของรัฐเดี่ยว คือหลักภายใต้ที่ว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกัน แบ่งแยกมิได้ เมื่อเขียนล็อก (Lock) ไว้แบบนี้แล้วก็เป็นที่แน่ใจว่าการกระจายที่จะก่อให้เกิดการแบ่งแยก การแตกแยกในรัฐ จนกระทั่งก่อให้เกิดความไม่มั่นคงนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้ จะเป็นการผิดรัฐธรรมนูญทันที กรณีนี้ก็เป็นกรเขียนไว้ เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้แน่ใจว่าการกระจายอำนาจจะนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดน หรือว่าก่อให้เกิดรูปแบบรัฐใหม่จะเกิดขึ้นไม่ได้

ประเด็นที่ ๒ ที่มีการพูดถึงว่าน่าจะเปลี่ยนมาตรา ๒๘๑ ให้ระบุไว้เป็นเรื่องของการบริหารราชการแผ่นดิน ให้มีการระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จะขอชี้แจงตรงนี้ครับว่า รัฐธรรมนูญนั้นเป็นคัมภีร์กฎหมายที่ระบุดึงโครงสร้างอำนาจโดยภาพรวมนะครับ เป็นเรื่องของกรชี้ให้เห็นว่าประชาชนกับรัฐมีอำนาจซึ่งกันและกันอย่างไร ส่วนการบริหารราชการนั้นโดยหลักแล้วจะต้องไปอยู่ในกฎหมายอีกระดับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เองถ้าจะดูแล้วในระดับของรัฐธรรมนูญนั้น การระบุดึงการบริหารราชการแผ่นดินแม้จะเป็นส่วนกลางเองก็ไม่ได้ระบุไว้ จะเห็นว่าไม่มีการพูดถึงการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลาง ไม่ได้มีการพูดถึงกระทรวงว่ามีกี่กระทรวง ไม่ได้มีการพูดถึงว่ากรมมีกี่กรม ตรงนี้เป็นแต่เพียงระบุโครงสร้างอำนาจระหว่างนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ตรงนั้นเป็นจุดของโครงสร้างในรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญนั้นเห็นถึงความสำคัญของท้องถิ่น ถ้าไม่ระบุเรื่องท้องถิ่นไว้เกรงว่ารัฐจะไม่กระจายอำนาจ ด้วยเหตุนี้เองจึงต้องมีการตั้งหมวดการปกครองท้องถิ่นไว้โดยเฉพาะ เพื่อเป็นการบังคับไว้ว่าจะต้องมีกระจายอำนาจ และการกระจายอำนาจนั้นจะกระจายอย่างไรบ้างก็อยู่ในมาตราต่อ ๆ ไป ด้วยเหตุนี้เองนะครับ จึงไม่มีการพูดถึงการบริหารราชการส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาคไว้ในส่วนนี้ เพราะเนื่องจากว่าส่วนนี้ต้องการจะชี้ให้เห็นว่ารัฐจะต้องกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในการกระจายอำนาจนั้น ผมคิดว่าอยู่ในมาตราต่อ ๆ ไป คือในมาตรา ๒๘๒ ในมาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ นั้น

จะมีการระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะกระจายอะไรให้บ้าง แต่ที่เราถือหลักว่าไม่พูดถึงว่าการปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีองค์กรหรือมีหน่วยงาน จะเป็นเทศบาล เป็นสุขาภิบาล เป็น อบต. อะไร เพราะเนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นการพูดถึงการแบ่งสรรอำนาจ และการกระจายอำนาจของระดับต่าง ๆ จึงไม่ได้พูดถึงหน่วยงาน แต่พูดถึงลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ด้วยเหตุนี้เองนะครับ เราจึงต้องการจะย้ำให้เห็นว่า ถ้าจะมีการกระจายอำนาจท้องถิ่น ท้องถิ่นจะได้อะไรบ้างในการปกครองอันนี้ ดังนั้นจึงใช้หลักกว้าง ๆ ว่าเป็นเรื่องของ การปกครอง และละเอียดว่าการปกครองนั้นจะประกอบไปด้วยองค์กรบริหาร องค์การปกครองอย่างไรก็จะไปอยู่ในกฎหมายลูก และส่วนเราก็คว่า การกระจายอำนาจนั้นจะผิดเพี้ยนไป เราจึงเขียนล็อก (Lock) ไว้ในรัฐธรรมนูญเฉพาะในส่วนที่ระบุไว้ว่าจะต้องกระจายอะไรให้บ้าง การเงิน การคลัง สิทธิในการปกครองตนเอง หรือเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ส่วนท่าน สสร. จากจังหวัดขอนแก่น ขออนุญาตเอ่ยตาม ท่านแล้ว ท่านต้องการจะให้เลือกผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น กระผมขอเรียนชี้แจงว่าคงต้องพูดถึงหลักการก่อนว่า การปกครองท้องถิ่นจะกระจายอำนาจอย่างไร แล้วจึงจะมาพูดกันว่า ผู้บริหารนั้นจะได้มาอย่างไร คงต้องไว้อีกเรื่องหนึ่งครับ ขอประทานชี้แจงเพียงแค่นี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการ
จะเติมไขใหม่ครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต อีร์เวคิน (กรรมาธิการ) : ขอบคุณ
ท่านประธานครับ ผม ลิขิต อีร์เวคิน ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ เพื่อจะตอบคำถามของท่านธรรมนูญว่า ควรจะกำหนดให้แน่นอนไปเลย จะเอาแบบ กทม. หรือจะเอาแบบไหนกันแน่ ผมคิดว่าจะมีปัญหาอย่างนี้ ข้อพิจารณาก็คือ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดเป็นรูปแบบเดียวกันหมดนั้น คงกระทำลำบาก ขึ้นอยู่กับสภาวะความเจริญของท้องถิ่นนั้น ๆ อันที่ ๒ ก็คือ จะใช้เวลาเดียวกันไม่ได้ ทั้งรูปแบบเดียวกันเวลาเดียวกันไม่ได้ สภาวะคือแตกต่างกันทางภูมิศาสตร์ สภาวะ เวลาของการพัฒนานั้นไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องรูปแบบ กทม. นั้นผมว่ามีการพูดกันมากที่สุดทีเดียว กับ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ผมอยากจะทำขำขันนิดหนึ่ง

๔๓

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

พทหาย ๒๐/๓

เพื่อเป็นประโยชน์กับท่านผู้ฟังทางบ้านด้วยนะครับว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่
เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย โดยท่านปลัดกระทรวง
เป็นคนตั้ง -----

- ๒๑/๑

รูปแบบนั้น เป็นการแบ่งอำนาจ คือการปกครองส่วนภูมิภาค ได้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ส่วนตำบลและหมู่บ้านนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น ๒๔๕๗ แต่มาจากการเลือกตั้งอันความแตกต่างเลือกตั้งแต่ก็เป็นส่วนภูมิภาค เพราะฉะนั้นในส่วนนี้้นั้นผู้ว่าราชการจังหวัดต่างจาก กทม. ของกรุงเทพฯ ที่มีการเลือกตั้งคองเคอร์ซิวิต รัศคกุล จริง ๆ กทม. เป็นเขตในชุมชนเมือง กทม. นั้นคือเทศบาลชนิดหนึ่ง คำว่า ผู้ว่าราชการ กทม. นั้นเป็นศัพท์ที่ตั้งขึ้นมาก่อให้เกิดความสับสนและอันนี้ต้องขอพูดว่าเป็นความคิดที่มาจากกระทรวงมหาดไทย จริง ๆ ผู้ว่าราชการ กทม. นั้นก็คือ นายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง เพราะฉะนั้นถ้าจะว่าไปแล้ว บางจังหวัดที่มีเทศบาล ถ้าอยากจะทำให้เป็น กทม. อย่างเช่น เชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ ถ้าเสนอให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารโดยตรง นั่นก็คือรูปแบบ กทม. เป็นแต่ว่าไม่ได้ใช้ชื่อว่าผู้ว่าราชการ กทม. อาจจะใช้ชื่อ ผู้ว่าราชการเชียงใหม่อีกชื่อหนึ่ง แต่จริง ๆ ก็คือนายกเทศมนตรี นั้นเป็นส่วนที่ ๒ อยากจะกราบเรียนท่านรัฐมนตรีว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จริง ๆ มีข้อพิจารณา ๕ ข้อด้วยกัน ข้อที่ ๑ ผมจะพูดเร็ว ๆ นะครับ เพราะว่าท่านประธานดูเวลาความจริงผมพูดน้อยที่สุด ในกระบวนการทั้งหมด เพราะผมอยากให้คุณอื่นพูด ๑. อำนาจการบริหารจะต้องมีอำนาจในลักษณะที่อิสระ อิสระในที่นี้ขอใช้ภาษาอังกฤษว่า ออโตโนมี่ (Autonomy) แต่ไม่ใช่อินดิเพนเดนซ์ (Independent) ออโตโนมี่ (Autonomy) หมายความว่า มีอิสระ แต่อยู่ในกรอบ อินดิเพนเดนซ์ (Independent) ลักษณะของเอกราช อันที่ ๒ คือการกระจายอำนาจการคลังการเก็บภาษีกำหนดแน่นอนว่าส่วนนี้ แล้วอันนี้จำเป็นต้องทำให้เกิดขึ้น มิฉะนั้นท้องถิ่นจะไม่มีควมหมาย ต้องแบมือขอจากส่วนกลางตลอดเวลา อันที่ ๓ นั้นก็คือการบริหารงานบุคคลซึ่งจะต้องมีหน่วยงานของตัวเอง และจากนั้นก็สมารถที่จะทำให้อำนาจท้องถิ่นท้องถิ่นเติบโตได้ ที่เรียกว่า กอ. อันที่ ๔ ซึ่งสำคัญมาก ๆ ในขณะนี้ที่เป็นห่วงกันมาก ที่หลายท่านอาจจะไม่พูดมาอย่างแจ่มชัด ในเรื่องของกระจายอำนาจอย่างเต็มที่นั่นก็คือ การไม่มีส่วนร่วมของประชาชนเท่าที่ควร มีการเสนอว่าแม้กระทั่ง อบต. นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีการส่งเสริมให้มีประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนในตำบลนั้นวิพากษ์วิจารณ์โครงการบางโครงการก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ เพราะขณะนี้ปัญหาภายในเรื่องความไม่ชอบมาพากลในบางครั้งการมีส่วนร่วมอันนี้เป็นเรื่องสำคัญ สุดท้ายท่านรัฐมนตรีรับ สิ่งหลักเสียงไม่ได้ นั่นก็คือ การประสาน

และการกำกับดูแลจากส่วนกลางนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่มีรัฐบาลที่โหนที่จะปล่อยให้
เป็นเอกราชโดยไม่มีการควบคุม ต้องมีการควบคุม แต่ควบคุมในลักษณะที่ไม่กระทบต่อ
การบริหารอย่างอิสระ อันนี้ทั้งหมดคือสิ่งที่ผมจะกล่าวถึง เพราะฉะนั้นในส่วนนี้นั้น
ผมคิดว่า การที่จะกำหนดให้แน่นอนตายตัวเป็นเรื่องเป็นราวนั้น คงกระทำได้ลำบาก
อาจจะพูดหลักกว้าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ขอบขอบคุณ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิก
ที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอแปรญัตติ
ไว้หลายคน แต่ว่าการรวมรายการไม่ได้แก่เลย มีข้อความร่างเดิมอยู่เท่านั้น ก็
ขอให้ลงมติว่า อาจารย์ธรรมบุญเชิญครับ

นายธรรมบุญ มงคล : จากท่านสิทธิชนะครับ ที่จริงรูปแบบนี้ ผมไม่ได้
ผูกใจว่าจะเป็น กทม. หรือจะเป็นเทศบาล ผมเพียงต้องการให้บังคับว่ารูปแบบ
เป็นอย่างไร ส่วนเรื่องเงื่อนไขในร่างของอาจารย์วิสุทธิ์กับผมมีอยู่แล้ว เงื่อนไข
เรามีว่า ๑. ประชาชนในจังหวัดนั้นจะต้องมีประชามติเกินครึ่งว่าอยากจะเป็น
ที่ปกครองตนเองได้ ลักษณะปกครองท้องถิ่น ๒. รายได้ของคนในจังหวัดนั้น
จะต้องอย่างน้อยเศษสามส่วนสี่ของรายได้ทั่วเฉลี่ยทั้งชาติ เพราะฉะนั้นเงื่อนไข
ที่ผมกำลังจะเรียนว่า ในญัตติของอาจารย์วิสุทธิ์ไม่ได้บอกให้ทำปีหน้าหรืออีก ๑๐ ปี
ข้างหน้า เราทำเมื่อมีความพร้อม ข้อสังเกตนี้เห็นได้ชัดว่า ไม่มีใครได้อ่านร่าง
ของอาจารย์วิสุทธิ์ ไม่ได้อ่านเลยนะครับ ก็มาวิจารณ์อะไรกันต่าง ๆ ผมว่า
จะสืบสนกันไปใหญ่ ขอบขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมอยากถาม
ประเด็นว่าจะเห็นด้วยกับร่างเดิมของกรรมาธิการ หรือจะให้ เป็นไปตาม
ผู้แปรญัตติ เพราะมีผู้แปรญัตติไว้มาก ก็ถามว่าท่านใด เห็นว่าให้คงไว้
ตามร่างเดิมของกรรมาธิการตามมาตรา ๒๕๑ โปรดยกมือขึ้นครับ
ตามร่างเดิมครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๒๖ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านใดเห็นด้วย
กับผู้แปรญัตติโปรด ยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๒๖ คน)

นายธรรมนุญ มงคล : ท่านประธานครับผมขออนุญาตเรียนครับ หลายท่านบอกว่าไม่เข้าใจและไม่ได้อ่าน การลงมติดังกล่าวนั้น เพราะว่ารบบัญชีมันซับซ้อนอยู่แล้ว พอเรื่องนี้มันก็ซับซ้อน หลายคนไม่เข้าใจเลย ผมว่าเราหาโหวต (Vote) ประเด็นหลัก ๆ ใหม่ว่าจะเอารูปแบบไหน จะทำกันเมื่อไร หรือมีเงื่อนไขอย่างไร เราก็ว่ากันไป และจะมีหมายกำหนดการอย่างไรว่า จังหวัดแรกน่าจะรอ ๗ ปีต่อไปนี้ เอาประเด็นหลัก ๆ คณะกรรมาธิการไปยกร่าง มา ผมไม่ได้ติดใจอะไรเลย เรื่องชื่อเรื่องอะไรก็ได้ไหมครับ ไม่อย่างนั้นผมว่าไม่มีใครเข้าใจ ฟังมันซับซ้อนเหลือเกิน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ใจคงไว้ ตามร่างเดิม ๒๖ ให้แก่ใจตามผู้แปรญัตติ ๒๖ ใครให้โหวต (Vote) ใหม่ใหม่ หรือจะให้ผมชี้ขาด ตามข้อบังคับผมก็ชี้ขาดให้เป็นไปตามร่างเดิมของกรรมาธิการ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : เต็มที่ท่านประธาน ผิดระเบียบแล้ว เมื่อคะแนนเท่ากันตามหลักประธานเป็นคนชี้ขาด แต่ถ้ามีผู้เสนอให้นับคะแนนใหม่ ต้องนับใหม่เสียก่อนแล้วค่อยชี้ขาด ผมขอเสนอให้นับใหม่

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการ ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓๐ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาท เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ท่านประธานครับ กรณีนี้ท่านประธานชี้ขาดไปแล้ว หรือการนำข้อบังคับ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญมาขัดกับรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้นับใหม่ กระทำไม่ได้ ถ้ามีการขอให้นับใหม่ก่อนที่ท่านประธานจะชี้ขาด ท่านสมาชิกมีสิทธิทำครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ผมก็ได้ชี้ขาดไปแล้วว่าให้ เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ อาจารย์วิสุทธิมีอะไร

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โทธิแท้ (กรรมาธิการ) : ผมมีข้อสังเกตตามข้อเท็จจริงแค่นั้นแล้วแต่จะวินิจฉัย เมื่อ ๒ วันที่แล้วมีการลงคะแนนเสียง แล้วประธานในที่ประชุมชี้ขาด แล้วมีผู้เสนอให้รับใหม่แล้วก็มีการรับใหม่ ผมก็ไม่ทราบอะไรถูกระไรผิดแล้วครับตอนนี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คือตอนนั้นมีการเสนอก่อนใช้ใหม่ แล้วประธานบอกว่าจะลงใหม่ก็ได้แต่ก็จะขอชี้ขาดเชิญท่านนาวาโท สุรินทร์

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับท่านประธาน กระผมคิดว่าต้องทำตามที่ท่านบวกรักคือชี้แจงมา ผมว่าถูกรับเอารัฐธรรมนูญ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถือว่าผ่านไป ต่อไปมาตรา ๒๘๒

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๘๒ คณะกรรมาธิการคงไว้ตามร่างเดิมดังนี้

มาตรา ๒๘๒ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ บ่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้ง เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์วิสุทธิ์ครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โทธิแท้ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน ผม วิสุทธิ์ โทธิแท้ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญสายรัฐศาสตร์ ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ผมได้ส่งความเห็นในมาตรา ๒๘๒ ไว้คือมันเกี่ยวข้องกับมาตรา ๒๘๑ ซึ่งได้ลงมติไปแล้ว และเกี่ยวข้องกับมาตราอื่น แต่ว่าผมอยากจะขออ่านสิ่งที่ผมแปรฯ ไว้เพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานพร้อมกับความเห็นบางประการในแต่ละมาตรา ผมส่งความเห็นไว้แบบนี้ ขอขอลีกข้อความเดิมของมาตรา ๒๘๒ และขอใช้ข้อความใหม่เป็นดังนี้

มาตรา ๒๔๒ ภายใต้งบับมาตรา ๑ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ จะต้องมีอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ของประชาชนร่วมกันตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ จะต้อง ไม่กระทบกระเทือนต่อเอกราชความมั่นคงของรัฐ บูรณภาพแห่งดินแดนและ ผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

วรรคสอง คำบาลตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ (๑) มีพื้นที่ประกอบด้วย หมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลนั้น โดยมีองค์การบริหารประกอบด้วย สภาตำบล ซึ่งมีสมาชิกที่มาจากกาเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในหมู่บ้าน หมู่บ้านละ สามคน โดยให้สมาชิกดังกล่าวเลือกกันเองเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งคน และมีก้านที่ประชาชนในตำบลนั้น เลือกจากผู้สมัครที่เป็นสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ของสภาตำบลนั้นเป็นประธานคณะผู้บริหารและมีคณะผู้บริหารอีกหกคนที่ สมาชิกสภาตำบลเลือกกันเอง

วรรคสาม เทศบาลตามมาตรา ๒๔๑ วรรคสี่ (๑) เกิดจากพื้นที่ ที่กฎหมายกำหนดหรือเกิดจากการยกฐานะของตำบลตามวรรคสอง ตำบลหนึ่ง หรือหลายตำบลรวมกันโดยมีองค์การบริหารประกอบด้วย สภาเทศบาล ซึ่งมี สมาชิกที่มาจากกาเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีคณะเทศมนตรีที่มาจาก สมาชิกสภาเทศบาลตามความเห็นชอบของสภาเทศบาล

วรรคสุดท้าย เขตพื้นที่ อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบกาบริหาร การกาักับดูแล และข้อกำหนดอื่นใดที่เกี่ยวกับตำบลและ เทศบาลที่ไม่ได้กาหนด ไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ให้ ไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ท่านประธานครับ ผมมีข้อสังเกตเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของ กรรมาธิการบางท่านที่บอกว่า เรื่องกาบริหารราชการแผ่นดินนั้นไม่ควรกาหนด ไว้ในรัฐธรรมนูญแต่ท้องถิ่นเป็น เรื่องสำคัญต้องกาหนด แต่จะกาหนดอย่างไร ให้ไปเขียนไว้เอง ผมก็เพียงแต่มีข้อเท็จจริงว่า บางเรื่องในที่นี้ก็เป็นเรื่อง รายละเอียดโดยหลักไม่ควรจะกาหนดในรัฐธรรมนูญ เช่น เรื่องการจับกุม คุมขัง เรื่องระบบเลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร เรื่องการออก กฎหมายบางอย่างซึ่งหลายประเทศเขากาหนดในกฎหมายลูกก็กาหนดไว้ นั้นแสดงหรือแปลว่าเราไม่เห็นความสำคัญของ เรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน เท่าที่ควรถึงไม่กาหนด ส่วนในเรื่อง เทศบาลขนาดใหญ่ที่กากรุง เทพมหานคร Legislatiive Institutional Repository of Thailand มั่นก็จริง แต่ว่าในต่างประเทศหลายประเทศ เทศบาลขนาดใหญ่ไม่ได้

ซ้อนทับอยู่กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นไหน เป็นการปกครองท้องถิ่นใด ๆ โดยไม่มีหน่วยภูมิภาคหรือหน่วยอื่น หรือถ้ามีก็ไม่ได้มีในลักษณะท้องถิ่น เป็น เบื้องล่างแต่ประการใด เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเสนอ คือเป็นข้อเสนอที่จะเลิก ปัญหาในเรื่องที่ผมกล่าวมาทั้งหมด ก็กราบเรียนไว้เป็นที่ประจักษ์ ณ ที่นี้ครับ ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)
 ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : นาวาโท สุรินทร์ ศรีรับ
 นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับท่านประธานครับ
 กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุตรดิตถ์ครับ ในมาตรา ๒๘๒ กระผมได้ส่งวอนคำแปรญัติไว้ทั้ง ๒ วรคครับ ในวรคแรกผมแปรญัติให้ เพิ่มข้อความตอนแรกครับ ภายใต้งบับมาตรา ๑ และความมั่นคงของรัฐ อันนี้ด้วยเหตุผลเดียวกับที่ได้แจ้งมาแล้วในมาตรา ๒๘๑ และผมมีข้อเพิ่มเติม ในเรื่องนี้ครับคือเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผมขอเสนอให้เปลี่ยนแปลง องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่เรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสุรินทร์ศรีรับ ของท่าน
 มาตรา ๒๘๑ หรือมาตรา ๒๘๒ ครับ
 นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : มาตรา ๒๘๒ ครับ มีครับ
 ผมแปรฯ ไว้ทุกมาตราเลยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ อ่านตั้งแต่ต้นใหม่ เลขครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ท่านประธานครับ ผมต่อไปเลขครับ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พระประมุข ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิวัฒนาการของการปกครองแบบไทยที่ผ่านมาแต่โบราณกาล ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมไทย นานต่อเนื่องกันมาาวถึง ๕,๐๐๐ ปี ประเทศอื่นที่เข้าไปใช้กัน อย่างอังกฤษ ก็แค่ ๒,๐๐๐ ปี สหรัฐก็ ๒๐๐ ปีเศษ ๆ ที่นี้หากจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ตามกาลเวลา หรือหากจะวิธีแบบอย่างในต่างประเทศมาเป็นแนวคิดก็สมควร จะลอกเลียนมาแบบทั้งระบบครับ เพราะอาจจะทำให้ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐาน ที่กล่าวมาแล้วแต่ต้นครับ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นอันตรายต่อเอกภาพของการปกครองประเทศ ซึ่งหลักการพื้นฐานดังกล่าวมีปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่กำลังใช้อยู่ในขณะนี้ เช่นระบบรัฐสภา และการบริหารราชการแผ่นดินที่มีการกระจายอำนาจรัฐจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยใช้ส่วนภูมิภาคกำกับดูแลส่วนท้องถิ่นแทนส่วนกลาง ก็เพื่อให้เกิดเอกภาพในการปกครองประเทศอันเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคงของประเทศ เพราะในสภาพเช่นนี้อำนาจปกครองหรืออำนาจของรัฐในการกำกับดูแลและควบคุม ไปถึงทุกแห่งในประเทศครับ อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยราชการ ส่วนท้องถิ่นจะต้องไม่มาจะมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะราชการส่วนท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบในตัวเอง เป็นแต่เพียงการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ตามสมควร หน่วยราชการส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย และมีองค์กรที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น เท่านั้นเอง การเพิ่มอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือในมุมกลับก็เป็นการลดทอนอำนาจของรัฐลงนั้น ผลที่สุตินั้นแปลยส่วนกลางอาจจะควบคุมดูแลส่วนท้องถิ่นไม่ได้ หรือได้ก็ด้วยยากนั่นเอง ซึ่งกระผมไม่เห็นด้วยอย่างแน่นอนในเรื่องนี้ เพราะจะเกิดความวุ่นวายหรืออาจจะเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของประเทศได้ กระผมเสนอข้อความนี้ให้เพิ่มเติมตอนแรกครับ

สำหรับข้อความในตอนท้ายของวรรคสองที่กระผมแปรผู้ตีพิมพ์ให้ตัดออกทั้งหมดตั้งแต่ข้อความว่า ทั้งนี้จะกระทบถึงสาระสำคัญของหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ เหตุผลมีครับท่าน ข้อความที่กล่าวมานี้ ที่ให้ตัดนี้

มีปรากฏอยู่แล้วในมาตรา ๒๘๑ ไม่จำเป็นต้องกล่าวซ้ำอีกเป็นการตอกย้ำ โดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ถ้ามีการออกกฎหมายในลักษณะที่ทำให้มีความอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถูกจำกัดไปบ้าง แม้จะเพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ก็อาจจะถูกกล่าวหาว่าขัดกับร่างมาตรา ๒๘๑ หรือ ร่างมาตรา ๒๘๒ วรรคสอง เป็นการออกกฎหมายขึ้นมากำกับดูแลที่เกินความจำเป็นก็ได้ครับ กระผมมีเหตุผลเท่านั้น ขอบขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมบุญ ผู้แปรญัตติครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผม ธรรมบุญ ลัดพลี มาตรา ๒๘๒ ผมแปรญัตติโดยถือการเชื่อมโยง แล้วก็ต่อเนื่องมาจากมาตรา ๒๘๑ เมื่อมาตรา ๒๘๑ ถือไว้หวัดตามข้อคิดเห็นของกรรมาธิการแล้ว แล้วก็ได้แก้ไขแล้ว กระผมก็ไม่ติดใจมาตรา ๒๘๒ อีกครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสวัสดิ์ไม่ได้แปรฯ ไว้ นะครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมไม่ได้แปรญัตติในมาตรานั้นนะครับ แต่ไปแปรญัตติในมาตรา ๒๘๔ ในการแปรญัตติมาตรา ๒๘๔ ของกระผม นั้น แปรฯ โดยเนื้อความและเจตนารมณ์ เหมือนกับของท่านรองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แท่น ได้เสนอมา ขอบประธานกราบเรียนว่าถ้าหากว่าที่ประชุมถือคำแปรญัตติของท่านอาจารย์วิสุทธิว่าใช้ได้ กระผมก็จะไม่ต้องอภิปรายในมาตรา ๒๘๔ -----

ขอประทานกราบเรียนเพิ่มเติมหนึ่งว่า การแปรญัตติของท่านอาจารย์วิสุทธิ์นั้นละเอียดลออ และเข้าใจเรื่องเข้าราวสมกับเป็นอาจารย์สอนวิชานี้โดยเฉพาะคือได้ตั้งเอาแก่นั้น ผู้ใหญ่บ้านซึ่งจะแตกกันระหว่างก้านั้น ผู้ใหญ่บ้านกับ อบต. เข้ามารวมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะฉะนั้นกระผมขอให้บรรดาเพื่อนสมาชิกได้สำเหนยงได้สนใจในคำแปรญัตติของท่านอาจารย์ผู้นี้ไว้ จะเป็นการสร้างความสามัคคีในชนบท ในหมู่บ้าน ในตำบลได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เจริญกรมาธิการครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานที่เคารพ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ สสร. สายนักกฎหมายมหาชน ขออนุญาตชี้แจงในฐานะกรรมาธิการประเด็นมาตรา ๒๘๒ นั้น เป็นประเด็นที่ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นห่วงว่า การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น การให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือกระทบต่อปัญหาเอกภาพของรัฐหรือไม่อย่างนั้น กรรมาธิการขออนุญาตกราบเรียนว่า ในร่างของกรรมาธิการ ทั้งหมดยังคงรักษาราชการส่วนภูมิภาคไว้ แต่ว่าแนวโน้มหรือทิศทางของราชการส่วนภูมินาคนั้นคงต้องเล็กลง มากน้อยแต่ไหนก็ขึ้นกับนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามแล้วแต่การที่รัฐบาลจำเป็นต้องควบคุม หรือกำกับดูแลท้องถิ่นยังมีความจำเป็นอยู่ ซึ่งจะไม่กระทบต่อความเป็นเอกภาพของรัฐหรือความมั่นคงของรัฐ แต่ประการใดทั้งสิ้น ในมาตรา ๒๘๑ นั้นได้พูดถึงภายใต้บังคับมาตรา ๑ ก็หมายความว่า การกระจายอำนาจ การให้อิสระแก่ท้องถิ่น ก็แล้วแต่ ยังคงต้องคงความเป็นเอกภาพของรัฐอยู่ที่ ในมาตรา ๒๘๒ วรรคสอง ได้พูดถึงเรื่องของการกำกับดูแลว่า รัฐบาลนั้นยังมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น แต่ว่าการกำกับดูแลนั้นต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวม การที่เขียนถึงประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวมก็หมายถึงความมั่นคงของรัฐ รวมถึงหลาย ๆ ประการด้วยกันอยู่แล้ว และเป็นแนวทางที่รัฐธรรมนูญเขียนมาโดยตลอดตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๔ ฉบับปัจจุบัน และมาตรา ๒๘๒ ก็เขียนแบบมา ขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ในประเด็นที่ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญบางท่านได้ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขต่อบ้าง เพื่อให้เกิดความ

๕๓

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

ณัฐชนก ๒๕/๒

ชัดเจน จากคำว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นคำว่า องค์กร คือ
เปลี่ยนจาก องค์การ เป็น องค์กร กรรมการธิการก็ได้หารือกันแล้ว และ
เห็นชอบด้วยตามที่ท่านสมาชิกสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ ผมขออนุญาตเอ่ยนาม
ท่านสุรินทร์ เป็นผู้เสนอ ก็คงขออนุญาตเปลี่ยนแปลงจาก องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทุกที่ที่ครบท่านประธาน
ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าเราขอมติได้แล้ว
นะครับ

(ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ
ก่อนลงมติ)

ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : แต่เนื่องจากว่ามาตรานี้ผู้ขอ
แปรญัตติมีลักษณะแตกต่างกันเองอยู่ในตัว เพราะว่าแต่ละญัตติของผู้ขอแปรฯ นั้น
หลักการที่ต่างกันไป ของอาจารย์ธรรมบุญไม่คิดใจแล้ว ของ นาวาโท สุรินทร์
ก็เป็นอีกแบบหนึ่งครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ท่านประธานครับ ของผม
ถ้าหากว่าคณะกรรมการตัดสินท่ายผมก็ไม่คิดใจ ผมว่าไม่จำเป็นหรอกครับ

ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : ก็มีของท่านอาจารย์วิสุทธิที่มี
หลักการชัดเจน ระบุว่าอะไร ๆ บ้าง แตกต่างจากของกรรมการ แล้วมี
ผู้สนับสนุนอย่างที่ท่านสวัสดิ์ได้อภิปรายมา ถ้าอย่างนั้นผมจะขอถามอย่างนี้
ได้ไหมครับ เพื่อให้เราช่วยในการตัดสินใจว่าจะเอาของใครดี ต้องเป็น
ผู้คนแล้วเพราะลักษณะแตกต่างกันเหลือเกิน

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โทธิแท้ (กรรมการธิการ)
ท่านประธานครับ ผมขอหารืออีกนิดหนึ่งได้ไหมครับ

ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ
รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โทธิแท้ (กรรมการธิการ) : คือสิ่งที่
ผมแปรผู้มีส่วนสัมพันธ์กันหลายมาตรา ถ้ามันเกิดการเปลี่ยนแปลง มันจะยุ่งยาก
อะไรไหมครับ คือผมก็เป็นกังวล เพราะว่ามันโหวต (Vote) มา
๑ มาตราแล้ว แต่ว่าผมเพียงแต่หารือถ้าสมาชิกไม่คิดใจผมก็ไม่หารือต่อไป

ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมบุญเชิญครับ
นายธรรมบุญ มงคล : กราบเรียนท่านประธาน ผม ธรรมบุญ
มงคล สสร. จังหวัดระนอง เมื่อกี้ท่านประธานไม่อยู่ ผมพยายามเรียน

ท่านประธานให้ทราบว่า ผู้คดีของอาจารย์วิสุทธิกับของผม ผู้คดีออกมาเป็นชุด มันล้มพันกันไปหมด ถ้าสมมุติอันใดอันหนึ่งตกไปมันก็ตกไปทั้งหมดเลย ผมเคยเสนอที่ประชุมว่าเรามาตกลงกันหลักการใหญ่ ๆ ได้ใหม่ว่า ๑. รูปแบบจะเป็นแบบไหน จะเริ่มเมื่อไร ๕ ปี ๑๐ ปี เจ็อนไซจะเป็นอย่างไรบ้าง ถ้าเราตกลงตรงนี้ได้ ธุรณาธิการไปร่างอย่างไรมาผมก็ไม่ได้ขัดข้องเลย แต่ถ้าว่าเป็นมาตรา ๆ เป็น พีซมีล (Piecemeal) อย่างนี้ มันไม่สำเร็จหรอกครับท่านประธาน และอีกอย่างหนึ่ง ท่านประธานครับ หลายท่านไม่ได้อ่าน ไม่ได้ศึกษา แล้วมาดูกันตอนนี้ก็เกิดความเข้าใจไขว้เขว เพราะมันซับซ้อนมากเรื่องของท้องถิ่น เมื่อก่อนนับไปนับมา ๒๖ เท่ากัน มาตราที่แล้วโหวตหวัดหวัดมากเลย ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นไปได้ไหมครับ ทางท่านอาจารย์วิสุทธิ์เองก็ได้แสดงความเห็นครั้งสุดท้ายว่า ปัญหาถ้าเป็นไปตามของอาจารย์วิสุทธิ์จะต้องไปแก้หลายมาตรา แล้วก็จะเกิดเป็นปัญหาในงานของ ¹⁸⁰ ในทางปฏิบัติไม่มีปัญหาหรอก แต่งานของเราจะเป็นปัญหา ท่านก็คงจะออกจะถามที่ประชุมในลักษณะว่า ท่านอยากจะถอนใหม่ครับหรืออย่างไรครับ ท่านก็ตอบครับ

นายโกศล ศรีสังข์ : ท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๒๕๐ ที่โหวตไปแล้วยังสามารถรักษาไว้ได้ตามที่เขียนไว้ โดยที่ไม่กระทบระบบที่อาจารย์วิสุทธิ์เขียนไว้ทั้งหมด แต่ว่ามาตรา ๒๕๐ ตั้งต้นไปถ้าจะเอาระบบของอาจารย์วิสุทธิ์มาใช้ทั้งหมดก็ข้อมาได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการโหวต (Vote) มาตรา ๒๕๐ ที่โหวต (~~Vote~~) ไปแล้วตามข้อความที่เขียนไว้ในร่างของกรรมาธิการจะไม่กระทบอะไรเลยกับระบบที่อาจารย์วิสุทธิ์เขียนไว้ นอกจากจะเปลี่ยนมาตราเท่านั้นเอง ในสาระสำคัญไม่เปลี่ยนเลขครับ เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะขอทราบเรียกท่านประธานได้ทราบว่าการที่จะโหวต (Vote) มาตรา ๒๕๐ ใหม่ ว่ารับหรือไม่รับ หรือจะเอาตามผู้แปรญัตตินั้น ถ้าหากที่ประชุมแห่งนี้มาคิดได้ภายหลังว่า มีความเหมาะสมมากกว่าที่จะเอาตามระบบของอาจารย์วิสุทธิ์ก็สามารถจะโหวต (~~Vote~~) ได้อย่างนั้นโดยที่ไม่กระทบผลที่ลงไปแล้วแต่ประการใดครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสุรินทร์ ครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : กระผมคิดว่าถ้าอย่างนั้นก็โหวต (~~Vote~~) ชื่อหมวดก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปครับ มันจะไม่ยุ่งใหญ่หรือครับ ชื่อหมวดก็ไม่ใช้ตามนั้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คืออย่างนั้นครับ ผมช่วยพวกเราตัดสินใจได้ง่ายขึ้น ฟังจากท่านโกศลว่าน่าจะครับ ว่าถึงแม้ว่าจะโหวตไปตามมาตรา ๒๕๐ ของกรรมาธิการ หลักการของท่านวิสุทธิ์มันก็ไม่ได้เสียไปในทางปฏิบัติก็เป็นเจตนารมณ์ที่เราอยากได้กันอยู่ แต่ถ้าโหวตไปตามที่ท่านวิสุทธิ์อาจจะต้องมีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งก็ไม่แน่ว่าเราจะมีเวลาหรือไม่แล้วก็จะทำได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นถ้าบอกว่าจะเพื่อความปลอดภัย สมมติถ้าเป็นทางเลือก ก็เลือกเอาที่มันไปได้แล้วก็ไปได้ แล้วก็ไม่ต้องไปรับใหม่ พอจะไหวไหมก็ลองพิจารณากันดู เพราะท่านอาจารย์วิสุทธิ์เองก็อาจจะให้เห็นท่านองนั้น แต่ว่าอธิบายไม่ละเอียดด้วย เนื่องจากเวลาจำกัด

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ท่านประธานขอคิดหนึ่งครับ คือกระผมขอเรียนว่าถ้าจะโหวตเอามาตรา ๒๘๒ ตามที่อาจารย์วิสุทธิ์เสนอ เพียงแต่ยกของเก่าทิ้งทั้งหมดเอาของใหม่ ไม่ต้องไปตั้งอะไรมากมาย เป็นอย่างนั้นไม่เหมือนหมวดที่ว่าด้วยวุฒิสมาชิก ไม่เหมือนเลยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานครับ มาตรา ๒๘๑ ของอาจารย์วิสุทธิ์นี้เป็นมาตราที่สำคัญที่วางกลไกต่าง ๆ ความจริงแล้วถ้าไม่มีมาตรา ๒๘๑ มาตรา ๒๘๒ คงไม่ได้ต่อเนื่องเลย เพราะว่ามาตรา ๒๘๑ ของอาจารย์วิสุทธินั้นวางระบบราชการไว้ว่ามีส่วนกลางแล้วก็มีส่วนท้องถิ่น แล้วก็ส่วนภูมิภาคที่จะหายไปในอนาคตนั้น มาตรา ๒๘๑ เป็นเรื่องที่ต้องเนื่องกับมาตรา ๒๘๑ ทั้งสิ้น รวมถึงมาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ ถ้าโหวตเอามาตรา ๒๘๒ ของอาจารย์วิสุทธิ์ ณ ตอนนี้ก็ยิ่งขาดมาตรา ๒๘๑ เดิมของอาจารย์วิสุทธิ์ที่วางหลักไว้ตั้งแต่ต้น แล้วก็คงมาเขียนเพิ่มเติมในมาตรา ๒๘๒ คงไม่ได้คงมีปัญหาพอสมควรในทางปฏิบัติครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ชี้แจงพอสมควรแล้วครับ
ผมขอถามมตินะครับ

(ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ
ก่อนลงมติ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไป
ตามร่างฯ ของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอขอบคุณครับ ท่านผู้ใด
เห็นว่าควรเป็นไปตามข้อแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ด้วยสายตาของประธาน
เป็นไปตามข้อแปรญัตติ เสียข้อยกเว้น ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติให้ เป็นไปตามร่างฯ
ของคณะกรรมการ จบการพิจารณามาตรา ๒๕๒ ขอเชิญพิจารณา
มาตรา ๒๕๓ เลขาธิการครับ

นายจิร พุ่มหิรัญ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๓
คณะกรรมการแก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมี
ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร
การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่
ของตนเองโดยเฉพาะ

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้น
ให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ กฎหมายตามวรรคสองอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ
ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหาร
ราชการระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่าง
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๒) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับท้องถิ่น
โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับท้องถิ่น และระหว่างองค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง เป็นสำคัญ

(๓) การจัดทำมีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษี และอากรไว้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว คณะกรรมการตาม (๓) จะต้องนำ เรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกห้าปี นับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากร แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๒๖ วรรคสาม และผู้แปรญัตติของสว.ฉบับ

ประธานสภาฯร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญผู้แปรญัตติ

ท่านอาจารย์วิสุทธิศรี

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โปษิแทน (กรรมาธิการ) :

กราบเรียนท่านประธาน ผม วิสุทธิ โปษิแทน กรรมาธิการฝ่ายข้างน้อย ผมสงวนความเห็นไว้ เพียงแต่อยากอ่านสิ่งที่ผมขอแปรญัตติไว้บันทึก เป็นหลักฐาน เพราะมันสัมพันธ์กัน เพื่อว่าผู้ที่รับทราบจะได้เข้าใจว่า มันสัมพันธ์กันอย่างไร ผมสงวนไว้ยกเลิกรื้อความเดิมของมาตรา ๒๕๓ ทั้งหมด แล้วให้ใช้ความต่อไปแทน

มาตรา ๒๕๓ วรรคแรก เมืองตามมาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ (๒) ที่ผมขอแปรฯ ไว้ แล้วผ่านไปแล้วนะครับ คือจังหวัดที่แปรสภาพเป็น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเต็มพื้นที่ ให้มีองค์การบริหารประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ของประชาชน และมีผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

วรรคสอง การแปรสภาพจังหวัดตามวรรคหนึ่งจะทำได้ ก็ต่อเมื่อ

(๑) ราษฎรในจังหวัดนั้นมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ หรือมากกว่าสามในสี่ของรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของราษฎรทั้งประเทศ

เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

(๒) ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดนั้น
จำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
ทั้งหมดในจังหวัดนั้น ออกเสียงประชามติให้มีการแปรสภาพจังหวัดนั้น

วรรคสาม (๓) เมื่อราษฎรออกเสียงประชามติ
ตามวรรคสอง (๒) ให้ดำเนินการแปรสภาพจังหวัดนั้นเป็นเมือง
ตามวรรคหนึ่งให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่ราษฎรมติ

พรรคท้าย มาตราและการดำเนินการเกี่ยวกับการแปรสภาพ
จังหวัดตามมาตรานี้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบริหาร การกำกับดูแล
และข้อกำหนดอื่นใด เพื่อให้เป็นไปตามมาตรานี้ ที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

อันนี้ก็คือสนองตอบสิ่งที่ประชาชนเรียกร้องต้องการให้เลือกตั้ง
ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นละครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสุรินทร์ครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอขอบคุณท่านประธานครับ
กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุดรธานี
ก็เหมือนกับ ๒ มาตราที่แล้วครับ ผมเพิ่มตอนแรกอีกละครับ ภายใต้งบ
มาตรา ๑ และความมั่นคงของรัฐ ก็โดยเหตุผลที่ผมกล่าวมาแล้วทั้ง ๒ ครั้ง
ที่ต้องออกย้ำทุกมาตราเพียงแค่ ๓ มาตรา ก็เพราะความสำคัญที่เกี่ยวกับ
ประเทศชาติซึ่งถ้าไม่มีความมั่นคง หรือความเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่ง
อันเดียวกันแล้ว ทุกทบัญญัติที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ปราศจาก
ความหมาย ไม่มีโอกาสได้นำมาใช้ได้อย่างแน่นอนครับ ตามบทบัญญัติใน
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนในหมวดนี้ได้พยายามส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถ
ปกครองตนเองให้ได้มากที่สุด ทั้งในเรื่องกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร
การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพา
ตามมาตรา ๒๘ นี้ ซึ่งในหลักการเป็นสิ่งที่ดีครับ แต่ในข้อเท็จจริงแล้ว
การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล
หรือสุขาภิบาลยังขาดบุคลากรที่จะไปทำหน้าที่รองรับการปกครอง เช่นนั้น
ปัญหาการบริหารงานของส่วนท้องถิ่นในด้านอื่นก็ยังมี เป็นต้นว่าด้านการ
จัดโครงสร้างและระบบงาน ด้านบริหารการคลังและงบประมาณ ด้าน
การบริหารพัสดุ ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการจำกัดขอบเขตของกากระจายอำนาจ
ในร่างมาตรา ๒๘ ให้ชัดเจน ก็จะเป็นการเหมาะสม เช่นให้อยู่ภายใต้
ข้อจำกัดของกฎหมายที่จะใช้กำหนดรายละเอียดตามสภาพของแต่ละท้องถิ่นได้
ในวรรคสองของมาตรานี้ใช้คำว่า การแบ่งอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับ
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงอาจทำให้
เข้าใจว่าเมื่อแบ่งอำนาจกันแล้วต่างฝ่ายต่างก็มีความเท่าเทียมกัน จากนั้น
ความห่างเหินกันก็จะเกิดขึ้น ยิ่งรัฐธรรมนูญระบุให้คำนึงถึงหลักการ
กระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยระบุถึงแต่รัฐกับท้องถิ่น

อาจทำให้เข้าใจผิดไปว่ารัฐกับท้องถิ่นสามารถแยกเป็นอิสระต่อกันได้ ซึ่งเมื่อแต่ละท้องถิ่นที่ได้รับการแบ่งอำนาจไปแล้ว อาจจะใช้อำนาจโดยอิสระ ยกแก่การที่ราชการส่วนกลางจะเข้าไปกำกับดูแลหรือนำ ด้วยเหตุนี้ กระผมจึงได้แปรญัตติในวาระสอง โดยเพิ่มคำว่า จังหวัด ซึ่งเป็นราชการ ส่วนภูมิภาคเข้าไป อยู่ระหว่างคำว่า รัฐ และส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ใช้อำนาจแทนส่วนกลางดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมในภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้อำนาจของรัฐในรูปของรัฐเดียวตามมาตรา ๑ คงอยู่ต่อไป ถ้าหากไม่มีตัวแทนของรัฐปกครองหรือบริหารงานระดับภูมิภาค จะทำให้ ไม่สามารถทำให้เกิดเป็นเอกภาพในการปกครองประเทศได้ ในปัจจุบัน ส่วนกลางใช้หลักการมอบ หรือกระจายอำนาจแก่ภูมิภาค ซึ่งทางปฏิบัติจะ มอบหรือไม่ก็อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในส่วนกลาง ซึ่งทำให้ยากต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนภูมิภาค ในร่างรัฐธรรมนูญจึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่า อำนาจส่วนใดที่จะให้ส่วนกลางใช้ดุลยพินิจในการมอบ และอำนาจส่วนใดจะต้องกระจายให้ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการบริหารทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่เพียงพอกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ จะได้บริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ ด้วยเหตุนี้กระผมจึงเสนอคำแปรญัตติในการแบ่งอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐ กับจังหวัด และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ และหลักการกระจายอำนาจให้แก่จังหวัดและท้องถิ่นเป็นสำคัญ ขอคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์แก้วสรรศรี

นายแก้วสรร อติโพธิ : ท่านประธานครับ ผมได้ประมุขิตีไว้ใน มาตรา ๒๘๓ เป็นวรรคเพิ่มเติมขึ้นมาว่า แผนการตามวรรคสาม วรรคสี่นี้ จะต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ ขออนุมัติจากรัฐสภา ผมขอใช้เวลาอธิบายช้า ๆ สักเล็กน้อยดังต่อไปนี้ เรื่องของการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรนี้ ในรัฐธรรมนูญเราทั้งในแนวนโยบาย ทั้งในส่วนนี้พัฒนาขึ้นมาเยอะ ประเด็นแรก ที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๘๓ และผมขอเป็นพระราชบัญญัติก็คือความหมายเป็นดังนี้ครับ มาตรา ๒๘๓ วรรคหนึ่งได้พูดว่า องค์กรท้องถิ่นบ่อมีการเงิน การคลัง มีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ แต่ถามว่าเราจะให้ภาษีเขาเท่าไร จะให้อำนาจหน้าที่อะไรบ้าง อันนี้คือปัญหาที่คาราคาซังมาตลอด แล้วก็อยู่ใต้อำนาจของ ข้าราชการประจำ กระทรวง ทบวง กรมทั้งหลายมาตลอด ลำแต่นี้บ้างผ่านผ่าน เทศบาลนคร เชียงใหม่ เทศบาลนคร เชียงใหม่ไม่สามารถจะเป็นเจ้าพนักงานตาม พระราชบัญญัติจราจรทางน้ำได้เลย มีกรมเจ้าท่าดูแลอยู่ ๕ - ๖ คนดูแลภาคเหนือ ตอนบนทั้งลุ่มน้ำ แล้วถามว่า การบูรณกลุ่มน้ำปิงจะดูแลได้อย่างไร โดยราชการ รวมอำนาจแบบนี้ และมีอำนาจตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ มากมาย มีการกีดกัน เชื่อมระหว่างตำบล ทำไมต้องให้ รพช. ทำ จำเป็นหรือไม่ อันนี้ก็ เป็นปัญหาว่าบ้านเมืองมีเศรษฐกิจพอเพียงที่จะให้ประชาชนรับไปทำดูแลตัวเองได้ไหม อันนี้คือปัญหาที่ท่านอาจารย์ลิขิตได้อภิปรายไปแล้วนะครับ มันต้องแปรผันตาม บุคคลับ การให้ท้องถิ่นทำ หมายถึงว่าดูแลตัวเอง เก็บเงินเอง หลักคือตรงนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อคืนนี้ ๒ - ๓ มาตราทั้งหลายนั้นครับ เกิดขึ้นจากวิธิตัดว่า รัฐธรรมนูญควรจะระบุดังสร้างหรือวางแนวไว้เลยใหม่ว่า ในที่สุดถ้าผมเป็น คนตำบลหนึ่ง ผมอยู่ดี อบต. ตำบลและมีกำนันอยู่ด้วย ซ้อนซ้อนอยู่มีอะไรมันจะ เกิดขึ้น ในที่สุดกำนันควรจะหายไปเลย หรืออยู่เป็นกำนัน แต่ทั้งจริงคือ อบต. นั้นละ อันนี้ก็ เป็นปัญหา ๆ เพราะฉะนั้นปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาของการพัฒนาทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นกลไกตามมาตรา ๒๘๓ เมื่อตัดสินใจว่ารัฐธรรมนูญไม่ควรจะกำหนด แนวอันนี้ไว้ มาตรา ๒๘๓ จึงได้บัญญัติกรรมการสำคัญที่จะทำหน้าที่กำหนดแบ่งอำนาจ หน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ตรงนี้ผมยกตัวอย่างสั้น ๆ ท่านครับ กรุงเทพมหานคร ตามว่าการทางพิเศษ ขนส่งมวลชน บังคับอยู่กรมการขนส่งทางบกของ Thailand กระทรวงคมนาคมใหม่ หรือควรจะให้กรุงเทพมหานคร จะแบ่งกันเมื่อไร

หรือในระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง มีผู้ดำริแล้วเป็นหลายประเทศเขาก็ทำได้เหมือนกันทำให้เกิดการเชื่อมท่ระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อนาคตอาจจะมีเทศบาลพระโขนง เทศบาลบางแค แต่ขณะเดียวกันงานระดับจังหวัด เกือบจะ ทำถนนวงแหวนอาจจะยังอยู่กับกทม. ก็ได้ ระหว่าง กทม. กับเทศบาลพระโขนงจะแบ่งงานกันอย่างไร แล้วแบ่งภาษีอย่างไร อันนี้เป็นปัญหาทั้งสิ้นในการตัดสินใจแล้วก็การแบ่ง เพราะฉะนั้นจึงได้ตั้งกรรมการขึ้นมาให้ทำหน้าที่แบ่งอำนาจ แบ่งเงิน อนุมัติ ที่ให้ไว้ องค์ประกอบที่ให้มีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ ฝ่าย ฝ่ายละเท่ากัน อันนี้คือกลไกใหม่ที่จะลดขั้นตอนการกระจายอำนาจท้องถิ่นให้หลุดจากข้าราชการประจำ แต่ผมก็เห็นว่ากรรมการนี้จะไม่มีอำนาจหรือมีประสิทธิภาพอย่างที่ตั้งใจเลยนะครับ ถ้าเป็นกรรมการทั่วไปลอยไปเลย ๆ ผมจึงเสนอให้แผนการกระจายอำนาจของกรรมการเหล่านี้ เสนอต่อรัฐสภาเป็นพระราชบัญญัติ ระบุไปเลยครั้นว่าอำนาจตามพระราชบัญญัติใดบ้าง กระจายไปให้องค์กรใดบ้าง ภาษีอะไรบ้าง ในเวลาเท่าไรจะกระจายให้แก่ใคร บุคลากรจะโอนตามไปเท่าไร เพราะฉะนั้นการพัฒนาท้องถิ่นไม่ใช่ เรื่องที่จะมาเขียนกันละ เอียดคียบ มันต้องสร้างการศึกษา สร้างการวิจัยแล้วสร้างแผนที่แน่นอน แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือว่า มันไม่มีใครทำหรือทำก็กระจายกันหมด ถ้าเราสามารถดึงอำนาจนี้มารวมเป็นกรรมการได้ตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และให้แผนอันนี้ไม่ใช่แผนในกระดาษ ออกมาเป็นพระราชบัญญัติ ครั้นนี้ละครับจะทำให้การกระจายอำนาจมันพัฒนาไปได้ แล้วตรงนั้นความคิดเห็นที่แหลมคมที่ปรากฏในเพื่อนสมาชิก สสร. ของเราก็มีโอกาที่จะผลักดันเข้าไปตรงนั้น โดยภาพรวมทั้งหมดนี้เพื่อให้กรรมการชุดนี้มีฐานะ เป็นความหวังของการพัฒนาท้องถิ่นจริง ๆ ผมจึงเสนอว่าแผนการพัฒนานี้ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งตามที่กำหนดไว้ทุก ๕ ปี ทำขุดนะครับ ผมขอเรียนตัวอย่างของประเทศเกาหลี -----

เขาค้างสำนักงานใหญ่ขึ้นมาเลยครับ เหมือนกับเป็นสำนักงานวิจัย มีเลขานุการ และมีกรรมการอยู่ข้างบน ทำการวิจัยถึงโปรเฟสเซอร์ (Professor) มา ๕ - ๖ คนอยู่ประจำ คนอย่างอาจารย์วิสุทธิ์ต้องตั้งมา นักวิจัยด้านรัฐศาสตราจารย์ ต้องตั้งมา ด้านการเงินการคลังต้องตั้งมา วิจัยแล้วตั้งคนทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการ จนเกิดเป็นพระราชบัญญัติที่ละเอียดพอ วางระยะเวลา ตรงนี้จะตั้งเอาอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่ภูมิภาคได้อย่างแท้จริง ผมจึงเสนอ เพื่อให้มาตรการนี้ไม่กลายเป็นสูญญากาศ จึงขอให้เพิ่มวรรคท้ายว่า แผนการตามวรรคสาม วรรคสี่ ต้องทำเป็นพระราชบัญญัติเสนอต่อสภา ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณอภิรักษ์ครับ แล้วต่อไป
ท่านธรรมนูญครับ

นายอภิรักษ์ เมตตาภิรักษ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
กระผม อภิรักษ์ เมตตาภิรักษ์ สสร. จากจังหวัดบึงกาฬ ท่านประธานครับ
เดิมที่ผมเคยขอแปรญัตติในมาตรา ๘๐ ไว้ ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เมื่อมาอ่านเงินมาตรา ๒๘๓ ผมจึงได้ขอลอนใน
มาตรา ๘๐ ไว้ เพื่อที่จะขอความกระจ่างจากทางคณะกรรมการว่า
ในวรรคสาม (๒) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับท้องถิ่น ว่าเป็น
การจัดสรรงบประมาณในปริมาณที่มากพอสมควรต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่
ในเมื่อเราให้อำนาจในการปกครองตนเองแล้ว เราต้องให้อำนาจเงินทาง
เศรษฐกิจด้วย ผมจึงขอความกระจ่างในส่วนนี้ด้วยครับ ขอบพระคุณมากครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านศาสตราจารย์ธรรมนูญครับ
ศาสตราจารย์ธรรมนูญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ
กระผม ธรรมนูญ ลัดพลี มาตรานี้กระผมก็ได้แปรไว้โดยอาศัยที่เป็นชุดมาจาก
มาตรา ๒๘๑ แล้วในการนี้กรมการก็ได้แก้ไขในร่างใหม่นี้ ซึ่งไม่ได้ใช้ร่างเดิม
ที่ผมได้แปรไว้ ~~แล้ว~~กระผมได้พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีสาระสำคัญที่ควรจะได้กำหนด
ให้ชัดเจนขึ้น ดีขึ้นนั้นมีมากขึ้น แล้วจากการที่ได้พิจารณาคำแปรญัตติของเพื่อน สสร.
ผู้มีเกียรติที่ได้เสนอขึ้นมา ผมก็รู้สึกว่าจะเป็นหลักฐาน บรรทัดฐานที่ดีในการ
กำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนองค์กรของการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ให้รัดกุมขึ้น
กระผมจึงไม่ติดใจครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านกรมการครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม สุจิต บุญบงการ ในฐานะกรรมาธิการ ขอชี้แจงนะครับ ตามมาตรา ๒๘๓
เป็นมาตราที่จะระบุถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย
การบริหารบุคคล การเงินและการคลัง ซึ่งก็ตรงกับความต้องการของท่านสมาชิก
หลายท่านที่ขอแปรญัตติมา ผมคิดว่าพอจะอนุโลมเข้ามาด้วยกันได้พอสมควรที่เดียว
คือในประเด็นแรกอยากขอชี้แจงประเด็นย่อย ๆ ท่านสมาชิกจากอุดรดิตต์
ท่านสุรินทร์ เราได้แก้ไขจาก การแบ่งอำนาจ เป็น การกำหนดอำนาจ แล้ว
ขอชี้แจงนะครับ และอันที่ ๒ ก็คือ ประเด็นของท่านสมาชิกสาขาวิชาการ
ท่านอาจารย์แก้วสรร ที่บอกว่าอยากให้มีแผนในการที่จะจัดการเรื่องการ
แบ่งแยกอำนาจหรือกระจายอำนาจนั้นให้ชัดเจน ให้เป็นพระราชบัญญัติและให้
ทำทุก ๕ ปี แบบนั้นเป็นต้น ตามที่ท่านแปรญัตติมานั้น อยากจะขอเรียนชี้แจงว่า
ในส่วนนี้อาจจะไม่ตรงกับที่ท่านต้องการ แต่ก็ได้ระบุไว้ในมาตรา ๓๒๓ จตุพ
ว่าในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ใน (๑) ให้ตรากฎหมายคาม
มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง และวรรคสามให้เสร็จภายใน ๒ ปี
นับแต่วันที่ประกาศใช้ มาตรา ๒๘๓ วรรคสอง และวรรคสาม ก็อยู่ในเรื่องของ
การจัดสรรสัดส่วนภาวอิการระหว่างรัฐกับท้องถิ่น การจัดการให้มีคณะกรรมการ
คณะหนึ่งเพื่อที่จะดูแลในเรื่อง -----

เกี่ยวกับการแบ่งแยกหน้าที่กันนะครีบ ระหว่างองค์กรของรัฐกับท้องถิ่น
อันล็อก (Lock) ไว้แล้ว บังคับไว้แล้วเพื่อให้มีการดำเนินงานตรงนี้อย่างจริงจัง
ไม่ใช่เป็นเรื่องฉาบฉวย หรือเป็นเรื่องพูดกันไปลอยไปลอยมาและหาข้อยุติไม่ได้
ส่วนในประเด็นของการจะแบ่งรายได้ แบ่งเงิน หรือให้ความเป็นอิสระกับ
การเงิน การคลังตรงนั้นนะครีบ เราสามารถเขียนไว้ในส่วนของการจัดสรร
สัดส่วนภาษีอากรระหว่างรัฐกับท้องถิ่นนะครีบ โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ
รัฐกับท้องถิ่น และที่ระหว่างองค์การปกครองท้องถิ่นด้วยกันเอง คืออันนี้
หมายความว่า เราจะไปเขียนเป็นวงเงิน เป็นอะไรชัดเจนมากกว่านี้คงจะไม่ได้
ก็คงจะชี้ให้เห็นว่า เมื่อภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น จะต้องมีการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากร
ซึ่งหมายความว่า เป็นการกระจายอำนาจทางการเงิน การคลังให้กับท้องถิ่น
มากขึ้น ตรงนี้ก็ค่อนข้างจะชัดเจนกว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันหรือที่แล้ว ๆ มา
เป็นการบังคับพอสมควรไว้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นต้องดำเนินการตามนี้ ถ้าไม่อย่างนั้น
ก็จะถือว่าดำเนินการผิดรัฐธรรมนูญนะครีบ ตรงนี้ก็คงจะชัดเจนขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
ในปัจจุบัน ส่วนในประเด็นอื่น ๆ เดี่ยวผมอยากให้อาจารย์สมมติช่วยชี้แจง
เพิ่มเติม

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมการ) :

ท่านประธานครับ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ในฐานะกรรมการ ขออนุญาต
เรียนชี้แจงประเด็นที่ท่านสมาชิกบางท่านเรียนถามเรื่องเงินว่า ท้องถิ่นจะ
สามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ในรายละเอียดนั้นมาตรา ๒๘๓ ไม่ได้เขียน
ไว้โดยตรงครับ ว่าสัดส่วนที่รัฐบาลจะเพิ่มให้แก่ท้องถิ่นนั้นเป็นเท่าไร แต่ว่า
แน่นอนครับ ในมาตรา ๒๘๓ วรรคท้ายได้พูดถึงเรื่องการคำนึงถึงการกระจาย
อำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญนะครีบ ก็หมายความว่าจำนวนเงินของ
ท้องถิ่นนั้นคงต้องเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอนครับ ในมาตรา ๒๘๓ นั้นมีถ้อยคำ
ที่ต้องแก้ไขท่านประธานครับ ในเรื่องของคำว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ทั้งหลายคงต้องแก้เป็น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด นะครีบท่านประธาน
นอกจากนี้ในส่วนข้อ (๕) ท่านประธานครับ มีคำที่กรรมการขออนุญาต
เพิ่มเติมนะครีบ ใน (๖) เขียนว่า การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐ
กับท้องถิ่น ตรงนี้ต้องเติมคำว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ครับท่านประธาน
และก็ โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับ
ขออนุญาตเติมว่า องค์การปกครองส่วน ทั่วไป ๒ ที่ใน (๖) แล้วก็ตัดคำว่า
องค์การ เป็น องค์การ ทั้งหมดครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์แก้วสรรคร์
 นายแก้วสรรคร์ อดิโพธิ์ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
 ผมตั้งใจอยู่แล้วครับว่า เรื่องของการพัฒนาการกระจายอำนาจ ในอนาคต
 ถ้าเรามีพระราชบัญญัติหนึ่งขึ้นมาตามมาตรานั้นครับ ผมขอเรียกว่า
 พระราชบัญญัติพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น สมมุติ ตั้งกรรมการ
 มีสัดส่วนอย่างนี้ ที่ให้แผนที่วางในความคาดฝันของผมจะต้องคลุ้มเคล้นว่า
 ภาษีป้ายไปเท่าไร ภาษีที่ดินไปเท่าไร ภาษีแวต (VAT) ไปเท่าไร ในเฟส
 Phase) ใหม่อะไร ขณะเดียวกันการคำนวณที่สอดคล้องว่าการจะไป
 ตกอะไรบ้าง มันต้องการวางแผนทีละเอียดยิบๆ แล้วทำเป็นระยะ แต่สิ่งที่
 ผมกลัวก็คือ แผนเป็นรูปธรรมจะเป็นเศษกระดาษเหมือนกับแผนต่าง ๆ ที่
 อยู่ในพระราชบัญญัติควบคุมการใช้ที่ดิน พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดินมันไม่มีพลังอะไร
 ในตัวของมัน การกระจายอำนาจจะพัฒนาไปหรือไม่ ก็ฝากไว้กับแต่ละรัฐบาล
 แต่ละสภาจะให้ความสนใจหรือเปล่า แล้วถ้าเราพัฒนาไปไม่ได้ ส.ส. ของเรา
 ก็ต้องวิ่งมาขอถนนเข้าตำบลอยู่ยังค้ำ มันจะไม่เกิดอะไรขึ้นเลย ฉะนั้นถ้าเรา
 ตั้งใจจะให้เกิดจริง ๆ ผมคิดว่าถ้าแผนพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น
 หลุดออกมาเป็นพระราชบัญญัติได้ จะคลุ้มไปถึงทุกกระทรวง ทบวง กรมที่รักษาการณ
 อยู่ตามกมหมายต่าง ๆ ส่วนปัญหาที่ว่า อันนี้เป็นข้อควรระวังนะครับ ถ้ารายงาน
 ตรงต่อสภา ตรงนี้ถ้าข้ามคณะรัฐมนตรีไปก็จะเป็นปัญหาเหมือนกัน อาจจะต้องเอา
 เงิน เอางานอะไรไปต่าง ๆ โดยรัฐบาลไม่พร้อมแล้วทำตามนโยบายไม่ได้
 ตรงนี้ก็สามารถออกแบบให้ผ่านคณะรัฐมนตรีก่อนก็ได้ -----

- ๓๒/๑

ผมคิดว่า เพื่อให้การกระจายอำนาจมันเป็นจริง เสียทีนะครับ อย่างที่พวกเราต้องการนี้ กลไกตัวนี้มันน่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงตามภาวะวิสัยมันเกิดขึ้นนะครับ เป็นละเอียด เป็นขั้น ๆ ไป กู้ดดีอื่นนั้นเป็นเรื่องที่ว่าพวกเราจะเอากันไปตามนี้เลยกำหนดเวลากันไปเลย ๕ ปี ๕ ปี แล้วเขียนในรัฐธรรมนูญผมตามด้วยไม่ได้ เพราะมันไม่ได้เกิดจากการศึกษาหรือประเมินให้มันชัดเจนก็เลยเสนอกลไกนี้มาไว้ซึ่งคณะกรรมการท่านก็เห็นด้วย แต่ผมมาวิตกว่ามันจะเป็นเศษกระดาษ จิงขอเสนอว่าให้มันเป็นพระราชบัญญัติได้ใหม่ มันจะได้เป็นแผนของชาติ เป็นแผนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญจริง ๆ ครับก็เท่านี้ละครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการที่แจ้งเพิ่มเติม เชิญเลยครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ

ผม สุจิต บุญบงการ กรรมการที่แจ้งเพิ่มเติมในส่วนของท่าน สสร. แก้วสรวร เสนอมานะครับ คือมีปัญหาคือเดี๋ยวครับ เรื่องแผนมันจะเขียนเป็นพระราชบัญญัตินี้คงจะลำบาก เพราะว่ากรที่จะระบุอะไรไว้ชัดเจนตายตัวว่าจะแบ่งสรรเงินภาษีเป็นสัดส่วนเท่าไรอย่างไรนี้ มันก็ต้องดูจากสถานการณ์ถึงความ เป็นจริงในขณะนั้น จะกำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ตายตัวนี้เกรงว่าจะมีปัญหา แผนก็จะต้องเขียนไว้ในลักษณะที่เป็นแผน เอาแผนให้เป็น พ.ร.บ. ที่มีกรบังคับใช้อย่างสมบูรณ์นั้นะครับเกรงว่าจะมีปัญหา เพราะว่าแผนนี้ต้องมีการปรับเปลี่ยน สถานการณ์เปลี่ยนแปลงก็ต้องมีการปรับเปลี่ยน อย่าง พ.ร.บ. มันล็อก (Lock) ไว้ตายตัว จะปรับมันไม่ได้ ตรงนั้นคือปัญหาครับ อยากรจะขอแจ้งตรงนี้ครับ แล้วแต่ที่ประชุมครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ลงมติได้ใหม่ครับ ท่านอาจารย์อมร ครับ กรรมการขอปรึกษาหนึ่งครับ เดี่ยวนะครับอาจารย์ครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ ฝ่ายเลขาฯ ได้หารือแล้วนะครับ แต่ยังไม่ได้หารือท่านกรรมการทั้งหลาย คิดว่าเนื้อหาของอาจารย์แก้วสรวร นี้ น่าจะพอรับได้ แต่ขออนุญาตปรับปรุงถ้อยคำต่าง ๆ ผมต้องขออนุญาตท่านประธานช่วยเรียนถามกรรมการว่าจะรับได้ในเนื้อหาที่อาจารย์แก้วสรวร เสนอหรือไม่ ผมขออนุญาตอ่านอีกทีครับ เนื้อหาที่อาจารย์แก้วสรวร เสนอคือว่า แผนการกระจายอำนาจตามวรรคสอง และวรรคสามต้องเสนอต่อรัฐสภา เพื่อน้อมมติเป็นพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับต่อไป

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คือจากการหารือของกรรมการ ส่วนหัวโตะนั้นะครับ ก็พอรับได้ กรรมการอื่นเห็นเป็นอย่างไรวครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่า รัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่า การมาธิการเสนอเพิ่มเข้ามาเป็นการปรับปรุงร่างครั้งสุดท้ายครบ ๒ ครั้ง เข้าใจครบ เพียงแต่ขอปรับปรุงถ้อยคำเท่านั้นเอง คือในเนื้อหาของครบ และสาระนั้น การมาธิการส่วนหนึ่งนี้รับได้อยู่แล้ว แต่ว่าปรับปรุงถ้อยคำ และขอความเห็นชอบจากท่านนะครับ เดี่ยวพอได้ยินถ้อยคำแล้ว ผมจะถาม อีกครั้งหนึ่งระหว่างที่ยังไม่ได้ผลของถ้อยคำออกมา อนุญาตให้ท่านอาจารย์อมร ได้อภิปรายครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม อมร รักษาสิทธิ์ สสร. ฝ่ายรัฐศาสตร์ ผมและคณะได้ขอแปรญัตติไว้มี ๒ - ๓ เรื่องด้วยกัน แต่ว่าเรื่องที่เขียนไว้ในวรรคที่หนึ่งนั้น ที่ว่า ให้รัฐบาล อาจกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ นั้น ดูเหมือนจะเข้าไปปนอยู่ในเนื้อหาของที่กรมาธิการร่างแล้วนะครับ ก็พอจะยอมรับได้นะครับ อีกอันหนึ่งที่ยังไม่ปรากฏชัดเจนนะครับ ที่ผมขอแปรญัตติไว้ ก็คือว่า เมื่อมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่ารัฐบาลได้ใช้อำนาจหน้าที่เกินกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ให้นำกรณีขึ้น ร้องต่อศาลปกครอง นั้นมันจะอยู่ตรงไหนได้หรือไม่ครับ ดูเหมือนว่าจะพอ มีอยู่ แต่ว่ามันไม่ชัดเจน เพราะจากประสบการณ์ของเรานั้นนะครับ รัฐบาล ได้เขียนอำนาจหน้าที่ ได้เขียนอะไรต่ออะไรมาให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่น เยอะแยะนะครับ แล้วรัฐบาลก็เอาไปคืน ก็เกือบหมดนะครับ หน้าที่อื่นจำต้องทำ ก็ไม่ได้ทำ รัฐบาลก็เอาคืนไป งบประมาณที่ท่านพูด ๆ กันอยู่นั้นครับ ท่านทราบ ไหมว่าในทางปฏิบัตินั้นครับ รัฐบาลส่งเงินมาให้ ทขยส่งเงินมาให้ ตกงบประมาณของท้องถิ่นจะต้องแก้แล้วกันอีกทีหนึ่ง ๓ - ๕ ฉบับ เพราะว่า เงินทขยส่งมา อย่างนี้ครับ คือมันเรื่องอะไรหลาย ๆ อย่างก็ว่าจะให้ท้องถิ่น ได้มีโอกาสสักทีวง หรือว่าฟ้องร้องการทำงานของรัฐบาลไปด้วยนะครับ ----

อันนี้ก็ เป็นหลักการที่ได้เสนอไว้ ที่นี้อีกเรื่องหนึ่งนะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ
 คำว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ เป็นคำที่ใช้เป็นมาตรฐานมานาน
 แล้วก็ถูกต้องแล้วนะครับ ผมก็ได้เช็คเรียบร้อยแล้วมารอบสองรอบแล้วนะครับ
 บัดนี้ท่านกรรมาธิการสมมติ บอกยอมให้เปลี่ยนเป็น องค์กร อีกแล้ว คือองค์กร
 ต้องแปลว่า ส่วนย่อยของ กทม. นี่ถึงจะเป็นองค์กร ของ กทม. ส่วนย่อย
 ของเทศบาลเมืองแห่งหนึ่งนั้นะครับ จะมีอยู่ ๓ กอง ๔ กอง อันนั้นจึงจะเป็น
 องค์กร แต่ตัวเทศบาลเมืองแห่งหนึ่ง ๆ เป็นองค์การส่วนปกครองท้องถิ่น
 แห่งหนึ่งไปแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นคำว่า องค์การ ที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ
 นี้ทั้งหมด เฉพาะในเรื่องการปกครองท้องถิ่นนี้ถูกต้องแล้วครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ท่านผู้มีเกียรติครับ
 เป็นไปได้ไหมครับ เนื่องจากเรารอถ้อยคำ ที่ทางคณะกรรมการรับข้อแปรญัติ
 ของอาจารย์แก้วสรร แต่ว่าจะใส่ตรงไหน ถ้อยคำอย่างไรให้สอดคล้อง
 แล้วไม่เป็นปัญหา หรือไม่ขัดกันเองนั้นะครับ ก็รออยู่ ระหว่างที่รอถ้อยคำนี้ะครับ
 ผมขออนุญาตที่ประชุมพิจารณาตราอื่นกว้างไปดีไหมครับ ทางโน้นเสร็จเมื่อไร
 ก็ยกมือบอกว่าเสร็จแล้ว พอจบทางนั้นแล้วผมจะย้อนตรงนี้จะได้จบเสียทีเดียว
 นะครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นนะครับ ก็ถือว่าที่ประชุมอนุมัติตามที่ผมหารือะครับ
 เพราะฉะนั้นต่อไปก็เป็นการพิจารณาตรา ๒๕๘ ขอเชิญเลขาธิการฯ ครับ
 นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติ
 หน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๘ คณะกรรมาธิการ
 แก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๘ การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีสภาท้องถิ่นและคณะ
 ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง
 คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง
 โดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือ
 ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียง
 ลงคะแนนโดยตรงและลับ

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมี
 ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ
 หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้

๗๑

สร ๒๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

นำพร ๓๓/๒

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์
และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น
ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา^๑นี้มีกรรมวิธีการสงวนความเห็นและผู้สงวนคำแปรญัตติด้วย

- ๓๕/๐

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์วิสุทธ์ก่อนเลยครับ
รองศาสตราจารย์วิสุทธ์ โภชินแทน : กราบเรียนท่านประธานครับ
ผมขออนุญาตอภิปรายเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานรวบรวมข้อในหมวดนั้นะครับ คือ
ในมาตรา ๒๕๘ ผมสงวนคำแปรฯ ยกเลิกความเดิมทั้งหมด เพราะว่าผมได้
ไปเสนอไว้ในมาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๓ แล้วก็ใช้ความใหม่ ซึ่งจริง ๆ แล้ว
ความใหม่ก็คือ ความของมาตรา ๒๕๓ ในร่างเดิมพร้อมกับส่วนสุดท้ายคือ เป็น
เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนอื่น กับองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเรื่องนโยบาย เรื่องการปกครอง การบริหาร การบริหารบุคคล
การเงิน การคลัง แล้วส่วนสุดท้ายอยากจะเรียนว่า ผมได้มีวรคท้ายเกี่ยวกับ
การกำกับดูแล เพราะว่าตอนที่พูดถึงในมาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ หรือ
มาตรา ๒๕๓ ก็ดี ได้มีการมาธิการบางท่านได้พูดท่านว่า ไม่ได้มีการระบุถึง
การกำกับดูแล ที่นั่นมา เรียงกันมา ผมก็ได้กำหนดไว้ตรงนี้ว่า การกำกับดูแล
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้อง
เป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของ
ประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเอง
ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้
มิได้ ผมจะขออนุญาตท่านประธานอีกสัก ๒ - ๓ นาที เพื่อที่จะให้ข้ออภิปราย
ของผมในเรื่องหมวดนี้ได้เสร็จสิ้น ณ ที่นี้ก็คือ ผมได้เสนอหลังจากที่ได้เสนอ
ทั้งหมดแล้ว ผมได้เสนอเงื่อนไขไว้ในบทเฉพาะกาล ซึ่งผมขออนุญาตพูดไปเลย
นะครับว่า การเสนอของผมนั้นให้ตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ
แผ่นดินและการปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่เสนอให้เสร็จสิ้นภายใน ๕ ปีนับตั้งแต่
วันที่รัฐธรรมนูญนี้ผลบังคับใช้ และให้ดำเนินการใด ๆ ที่จำเป็นตามกฎหมาย
ดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ ปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้กฎหมายเหล่านั้น ก็คือ
๗ ปี ก็คือว่าในกรณีที่มีข้อเสนอตั้งนั้น ในกรณีที่ข้อเสนอให้มีเทศบาล ให้มีตำบล
ให้มีเมือง ดำเนินการไปในช่วงแรก ให้มีคณะกรรมการประสานงานท้องถิ่น
ระดับอำเภอ คณะกรรมการประสานงานท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อประสาน
ให้เกิดความเรียบร้อย และถ้าเมื่อเปลี่ยนเป็นเมืองก็ให้เทศบาลหรือตำบล และ
หรือตำบลที่อยู่ในเมืองนั้นยังคงอยู่ และให้เมืองที่เป็นท้องถิ่นใหม่เป็นผู้ประสาน
นะครับ ผมอยากจะกราบเรียนสำหรับหมวดนี้เป็นครั้งสุดท้ายว่า ผมถือว่าการทำงานของ
รัฐธรรมนูญนี้เป็นเรื่องของส่วนรวม ของประเทศและของประชาชนนะครับ ผมไม่เคย
เคยคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้ใด ผมจึงไม่เคยคิดว่า เป็นเรื่องชนะ เรื่องแพ้

๗๓

สว ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

พุทธชาติ ๓๕/๒

ผมคิดแต่เพียงว่า เราจะเอาความคิดเห็นทั้งหลาย ทั้งข้อเท็จจริงและแนวคิด มาประสานกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศไทย และ ถูกต้องตามหลักการประชาธิปไตยอย่างไร เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเสนอมาทั้งหมด ตั้งแต่มาเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจนถึงขณะนี้ จนถึงขณะนี้สิ้นสภาพตาม รัฐธรรมนูญก็อยู่บนฐานตรงนี้ เพราะฉะนั้นผมก็อยากเรียนว่า ไม่มีคำว่าชนะ คำว่าแพ้ในความคิดของผมนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานที่เคารพ ในมาตรา

กระผมได้ขอแปรญัตติเข้าไป ขอประธานทราบ เรียนว่า ในการปกครอง ส่วนท้องถิ่น ตามที่รัฐธรรมนูญจะได้บัญญัติไว้นี้ กระผมเองก็เห็นชอบด้วย แต่เราต้องคำนึงถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ไว้ด้วย กฎหมาย ลักษณะปกครองท้องที่ซึ่งได้ออกมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ใช้บังคับ ก็มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบริหารในหมู่บ้าน ในตำบล เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีทั้งหน้าที่ในลักษณะการปกครอง ดูแลความทุกข์สุขของประชาชนพลเมือง ในหมู่บ้านของตน ในตำบลของตน นอกจากนี้จะมีหน้าที่ดูแลลักษณะการปกครองแล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังมีหน้าที่อีกประการหนึ่งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ก็คือ มีหน้าที่พัฒนาหมู่บ้านพัฒนาตำบลของตน ตาม เงินงบประมาณที่ส่วนกลาง จะได้แบ่งมอบไปให้ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ก็ เป็นมาด้วยดีมาโดยตลอดว่า การปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้สร้างความสงบสุข-----

ดูแลใจผู้ร้าย โกล่เกลี่ยกรณีพิพาทระหว่างประชาชนด้วยกันเอง สร้างความเจริญ
 ท้องถิ่นตาม เงินงบประมาณที่ทางราชการจะแบ่งให้ก็ตั้งอยู่แล้ว แต่ต่อมาเมื่อ ๒ - ๓ ปี
 ที่ผ่านมา อาจจะมีผู้เห็นว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บริหารราชการแผ่นดินในตำบลของตน
 เกิดความเจริญล่าช้า จึงให้มีกฎหมายตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นองค์การ
 อีกสถาบันหนึ่งตามกฎหมายอีกลักษณะหนึ่ง ก็หวังว่าจะให้ อบต. หรือองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญตามความต้องการของประชาชน แต่น่าจะคำนึงไปว่า
 องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งขึ้นหรือเลือกตั้งขึ้นมา จะสร้างสรรค์ความเจริญให้ได้นั้น
 ก็ต้องมีเงินให้เขา ถ้าไม่มีงบประมาณให้แก่ อบต. หรือองค์การ แม้แต่จะตั้ง
 กรรมการหมู่ละ ๒ คน ดังที่เป็นเช่นทุกวันนี้ก็ไม่สามารถจะสร้างสรรค์ความเจริญ
 อะไรให้แก่หมู่บ้านหรือตำบลของตนได้ ไม่สามารถจะแก้ปัญหาได้ เพราะขาดเงิน
 งบประมาณ แล้วถ้ามี เงินงบประมาณให้ก็ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือที่เรียกว่า
 สภาตำบลไปดำเนินการก็ได้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องเสียเงินค่าตอบแทนให้มากมาย
 ก่ายกองอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนครึบว่า
 เมื่อแนวความคิดให้มี อบต. ขึ้นมาแยกออกจากการดูแลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 ความเห็นขัดแย้งเมื่อ ๓ ปี หรือ ๒ ปีที่แล้วมา ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับบุคคล
 ซึ่งจะ เป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลก็เริ่มเกิดขึ้น และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น
 บรรดาเพื่อนสมาชิก สสร. ที่อยู่ในที่นี้คงจะเป็นพยานประจักษ์ได้ว่าเมื่อ ๒ ปี
 ๓ ปีที่ผ่านมา ความแตกฉานในหมู่บ้านในตำบลได้เกิดขึ้นระหว่างคน ๒ กลุ่ม
 บางแห่งรุนแรงถึงกับจะฆ่ากัน ในการที่จะรักษาศักดิ์ศรีของตน ขอประทาน
 กราบเรียนครึบ เมื่อยังไม่มี อบต. การดูแลในตำบลนั้นขึ้นอยู่กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 เมื่อมี อบต. ขึ้น ศักดิ์ศรีของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็ลดลงไป อานาจต่าง ๆ โยนไป
 ให้แก่สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล ความแตกแยกก็เกิดขึ้น อันว่าสมาชิก
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็คือคนในหมู่บ้านอยู่ได้บังคับบัญชาของกำนัน
 ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง เมื่อมีกฎหมาย มี อบต. ขึ้น เขาก็สมัครและได้รับเลือกตั้ง
 ก็เป็นคนที่ดีพอสมควร ผมไม่ได้ตำหนิเขา แต่ว่าความขัดแย้งศักดิ์ศรีของแต่ละ
 สถาบันก็เกิดขึ้น จนในที่สุดมันก็พุ่งยากมาถึงสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ ๒ ปีที่แล้วนี้
 จนกระทั่งคณะรัฐบาลต้องแตกแยกกัน พรรคการเมืองหนึ่งก็ถอนตัวออกเพราะ
 ไม่เห็นด้วยในกฎหมาย อบต. ที่กีดกันไม่ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาเกี่ยวข้องกับ
 ในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่ให้มาเกี่ยวข้องกับในการพัฒนาตำบลของเขา ซึ่งเขาเป็น
 ผู้ปกครองอยู่ ซึ่งเขาเคยพัฒนา ผลการแยกตัวของกลุ่มการเมืองกลุ่มหนึ่ง

ในรัฐสภาของเราเป็นเหตุให้มีการยุบสภาเกิดขึ้นในครั้งนั้น นี้ความรุนแรง
มันเป็นขนาดนี้ ไม่ได้แตกแยกเฉพาะในตำบลหมู่บ้านเท่านั้น ก่อเกิดการแตกแยก
มาถึงสถาบันสูงสุดคือรัฐสภาและคณะรัฐบาล ในที่สุดก็พอเรียบร้อยไปได้โดยที่ว่า
ได้ตกลงให้กันนั้น ผู้ใหญ่บ้าน มาเป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่าย
บริหาร ส่วนผู้ที่เลือกตั้งมาจากราษฎรแต่ละหมู่บ้านมาเป็นประธานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล-----

ฝ่ายหนึ่งกำหนดนโยบายหรือเป็นประธานคือ อบต. ฝ่ายก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นฝ่ายบริหาร ก็พอไปกันได้ อำนาจหน้าที่ก็กลมกลืน ความสมานฉันท์สามัคคีระหว่างบุคคลทั้ง ๒ ฝ่าย ก็เกิดขึ้น ไม่มีอะไรกันแครงแครงใจกัน แล้วบัดนี้เราก็มາออกกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด แยกอีกแล้วครับ บอกว่าบุคคลซึ่งจะเป็นสมาชิกขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนั้นต้องมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งก้านัน ผู้ใหญ่บ้านก็ไม่มีสิทธิที่จะเป็น อีกต่อไป เรียกว่า แยกกันออก แม้กรรมการจะแย้งว่าก็ได้มีบทบาทเฉพาะกาลให้อยู่ได้ ถึง ๑๐ ปี ก็ขอประทานคราบเรียนว่าเมื่อครบ ๑๐ ปีแล้วก็แยกกันอีกละ ตอนนั้นก็ ไปเกิดเหตุอีก เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าไหน ๆ เราจะร่างรัฐธรรมนูญควรจะ ไม่วางกับระเบิด เข้าไว้ว่าอีก ๑๐ ปีต้องไปทะเลาะกันอีก และไม่ทะเลาะกันเมื่อ ถึง ๑๐ ปี จะกินแครงแครงใจกันเรื่อย ๆ ประหว่างนี้จนถึงที่สุดนะครับ เพราะฉะนั้น กระผมจึงขอแปรญัตติเพื่อให้ก่อเกิดความสมานฉันท์ขึ้นระหว่างก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเหมือนกับ อบต. เหมือนกัน ประชาชนต้องลงคะแนนเลือกตั้ง ก้านัน เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยทางลับ เขามาจากราชอรเหมือนกัน ก็ควรจะให้เขา ได้มีโอกาสสออยู่เป็นสมาชิกของ อบต. ร่วมงานกับสมาชิก อบต. ซึ่งเลือกตั้งตาม กฎหมายของ อบต. อยู่ด้วยกันได้ ก็คงจะเป็นไปด้วยกันนะครับ เพราะฉะนั้นกระผม จึงได้ขอแปรญัตติเพิ่มเติมไปไว้อย่างนี้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : หาได้ไหมครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ครับ ได้แล้วครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เพิ่มเติมในวรรคที่สองว่า สมาชิกท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้ง ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่มาจก การเลือกตั้ง ให้ถือว่าเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นโดยตำแหน่ง นอกนั้นข้อความเหมือนเดิม

นายสวัสดิ์ คำประกอบ : ท่านประธานกรุณากระผมอย่างมาก แปรญัตติ ให้ผมเสร็จเลย ก็คือหมายความว่าให้ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ซึ่งมาจก การเลือกตั้งเท่านั้น จกการแต่งตั้งไม่ได้ ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านที่มาจาก การเลือกตั้ง ให้เป็นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งเป็น เรื่อยไป ไม่ใช่ ๑๐ ปี เขาก็เลือกตั้งก็ให้เขาเป็นไปจะได้อยู่ด้วยกันได้ อันนั้นนะครับผมเท้าความ ผมเอง ไม่ใช่ศาสตราจารย์อาจจะมีผิด แต่ผมเท้าความถึงอาจารย์สวัสดิ์เห็นด้วยกับผม ผมอ้างคำสำคัญด้วย เพราะฉะนั้นอันนี้ขอให้ผมเถอะครับท่านกรมาธิการครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ ท่านอุทัยวรรณบ้างครับ แล้วต่อไปท่านปรีดานะครับ

นางสาวอุทัยารณ ดำรงกิจการวงศ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
ดิฉัน อุทัยารณ ดำรงกิจการวงศ์ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดภูเก็ต
ในมาตรา ๒๕๔ วรรคสาม คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจาก
การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
ดิฉันได้ขอแปรญัตติให้ตัดข้อความ หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
เหตุผลสั้น ๆ ก็คือ เราสนับสนุนระบบการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นประชาชน
มีสิทธิ์ที่จะ เลือกผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงแล้วก็ถือว่า
สิ้นสุดเป็นความชอบธรรมแล้ว ไม่ต้องมอบความเห็นชอบนั้นให้สภาท้องถิ่นอีก
ขอบคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน พันตรี ปรีดา ครับ

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ : เรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ สมาชิกสภาว่างฯ จังหวัดมุกดาหาร กระผมได้แปรญัตติ

เพิ่มความในมาตรา ๒๕๔ วรรคสอง ดังนี้ครับ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจาก

การเลือกตั้ง และมีอายุคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ก็เหตุผลว่าขณะนี้องค์กร

ปกครองท้องถิ่นได้มี ๖ รูปแบบ แล้วก็วาระในการดำรงตำแหน่งไม่เท่ากัน

สภาจังหวัด ๕ ปี แต่ผมทราบว่าพระราชบัญญัติออกใหม่นี้ ๕ ปี แต่เทศบาลยัง ๕ ปีอยู่

สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งความจริงแล้วผมเป็นนายกเทศมนตรีผมเป็นคนเสนอแนะครับ

เพราะว่าลดลงไป ~~แต่หน้าที่เท่ากันหรือได้~~ เมื่อเราทำอย่างไรก็ให้เกิดความเสมอภาค

ซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นควรจะเป็น ๔ ปี แต่ผมได้มาเห็นที่คณะกรรมการ

พิจารณาร่างท่านได้เพิ่มเป็นอีกวรรคหนึ่ง วรรคต่อไปว่าเป็นวรรคที่สี่ สมาชิก

สภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ถ้าท่านเพิ่มอันนี้แล้วผมก็ไม่ติดใจครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม สามารถ แก้วมีชัย สสร. เชียงราย ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย
ผู้สงวนความเห็น ในมาตรา ๒๘๔ กระผมได้ขอสงวนความเห็นต่างจาก
ท่านกรรมาธิการเสียงข้างมากอยู่ ๒ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ ก็คือขอให้มีการเลือกคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่น
โดยตรงจากประชาชน ซึ่งก็สอดคล้องกับท่านสมาชิกท่านหนึ่งที่ได้พูดไปแล้ว
ผมอยากจะให้เหตุผลสำคัญเพิ่มเติมคือ การที่ให้ประชาชนเลือกผู้บริหารท้องถิ่น
โดยตรง ก็จะทำให้การตรวจสอบผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ และทำให้ผู้บริหารดังกล่าวต้องรับผิดชอบต่อการทำงาน รับผิดชอบ
กับประชาชนได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประโยชน์ของส่วนรวมได้มากกว่า
ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ผมยกตัวอย่าง อย่างเทศบาล
นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรีมาจากสภาเทศบาล ฉะนั้นคณะบริหารจะมาจาก
เสียงข้างมากของสภาเทศบาล การจะเสนอเทศบัญญัติงบประมาณก็ดี การจะ
ตรวจสอบผู้บริหารก็ดีขาดประสิทธิภาพโดยสิ้นเชิง กลายเป็นเผด็จการของสภาท้องถิ่น
ดังนั้นกระผมคิดว่าถ้าประชาชนเรียกร้องต้องการเราทำประชานิยม เราให้
ประชาชนแสดงความคิดเห็น เขาอยากเลือกคณะบริหาร เขาอยากเลือกผู้บริหาร
โดยตรงของเขา เราก็น่าจะให้ท้องถิ่นเป็นโรงเรียนให้เขาได้ฝึก ระดับชาติ
เลือกไม่ได้ก็เอาตรงท้องถิ่นนี้ก่อน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

ส่วนประเด็นต่อไปที่ผมได้ขอสงวนคำแปรญัตติความเห็นของผมก็คือ
ผมอยากจะให้วิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกระดับ ให้ใช้วิธีแบ่งเขต
เลือกตั้ง โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ใด ๆ ได้เขตละ ๑ คน ท่านประธาน คงน่าจะ
สอดคล้องกับวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เรากำหนดให้ผู้แทนราษฎร
มาจากเขตละ ๑ คน ประชาชนไม่ว่าอยู่เขตไหนก็มีสิทธิเลือกผู้แทนได้ เพียง
๑ คนเช่นกัน ฉะนั้นทุกระดับเราควรจะมีหลักการเดียวกัน เพื่อไม่ก่อให้เกิด
ความสับสนในหมู่ประชาชนในการไปลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ
สมาชิกสภาระดับชาติของเขา ท่านกรรมาธิการหรือผู้รับผิดชอบทางด้านนี้
อาจจะโต้แย้งว่า ในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะ เป็นหน่วยการปกครอง
ท้องถิ่นระดับเล็ก การไปแบ่งให้มีการเลือกตั้งเขตละคน อาจจะทำให้พื้นที่

เล็กลงไปมาก ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเราให้ประชาชนเลือกผู้แทนของเขามาหมู่บ้านละ ๒ คน กระผมได้ตรวจสอบจากพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นปี ๒๕๕๗ มาตรา ๘ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีซึ่งอนุมัติเมื่อปีที่แล้ว ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งหมู่บ้านไว้ว่า หมู่บ้านขนาดใหญ่อย่างน้อยจะต้องมีประชากร ๑,๒๐๐ คน และมีครัวเรือนอยู่ ๒๕๐ ครัวเรือนเป็นอย่างน้อย และกรณีหมู่บ้านที่จะเกิดขึ้นใหม่หรือแยกตัวออกไปใหม่อย่างต่ำจะต้องมีประชากร ๖๐๐ คน มีครัวเรือนอย่างน้อย ๑๒๐ หลังคาเรือน ฉะนั้นเราสามารถจะแบ่งได้แม้จะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก เพื่อให้การดูแลประชาชนได้ใกล้ชิดทั่วถึง กระผมจึงอยากกราบเรียนเสนอข้อเสนอนี้ ๒ เพื่อท่านประธาน ท่านสมาชิก และท่านกรรมาธิการเสียงข้างมากได้โปรดพิจารณา ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมนึกศรี

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดเลย ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ได้ขอสงวนความเห็นแก่ไขความในวาระสุดท้ายว่า โดยเป็นใจความดังนี้ วัตถุประสงค์หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลักการแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและกรรมการบริหารท้องถิ่นจะกระทำได้เฉพาะในการพิจารณา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่เหตุผลก็คือว่ายกตัวอย่างในการพิจารณา ขอบเขต ตำแหน่งทั้งหมดจะว่างลง เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องมีผู้บริหารงานชั่วคราวซึ่งในเรื่องนี้กระผมได้เรียนท่านกรรมาธิการพิจารณาว่างรัฐธรรมนูญแล้ว ซึ่งท่านก็เห็นชอบและจะได้นำเรียนที่ประชุมต่อไปครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสุรินทร์ศรี

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ กระผม นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุดรธานีเกี่ยวข้องกับมาตรา ๒๕๘ ซึ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ย่อมเป็นที่ทราบการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นในขณะนั้นก็ยังมีการซื้อสิทธิขายเสียงอยู่ ซึ่งมีการใช้อิทธิพลด้านอื่นมาเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งตามว่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความเป็นอิสระแก่หน่วยราชการส่วนท้องถิ่นเกือบสมบูรณ์ ก็ยิ่งจะทำให้มีผู้ประสงค์เข้ามาเป็นผู้บริหาร หรือเป็นผู้สมาชิกสภาท้องถิ่นมากขึ้น แม้จะมีคณะกรรมการเลือกตั้งควบคุมดูแลอยู่ ขณะนี้ก็ยังมองไม่เห็นมาตรการอันใดที่เป็นรูปธรรมพอจะคุ้มกันได้ ผมได้แต่หวังว่า บทบัญญัติที่เราว่างในฉบับนี้เกี่ยวกับการควบคุมการเลือกตั้ง คงจะป้องกันในเรื่องนี้ได้ และนอกจากนี้การที่จะกำหนดว่าองค์กรใดจะต้องใช้ระบบในการเลือกตั้งผู้บริหารขององค์กร สมควรต้องสอดคล้องกับระบบการปกครอง ระบบการเมือง และการบริหาร การใช้อำนาจรัฐ และการเพิ่มประสิทธิภาพ และการคงอยู่ของระบบการปกครองประเทศแล้ว ข้อสำคัญที่ควรคำนึงก็คือการใช้ระบบการเลือกตั้งเป็นที่มาของผู้บริหารองค์กร ที่ต้องมาจากการแต่งตั้งอะไรต่าง ๆ เพราะมีพื้นฐานความมุ่งหมายและกลไกทางสังคมที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเรียกชื่อผู้บริหารนั้นว่าอย่างไรก็ตาม เพราะระบบการเลือกตั้งเป็นที่มาของผู้แทน เช่น ส.ส. ส่วนระบบการแต่งตั้งเป็นที่มาของตัวแทน เช่น บุคคลที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งให้ใช้อำนาจทางการบริหาร เช่น โดยการบริหารส่วนภูมิภาค หรือผู้บริหารจังหวัด ซึ่งเป็นตัวแทนรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ใช้อำนาจแทนรัฐ หรือหน่วยงานส่วนกลาง

เพื่อจะดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมในภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งนี้ก็ให้อำนาจรัฐ
อยู่ในรูปของรัฐเดี่ยวตามมาตรา ๑ คงอยู่ต่อไป หากไม่มีสิ่งนั้นแล้วก็จะทำให้
ไม่สามารถทำให้เกิดเอกภาพในการปกครองประเทศ ให้ความมั่นคงได้ที่
ผมต้องขำบอข ๗ เรื่องนี้เพราะว่าจุดที่ผมเข้ามาเป็น สสร. มีอยู่หลัก ๓
๒ ประการ เกี่ยวกับสถาบันสูงกับความมั่นคงของประเทศ ท่านประธานครับ
ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ได้มีการผลักดันเคลื่อนไหวให้มีการเลือกตั้ง
ผู้ว่าราชการจังหวัด และทำให้ประชาชนเข้าใจผิด คิดว่าการกระจายอำนาจ
ของรัฐไปยังส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ประชาชน
ท้องถิ่นนั้นจะสมบูรณ์ได้นั้นต้องมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด นอกเหนือ
ไปจากการเลือกตั้งทุกระดับที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ท่านประธานครับ
กระผมมีความเห็นว่าความมุ่งหมายที่จะให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ก็เพื่อ
สลายอำนาจการบริหารจากส่วนกลาง ให้มารวมอยู่ที่พรรคพรรคหนึ่ง จะทำให้
เกิดความแตกแยกในระหว่างจังหวัด ซึ่งต่างพรรคกันขึ้น นั่นก็คือการแบ่งแยก
หรือแตกแยกในระหว่างจังหวัดขึ้นด้วย มวลชนแต่ละจังหวัดทุกจังหวัด อันจะเป็น
การเปิดช่องว่างให้เกิดการแทรกแซง เข้ามาจัดระเบียบมาใหม่ เพื่อทำให้
ประชาธิปไตย เพื่อสิทธิมนุษยชน หรือเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของวงจ
รเอกราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การเอกราชอยู่ต่างประเทศ และปลุกระดมรวม
ทั้งจัดตั้งมวลชน เงินซื้อมวลชนได้ครับ การแสดงออกในพลังต่าง ๆ อย่างเช่น
สมัชชาคนจนต้องใช้เงินทั้งนั้น ถ้าเงินซื้อมวลชนได้ก็สามารถซื้อจังหวัดได้เอาไป
ควบคุม -----

นี่คืออันตรายต่อเอกภาพของความมั่นคงของรัฐ การเลือกตั้งทุกระดับจนถึงระดับผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเกิดผลร้ายหรือคาดไม่ถึง เพราะอาจจะเป็นการเปลี่ยนรูปการปกครองของรัฐ เป็นการเปิดทางให้มีการแบ่งแยกประเทศ เช่น ในมาตรา ๘๐ ที่ผ่านมาแล้วครับ บัญญัติให้พัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้ไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่ผมได้พยายามคัดค้านในเรื่องนี้ กระผมไม่ทราบว่าจะจริงจะต้องการพัฒนาจังหวัดให้เปลี่ยนเป็นอะไร เป็นส่วนการปกครองท้องถิ่นอิสระหรืออย่างไร เพราะว่าในระบบของการบริหารแผ่นดินที่เรามีอยู่ขณะนี้ ถ้าส่วนท้องถิ่นอะไรมีความเจริญมากขึ้น อย่างหมู่บ้านเราก็ปรับขึ้นมาเป็นตำบล ตำบลถ้าใหญ่ขึ้นหรือเจริญขึ้นเข้าเกณฑ์ที่จะเป็นอำเภอหรือกิ่งอำเภอได้ ไม่จำเป็นต้อง^{ให้}เทศบาลก็ได้ครับ ที่นี้ส่วนอำเภอเมื่อเจริญขึ้นก็ปรับขึ้นเป็นระดับจังหวัด เรามีการเปลี่ยนแปลงมาตั้งหลายจังหวัด จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดยโสธร จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งล้วนแต่เป็นอำเภอในจังหวัดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงทั้งนั้น นั่นก็คือแยกจังหวัดออกเป็น ๒ จังหวัด และแต่ละจังหวัดเมื่อรวมกันแล้วก็ยังเป็นประเทศไทยครับ เป็นอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำไม่ต้องปรับเป็นรูปอื่นผมไม่เข้าใจตรงนี้ครับ ระบบการปกครองที่มีอยู่ก็อยู่แล้วครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการเชิญครับ

เชิญท่าน ดอกเตอร์สุจิต ครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่เคารพ ผม สุจิต บุญบงการ ในฐานะกรรมาธิการขอชี้แจงในมาตรา ๒๘๘ ในมาตรา ๒๘๙ นั้นก็จะเป็นเรื่องของการกำหนดให้มีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ก็มีการกำหนดว่า คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ได้มีที่จนสมาชิกได้ขอแปรญัตติอยากจะทำให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงแต่เพียงอย่างเดียว ตรงนั้นจะใครขอชี้แจงว่าในระบบการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เป็นท้องถิ่นนั้นมีรูปแบบที่ค่อนข้างจะหลากหลาย มีทั้งในกรณีของการเลือกผู้บริหารโดยตรงอย่างกรณีของกรุงเทพมหานคร หรือว่าการเลือกผู้บริหารโดยอ้อม ในกรณีของเทศบาล ผมคิดว่าในกรณีของเทศบาลนั้นก็เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ค่อนข้างจะมีความเข้มแข็ง และเป็นรากฐานของการบริหารท้องถิ่นมานาน ระบบนี้

ใช้มานาน และก็ค่อนข้างจะเป็นที่ยอมรับกันพอสมควร ก็กระจายอยู่ที่ทั่วประเทศ ที่เป็นเขตชุมชน ดังนั้นถ้าไปปรับตรงนี้ให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรง ก็ต้องไปปรับการบริหารของเทศบาลซึ่งมีอยู่มาก แล้วก็กระจายอยู่ทุกแห่งในประเทศ แล้วมีมานาน ๖๐ กว่าปี เกรงว่าอาจจะมีความไม่เหมาะสมหรือความไม่รอบคอบได้ การจะปรับเปลี่ยนตรงนั้นนะครับ อาจจะทำได้ในกรณีต่อไปเมื่อมีการปรับปรุงกฎหมายในระดับรอง ๆ ลงไป ผมมีความคิดว่าในระดับที่เป็นรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าเขียนไว้ให้มีทางเลือกบ้าง คือโดยตรงก็ได้ โดยอ้อมก็ได้แต่ขอให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ให้สอดคล้องกับหลักการของการกระจายอำนาจ และการประชาธิปไตยนั้นก็ควรจะเหมาะสมนะครับ จะให้มีมติเมื่อเกินไปถึงก็เกรงว่าถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นก็ต้องไปแก้รัฐธรรมนูญก่อนจะมีปัญหาจะครับ ผมอยากจะขอชี้แจงตรงนั้นนะครับ ส่วนในประเด็นที่จะให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ท่านสมาชิกอาวุโส ท่านสวัสดิ์ได้เสนอมานั้น ก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสภากาบิน หรือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอยู่คู่บ้านคู่เมืองมานานนะครับ ช่วยดูแลพื้นที่ที่เป็นตามกฎหมายปกครองท้องที่ อันนั้นก็เห็นความสำคัญอยู่ ไม่ใช่ที่ว่าไม่เห็นความสำคัญ แต่การมีขึ้นและการบริหารงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นเป็นไปตามกฎหมายปกครองท้องที่ซึ่งมีอำนาจเฉพาะ แล้วก็มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับราชการส่วนภูมิภาคตรงนั้นเป็นส่วนหนึ่ง แต่เมื่อเรามีการพัฒนาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น มีองค์กรใหม่ ๆ เกิดขึ้นตามหลักของการปกครองท้องถิ่นนะครับ -----

การจะให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาอยู่ในหน่วยงานใหม่โดยอัตโนมัตินี้ หรือว่าโดยตำแหน่ง อาจจะไม่ค่อยเหมาะสมก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากเราเห็นความสำคัญ เราจึงวางหลักไว้อย่างนี้ก็คือว่า ใน ๑๐ ปีแรกนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังคงที่จะเป็นสมาชิกของราชการส่วนท้องถิ่นหรือ อบต. โดยตำแหน่งได้ แต่เมื่อพ้น ๑๐ ปีแล้ว ก็ยังให้สิทธิตามบทเฉพาะกาล ในการที่จะสมัครเข้ามาเป็นผู้บริหารอื่นนี้ได้ โดยไม่ต้องสละตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อันนี้ก็เป็นการยอมรับความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่แล้ว แต่การจะให้ เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยตำแหน่งตลอดไป ก็เกรงว่าจะขัดกับหลักการของการกระจายอำนาจได้ ตรงนี้ก็อาจจะขอชี้แจง ส่วนที่จะบอกว่าให้เหลือเขตเดียว คนเดียว ในการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น บางสภาท้องถิ่นมันเล็กเกินไป เช่น มีเขตเดียว คนเดียว ผมคิดว่ามันอาจจะเล็กเกินไปตรงนี้ก็ไม่ได้ ก็คิดว่าอาจจะขอของไว้เหมือนเดิมไปก่อน ผมเองก็มีคำชี้แจงอยู่เพียงแค่นี้ ท่านประธานครับ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญกรรมาธิการต่อเลยครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

กรรมาธิการได้รับฟังความคิดเห็นของท่านสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญหลายท่าน ขออนุญาตปรับปรุงถ้อยคำตามเอกสารที่ได้แจกท่านไปแล้ว โดยเพิ่มเติมอย่างนี้ ในมาตรา ๒๕๕ วรรคแรก ขออนุญาตแก้ไขคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตราอื่น ๆ ที่ได้มีตั้งแต่ต้น แล้วเปลี่ยนจากคำว่า ให้ เป็น คำว่า ต้อง เพราะมีประธานตามที่เราเคยเขียนกันระหว่างคำว่า ต้อง กับ ให้ มาก่อน อ่านในมาตรา ๒๕๕ วรรคแรก ก็คงเป็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น นี่เป็นการแก้ไขถ้อยคำเท่านั้นเองในวรรคแรก แล้วเพิ่มเติมวรรคห้า ท่านประธาน ตามข้อเสนอของท่านสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ผมขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านปรีดา นิสสัยเจริญ ในวรรคห้า ขออนุญาตเพิ่มเป็นว่า สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เพื่อให้เป็นเอกภาพทั้งประเทศ ไม่ใช่สี่ปีบ้าง ห้าปีบ้าง ในวรรคสุดท้ายที่ขออนุญาตเพิ่มเติมขึ้น ก็คือในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตามมาตรา ๒๕๘ และต้องมีกรรมา

แต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสอง วรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติวรรคท้ายนี้มีขึ้นก็เพราะว่า ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหมดทั้งคณะ มันมีปัญหา ท่านประธาน ว่าไม่มีผู้บริหารท้องถิ่นในขณะนั้น จำเป็นต้องใช้ระบบแต่งตั้งมาแทนการเลือกตั้ง ก็เป็นเรื่องของชั่วคราว ชั่วคราวจริง ๆ ในช่วงระยะเวลาไม่กี่เดือนก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นใหม่ทั้งหมด ก็เป็นการอุดช่องโหว่ของกฎหมายเดิมที่เคยเขียนไว้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณอุทัยวรรณ ครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานที่เคารพ

ในคำแปรญัติของดิฉันที่มาตรา ๒๕๕ วรรคสาม ที่บอกให้ตัดข้อความ หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ออกไปนั้น ตามที่กรมการได้ชี้แจงให้ทราบว่าเป็นหลักการ เป็นวิธีการที่เราปฏิบัติกันมาช้านาน แต่การปฏิบัติมาช้านานนั้น เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการความเปลี่ยนแปลง อันนี้ดิฉันสามารถพูดได้เลยว่าหลาย ๆ จังหวัด แก้วโดยเฉพะอย่างยิ่งจากจังหวัดภูเก็ตก็บอกให้ตัดตรงนี้ ออกไป เพราะว่าการการเปลี่ยนแปลง ต้องการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง เพราะฉะนั้นดิฉันก็อยากจะทำมติในที่ประชุม ขอคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เพื่อให้ฝ่ายในการพิจารณาควับ
ผมจะขอถามมติ โดยจะเอาร่างของกรรมาธิการขึ้นมาถามก่อน ร่างกรรมาธิการ
ที่ปรับปรุงแล้ว แก่ถ้อยคำบ้าง เติมวรรคใหม่เข้ามาเติมข้อความตอนท้ายของ
วรรคสุดท้าย และกัวรรคที่ปรากฏได้แจกไปแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตาม
ร่างของกรรมาธิการ โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๓๗ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามของ
ผู้แปรญัตติ โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๙ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผลการลงมติเห็นชอบตามร่างของ
คณะกรรมการปรับปรุงครั้งหลังสุด ๓๗ เสียง ตามผู้แปรญัตติ ๑๙ เสียง
เป็นอันว่าที่ประชุมนี้มีมติเห็นชอบมาตรา ๒๕๔ ตามร่างของคณะกรรมการ
ชุดปรับปรุงครั้งหลังสุด ต่อไปเป็นการพิจารณามาตรา ๒๕๕ ขอเชิญเลขาธิการฯ ครี
นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : มาตรา ๒๕๕ คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็นดังนี้
ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่
ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหาร
ท้องถิ่นผู้ใดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้สมาชิก
สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การลงคะแนนเสียงตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนเสียง
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด มาตรานี้มีกรรมาธิการสงวน
ความเห็นและผู้สงวนคำแปรญัตติควับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญคุณอภิรักษ์

นายอภิรักษ์ เมตตาภิรักษ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
กระผม อภิรักษ์ เมตตาภิรักษ์ สสว. จากจังหวัดยโสธร ในมาตรา ๒๕๕
เป็นการถอดถอนของเจ้าหน้าที่หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ~~ใน~~ใดคนหนึ่ง
ที่ทุจริตควับขึ้น ไม่เป็นหน้าเชื่อถือของในท้องถิ่นนั้น ท่านประธาน ที่ผมขอแปรญัตติในนี้
ก็เพื่อเจตนาว่า ถ้าตามร่างของคณะกรรมการ จะพิจารณาได้ว่ามีคะแนนเสียง
ประมาณ ๓๗.๕ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ๓๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเทียบแล้วมันน้อยไปไม่ถึงกึ่งหนึ่งของ
ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด ที่ผมขอแปรญัตติไว้ว่า ตามเจตนารมณ์ของผมแล้ว

น่าจะตัดมาตรานี้ออกทั้งหมดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ อย่างลักษณะปกครอง
ท้องถิ่นปีที่ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ได้ระบุว่าไม่มีการที่จะให้มีการถอดถอน
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ประการใด ผมจึงอยากจะให้ทางคณะกรรมการธิการได้
พิจารณาว่ามันน้อยไปหรือไม่ ถ้าเทียบกับจำนวนของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ขอบพระคุณมากครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์เดโชครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม เดโช สนวนานนท์ สสร. สุราษฎร์ธานี ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย
สำหรับมาตรา ๒๕๕ กระผมขอสงวนความเห็นไว้ในวาระที่สอง เปลี่ยนแปลงจาก
ข้อความที่คณะกรรมการเสียงข้างมากกำหนดไว้ว่า ต้องมีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
มาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง กระผมขอเปลี่ยนเป็น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
ด้วยเหตุผล ๒ ประการ ท่านประธานครับ

ประการแรก มาตรานี้เป็นมาตราที่ว่าด้วยเรื่องการถอดถอนผู้บริหาร
หรือสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้นกระผมเห็นด้วยกับความ
ในวาระแรกว่าผู้มาลงคะแนนเสียงควรจะไม่น้อยกว่าสามในสี่ ก็ต้องมากเข้าไว้
เพราะจะถอดถอนบุคคล-----

แต่ถ้าถ้าคำนึงถึงในวาระสองนั้น ถ้าหากว่าคำนึงถึงกึ่งหนึ่ง ท่านลองคิด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะถูกถอดถอน โอกาสที่จะถูกถอดถอน ถ้าจะ กำหนดว่ากึ่งหนึ่งไม่มีเลย เพราะว่าจะต้องมีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งนั้น หมายถึงว่า ในกรุงเทพมหานครผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น ๓ ล้านกว่าคน เพราะฉะนั้น ถ้ากำหนดไว้กึ่งหนึ่งก็ต้องล้านกว่าคน หรือเกือบ ๒ ล้านคน โอกาสที่จะ ถูกถอดถอนจะไม่มีเลย นั้นเป็นเหตุผลที่ ๑ ที่กระผมคิดว่าควรจะลดจำนวน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาใช้สิทธิเพียง ๑ ใน ๔ ก็น่าจะเพียงพอ ๑ ใน ๔ เป็นจำนวนที่มากพอสมควร ถ้าในกรุงเทพมหานครคิดแล้ว ๑ ใน ๔ ก็จะประมาณ ๗ แสน ๘ แสนคน หรือเกือบล้านคน ซึ่งนับว่าน่าจะเหมาะสม สำหรับการถอดถอนเช่นนั้น

ประการที่ ๒ ท่านประธานที่เคารพ เรากำหนดตัวเลขสำหรับ ที่จะ เป็นประชามติ ไม่ว่าจะมาครา ๒๑๑ หรือประชามติที่เรากำหนดใน ร่างรัฐธรรมนูญของเราที่นี่ เราก็กำหนดเพียงนี้ ๑ ใน ๕ หรือ ๑ ใน ๔ ถ้าหากว่า ๑ ใน ๕ หรือ ๑ ใน ๔ มัน เป็นประชามติ ก็ไหนเล่าในการ ถอดถอนซึ่งเสียงเอกฉันท์ซึ่งขาดเพื่อจะชี้ก็เหมือนหนึ่งประชามติ จึงไปกำหนด ให้มันเกินกว่า ๑ ใน ๕ หรือ ๑ ใน ๔ เพราะถ้าหากว่ากำหนดครั้งนี้ เป็นกึ่งหนึ่ง คำถามก็จะถามย้อนกลับไปว่า ทำไมประชามติจึงไม่กำหนด เป็น กึ่งหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ประชามติก็เป็นเรื่องสลักสำคัญ หรือเป็นมติของประชาชน ทั้งหมด ด้วยเหตุผล ๒ ประการนั้น กระผมจึงขอประทานกราบเรียนเสนอว่า ได้ขอสงวนความเห็นเพื่อสภาแห่งนี้ได้มีโอกาสพิจารณาด้วยความรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ขอพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณพูนสวัสดิ์ครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ผม พูนสวัสดิ์ พุทธศิริ สสร.

จากนครพนม มาตรา ๒๕๕ นั้น กระผมไม่ได้แปรญัตติไว้ แต่กระผมขออนุญาต ใช้สิทธิในการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม ผมเองก็ไม่อยากจะได้เสียมารยาทก่อนที่ ท่านผู้แปรญัตติจะมีสิทธิก่อนผม แต่เดี๋ยวว่าเมื่อได้อ่านข้อความโดยละเอียดแล้ว เกิดความสับสน เพื่อจะให้ท่านผู้แปรญัตติจะได้หายสงสัยในข้อแปรญัตติ ของท่าน กระผมขอเรียนถามท่านกรรมาธิการที่ได้กำหนดข้อความขึ้นมา ในวาระแรกว่า **ราษฎรผู้มีสิทธิ** เลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด

มีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนน แล้วก็
ว่ามา เรื่อยจนกระทั่งมาพรรคสองว่า การลงคะแนนเสียงตามพรรคหนึ่งจะต้อง
มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ทั้งหมด ผมขอตั้งคำถามว่า อันนี้เกิดความสับสน สมมุติผมเอาตัวเลขง่าย ๆ
ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์กรนั้นมี ๑๐๐ คน พรรคแรกได้กำหนดไว้
บอกว่า ในกรณีที่มีท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๓ ใน ๔ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
นั่นคือ ๗๕ คนในไซ้ใหม่ครับ ที่มาลงคะแนน นั่นคือมาลงคะแนนเต็ม ๑๐๐
หมายความว่าลงคะแนนเต็ม ๑๐๐ ก็คือ ๗๕ ถูกไหมครับ ทีนี้ในพรรคสอง
ท่านก็บอกว่า การลงคะแนนเสียงตามพรรคหนึ่ง ต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมา
ลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด นั่นก็คือ
๕๐ คน หรือ ๕๕ คน แล้วมันจะเป็น ๗๕ ได้อย่างไร อันนี้ผมยกตัวอย่างให้ฟัง
อย่างนี้ เพราะฉะนั้นถ้าหากท่านกรรมาธิการอธิบายข้อความนี้ได้ ข้อบัญญัติ
ทั้งหลายของเพื่อนสมาชิกก็จะได้กระชับเข้า จะได้จับประเด็นได้ถูกต้องครับ
ขอบคุณมากครับ

ประธานสภาว่า รัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการชี้แจงทางนี้
ก่อนครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานครับ มาตรา ๒๕๕ มีปัญหาเรื่องวิธีการเขียนพอสสมควร ความจริงถ้าจะอ่านให้เข้าใจ ความจริงต้องอ่านวรรคสองก่อนแล้วค่อยมาอ่านวรรคหนึ่ง วิธีการเขียนก็อาจจะทำให้เกิดความสับสนพอสสมควร และก็มีการอธิบายกันพอสสมควร ผมขออนุญาตยกตัวอย่างอย่างที่ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญได้พูดถึงนะครับ ก็คือว่าในกรณีที่มี ๑๐๐ คน จะต้องมีคนมาลงคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน อาจจะเป็น ๕๐ คน ๖๐ คน ๗๐ คน ๘๐ คน ๙๐ คน ๑๐๐ คน ก็แล้วแต่ ก็คือวรรคสอง เข้าไปที่วรรคสองก่อนว่า ถ้ามี ๑๐๐ คนอย่างน้อยต้องมาลงคะแนนเสียง ๕๐ คนเป็นอย่างต่ำ แล้วถ้าจะถอดถอนได้ต้องใช้คะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ของ ๕๐ คน หรือของ ๖๐ คน หรือ ๗๐ คน หรือ ๘๐ คน ก็แล้วแต่ โดยสรุปก็คือผมได้คำนวณมาแล้วท่านประธานครับ จะใช้คะแนนเสียงประมาณ ๓ ใน ๔ เพื่อถอดถอน ไม่ถึง ๔ ใน ๔ คือไม่ถึงครึ่งหนึ่ง จะใช้คะแนนเสียงประมาณ ๓ ใน ๔ ของคนทั้งหมดที่มีอยู่ คือ ๓ ใน ๔ ของ ๑๐๐ คน ของจำนวนคนที่มาลงคะแนนเสียงทั้งหมด ก็ขออนุญาตกราบเรียนครับว่า ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญบางท่าน ขออนุญาตเอ่ยนามท่านอภิรักษ์ก็เขียนว่า จำนวน ๓ ใน ๔ น้อยเกินไป ในขณะที่ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญบางท่านขออนุญาตเอ่ยนามเช่นเดียวกับนะครับ ท่านอาจารย์เดโชก็ได้เสนอว่าจำนวนมากเกินไป ความจริงตัวเลขของกรรมาธิการก็อยู่กลาง ๆ ความจริงน่าจะมาจากร่าง พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องถิ่นที่อนุญาตให้มีการถอดถอนกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๕ แต่ว่าตามมาตรา ๑๕ นั้น ให้ใช้คะแนนเสียงครึ่งหนึ่ง ซึ่งกรณีของครึ่งหนึ่งกรรมาธิการได้หารือกันแล้วครับว่า ครึ่งหนึ่งถ้าเป็นในหมู่บ้านจะหาคะแนนเสียงได้ไม่ยากนัก แต่ว่าถ้าเป็นระดับเทศบาล ถ้าเป็นระดับกรุงเทพมหานคร ถ้าเป็นระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งคนโยกย้ายไปมาต่าง ๆ การได้คะแนนเสียงครึ่งหนึ่งของคนทั้งหมดไม่ใช่สิ่งที่ย่าง เพราะฉะนั้นความจริงแล้ว ๓ ใน ๔ ของคนครึ่งหนึ่งที่มาลงคะแนนเสียงก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่ย่างอยู่แล้ว กรรมาธิการหลายท่านก็เลยเห็นว่าเป็นแนวทางกลาง ๆ ครับท่านประธาน ๓ ใน ๔ ของจำนวนคนที่มาลง ซึ่งต้องมาลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่งครับท่านประธาน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : อาจารย์ลิขิตครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต ชีร์เวดิน (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ
ผม ลิขิต ชีร์เวดิน ในฐานะ สสร. มันมีปัญหาเหมือนกันที่ท่านพูดแล้ว

ในส่วนนี้ ท่านพจนสวัสดิ์ครับ คือถ้าเกิดว่าการเลือกตั้งคนมาไม่ถึงครึ่ง มาตรานี้ใช้ไม่ได้เลย หมายความว่าไม่มีทางปลดได้เพราะคนไม่ถึงครึ่ง

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : นาวาโท สุรินทร์

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอขอบคุณท่านประธาน กระผม

รู้สึกเห็นด้วยกับทุกฝ่าย ผมว่ามันขึ้นอยู่กับขนาดท้องถิ่น จะมีทางกำหนดให้ชัดเจนอย่างไร ถ้ามันเล็กการหาคน ๓ ใน ๕ ไม่ยากหรอกครับ แต่ท้องถิ่นใหญ่ก็ยาก ไม่ทราบจะทำอย่างไรดี เพียงเป็นข้อสังเกตนะครับ และอีกประการหนึ่งเหตุผล อย่างไม่สมควร ดำรงตำแหน่งต่อไป บางทีอาจจะเหมือน ๆ กับที่ว่าเพื่อความเหมาะสม ถ้าจะมีอะไรกำหนดให้ชัดเจนกว่านั้นหน่อยจะได้ไหมครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอภิรักษ์ ติดพันธ์ครับ

นายอภิรักษ์ เมตตาภิรักษ์ : ท่านประธานครับ กระผม อภิรักษ์

เมตตาภิรักษ์ จากจังหวัดยโสธร ท่านกรรมาธิการครับ ถ้าเป็นจังหวัดหรือกรุงเทพฯ เป็นเทศบาล ไม่เป็นไรครับ แต่ถ้าเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีปัญหา สมมติว่าตำบลหนองเรือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีผู้มีสิทธิทั้งหมด ๓,๐๐๐ คน ประมาณครึ่งหนึ่งคือ ๑,๕๐๐ คน และที่ ๓ ใน ๕ ก็ ๑,๒๕๐ คน ๑,๒๕๐ คน แค่ ๑ บ้าน ~~หนึ่ง~~ของตำบล ๓ หมู่ ก็สามารถจะปลดไล่ออกได้ ถ้ามีการแก่งแย่งหรือขัดผลประโยชน์กัน ผมคิดว่าน่าจะเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ให้ไปตามลักษณะของแต่ละองค์การ ๆ นั้นไป

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : พันตรี ปรีดา ครับ

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ : ท่านประธานสภาฯ ที่เคารพครับ กระผม

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ สมาชิกสภาว่างฯ จากจังหวัดมุกดาหาร ผมได้แปรผู้ติ
เพิ่มความในมาตรา ๒๕๕ วรคสามดังนี้ครับ

ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนราษฎรผู้ลงคะแนนเลือกตั้ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่น พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม หรือพิจารณาออกบทบัญญัติแห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องจัดทำร่างขอแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างบทบัญญัติเสนอมาด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เหตุผลที่ผมขอเสนอก็เนื่องจากว่าร่างรัฐธรรมนูญของเราให้โอกาส
ราษฎร ๕๐,๐๐๐ คน ตามมาตรา ๑๗๒ ว่าเสนอร่างกฎหมายได้

เพราะฉะนั้นก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีสิทธิเช่นเดียวกับในร่างรัฐธรรมนูญที่ให้ราษฎรโดยทั่วไป ผมขอเรียนให้ทราบนะครับว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางองค์กรนี้มีราษฎรน้อย แต่ว่าบางองค์กรนะครับ อย่างเทศบาลนครมีราษฎรอยู่มากนะครับ แล้วก็บางครั้งบทบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้มันก็มาทำให้ความเดือดร้อนกับประชาชน เช่น เทศบาลก็มีเทศบัญญัติ แล้วก็องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็มีข้อมัญญัติจังหวัดนะครับ แล้วก็ก็มีข้อบังคับต่าง ๆ เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะให้ราษฎรในส่วนท้องถิ่นเขาได้มีสิทธิในการที่เสนอบทบัญญัติแห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จริงอยู่กฎหมายขององค์กรส่วนท้องถิ่นนี้ เขามีกำหนดไว้ละครับว่า จะออกไปขัดคอกฎหมายไม่ได้ แต่บางครั้งมันจำเป็นว่า จะให้ราษฎรได้มีสิทธิมีเสียง ท่านประธานครับ ผมต้องขอภัยที่เอ่ยนาม ที่ท่านสามารถท่านบอกว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ท่านบอกให้มีเขตเดียวคนเดียวอะไรว่า มันจะเป็นเผด็จการในสภา อันนี้ผมเห็นด้วยครับ เพราะว่าจะไม่มีใครมีปากมีเสียง แต่ว่าถ้าราษฎรมีสิทธิมีเสียงที่จะยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมออกบทบัญญัติแห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นี้ก็จะเป็นการที่ให้องค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นได้มีสิทธิมีเสียง เห็นด้วยครับ เพราะฉะนั้นพวกผมอยากจะฝากท่านประธานผ่านไปยังกรมการได้โปรดพิจารณาในเรื่องนี้ตามที่เห็นสมควรต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

ที่เคารพ กระผม ธรรมนุญ ลัดพลี ได้แปรญัตติในมาตรานี้ไว้ และสำหรับคำแปรญัตติของกระผม นั้น เมื่อกรมการได้ชี้แจงมาแล้ว กระผมก็พอเข้าใจนะครับ เพราะท่านมาใหม่มาแบบเอาหัวเดินต่างเท้าเข้ามา ผมก็เลยหลงไป แต่อย่างไรก็ตามมันมีประโยคตรงนี้อยู่หนึ่งที่ผมอยากขอความกระจ่างไว้ละครับ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับคนที่จะมาค้นคว้าต่อไป คือผมขออนุญาตอ่านนะครับ มาตรา ๒๕๕ ความกรอบเดิมนั้น ถ้าราษฎรผู้มิสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนราษฎรที่มาลงคะแนนเสียง ครั้งนั้นผมไม่เข้าใจว่าทำไมท่านกรมการท่านไปใช้คำให้มันต่างกัน ขออนุญาตทำความเข้าใจกลับไป ถ้าราษฎรผู้มิสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองนี้ มีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวน ครั้งนี้นี้น่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน คือตัวปี ตัวตั้ง ตัวคานก็น่าจะเหมือนกัน ราษฎรผู้มิสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ก็น่าจะมีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนราษฎรผู้มิสิทธิเลือกตั้ง ทำไมอันแรกท่านไม่ตัดคำว่า ราษฎร ท่านไม่ใช้คำว่า

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอื่น ๆ เหมือนอย่างในบรรทัดที่ ๒ แต่ท่านใช้คำว่า ราษฎร
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่พอมานในบรรทัดที่ ๒ ท่านบอกว่า ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของ
จำนวน อันนี้ท่านไม่ให้เป็นราษฎรเสียแล้ว จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มันก็เลย
ทำให้นึกว่าเป็นคนละกลุ่ม เป็นตัวขึ้นตัวตั้งมันเป็นคนละกลุ่มไป อันนี้ผมอยาก
ขอความเข้าใจจะครับว่ามีเหตุผลอะไรถึงได้บางแห่งใช้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
และบางแห่งไม่เอาราษฎร เอาแค่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเฉย ๆ มันก็ไม่มันจะต่างกัน
ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม อมร
รัชกาลิย์ ขอกราบเรียนท่านประธานและฝากไปถึงท่านกรรมการด้วยนะครับว่า
วิธีที่เขียนมาท่านเองก็ยอมรับว่าต้องอ่านข้างหลังมาก่อนนี่นะครับ ก็กลายเป็น
ประ เเทศไหน ภาษาอันไหนก็ไม่ทราบ ผมอยาก จะ เรียบว่าในหลักการนี้มันควรจะ
มี ๒ ขั้นตอนนะครับ ขั้นตอนที่ราษฎรจำนวนหนึ่งมาเรียกร้องขอปลดคนออก ๑ ขั้นตอน

๒. ก็ดำเนินการประชุมหรือว่าดำเนินการเลือกตั้งซึ่งผมเขียนไว้ใน
ข้อแปรญัตติของผมว่า ในกรณีเล็ก ๆ นี้ก็เรียกประชุมเลย ไม่ต้องไปลงคะแนนเสียง
เลือกตั้งให้เสียเวลา ถ้าเป็นที่มันใหญ่หน่อยก็ต้องมีการประชุมเลือกตั้งครับ ดังนั้น
จึงได้ขอแปรญัตติไว้ว่าเป็น ๒ ขั้นตอนนี้มันจะถูกวิธีการกว่า แล้วก็อ่านได้ง่ายกว่า
แล้วก็ใกล้เคียงความจริงมากกว่าครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : จะหักรอเขียนใหม่ไหมครับ หรือว่า
ที่เขียนมาแล้วดีแล้วครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ที่เขียนไว้ ก็คืออยู่แล้วครับ ท่านประธาน ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ในฐานะกรรมาธิการ ขออนุญาต เรียบเรียงว่า ในเรื่องของกระบวนการต่าง ๆ ก็คิดว่า มาตรา ๒๕๕ เขาเขียน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติว่า กระบวนการยื่น กระบวนการถอน กระบวนการ ต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรมั้ง คงไม่สามารถมาเขียนรายละเอียดในตรงนี้ได้ ส่วนในประเด็นที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้ขอให้ลดจำนวนบ้าง เพิ่มจำนวนบ้าง กรรมาธิการคิดว่ามีทั้ง ๒ แนวทาง ร่างของกรรมาธิการน่าจะเป็นร่างฯ ใน แนวทางกลาง ๆ ที่เป็นอยู่อยู่แล้ว แต่ขออนุญาตเอ่ยใน เรื่องของท่านสมาชิกสภา ร่างฯ อีกท่านหนึ่ง ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านปรีดา นิสสัยเจริญ ได้พูดถึงเรื่อง การเสนอร่างกฎหมายของประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยใช้คะแนนเสียง ๓ ใน ๔ ของประชาชนในท้องถิ่น ความจริงฝ่ายเลขาฯ ทหารอีก ๓ - ๔ คนครับท่านประธาน ว่าน่าจะเป็นไปได้ แต่ว่ายังไม่ได้หารือกรรมาธิการทั้งหมดว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน แล้วถ้าเพิ่มคงต้องเพิ่มเป็นอีกมาตราหนึ่ง คงอยู่ตรงมาตรานี้ไม่ได้ คงต้องเป็น มาตรา ๒๕๕ ทวี

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : แล้วตกลงว่าจะรอหารือก่อนใช้ไหม

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ขออนุญาต ลงคะแนนในมาตรา ๒๕๕ ไปก่อนได้ไหม เพราะว่าอย่างไร ถ้าจะเพิ่มที่ท่านปรีดาว่า คงต้องเพิ่มอีกมาตราหนึ่ง คงเพิ่มในมาตรานี้ไม่ได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : สมมุติลงคะแนนมาตรา ๒๕๕ จบ ข้อแปรญัตติของท่านปรีดา กรรมาธิการรับไว้พิจารณาว่าเป็นมาตรา ๒๕๕ ทวี แต่ยังไม่เสนอข้อความเข้ามา ถ้าเสนอเข้ามาเมื่อไรก็ค่อยพิจารณา มาขอมติอีกทีหนึ่งว่า จะเอาหรือไม่เอา อย่างนั้นนะครับ เป็นที่เข้าใจกันแล้ว ไม่มีท่านผู้ใด เห็นเป็นอย่างอื่น ผมขอมติมาตรา ๒๕๕ ไปเลย ท่านผู้ใดเห็นว่า มาตรา ๒๕๕ ควรเป็นไปตามร่างของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรเป็นไปตามของ ผู้แปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีเสียงน้อยกว่าที่เห็นไปตามร่างฯ กรรมาธิการ แล้ว ก็เป็นอันจบการพิจารณามาตรา ๒๕๕ แต่คณะกรรมการฯ มาตรา ๒๕๕ ทวี

LIRT

โดยขอข้อความของท่านปรินดา นิสสัยเจริญ ไว้ก่อน ต่อไปผมขอให้ที่ประชุม
ได้พิจารณามาตรา ๒๘๖ เชิญเลขาธิการฯ ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๘๖ คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็น
ดังนี้

มาตรา ๒๘๖ การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสม
ของแต่ละท้องถิ่นและ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน
ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นความวาระหนึ่งจะต้องประกอบด้วย
ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน

การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษ
พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือ
ว่าที่ประชุมเห็นชอบตามร่างของคณะกรรมการ จบการพิจารณามาตรา ๒๘๖
ขอเชิญพิจารณามาตรา ๒๘๗ ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๘๗ คณะกรรมาธิการแก้ไขเพิ่มเติม
เป็นดังนี้

มาตรา ๒๘๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ
จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพ
ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
จัดระบบการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๔๒ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดระบบการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นความวาระสอง องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านชงค์ศรีรับ

นายชงค์ วงษ์จันทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชงค์ วงษ์จันทร์ สสร. จังหวัดลพบุรี กระผมได้ขอสงวนคำแปรญัตติมาตรานี้ไว้ ความจริงในเนื้อหาสาระและหลักการไม่ได้แตกต่างจากที่คณะกรรมการมากรากนัก ส่วนมากก็จะเป็นเรื่องของถ้อยคำ ท่านประธาน เกี่ยวกับมาตรา ๒๘๗ มันเกี่ยวข้องไปถึงมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕ และมาตรา ๘๑ ข้อความท่านเองเดี๋ยวกันั้น ถ้อยคำยังมีแตกต่างกันอยู่พอสมควร กระผมได้ขอสงวนไว้ทั้ง ๓ ววรรค ววรรคหนึ่ง ววรรคสอง ววรรคสาม แต่ในเอกสารหายไป ๒ ววรรค ต้องขออนุญาตท่านประธานอภิปรายพร้อมกันไปทั้ง ๓ ววรรค

ในวาระแรกมีความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ถ้อยคำค่อนข้างจะเย็นเฉื่อยแล้วก็มีปลักย่อยมาก เพราะได้เคยพูดกันแล้วว่า คำว่าวัฒนธรรม นั้น มันได้รวมเอาจารีตประเพณี ศิลปะ ไว้ทั้งหมด ถ้าจะทำให้กระชับก็ควรจะต้องแก้ข้อความที่ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คำว่า ย่อม มันก็มีลักษณะเป็นคำปรารภมากกว่าที่จะบัญญัติไว้ในกฎหมาย ควรตัดออก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่บำรุงรักษา มันก็เป็นคำที่ค่อนข้างแคบ เพียงแต่รักษาให้คงที่ไว้เท่านั้น ควรจะใช้คำว่า อนุรักษ์ แล้วก็เคยใช้มาแล้ว อนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตามที่กระผมขอแปรญัติไว้ ส่วนจารีตประเพณีนั้นมันก็ชัด ๆ อยู่ในวัฒนธรรมอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องไประบุว่าจะจารีตประเพณีไว้อีก อันนี้ก็ขอฝากผ่านท่านประธานให้คณะกรรมการได้โปรดพิจารณา เพราะว่าหลักการและสาระอันเดียวกัน ในวาระสองและวาระสามที่กระผมติดใจก็คือว่าคำว่าให้ท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนในการจัดระบบการศึกษาอบรมของรัฐ คำว่าระบบการศึกษานี้เป็นคำที่ค่อนข้างใหญ่มาก หมายถึง เอ็ดดูเคชันซิสเต็ม (Education system) ซึ่งเป็นเรื่องที่ปรากฏอยู่ในแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นเรื่องที่จะปรากฏอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ การที่จะให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วน กระผมยังนึกไม่ออกว่าจะมีส่วนได้อย่างไร แต่ควรจะเป็นการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดการ การจัดโรงเรียน การจัดงบประมาณ การจัดการบุคลากร ซึ่งเป็นการจัดการหรือลักษณะแมเนจเม้นท์ (Management) มากกว่า เพราะฉะนั้นก็อยากจะขอแปรญัติติดคำว่า ระบบออก จัดระบบการศึกษาอบรมของรัฐ เหลือเพียง จัดการศึกษาอบรมของรัฐ ทั้งในวาระสองและวาระสาม ติดคำว่า ระบบ ออก อันนี้ก็ใครจะขอเสนอท่านกรรมาธิการด้วยครับ

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณท่านประธาน

ที่เคารพ ในเรื่องนั้นกระผมก็ได้ขอแปรญัติไว้ คือเพิ่มเติมในตอนที่

ทำนั้นเองคือวาระหนึ่ง ตามข้อความเดิมของคณะกรรมการมีว่า องค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา

หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น กระผมเห็นว่าในเรื่องนี้มันอาจจะดูแคบไป

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ทำอย่างนั้น แต่ถ้าจะไม่ได้ติดถึงส่วนรฐ of Thailand

คิดถึงประโยชน์ของแต่ละท้องถิ่น เพราะฉะนั้นกระผมก็เลยเติมข้อความให้มันกว้าง
ขึ้นไปอีกหน่อย คือเติมประโยคที่ว่า โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ
เป็นสิ่งสำคัญ อ่านได้ความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ
จารีตประเพณี ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
ของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ แต่เมื่อสักครู่นี้ที่ท่าน สสร. ผู้มีเกียรติได้ขอแปรญัตติอยู่ใน
เรื่องถ้อยคำในส่วนของวรรคหนึ่ง ผมก็ยังรอทางท่านกรรมาธิการอยู่ว่าท่านจะ
ปรับปรุงอะไรหรือเปล่า ถ้าปรับปรุงอะไรถ้ามันสอดคล้องกันดีผมก็จะไม่ใช้สิทธิ์อันนี้
ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านนาวาโท สุรินทร์ ศรี

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ผมมีข้อสังเกตนิดเดียว ข้อแปรญัตติของผมเกี่ยวกับวรรคสุดท้าย ตั้งแต่คำว่า
ภูมิปัญญา ผมเอามาเขียนใหม่ แล้วเติมคำว่า ให้คงอยู่คู่ท้องถิ่น หรืออ่านได้ความ
อย่างนี้ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีงามเติม คำว่า งามของท้องถิ่นให้คงอยู่คู่
ท้องถิ่นด้วย นอกนั้นเหมือนกัน ขอขอบคุณครับ

นายโกศล ศรีสังข์ : ท่านประธานครับ ผม โกศล ศรีสังข์ จังหวัดมหาสารคาม ผมอยากขอเรียนถามคณะกรรมการว่าที่เดิมคำว่า ท้องถิ่น เข้าไปนั้นครับ หลังจากคำว่า ภูมิปัญญา ทั้งสองแห่งทั้งวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ถ้าในแง่ภาษามันก็ไม่จำเป็นต้องเติม เพราะว่า มีท้องถิ่นอยู่ท้ายแล้ว และใช้คำว่า หรือ ด้วย อยากเรียนถามว่า ในความเข้าใจของกรรมาธิการ ภูมิปัญญาในที่นี้กว้างหรือแคบแค่ไหนจึงขอเรียนถามนิดหนึ่ง

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : กรรมาธิการธงชาติครับ

นายธงชาติ รัตนวิชา (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ธงชาติ รัตนวิชา สสร. นครศรีธรรมราช ในฐานะกรรมาธิการขอเรียนชี้แจงคำแปรญัตติของท่าน สสร. ผู้ทรงเกียรติดังต่อไปนี้ครับ มาตรา ๒๕๓ คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วขอตัดคำตามที่ผู้แปรญัตติเสนอในวรรคแรกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดคำว่า ช่อม ออกนะครับ มีหน้าที่บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ส่วนในวรรคสอง และวรรคสามก็ตัดคำว่า ระบบ ออกครับ ระบบในวรรคสองและระบบในวรรคสาม เพราะว่าคำว่า ระบบการศึกษานั้น มันครอบคลุมอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการพูดว่าการจัดการศึกษานั้นจะเหมาะสมกว่า ส่วนคำแปรญัตติของผู้ท่านแปรญัตติอื่น ๆ นั้น ส่วนมากก็เป็นเรื่องของการใช้ ถ้อยคำ ซึ่งก็ครอบคลุมอยู่แล้วในร่างที่คณะกรรมการได้เสนอ ส่วนคำว่า วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น เป็นเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านนั่นเองครับ ในเรื่องของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะในเรื่องของความเป็นอยู่อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน ๆ เพื่อต้องการที่จะอนุรักษ์รักษาเอาไว้ฟื้นฟูต่อไปนะครับ เพราะว่า เป็นภูมิปัญญาไทย ๆ นั้นเองครับ ขอขอบคุณมากครับ

(ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผมขอมตินะครับ ก็เอาร่างของกรรมาธิการก่อนนะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างของกรรมาธิการที่ได้ปรับปรุงครั้งหลังสุดนี้ครับ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามของผู้แปรญัตติครับ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ ก็ถือว่า มาตรา ๒๕๗ เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการที่ปรับปรุงครั้งหลังสุดครับ ต่อไปเป็นการพิจารณา มาตรา ๒๕๘ ครับ

นายธงชาติ รัตนวิชา (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ขอเพิ่มนิดเดียวครับ เมื่อก่อนผมไปโน้ตหนึ่งว่า ขอเติมและตามมาตรา ๕๐ หลังมาตรา ๕๑ ในวรรคสองนั้นนะครับ จะอ่านได้ความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จัดการศึกษาอบรม และการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตัดคำว่า ระเบียบ ออก จัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๐ เติมคำว่าและมาตรา ๕๐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติอนุมัติตามที่กรรมาธิการได้ขอเพิ่มเติมแก้ไขนะครับ จบการพิจารณามาตรา ๒๕๗ เชิญเลขาธิการพิจารณามาตรา ๒๕๘ ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๘ คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๘ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่
- (๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ได้ เฉพาะในกรณีที่สามารถกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน
- (๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ของตนที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

มาตรา ๒๕๘ มีผู้สงวนคำแปรญัตติ

LIRT

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์ธรรมบุญศรี

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
ที่เคารพ ผม ธรรมบุญ ลัดพลี อันนี้คณะกรรมการบางท่านได้มาชี้แจงนอกรอบ
ให้กระผมเข้าใจแล้ว ผมไม่ติดใจ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านอุทัยวรรณครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ตำรงกิจการวงศ์ : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพ ดิฉัน อุทัยวรรณ ตำรงกิจการวงศ์ สสร. ภูเก็ต ในมาตรา ๒๔๘ (๑)
ข้อความที่แปรญัตตินั้นก็เป็นข้อความที่คณะกรรมการได้เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม
ซึ่งมีถ้อยคำใกล้เคียงกันกับของกรรมาธิการและมีความหมายเหมือนกัน ไม่ติดใจ
และดิฉันขอเพิ่ม (๔) จัดเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ เหตุผล ก็คือเรายอมรับว่าสภาพภูมิศาสตร์
ของแต่ละจังหวัดต่างกัน พิจารณาความสามารถของประชากรในท้องถิ่นต่างกัน ถ้าหาก
เราให้โอกาสท้องถิ่นนั้น ๆ มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการรับผิดชอบต่อ
ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นนั้น ๆ ก็จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตื่นตัว
ในการพัฒนาท้องถิ่นตนเอง มีการแข่งขันการพัฒนาท้องถิ่น และที่สำคัญมีแรงจูงใจ
เพราะท้องถิ่นสามารถเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้น
เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ไม่ใช่ปล่อยให้ส่วนกลางไปเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากท้องถิ่น
ต่าง ๆ แล้วนำมาทำประโยชน์ให้ส่วนกลาง ทำให้ประชาชนต่างจังหวัดแห่กัน
เข้ามาช่วยเพิ่มมลภาวะให้กรุงเทพฯ อย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ขอบคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : นาวาโท สุรินทร์ ครับ

นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท : ขอบคุณครับท่านประธาน กระผม
นาวาโท สุรินทร์ แสงสนิท สสร. จังหวัดอุดรธานี ได้เสนอแปรญัตติ
มีข้อแก้ไขเล็กน้อยใน (๑) และ (๓) ใน (๑) เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระบุว่า
ให้จัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่
ในพื้นที่ และพิจารณาแล้ว ถ้าแปรญัตติตามตัวอักษรอาจหมายความว่า ต่อไปนี้
รัฐจะไม่มีอำนาจในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอีกต่อไป เพราะฉะนั้นในการสำรวจ
ต่าง ๆ เป็นต้นว่าสำรวจน้ำมันหรือขุดเจาะน้ำมันหรือธาตุต่าง ๆ จะกลายเป็น
เรื่องของท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นเท่านั้น ทรัพยากรธรรมชาติบางอย่าง
ก็เป็นเรื่องของส่วนรวม อย่างน้ำถ้าจะกันเขื่อนที่บริเวณท้องถิ่นนั้น ประโยชน์
ที่จริงก็波及กันถึงผู้อยู่ได้น้ำเหนือน้ำด้วยทำให้แยกยาก เพราะฉะนั้นผมถึงขอ

ให้แก้ไขเป็นข้อ ๑ ครบ ข้อความตอนต้นเป็นบำรุงรักษาและมีส่วนร่วมจัดการ และใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ ดอนห้วยเพิ่มเข้ามา เพื่อประชาชนและประเทศเป็นส่วนรวมครับ สำหรับในข้อ ๓ ผมให้ตัดคำว่า ให้อนุญาต แล้วเพี้ยนในข้อแก้ไขของคณะกรรมการก็ได้ตัดออกให้แล้ว ปัญหาที่มีอยู่ข้อตรงที่ว่าในและนอกเขตพื้นที่ครับ ผมคิดว่าน่าจะเกี่ยวทั้งในและนอกเขตพื้นที่ ผมจึงขอให้เพิ่มคำว่า ทั้งในและนอกเขตพื้นที่ เป็นอ่านได้ความอย่างนี้ครับ มีส่วนร่วมในการพิจารณาในการริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมทั้งในและนอกเขตพื้นที่ของตนที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมการ เชิญครับ

นายธงชาติ รัตนวิชา (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ธงชาติ รัตนวิชา ในฐานะกรรมการ ขอชี้แจงคำแปรญัตติของท่าน สสร. ผู้ทรงเกียรติ ท่าน สสร. ผู้มีเกียรติจากจังหวัดภูเก็ตให้เพิ่มเป็น (๔) ให้จัดเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ เรื่องนี้เป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร เพราะฉะนั้นการที่จะจัดเก็บภาษีที่ใด รัฐจะต้องจัดการออกเป็นพระราชบัญญัติมาก่อน เพราะฉะนั้นโดยข้อเท็จจริงแล้วการกระจายอำนาจนั้นรัฐจะกระจายอำนาจลงไปให้แก่การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ก็ไม่จำเป็นจะต้องเขียนบัญญัติเอาไว้อีก เพราะว่าจำเป็นต้องเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติอยู่แล้ว ส่วนกรณีของท่าน สสร. จากอุตรดิตถ์ ข้อความของท่านว่าที่จริงก็บัญญัติไว้ให้แล้วใน (๑) ซึ่งก็ครอบคลุมตามข้อความที่ท่านได้กรุณาเสนอเข้ามา แต่ว่าเพียงไม่เห็นชัดเจนเหมือนของท่าน แต่ว่าโดยเนื้อความแล้วโดยสาระแล้วก็ครอบคลุม เช่นที่ท่านเขียนนั้นเองครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอมติเนครีบ ท่านผู้ใดเห็นว่า มาตรา ๒๘๘ ควรเป็นไปตามร่างฯ ของคณะกรรมการธิการที่เสนอมาครั้งหลังสุดครบ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรเป็นไปตาม ผู้ขอแปรญัตติมา โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีเสียงน้อยกว่าที่เป็นไปตาม ร่างฯ กรรมการเนครีบ เป็นอันจบมาตรา ๒๘๘ เนื่องจากว่า เราจะจบหมวด ๙ แล้วมีมาตรา ๒๐๐ ในหมวด ๙ มีมาตรา ๒๘๓ ที่เราชวนเอาไว้นะครับ บัดนี้คณะกรรมการได้ปรับปรุงถ้อยคำข้อความเรียบร้อยแล้ว อยากให้ กรรมการธิการที่แจงครับ

ศาสตราจารย์บรรณวิทย์ อูวรรณโณ (กรรมการธิการ) : ท่านประธาน ที่เคารพครับ คณะกรรมการได้ปรึกษากับท่านผู้แปรญัตติเนครีบ ก็ขอเพิ่มถ้อยคำ ที่ท่านประธานและท่านสมาชิกที่เห็นอยู่ในวรรคสามกับวรรคท้าย ขอประธานอนุญาตน กราบเรียนอธิบายสั้น ๆ ว่า ท่านประธานและท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่า ในวรรคสองนี้บอกว่าการกำหนดอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่น อันนี้หมายความว่า เป็น กฎหมายฉบับหนึ่ง อาจจะ เป็นกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นเองหรือ กฎหมายอื่น ในวรรคสามจะเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งเนครีบ เป็นกฎหมาย ฉบับใหม่ที่กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพราะฉะนั้นข้อความ ที่เพิ่มเข้าไปครั้นท่านประธานครับ จะเห็นว่าอย่างนี้ครับ เพื่อพัฒนาการกระจาย อำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจ ครุ่นนี้ครับที่เติมเพิ่มขึ้นเข้าไป ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระ สำคัญดังต่อไปนี้ (๑) คงเดิม (๒) คงเดิม (๓) คงเดิมเนครีบ ใน (๔) ใน เอกสารที่แจกท่านประธานและท่านสมาชิก ขออนุญาตเติมอีกเล็กน้อยครับ เพราะ มีท่านสมาชิกผู้แปรญัตติได้มาอธิบายขอความกรุณา แล้วคณะกรรมการคิดว่า เป็นสิ่งที่ชัดเจนขึ้น แล้วก็ดีขึ้นกว่าเดิม วรรคสี่ เติมอำนาจนี้ครับ ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรกฎขึ้นและออกกฎให้แก่องค์กรปกครอง of Thailand ท้องถิ่นใดแล้ว ในบรรทัดแรก ขอเติมข้างหลังคำว่า ภาชีและอการ นั้นะครับ

ให้เดิมคำว่า ตาม (๑) และ (๒) ครีบ จะได้ชัดเจน ข้อความที่ขอเดิมก็จะ
 เป็นว่า ในการที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดและการจัดสรรภาษีและ
 อากร ตาม (๑) และ (๒) ตรงนี้ครีบที่เดิม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ใดแล้ว คณะกรรมการตาม (๓) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทุนใหม่
 ข้อความในเอกสารที่ท่านประธานและท่านสมาชิกมีอยู่นี้ มีคำว่า ทุกห้าปี
 คณะกรรมาธิการขอแก้ไข มาพิจารณาทบทุนใหม่ในระยะเวลาไม่เกินห้าปี
 หมายความว่า จะถึงห้าปีก็ได้หรือก่อนห้าปีก็ได้ แล้วแต่สภาพการพัฒนาของ
 บ้านเมือง เพราะถ้าบ้านเมืองพัฒนาไปเร็ว การที่จะกำหนดว่า ๕ ปีทำที่หนึ่งนั้น
 ไม่ต้องรอให้ครบ ๕ ปีก็ทำก่อนได้นะครีบ คำว่า ทุก ตีออกครีบท่านประธานครีบ
 ใส่คำว่า ในระยะเวลาไม่เกิน เข้าไปแทน อ่านแล้วทั้งวรรคของวรรคสี่
 จะได้ว่า ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรภาษีและ
 อากรตาม (๑) และ (๒) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้ว
 คณะกรรมการตาม (๓) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทุนใหม่ใน
 ระยะเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการ
 จัดสรรภาษีและอากร แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการกำหนด
 อำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ต้อง
 คำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ -----

- ๕๐/๑

และพรรคห้าขอเดิมว่า การดำเนินการตามพรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้ สรุปลีกครึ่งหนึ่ง พรรคสาม เป็นกฎหมายกำหนดแผนและตั้งกรรมการขึ้นมาทำทุกระยะ พรรคสี่ เป็นการกำหนดมาตรการให้มีผลใช้บังคับได้จริง พรรคห้าบอกว่ามาตรการที่กำหนดขึ้นแล้วนั้นเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและรายงานสภาแล้วหน่วยงานทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติตาม เพื่อไม่ให้แผนนั้นลอยอยู่กลางอากาศ ขอบพระคุณครับ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ท่านประธานครับ ผมเห็นว่า ท่านกรรมาธิการได้พยายามแก้ไขตรงกันไว้ตลอดแล้ว แต่เพื่อความแจ่มกระจ่างผมขอขยายเพิ่มเติมดังนี้ มาตรา ๒๕๓ พรรคหนึ่งบอกว่าต้องมีอิสระในเรื่องอะไรบ้าง การเงินการคลังและอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ ถามว่าคุณจะได้เงินอะไรเพื่ออำนาจหน้าที่อะไร พรรคสองบอกว่า ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น จะมีอำนาจดูแลการจราจรทางน้ำในลำน่าน้ำบึงที่ผ่านเทศบาลนครเชียงใหม่หรือไม่ มันก็ต้องแล้วแต่พระราชบัญญัติจราจรทางน้ำ พรรคสามก็จะมาบอกว่า อำนาจทั้งหลายตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ หรือภาษีหรืออากรทั้งหลายตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ เราต้องการให้เพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง จึงให้มีกฎหมายที่จะเห็นให้เกิดการพัฒนาอันนี้ขึ้นมา กำหนดแผนและขั้นตอนของการกระจายอำนาจในแผนจะต้องมีสาระสำคัญ ก็คือพูดถึงอำนาจหน้าที่ในการแบ่งระหว่างรัฐระหว่างกรมเจ้าท่ากับเทศบาลนครเชียงใหม่ หรือว่าระหว่างเทศบาลกับเทศบาลด้วยกัน หรือถ้าฝั่งตรงข้ามเป็น อบต. ก็ต้องแบ่งกันไป เสร็จแล้วก็ต้องระบุ คงต้องพูดไปเลยว่า เทศบาลที่อยู่ในริมแม่น้ำต้องมีรายนามต่อไปให้เทศบาลบางแห่งวิศวกรรมฯ ไม่มีก็อาจจะต้องให้ใครทำก็แล้วแต่ และเพื่องานดังกล่าวภาษีอากรมันต้องกระจายตามไปเพิ่มขึ้นกับภาวะที่เขาเพิ่ม ก็มาถึง (๒) ทั้งหมดนี้จะทำโดยกรรมการตาม (๓) เมื่อเขาทำเสร็จแล้วก็จะมาเข้าสู่พรรคสี่ ก็จะมีภาวกำหนดอำนาจหน้าที่ จัดสรรภาษีอากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด นี่แสดงว่าชัดแล้วนะครับ คณะกรรมการจะต้องนำเรื่องมาพิจารณาทบทวน ไม่เกิน ๕ ปีจะต้องรีวิว (Review) จะ ๓ ปี ๒ ปี ก็แล้วแต่ท่าน ถามว่าเมื่อคณะกรรมการกำหนดคอนกรีตหรือทบทวนใหม่แล้ว ก็ดีตัวนี้มีผลเป็นอะไร พรรคท้ายก็มาเพิ่มว่า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้ อันนี้ เป็นข้อที่หลายท่าน

ถามว่า เมื่อคณะกรรมการกำหนดแล้วมันมีผลเลยได้ไหม ก็เห็นว่า เรื่องนี้มันเป็นเรื่องของผู้เชี่ยวชาญคิดฝันไป วางนโยบายว่าขึ้นมา แต่ในความเป็นจริงมันต้องดูกระแสของแผ่นดินทั้งหมด ดูความพร้อมที่จะกระจายบุคลากรให้ทั่วท้องถื่น เจ้าหน้าที่บางคนอาจจะต้องโอนจากกรมเจ้าท่าไปสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ก็แล้วแต่ พวกนี้มันเกี่ยวพันกับการมองภาพรวมของประเทศทั้งหมด จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี สำหรับรัฐสภานั้นรายงานให้ทราบ แล้วก็ให้มีผลใช้บังคับได้ อย่างเช่นกำหนดว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมต้องกระจายอำนาจ ออกกฎกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางน้ำให้แก่เทศบาลรายนามต่อไปน้ภายใน ๒ ปี นี้คือผลใช้บังคับ แต่ผลใช้บังคับในที่นี้ถามว่าใครจะไปฟ้องหรือ ตรงนี้ผมคิดว่ามันเป็นการใช้บังคับในทางกฎหมาย ถ้ารัฐบาลใดไม่ปฏิบัติ นั่นคือการอภิปรายไม่ไว้วางใจทันที ทั้งหมดนี้คือคำอธิบายเพิ่มเติม ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณธรรมนุก่อนครับ เดี่ยวต่อกรรมการมาธิการครับ

นายธรรมนุญ มงคล : ขอบคุณท่านประธานครับ ผมขอเรียนถาม
 นิตติเตียวผ่านไปยังท่านกรรมาธิการ ในมาตรา ๒๘๓ วรคสาม เราจะเริ่ม
 นับ ๑ ตั้งแต่เมื่อไรครับ นับ ๑ นี้ หมายถึงว่า การทำกฎหมาย กำหนดแผนงาน
 และขั้นตอนการกระจายอำนาจ นี่เป็นประเด็นแรกที่ผมอยากถาม ท่านประธาน
 ผมเกรงอย่างนี้ครับ ท่านประธาน ผมขอยกตัวอย่างเหมือนกับเสีย กิจการ
 เจริญเติบโต มีบริษัทย่อย ๗๕ บริษัท ก็ให้ลูกไปดูแลทุกบริษัท และก็บอกลูกว่า
 คูไป เรือบ ๆ เถอะ อีกหนอยจะยกหุ้นให้ ตอนนี้นักเงินเดือนเฉย ๆ อีกหนอย
 ยกหุ้นให้ ลูกก็อยู่ไป ดำเนินการไป กิจการก็โตขึ้น ลูกตายแล้วหุ้นยังไม่ได้เลย
 ท่านประธาน ฉะนั้นผมขอให้กำหนดเลยว่าจะเริ่มนับ ๑ ในมาตรา ๒๘๓
 วรคสาม ตั้งแต่เมื่อไร ท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ สสร. สาขกกฎหมายมหาชน ในฐานะ
 กรรมาธิการ ขออนุญาตเรียนชี้แจงท่านสมาชิกสภาร่างฯ ขออนุญาตเอ่ยนาม
 ท่านธรรมนุญที่ได้เรียนถาม ความจริงประเด็นนี้ก็เป็นประเด็นที่กรรมาธิการได้
 พิจารณาว่า ถ้าไม่เขียนอะไรไว้เลยคงมีปัญหาเรื่องการเริ่มต้นเป็นอย่างยิ่ง
 ในมาตรา ๓๒๓ จตุทศ (๑) ได้ล็อก (Lock) ระยะเวลาไว้แล้วว่านับตั้งแต่
 รัฐธรรมนูญประกาศใช้ภายใน ๒ ปี รัฐบาลต้องออกกฎหมายตามมาตรา ๒๘๓
 นับตรงนั้นที่จะเป็นจุดเริ่มต้นที่มีการนับ ๑ เป็นต้นไป และก็จะต้องมีการทบทวน
 ทุกระยะเวลา ๕ ปี ในเรื่องของระยะเวลา ๕ ปี เมื่อตอนต้นท่านเลขาฯ
 ได้แถลง ขออนุญาตแก้ไขถ้อยคำนิดเดียว ท่านประธาน ก่อนวาระสุดท้าย
 เรื่องทุก ๕ ปี คงต้องแก้เป็นว่า ทุกระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ท่านประธาน
 ขออนุญาตแก้จาก ในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี เป็นทุกระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
 ในฐานะที่เป็น สสร. คนหนึ่ง ขอถามนิดเดียวจะครับว่า วรคท้ายสุดที่เดิม
 เข้ามา จริง ๆ วรคสี่ให้อำนาจค่อนข้างจะเป็นระบบและรัดกุมและมีการวาง
 ระเบียบหมดแล้วครับ เพราะว่าทั้งกรรมการ ทั้งกฎหมาย ก็น่าจะดำเนินการ
 ได้ไปโดยที่ยังไม่ต้องมีเดิมวาระสุดท้ายเข้ามา พอเดิมวาระสุดท้ายเข้ามาเป็นไม่ได้
 ผลมันออกมาว่า แทนที่จะดำเนินไปตามวาระสี่อันดับ ตอนหลังที่เดิมเข้ามา

กลับต้องมาขออนุมัติคณะรัฐมนตรีก่อน มันยิ่งไกลกว่าขออนุมัติผู้ว่าราชการ
จังหวัดอีกนะครับ หลาย เรื่องที่กระจายท้องถิ่นไปแล้วขออนุมัติผู้ว่าราชการ
จังหวัด บางคนก็บ่นว่าแย่นะครับ อันนี้มาขออนุมัติรัฐมนตรีอีก แล้วเรื่องเล็ก
เรื่องน้อย เรื่องปรับปรุงทุก ๕ ปี ทุก ๓ ปี แล้วมาตั้ง ๗๖ จังหวัด แล้วก็
มาถึงผู้ว่า มันจะกลายเป็นว่าเอาอำนาจที่ควรจะใช้ไปได้อย่างคล่องตัวกลับมา
ซึกซัวที่ส่วนกลางกับผู้ว่า ก็ว่าไกลจากเขาแล้ว ยิ่งมาไกลหนักเข้าไปอีก
หรือเปล่า อันนี้เพียงแต่สงสัยในฐานะที่เป็น สสร. ด้วยกันเท่านั้นเอง
ขอบคุณครับ เชิญกรรมมาธิการครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมมาธิการ) : ขออนุญาต
เรียนชี้แจงท่านประธาน ในมาตรา ๒๘๓ วรรคก่อน วรรคสุดท้าย กรรมการ
ตามมาตรา ๒๘๓ นี้จะมีคณะเดียวทั่วประเทศ ทำหน้าที่ในการดูแลทั้งประเทศ
ว่าทุกจังหวัดอำนาจหน้าที่ไหน เงินไหนที่จะแบ่งไปให้ท้องถิ่น จะเป็นกรรมการ
กลางที่ทำหน้าที่ เมื่อกรรมการกลางวางแผนการกระจายอำนาจและกระจาย
หน้าที่ รวมถึงการคลังให้แก่ท้องถิ่นแล้ว ในร่างเดิมของกรรมมาธิการนั้นจะมี
ปัญหานิดหนึ่ง เพราะกรรมมาธิการคิดว่าจะไปเขียนรายละเอียดในกฎหมาย
อีกทีหนึ่ง แต่ว่าตามข้อเสนอของท่านสมาชิกสภาร่าง ต้องการให้มีภาพที่ชัดเจน
ในขั้นตอน เมื่อเสนอผ่าน ครม. กับรายงานสภาแล้ว ก็ให้มีผลใช้บังคับได้เลย
ซึ่งหมายความว่า ทำให้กระบวนการตามมาตรา ๒๘๓ ก่อนวรรคสุดท้ายเป็นจริง
เป็นจังขึ้นมาเพราะคณะกรรมการนั้น เมื่อมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ในร่างเดิม
ไม่ได้เขียนกระบวนการว่าจะส่งต่อไปที่ไหนอย่างไรบ้าง จะมีผลบังคับอย่างไรบ้าง
ขออนุญาตเรียนชี้แจงว่าเป็นกรรมการกลางของประเทศชุดเดียวครับที่ทำหน้าที่
ในการชี้ขาดเรื่องอำนาจหน้าที่กับเรื่องการคลัง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์แก้วสรรครับ

นายแก้วสรร อดิโพธิ : สิ้น ๆ ครบท่าน ที่เกาหลีเขาทำเขาหยิบมาเป็นพระราชบัญญัติเลยนะครับ พระราชบัญญัติจากรางานามีเรื่องอะไรบ้างเทศบาลทำได้แค่ใน อบต. ทำได้แค่ไหน อบจ. ทำได้แค่ไหน ไล่ไปทุกอำนาจอันนี้จะใช้กันทั้งประเทศที่อาจารย์สมคิดว่า และเมื่อให้งานเขาแล้วภาช็ต้องตาม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นก็ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบมาตรา ๒๘๓ ตามที่คณะกรรมการสิทธิการได้ปรับปรุงครั้งสุดท้าย ยังมีมาตรา ๒๘๕ ทวิ ที่เราชวนไว้ ขณะนี้ข้อความที่คณะกรรมการฯ ได้เขียนออกมานั้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอเชิญคณะกรรมการฯ เลยครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมการ) : ผมสมคิด เลิศไพฑูรย์ ในฐานะกรรมการ ร่างที่ยังไม่ได้แจกท่านสมาชิก เพราะว่าการกำลังไปให้ถ่ายเอกสารอยู่ แต่ผมขออนุญาต เรียงนี้แจงก่อนว่า มาตรา ๒๘๕ ทวิ นั้นเริ่มต้นเมื่อท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ผมขออนุญาตเอ่ยนามท่านปริดา นิสสัยเจริญ ได้เรียงเสนอว่า ราษฎรในท้องถิ่นน่าจะมีสิทธิในการเสนอร่างกฎหมายเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาได้ กรรมการฯ ได้หารือกันแล้วโดยขออนุญาตแก้ไขถ้อยคำ และแก้ไขจำนวนที่ท่านปริดาเสนอ เดิมที่ท่านปริดาเสนอ ๓ ใน ๕ ของจำนวนราษฎรที่มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในท้องถิ่น กรรมการฯ เห็นว่าจำนวน ๓ ใน ๕ ค่อนข้างยาก การเสนอร่างกฎหมายท้องถิ่นนั้นจะไม่สามารถเป็นไปได้เลย จึงขออนุญาตลดจำนวนจาก ๓ ใน ๕ มาเป็นกึ่งหนึ่ง ถ้อยคำจะเป็นดังนี้ครับท่านประธาน มาตรา ๒๘๕ ทวิ ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำเป็นร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์วิธีการเข้าชื่อและการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ การเขียนมาตรา ๒๘๕ ทวิ ล้อมมาจากมาตรา ๑๓๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ราษฎรทั่วประเทศจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเสนอร่างกฎหมายได้ ท่านประธานครับ เป็นไปตามแนวเดียวกัน เป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ประชาชนในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นที่จะมีส่วนร่วมโดยตรงในการเสนอร่างกฎหมาย มีบทบัญญัติในเรื่องของการร่วมทางการเมืองได้โดยตรงครับผม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านปริดาครับ

พันตรี ปรีดา นิสสัยเจริญ : กระผมไม่ติดใจครับ ที่ท่านกรรมาธิการ
แก้ไขว่ากึ่งหนึ่ง ผมเห็นด้วยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : และข้อความอื่นถูกต้องตรงกับเจตนา
ขอแปรญัตตินะครับ เป็นไปได้ไหมครับผมจะขอถามมติตรงนี้เลย ถ้าเช่นนั้นผมขอ
อนุญาตถามมติครับ

(การประชุมดำเนินการมาถึงตอนนี้ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ด้วยคณะกรรมการธิการในหมวดนี้
ได้เพิ่มมาตรา ๒๘๕ ทวิ ขึ้นมาเป็นข้อความตามข้อแปรญัติของท่านปรีดา นิสสัยเจริญ
แล้วกรรมาธิการได้ปรับปรุงถ้อยคำเป็นถ้อยคำที่ได้อ่าน เสนอท่านสมาชิกแล้ว
ท่านผู้ใดเห็นชอบโปรดยกมือขึ้นครับ ตามกรรมาธิการ ขอขอบคุณครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรเพิ่มเติมขึ้นมา
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ เป็นอันว่าจบการพิจารณา
มาตรา ๒๘๕ ทวิ และเป็นการจบการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญหมวด ๕ สำหรับ
หมวด ๑๐ เป็นการพิจารณาการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ช่วงนี้เราได้ใช้
เวลาการพิจารณาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ผมจะพักการประชุม และจะประชุม
ต่อเวลา ๑๙.๐๐ นาฬิกา ในหมวด ๑๐ ต่อไป พักการประชุม ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่าน

พักการประชุมเวลา ๑๘.๑๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่เคารพ
บัดนี้ก็ได้เวลานัดที่จะพิจารณาต่อจากเมื่อตอนเป็น เมื่อตอนเป็นสภาได้พิจารณา
จบหมวด ๕ ต่อไปจะเป็นการพิจารณาหมวด ๑๐ หัวข้อว่าด้วยการตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ เชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ดำเนินการครับ

นายพิฑูร พุ่มทริฎ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : หมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
ไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘๘ คณะกรรมการคงไว้ตามร่างเดิมดังนี้ ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองตั้งแต่บัดนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส
และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐาน
ที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรอง
ความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติ

LIRT

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่าน พันเอก สมคิด ครับ
 พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
 พันเอก สมคิด ศรีสังคม สสร. จากจังหวัดอุดรธานี มาตรา ๒๔๘ นี้กระผมได้
 ทำการแปรญัตติไว้โดยเพิ่มเป็นข้อความที่ท่านเลขาธิการฯ อ่านมาแล้ว กระผม
 จะไม่อ่านซ้ำอีก (๑) นายกรัฐมนตรี (๒) รัฐมนตรี (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 (๔) สมาชิกวุฒิสภา (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก
 สภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เรื่องทั้งหมดนี้ไม่มีข้าราชการประจำ กระผมรวมหมด
 ก็แล้วกันนะครับ ผมได้แปรญัตติรวมเป็น (๗) และ (๘) กระผมขออ่านข้อความดังนี้
 (๗) ข้าราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น
 พนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับอธิบดีขึ้นไปหรือเทียบเท่า
 และ (๘) ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่อาจถูก
 ตรวจสอบและถอดถอนได้ตามรัฐธรรมนูญนี้ สำหรับ (๗) นั้นกระผมลอกมาจาก
 มาตรา ๖๗ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือมาตรา ๖๗ ถ้าหากว่าท่านสมาชิกผู้ใด
 ได้กรุณาไปเปิดดูก็ได้ มาตรา ๖๗ นะครับ สำหรับ (๘) นั้นอยู่มาตรา ๓๐๑ (๒)
 นั้นก็เกี่ยวกับการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง กระผมขอให้เหตุผลสักเล็กน้อยนะครับ
 ปัจจุบันนี้ปัญหาการคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่สำคัญมาก -----

แล้วที่เราว่าร่างรัฐธรรมนูญนี้เพื่อปฏิรูปการเมืองนี่ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ เรากำหนดไว้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่ไม่มีข้าราชการประจำ การคอร์รัปชัน ซึ่งประเทศไทยเดี๋ยวนี้ติดอันดับสากลแล้วเป็นที่รู้กันทั่วโลกว่า คอร์รัปชันเมืองไทยติดอันดับสากล แล้วก็เราเห็นได้ชัดแล้วว่าทางที่ทำมาหากิน เกี่ยวกับพวกนั้นนอกกฎหมายนี่มีเยอะแยะ กระผมขอกราบเรียนย่อ ๆ เป็นตัวอย่าง เพียงสัก ๒ - ๓ ตัวอย่าง อย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยท่านหนึ่งท่านทำการวิจัยเกี่ยวกับการคอร์รัปชันหรือว่าเกี่ยวกับเงินนอกระบบ เงินเดือนก็แล้วกันครับ ปีหนึ่งเป็นจำนวนตั้งกว่า ๘ แสนล้านบาท ๘ แสนล้านบาท นอกระบบบนครีบบที่เกิดขึ้นจากการค้าของเดือนอะไรอย่างนั้น แล้วก็นอกจากนั้นได้มีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษฉบับหนึ่งออกเมื่อเดือนก่อนนั้นะครับบอกว่า เฉพาะเรื่องคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทยที่ผิดกฎหมายประมาณ ๑ ล้านคนนี่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองได้เงินเดือนละ ๒๕๐ ล้านบาท นี่เห็นได้ชัดเลยเงินพวกนี้มาอย่างไร ที่นี้ในวงราชการเองที่เอาเงินภาษีอากรของประชาชนโดยตรงนั้นก็เห็นได้ชัด ทุกวันนั้นะครับ โครงการต่าง ๆ ตั้งก็เปอร์เซ็นต์เป็นเงินเท่าไร นี่ละครับ ก็ว่าว่ารายผิดปกติก็แล้วกันนะครับเพื่อรวบรัด แล้วก็พวกนี้รายผิดปกติ เยอะแยะครับในวงราชการ ชื่อตำแหน่งสมัยก่อน ๓, ๕, ๗ ๓ ล้าน ๕ ล้าน ๗ ล้าน เดียวนี้เขาว่า ๓๐ ล้าน ๕๐ ล้าน ๗๐ ล้าน โดยเจ้าของไม่ต้องชื่อ พ่อค้าชื่อให้ ชื่อตำแหน่งเป็นอยู่ที่ไปเลย อันนี้กระผมก็ขอกราบเรียนเฉพาะเพียงแค่นี้ ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คอร์รัปชันโกงกินทุกวันนี้ ถ้าข้าราชการประจำไม่ร่วมมือทำไม่ได้ ข้าราชการประจำทำเองใส่กระเป๋าดตนเองแล้วก็ร่วมมือกับนักการเมืองทำมาหากินด้วยกัน เพราะฉะนั้นกระผมจึงมาขอรวมไว้ในมาตรานี้ โดยแก้ไขเพิ่มเติมอะไรเข้าบ้าง แล้วก็ขอเอารวม มาตรา ๒๕๔ ทวิ ที่มีบทบัญญัติดังต่อไปนี้ครับ บทบัญญัติมาตรา ๒๕๔ ที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ละครับ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริตด้วยโดยอนุโลม กระผมขอได้ไปประสานงานกับทางคณะกรรมการข้าราชการบำนาญแล้วรวมทั้งท่านเลขาธิการ รวมทั้งท่านประธานคณะกรรมการข้าราชการบำนาญแล้วนั้นะครับ บอกว่าขอนำมาตรา ๒๕๔ ทวิ มาผสมกันเข้ากับมาตรา ๒๕๔ แล้วก็แก้ไขความที่เหมาะสม จะเอาอย่างไรค่อยพิจารณากันแบบที่ท่านทำมาเมื่อก่อนพักรับประทานอาหาร กระผมก็คิดว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ โดยผ่านท่านประธานคงจะเข้าใจแล้วว่าคุณค่าสำคัญของเรื่องนี้มีแค่ไหน บ้านเมืองของเราไม่น่าจะวุ่นวายยุ่งเหยิงอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะเรื่องนี้ละครับ ฉะนั้นกระผมก็ขอประทานกราบเรียนไว้เพียงแค่นั้น ขอประสานงานกับทางฝ่ายเลขานุการขอขอบคุณครับ

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ กระผม ธรรมนุญ ลัดพลี ได้แปรปฏิบัติในมาตรา ๖๖ วัตถุประสงค์ก็ต้องการจะให้ชัดเจนในเรื่องที่จะผูกมัดว่าจะต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สิน หนี้สิน ให้มันมีรายละเอียดที่เหมาะสมที่ตรวจสอบแล้วก็กันการไปถอนทุนได้ กระผมได้ขอเติมไว้ในวรรคหนึ่ง เกี่ยวกับแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จะต้องยื่น ปรากฏว่าการமாகิการได้มีไว้ในวรรคที่ ๓ ไว้แล้ว กระผมจึงขอขอบคุณและไม้มิตใจที่ใช้สิทธิครับ

ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เว็กรมาชิกาท่านพงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรมาชิกาท) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา คณะกรมาชิกาท
ในมาตรา ๒๕๙ มันจะมีการนำบทบัญญัติ จริง ๆ แล้วไม่ใช่เฉพาะแต่มาตรา ๒๕๙ เท่านั้น ก็คงจะต้องนำทั้งมาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ ไปใช้บังคับแก่ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐด้วย แต่ส่วนว่าเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐนั้นจะจำกัดไว้ตั้งที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากจังหวัดอุดรธานี เสนอว่า เป็นระดับรองอธิบดีขึ้นไป ระดับอธิบดีขึ้นไปหรือเทียบเท่าหรือตำแหน่งอื่นนั้น ก็คงเป็นเรื่องรายละเอียด เพราะว่าปัจจุบันนี้ในกฎหมาย ป.ป.ป. เองได้กำหนดระดับชั้นของข้าราชการที่จะต้องยื่นแสดงบัญชีทรัพย์สินไว้แตกต่างกัน ในข้าราชการบางตำแหน่งซึ่งตำแหน่งเองเปิดช่องให้เขาไปหาประโยชน์อะไรได้ อาจจะมีระดับแค่ ซี. ๖ ขึ้นไปเท่านั้นเองที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินแล้ว แต่ในระดับข้าราชการทั่ว ๆ ไปก็อาจจะจะเป็นรองอธิบดีหรือผู้อำนวยการกองขึ้นไป เพราะฉะนั้นตรงนี้เองคงจะเป็นเรื่องที่เราไม่สามารถที่จะบัญญัติในรายละเอียดไว้ในรัฐธรรมนูญได้หมดซึ่งตามร่างฯ ก็จะโยงไปในมาตรา ๒๓๓ เอกาเทศ (๓) ที่กำหนดการให้มีดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินนั้นเป็นระยะ ๆ และหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน อยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตครับ ฉะนั้นตรงนี้เองคงไม่สามารถที่จะไปบัญญัติเพิ่มเป็น (๓) และ (๔) ได้ เพราะจะทำให้การกำหนดต่าง ๆ นั้นไม่คล้องตัว แต่ในส่วนของมาตรา ๒๕๕ ทวิ เมื่อไปพิจารณาถึงมาตรา ๒๕๕ ทวิ แล้ว ทางคณะกรมาชิกาทเองก็
~~ได้~~ ได้พิจารณาแล้วคงจะเสนอแก้ไขเพื่อให้บทมาตราที่จะต้องนำไปใช้กับ

เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐครอบคลุมไปด้วย ไม่ใช่เฉพาะแต่มาตรา ๒๕๙ เท่านั้น แต่จะเป็นมาตราอื่นคือมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๓ ด้วยครับ
 ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : คือกระผมยังไม่แน่ใจ ยังไม่ค่อยจะเข้าใจที่ท่านกรรมาธิการที่กรุณาชี้แจงนะครับ ถ้าหากว่าเราเขียนเป็นทำนองว่าเอาที่กระผมได้แปรญัตติไว้แล้วก็ยกเว้นไว้ว่า ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งต่ำกว่านั้นให้บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อันนี้ข้อความพอให้เข้าใจเอาอันนี้เข้าไปด้วย แต่ว่ายกเว้นที่ท่านบอกว่าที่มันต่ำกว่าอธิบดีหรือรองอธิบดี ผู้อำนวยการกองอะไรพวกนี้ ขอให้เอาอันนี้ที่ต่ำกว่าอธิบดีให้ไปบัญญัติไว้ตามบทบัญญัติของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อันนี้กระผมรู้สึกว่ามันมีความสำคัญมากก็อยากจะให้พิจารณาด้วยความรอบคอบหน่อย ถึงแม้ว่าเวลานี้มันจะจำกัดก็ตาม ถ้าหากว่ามันผิดพลาดไปอย่างที่เราผ่านมาแล้วเมื่อวันก่อนนั้นผมก็จะรู้สึกเสียใจมากทีเดียว แล้วก็มันไม่ใช่ว่าเป็น เรื่องส่วนตัวของกระผม เป็นเรื่องของชาติบ้านเมืองที่เราจะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบด้วย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. จังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพ กรรมาธิการเอง เข้าใจถึงความตั้งใจของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่ต้องการจะให้ระบุไว้ว่า อย่างน้อยข้าราชการในระดับสูงระดับใดบ้างที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สิน อย่างน้อยก็เป็นแนวทาง และกรรมาธิการเองมีข้อเสนอว่า การจะบัญญัติรายละเอียดตรงนี้จะขอเข้าไปพิจารณาในมาตรา ๓๒๓ เอกเทศ ได้ไหมครับ จะได้ระบุไปเลยว่า อย่างน้อยข้าราชการในระดับอธิบดีขึ้นไปจะต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สิน ส่วนข้าราชการระดับอื่นนั้นก็แล้วแต่จะกำหนดในภายหลังได้ไหมครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ขอบพระคุณครับ แต่ว่ากระผมขอให้อธิบายข้อความของกระผมที่กำหนดไว้ (๗) (๘) เข้าไปพิจารณาด้วย เพราะว่าเดี๋ยวมันจะไม่ครอบคลุม (๗) (๘) ที่กระผมแปรญัตติไว้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านกรรมาธิการครับ

Legislative Institutional Repository of Thailand
 นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา ในฐานะกรรมาธิการ (๕)

๑๑๖

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

ส่วตรี ๕๕/๓

และ (๘) ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวกับข้าราชการบางตำแหน่งจะขอเข้าไปรวมไว้
พิจารณาในมาตรา ๓๓๓ เอกภาค เพื่อระบุตำแหน่งให้ชัดเจนขึ้นได้ไหมครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : คือที่กระผมยื่นขึ้นอย่างนั้นก็เพราะว่า
กระผมได้หารือจากบางท่านแล้วบอกว่ากฎหมายปัจจุบันนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึง (๗)
(๘) ที่ผมเขียนไว้ยังไม่ครอบคลุมเป็นบางตำแหน่ง เพราะฉะนั้นอันนี้กระผม
ขอให้พิจารณาด้วยความรอบคอบก็แล้วกัน เมื่อตอนรับประทานอาหารได้คุยกับ
ท่านกรรมาธิการท่านหนึ่งท่านแสดงความคิดเห็นมาประกอบด้วย ขอความกรุณา
ท่านแสดงความคิดเห็นหน่อย เพื่อประโยชน์ของชาติบ้านเมืองของเราครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : พาดพิงครับ

- ๕๖/๑

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม สามารถ แก้วมีชัย สสร. เชียงราย ในฐานะกรรมาธิการ ที่ท่านสมาชิก
 ได้ขอแปรญัตติเพิ่มตำแหน่งของข้าราชการประจำตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีถึงเทียบเท่า
 ให้ต้องแสดงบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน โดยให้มาอยู่ในมาตรา ๒๕๙ ด้วย ก็เห็นว่าถ้ามาอยู่
 ในมาตรา ๒๕๙ ความแตกต่างจะมีอยู่ตรงที่ ๑. จะต้องมีการตรวจสอบรายการ
 แสดงทรัพย์สิน หนี้สินนั้นด้วย ถ้าเราเอาไปไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 โดยไม่มีบทบัญญัติว่า ป.ป.ช. จะต้องตรวจสอบด้วย ก็อาจจะเหมือนที่ ป.ป.ช.
 ปัจจุบันให้แสดงหนี้สิน ทรัพย์สินโดยไม่มีการตรวจสอบ

ประการที่ ๒ ก็อาจจะทำให้การแสดงผลการทรัพย์สิน หนี้สิน
 ตามช่วงระยะเวลาที่เขาดำรงตำแหน่งนั้นแตกต่างกันไป ซึ่งผมก็เข้าใจว่า
 ท่านผู้แปรญัตติก็อาจจะให้บัญญัติไว้ให้ชัดเจน เพื่อจะได้ครอบคลุมเงื่อนไขต่าง ๆ
 ดังกล่าวมา ซึ่งจะแตกต่างจากการที่จะให้ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 หรือให้ไปผนวกไว้กับกฎหมายที่ ป.ป.ช. มีบัญญัติอยู่แล้ว ก็เรียนเป็นข้อสังเกต
 ของเจตนารมณ์ของท่านผู้แปรญัตติ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ขอบพระคุณท่านประธาน ผมก็ขอมอบให้
 ทางคณะกรรมการรับไปพิจารณา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๓๓๓ เอกาทศ นั้นคงจะมี
 โอกาสพูดทวงถามอีกครั้งหนึ่ง ผมขอถามมติที่ประชุม เนื่องจากมาตรานี้ไม่มีการแก้ไข
 มีผู้ขอแปรฯ ก็อยากจะทวงถามว่าท่านผู้ใด เห็นด้วยกับผู้แปรญัตติ ผมถามให้พิจารณา่าง
 ก็แล้วกัน ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างฯ ของคณะกรรมการฯ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : บังเอิญผู้แปรญัตติก่อนก็ให้ด้วยแล้ว
 ก็ถือว่าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น เป็นการจบมาตรา ๒๕๙ ขอเชิญพิจารณาตรา ๒๕๐

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติ
 หน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๐ คณะกรรมาธิการติดต่อ
 ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่
 (ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
 ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการฯ ได้ติดต่อออกไปแล้ว เป็นอันจบ
 การพิจารณาตรา ๒๕๐ ขอเชิญพิจารณาตรา ๒๕๑ ต่อเลยครับ

นายพิฑูร พุมัหิรณุ (ผู้ชัวยเลขาธิการสภาว่ารังรัฐชัรรมณูญ ปฏิบัติหน้าทีแทนเลขาธิการสภาว่ารังรัฐชัรรมณูญ) : มาตรา ๖๙๑ คณะกรรมาธิการคงไว้ตามว่าร่าง เดิม ดั่งนี้ บัญชีแสดรายการทริพย์สินแลหั่นสิน ตามมาตรา ๖๕๙ ให้แสดรายการทริพย์สินแลหั่นสินที่มีอยู่จริงในวันทีชัอนับัญชีดั่งกล่าว แลต้องชัอนภายในกำหนดเวลาดั่งต่อไปนี้

(๑) ในกรณีทีเป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ชัอนภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีทีเป็นกาวพันจากตำแหน่ง ให้ชัอนภายในสามสิบวันนับแต่วันพันจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีทีบุคคลตามมาตรา ๖๕๙ ซึ่งได้ชัอนับัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนชัอนับัญชีหลังจากพันตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกชัอนับัญชีแสดรายการทริพย์สินแลหั่นสินที่มีอยู่ ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายใน ก้าวสิบวันนับแต่วันทีผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพันจากตำแหน่ง นอกจากต้องชัอนับัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าทีชัอนับัญชีแสดรายการทริพย์สินแลหั่นสินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันทีพันจากตำแหน่งดั่งกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรานี้มีผู้สงวนค่าแปรญัตติ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านธรรมนุศร์

ศาสตราจารย์ธรรมนุศร์ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธาน
ที่เคารพ ผม ธรรมนุศร์ ลัดพลี อันนี้กระผมได้ขอแปรฯ ไว้เพียงเพื่อจะป้องกัน
ช่องโหว่ทำนองเอง ซึ่งกรรมาธิการอาจจะทำตกหล่นไปได้ เพราะในตอนแรก
กระผมติดพันมาตั้งแต่มาตราแรก ๆ เกี่ยวกับให้กรรมาธิการได้ระบุไปในเรื่อง
ที่พวกผู้ร้ายได้ หรือมีพฤติกรรมที่อาจจะแสดงควมว่าร้ายผิดปกติต้องมาขึ้น
ในบัญชีทรัพย์สิน แล้วก็ผมได้เติมไปบัญชีภาษีเงินได้ครั้งสุดท้าย กรรมาธิการ
ก็ได้รับไปแล้วเป็นหลักการ และเติมในที่ต่าง ๆ ไว้ ในที่นี้ก็เหมือนกันใน
ตอนแรกก็มีเกี่ยวกับบัญชีต่าง ๆ นี้ แต่เสร็จแล้วก็กลับปรากฏว่าในมาตรานี้
ระบุเฉพาะบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เท่านั้น กระผมไม่ทราบว่
ในเรื่องนี้นั้นมันจะถือว่าขาดตกบกพร่องไปไหม เพราะบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินกับบัญชีแสดงรายการเสียภาษีเงินได้มันคนละเรื่องอย่าง
ตอนแรก ๆ เราได้เพิ่มเป็น ๒ ประโยค ๒ กลุ่มที่เอกสารที่ต้องยื่น แต่มา
ในมาตรานี้มีเรื่องเดียวคือรายการแสดงทรัพย์สิน หนี้สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ใน (๓) ที่บอกว่าบุคคลที่จะต้องมีหน้าที่ยื่นและได้ยื่นไว้แล้วตายในระหว่างนี้
ก็ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่
ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ซึ่งกระผมได้กันไว้เพื่อไม่ให้ตกหล่น ผมได้
เติมบอกว่า และให้ยื่นเอกสารบัญชีการเสียภาษีเงินได้ครั้งสุดท้ายของผู้
ที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายและได้รับ ก็เพื่อกันช่องโหว่ เพราะมีเช่นนั้น
ป.ป.ป. หรือใครอาจจะไปตามตรวจสอบได้ไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ ในเรื่องนี้
กระผมจึงอยากทราบ เรียนถามว่า ที่ไม่ได้มีระบุไว้เลยในมาตรานี้เกี่ยวกับ
บัญชีเสียภาษีเงินได้มีเหตุผลอะไรหรือเปล่า หรือคิดว่ารายการทรัพย์สิน
หนี้สินมันคลุมแล้ว เพราะแต่แรกมาเราก็ยังแยกเป็น ๒ ประเภท กระผม
ก็ทราบ เรียนถามถ้าเพื่อความกรรมาธิการมีความเข้าใจถูกต้องแล้ว และ
คิดว่ามันจะคลุมถึงได้โดยไม่ให้หายแก่ราชการ กระผมก็จะไม่ใช่สิทธิครับ
ขอขอบคุณ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีการแก้ไข เชิญนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กระผม เสรี สุวรรณภานนท์

ผมขออนุญาตตั้งข้อสังเกตนิดเดียวครับ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ

ในมาตรา ๒๙๐ (๓) ที่ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินดังกล่าวแก่ทนายระยะเวลาไว้ ๙๐ วัน ทายาทดังกล่าวนี้ถ้าไป

ออกกฎหมายลูกมารองรับก็คงจะต้องมีปัญหาว่าใครประการหนึ่ง แล้วที่สำคัญ
ผู้จัดการมรดกจะกำหนดให้ยื่นภายใน ๙๐ วัน ท่านกรมการศึกษาระดับ
ต้น เข้าใจดีว่า ๙๐ วันดังกล่าวนี้ในทางปฏิบัติมันเกิดขึ้นได้ลำบาก คงหาวิธีด้วย
เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าจะบัญญัติน่าจะให้มีสภาพในการใช้ได้
ขอคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์แก้ว สรวรครับ

นายแก้ว สรวร อติโพธิ : ผมไม่ได้แปรปฏิบัติ แต่ผมมีข้อขออธิบาย
เพื่อให้ปรากฏชัดเจนนิดหนึ่ง ตามมาตรา ๒๙๑ (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งได้ตายใน
ระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนสิ้นบัญชีหลังพ้นตำแหน่ง ผมเข้าใจว่าเมื่อสิ้น
เส้นรัฐสภาเราคงต้องถูกถามมากกว่าตายไปแล้วไปเอา เรื่องเขาทำอะไร ท่าน
กรมการศึกษาระดับต้นช่วยชี้แจงหน่อยเถอะครับว่า โอ.เค. (O.K.) ถ้าจะเอาอาญา
ก็ตายไปแล้ว ถ้าจะไล่ออกจากตำแหน่งก็ตายไปแล้ว แล้วไปตรวจทำไม หมายถึง
เพื่อที่จะยึดทรัพย์สินใช้ใหม่ในกรณีพบการทุจริต ช่วยชี้แจงนิดหนึ่งเถอะครับเพื่อ
ให้ความกระจ่าง -----

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการเชิญครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทราสาร
ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ตามมาตรา ๒๘๕ นั้น ก็หมายถึงบัญชีที่จะต้องยื่นตามเอกสารประกอบในวรรคสอง
ของมาตรา ๒๘๕ เพราะฉะนั้นการยื่นบัญชีแต่ละครั้งก็ต้องมีเอกสารประกอบ
ตามวรรคสองของมาตรา ๒๘๕ แล้วก็อย่างที่ ๒ ที่ท่านสมาชิกได้ช่วยแก้ไข
ตัดคำว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นบัญชีที่บุคคลต่าง ๆ ต้องยื่น
ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคหนึ่ง คำว่า บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตาม
มาตรา ๒๘๕ ก็จะโยงไปถึงเอกสารต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในวรรคสองอยู่แล้ว
ทีนี้ในส่วนของ (๓) ที่ท่านสมาชิกได้กรุณาสอบถามว่าคนที่ตายไปแล้วทำไม
จะต้องให้ทนายทนายยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอีก ตรงนี้ก็คงจะเป็น เรื่องของ
การที่ตรวจสอบว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นโดยผิดปกติหรือไม่ ซึ่งจะต้องมีบทบัญญัติ
ที่จะต้องยึดทรัพย์สินนั้นต่อ แต่แน่นอนที่สุดครับว่าคนที่เสียชีวิตไปแล้วนั้นในเรื่อง
ของโทษทางอาญาต่าง ๆ นั้นคงจะมีไม่ถึงเขา ในส่วนของ ๙๐ วันที่ผู้ดำรง
ตำแหน่งตาย เรื่องกษัตริย์คงไม่มีปัญหา เพราะว่าทนายทนายจะมีทนายทนายทั้งทนาย
โดยธรรมและทนายทนายโดยพินัยกรรม ซึ่งปกติแล้วก็ต้องทราบภายใน ๙๐ วัน
แต่ส่วนผู้จัดการมรดกนั้นอาจจะเป็นไปได้อย่างที่ท่านสมาชิกว่า ถ้าถ้าไม่ได้ทำ
พินัยกรรมถึงผู้จัดการมรดกไว้ กว่าจะมีผู้ไปขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกอาจจะเกิน
๙๐ วัน แต่อย่างไรก็ดีครับ ในกรณีเหล่านั้นปกติแล้วทุกคนที่ถึงแก่กรรมไปก็จะมี
ทนายทนาย ซึ่งส่วนว่าทนายทนายครั้งนี้เราก็ไม่ได้กำหนดโทษไว้ ว่าถ้าทนายทนาย
ไม่ยื่นแล้วควินโทษจะต้องเป็นคนมีหน้าที่จะต้องยื่น ไม่ได้กำหนดโทษไว้ ก็คงเป็น
เรื่องที่ปล่อยให้ทนายทนายแต่ละคนซึ่งคงจะต้องมารับหน้าที่ตรงนี้ แต่ว่าใน
มาตรา ๓๒๓ เอกภาค ๓ ตรงนั้นอาจจะไปเขียนรายละเอียดเพิ่มขึ้นได้เกี่ยวกับ
ทนายทนาย ที่กรณีมีทนายทนายหลายคน ทนายทนายไหนที่จะต้องให้เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีตรงนี้
นายเสวี สุวรรณปานนท์ : ท่านประธานครับ ดิดพันครับ
นิดเดียวครับท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเสวีครับ

นายเสวี สุวรรณปานนท์ : กราบเรียนท่านประธานครับ

ผม เสวี สุวรรณปานนท์ อย่างที่ท่านกรรมาธิการพงศ์เทพอภิปรายว่า ๕๘ วันนั้น
กับผู้จัดการมรดกนั้นมันเกิดขึ้นได้ลำบาก ผมก็ยังสงสัยว่าถ้าเกิดขึ้นลำบากหรือ

แทบจะเกิดขึ้นได้น้อยมาก/แทบจะไม่ได้ จะบัญญัติในเรื่องผู้จัดการมรดกใน
วรรคสามทำไม ทั้ง ๆ ที่มันทำไม่ได้ ถ้าทายาทเฉย ๆ มันก็อาจจะไปเขียนอะไร
ต่อไปได้ ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการที่แจ้งครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลีตพลี : ผมขออนุญาตติดพันตรงนี้นิด

จะได้ตอบทีเดียวเลยครับ เพราะเมื่อกี้ทางกรรมการได้ตอบผมมา บอกว่า
บัญญัติทรัพย์สินอะไรต่าง ๆ ที่มีก็โยงไปถึง (๒) ของมาตรา ๒๕๔ แต่ (๒)
ของมาตรา ๒๕๔ นั้นนอกจากจะไม่มีข้อความที่เกี่ยวกับบัญชีภาษีเงินได้ ซึ่งเราได้เคย
แยกกันมาตลอดทางในเรื่องทรัพย์สินอื่นบัญชีอะไรต่าง ๆ ของบุคคลต่าง ๆ นั้น
แต่อันนี้ถ้ากรุณา ขออนุญาตท่านประธานอันตรงนั้นดีเลยครับ บัญชีตามวรรคหนึ่ง
ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ที่กำหนดถึงนี้ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมี
อยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว เพราะฉะนั้นอันนี้มันก็เป็น เรื่องของทรัพย์สิน
แล้วบอกสำเนาแสดงแบบรายการภาษีเงินได้ อันนี้เป็นสำเนามาประกอบ แต่ถ้า
ดูข้างบนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๔ บรรทัด ๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน มีอยู่กลุ่มเดียว
เท่านั้นเอง และข้างล่างเป็นอนุความก็มาขยาย ซึ่งความจริงผมว่าถ้าจะนั้น
ต้องกำหนดหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินข้างบนและบัญชีภาษีเงินได้ แล้วส่วนข้างล่าง
มีอะไรประกอบก็ว่ากันไป เพราะอันนี้เป็นเรื่องเอกสารหลัก ๒ อันที่สำคัญ
บัญชีทรัพย์สินกับภาษีเงินได้มันควรจะอยู่ข้างบน ไม่ใช่มากลายเป็นอนุความประกอบ
อันนี้ความมันอ่อนไป ความหมายผมตั้งนั้น อันนี้ไม่เป็นไรครับถ้าเพื่อท่านเอง
เกรงจะกลับไปกลับมา มาเขียนเติมตรงนี้ก็กลัวจะเปิดช่องให้คนอื่นเข้ามาอภิปรายอีก
กระผมก็ขอตั้งข้อสังเกตไว้ว่า เรื่องนี้ที่ เราจะตรวจสอบได้แน่ชัดต้องมีเอกสาร
๒ ประเภท บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นของเดิม ร่างฯ เดิม และผมขอแก้
เติมเป็นว่า บัญชีภาษีเงินได้ ให้มันชัดเจนขึ้น แล้วขอมารับไปแล้วก็ควรจะคู่กัน
มาตลอดเป็นหลักการใหญ่ เพราะฉะนั้นอันนี้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า เรื่องนี้ก็มีจุดอ่อน
อยู่ในหนึ่งตรงที่ว่า เราไปตั้งหลักการใหญ่ไว้อันเดียวแล้วมาขยายข้างล่าง
ขอบพระคุณครับ

๑๒๓

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สันตนา ๕๙/๐

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการบรรดาศักดิ์ครับ

ศาสตราจารย์บรรดาศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม บรรดาศักดิ์ อูวรรณโณ ในฐานะกรรมการ ที่ท่านสมาชิกกรุณาตั้งข้อสังเกตและท่านสรุปไปแล้ว จริง ๆ ก็คืออย่างนั้น คือคำว่า บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต้องอ่านประกอบระหว่างมาตรา ๒๕๙ วรรคหนึ่งและวรรคสองตลอด เราไม่อาจจะไปเขียนทุกที่ได้ว่า บัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน เอกสารประกอบอันเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สิน หนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแสดงรายการภาษีอะไรก็ได้ เพราะฉะนั้นเราถึงต้องเขียนหมวดไว้ในมาตรา ๒๕๙ วรรคแรกว่า ให้เขียนบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน แล้วก็ขยายต่อมาในวรรคสองว่า บัญชีทรัพย์สิน หนี้สินนี้ ไม่ว่าจะต้องยื่นที่ไหนก็ตาม หมายความว่ารวมถึง เอกสารประกอบต่อไปนี่ด้วย

ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี : นั่นละครับ ผมก็เห็นอรรถาท่าน ท่านจะเอาไว้วรรคสองหรือเอาไว้วรรคต้นที่เดียวนั้นก็เห็นอรรถเหมือนกัน แล้วก็เข้าใจความดีที่ว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ให้กรรมการพูดจบก่อนครับ

ศาสตราจารย์บรรดาศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) : ส่วนข้อสังเกตของท่านสมาชิกจากกรุงเทพมหานคร ผู้จัดการมรดกมี ๒ ประเภท ผู้จัดการมรดกโดยศาลตั้ง นั่นแหละอาจจะมีปัญหาเล็กหน่อย แต่ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรมมันรับหน้าที่ได้ตั้งแต่วันแรกที่เปิดพินัยกรรม ถ้าเขาสนใจ แต่โดยทุกกรณี ถ้ามีผู้จัดการมรดกที่มีศาลตั้ง ถึงระหว่างนั้นศาลไม่ได้ตั้งหรือยังไม่เสร็จ ทายาทก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามนี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณประชุมครับ

นายประชุม ทองมี (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมประชุม ทองมี ในฐานะกรรมการ ขอตั้งข้อสังเกต ที่ท่านเลขาธิการได้ตอบท่านสมาชิก ด้วยความเคารพต่อท่านเลขาธิการ ในกรณีผู้จัดการมรดกนั้นเกิดได้ ๒ ทางใช้ ๑. เกิดโดยพินัยกรรม ๒. เกิดโดยคำสั่งศาล กรณีที่เกิดโดยพินัยกรรมนั้น ถ้าศาลยังไม่สั่ง ผมคิดว่าไปทำอะไรเขาไม่ได้ และเกิดโดยคำสั่งศาลหมายความว่า แม้แต่จะไม่มีพินัยกรรมก็ตามไปร้องศาล ศาลสั่งได้ส่วนแล้วก็เป็นผู้จัดการมรดกผมดู (๓) แล้ว ผมยังมองไม่เห็นในกรณีที่จะให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตกขัง ในกรณีที่ผู้เป็นทายาทหรือผู้จัดการมรดก เขาจะทราบได้อย่างไรว่าขณะนั้นมีหนี้สินมีทรัพย์สิน

เท่าไร บรรดาทรัพย์สินบางครั้งในชีวิตจริงของคน ไม่ได้ระบุทรัพย์สินหรือหนี้สินใด ๆ ในพินัยกรรมไว้ชัดเจน เพราะฉะนั้นผมขอตั้งข้อสังเกตว่า มาตรานี้บัญญัติไว้กว้างเกินขอบเขตไป ถ้าทายาทไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน หรือทายาทไม่ยื่นบัญชีหนี้สิน หรือบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ตัดด้านหรือแย้งกับบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เจ้ามรดกตาย จะเอาเกณฑ์อะไรมาเป็นเครื่องชี้ขาดว่า อันไหน เป็นความถูกต้อง อันไหน เป็นความไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นการบัญญัติ (๓) ผมยังไม่เห็นพ้องด้วย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกครับ ผมให้ข้อสังเกตบ้าง แต่ไม่เกี่ยวกับทายาทหรือหนี้สิน ทรัพย์สินอะไรครับ ข้อสังเกตของผมคือว่า เนื่องจาก มาตรานี้กระหม่ามิได้แก้ไข และมีผู้แปรญัตติคือมีท่านกรรมการกับท่านสมเกียรติ ท่านสมเกียรติก็ไม่ได้อยู่ ณ ที่นี้ ก็มีท่านกรรมการท่านที่ไม่ตัดสินใจแล้ว แล้วถ้าสมาชิกที่ไม่ได้แปรญัตติเกิดสงสัยและถามโน่นถามนี่ ผมก็ไม่ทราบว่าจะตอบนั้นเป็นการพิจารณาในวาระไหน มันก็จะ เป็นปัญหาในการพิจารณาของเราในบทต่อไป แล้วก็จะเป็น การทำอย่างนี้กันไปเรื่อย ๆ นอกจากจะไม่ต้องด้วยวิธีพิจารณาของเราแล้ว ก็จะเป็นปัญหา กับคนอื่นที่ เขาไม่ตัดสินใจด้วย ผมขอภัยขอขากจะ เรียนเป็นข้อสังเกตไว้ เท่านั้นเองครับ

(ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากมาตรานี้มีผู้ขอแปรญัตติ ผมก็ขอถามร่างฯ ของกรรมาธิการก่อน เนื่องจากไม่ได้มีการแก้ไข ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตาม
ที่ผู้ขอแปรญัตติขอแปรญัตติก็ตาม

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ ก็ถือว่าที่ประชุม
มีมติเห็นชอบมาตรา ๒๕๑ ตามร่างฯ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
พิจารณามาตรา ๒๕๑ ขอเชิญพิจารณามาตรา ๒๕๒ ต่อนะครับ ท่านเลขาธิการฯ ครับ

นายพิฑูร พุ่มทิวัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๒ คณะกรรมการแก้ไข
เป็นดังนี้ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
แล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ
กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งประธานกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน
นับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้
เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา
พิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและการมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว
โดยเร็ว

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

ศาสตราจารย์ธรรมชญู ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

ที่เคารพ ผม ธรรมชญู ลัดพลี มาตรานี้กระผมเห็นส่วนรวมก็รู้สึกว่าการร่างฯ
ใช้ได้ แต่มีอยู่จุดหนึ่งที่กระผมคิดว่าน่าจะทำให้มันเปิดเผยให้มันเปิดเผยจริง ๆ
ให้สาธารณชนได้ทราบจริง ๆ ด้วย คือตามรูปของกฎหมายและก็ตามทางปฏิบัติ
ที่เกี่ยวข้องของราชการ คือกระผมขออนุญาตอ่านในวรรคสอง กระผม

ขอประทานโทษที่มันหลายร่างฯ เหลือเกินต้องค่อย ๆ ดูในวรรคสองอีก ๆ สุดท้ายนี้

คือบอกว่า บัญชีเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน อันนี้ไม่ทราบว่าจะเปิดเผยอย่างไร และเปิดเผยให้ทราบโดยเร็วนี้เร็วเท่าไรก็ไม่รู้ มันกว้าง มันหาทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานยาก เพราะเปิดเผยให้ทราบนี้มีตั้งหลายอย่าง กฎหมายเรื่องนี้ให้ไปปิดตรงทางขึ้นเรือ หรือตรงหน้าห้องกับตันเขาก็มีจุดไว้ กฎหมายบางแห่งก็ต้องประกาศในที่ตรงไหนนะครับ ของการประกาศของทางราชการ แต่ไม่ได้บอกเลย บอกให้เปิดเผยเฉย ๆ มันเหมือนกับต่อมาแล้วก็มาเปิดกันดูอะไรแบบนั้น ผมไม่ได้พูดถึงเปิดเผยอันนะครับ อย่าคิดมาก เพราะฉะนั้นอันนั้นมันคลุมเครือ ผมก็เข้ามาหลายหนแล้ว ต้องชัดเจน มีเหตุผลและปฏิบัติได้ เพราะฉะนั้นกระผมก็เลยถือโอกาสให้มันถูกต้องตามกฎหมายและทางปฏิบัติของทางราชการ เสียคือ บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยโดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะฉะนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาถือเป็นเอกสารราชการ ตามประมวลกฎหมายแพ่งหรือเกี่ยวกับทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จดทะเบียนสมาคมหรือบริษัทจำกัดอะไรต่าง ๆ พวกนี้ก็จะต้องคุ้มครองถึงสิทธิของบุคคลที่ ๓ หรือบุคคลภายนอก เขาก็มักจะระบุว่าต้องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เช่นเดียวกับกฎหมายอย่างพระราชบัญญัติอะไรต่าง ๆ จะมีผลก็ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา จะในวันรุ่งขึ้นหรือในเมื่อไรก็ได้แล้วแต่ก็เขียนไปอย่างนั้น ราชกิจจานุเบกษาก็เป็นเหมือนเอกสารราชการที่ทุกคนได้อาศัยเพื่อให้เกิดการเปิดเผยโดยถูกต้อง จะประกาศว่าไม่รู้ไม่ได้ ศาลเองก็ยังเคยตัดสินไปบ่อย ๆ แล้วในเรื่องของที่ว่า ถ้าประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วถือว่ารับฟังได้ จะปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่เห็นไม่ได้ เพราะฉะนั้นอันนี้กระผมเห็นว่า อย่างในเรื่องนี้เป็นเรื่องนายกรัฐมนตรีด้วย เรื่องของระดับผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่ด้วยก็น่าจะทำอะไรให้มีหลักฐาน ให้เป็นที่เชื่อถือได้ ไม่อย่างนั้นจะเกิดคลุมเครือไปถึงกันได้ว่าได้เปิดเผยหรือยัง หรือไม่ได้เปิดเผย หรือเปิดเผยแต่ไม่ถูกต้องแล้วก็ให้สาธารณชนทราบนี้ คำว่าสาธารณชนก็หนักแน่น เพราะฉะนั้นถ้าเปิดเผยโดยไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไปเปิดเผยที่ไหน ผมก็ยังไม่แน่ใจ จะถือว่าสาธารณชนรับฟังชอบรับรู้อาจได้ เปิดเผยในหน่วยกระทรวง ทบวง กรม ปิดประกาศเป็นโปสเตอร์ (Poster) มุมหนึ่งตรงบันได บางทีไปปิดหน้าห้องน้าอะไรอย่างนี้ มันก็รู้กันเฉพาะแค่นั้น ไม่ใช่สาธารณชนครับ ขอขอบคุณ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านกรรมาธิการครับ
 นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
 ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทราศร
 ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๒๘๒ นั้น
 ก็ไม่ได้บอกว่าจะวิธีการเปิดเผยให้สาธารณชนทราบนั้นเปิดเผยอย่างไร
 แต่ไปบอกไว้ในมาตรา ๓๒๓ เอกาทศ ใน (๓) ได้พูดถึงหลักเกณฑ์ในการ
 เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ก็เป็นส่วนที่จะไปเขียนรายละเอียดนั้นไว้
 ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งกรรมาธิการเองตอนแรกก็เคยมีผู้เสนอ
 เหมือนกันว่า จะให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลยหรือไม่ ที่นี้มาพิจารณา
 แล้วว่าบัญชีต่าง ๆ ที่ทางท่านนายกรัฐมนตรีทำ ท่านรัฐมนตรีก็ทำ ต้องยี่นั้น
 อาจจะมีเอกสารจำนวนมากมาย บางท่านเองอาจจะมีโฉนดเอกสารประกอบ
 ซึ่งเป็นสาเหตุหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริง บางท่านอาจจะมีโฉนดเป็น
 ๔๐๐ - ๕๐๐ ฉบับ ๑,๐๐๐ ฉบับ อาจจะมีบัญชีอะไรต่าง ๆ เยอะแยะไปหมด
 ซึ่งเอาไปบรรจุไว้ในราชกิจจานุเบกษานั้น แต่บางครั้งเองก็อาจจะ เป็น
 การเปลืองที่โดยไม่จำเป็น แล้วราชกิจจานุเบกษา นั้น จริงอยู่ว่าเป็นสิ่งที่บอก
 ประกาศแล้วถือว่าทุกคนทราบ แต่ก็ เป็นสิ่งที่ประหลาดเพราะปกติประกาศแล้ว
 ทุกคนก็ไม่ค่อยจะทราบ เพราะไม่ค่อยมีคนเปิดอ่าน ตรงนี้เราถึงปล่อยไว้ครับว่า
 ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้วก็ปล่อยให้เขาไปพิจารณาอีกทีหนึ่งว่า การประกาศ
 ที่จะทำให้สาธารณชนได้ทราบจริง ๆ อาจจะไม่ใช่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 เท่านั้น อาจจะมีการประกาศหลายแห่งครับ ตรงนี้ก็ เป็นเรื่องทีปล่อยไว้ใน
 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมมนูญ ลีดิษฐ์ : ประธานโทษครับ ขอติดพัน
 นิดเดียวนาที่เดียว คือแบบนั้นมาสักครั้งที่รื้อกว่าแล้วได้กระมัง ที่ท่านขอบอชญา
 แล้วมันไม่มีในกฎหมาย ต้องชื่อเทพท่านไปประกอบอีกถึงจะ เข้าใจกฎหมายนี้
 ท่านบอกมาได้ว่าเป็นเปิดเผยอยู่ในมาตรา ๓๒๓ ประกอบรัฐธรรมนูญ
 ผมก็เปิดอ่านตรงนี้แล้ว ชาวบ้านเขาไม่มีรัฐธรรมนูญก็ไม่ต้องรู้ใช่ไหมครับ
 นี้ท่านไปบอกมาตรา ๓๒๓ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ท่านหาตุลีนี่
 ในวรรคนี้มีที่ไหน มีแค่เปิดเผยเลย ๆ แต่พอดูตามคือบอกไว้ในอยู่ใน
 แล้วถ้าไม่ถามก็ไม่ต้องรู้จะไปเลย เพราะฉะนั้นอันนี้ท่านเติมเสียหน่อย
 ไม่ได้หรือ ถ้าท่านจะแก้หลุดจากตรงนั้นก็มาคิดตรงนี้ แก่ชีว่าเปิดเผยนี้

ตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เดิมเสียบลักรับ
ถ้าท่านคัดค้านนี้ละก็มันจะได้ความชัดเจน ถ้าท่านไม่บอกอะไรสักอย่างหนึ่ง
ถึงก็ต้องมานั่งจุดเทียนกันก่อนถึงจะ เคาออก กระผมขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านสุนีครับ

นางสุนี ไชยรส : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน สุนี ไชยรส

จากจังหวัดหนองบัวลำภูค่ะ ดิฉันได้แปรญัตติไว้ในมาตรา ๒๕๒ นะคะ
โดยขอเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเลือกตั้งทรัพย์สินอย่างเปิดเผย
ในกรณีของ ดิฉันขออนุญาตอ่านสั้น ๆ นะคะ บัญชีและเอกสารประกอบตาม
วรรคหนึ่งของนายรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ดิฉันขอตัดคำว่า นายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรี โดยเปลี่ยนเป็นถ้อยคำที่ว่า ของบุคคลตามมาตรา ๒๕๘ ทั้งนี้
เนื่องจากว่าในการร่างรัฐธรรมนูญของเรานั้น จุดเด่นและจุดสำคัญก็คือ
การเลือกตั้งทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นจุดที่ประชาชนให้ความสนใจและ
ยอมรับอย่างมากว่า ไม่ว่ากระบวนการอย่างอื่นอาจจะไม่สมบูรณ์ก็ตาม
แต่ว่ากระบวนการเลือกตั้งทรัพย์สินครั้งนี้จะสามารถตรวจสอบและควบคุม
นักการเมืองและข้าราชการการเมืองได้อย่างดี แต่พอมาถึงรายละเอียด
ความคาดหวังของประชาชนก็รู้สึกว่าจะลดลง เนื่องจากว่าการเลือกตั้ง
ทรัพย์สินนั้น การเปิดเผยออกมาจะมีแค่เพียงบัญชีไว้แต่เพียงว่า
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ในขณะที่ในสายตาประชาชนนั้น ข้าราชการ
การเมืองรวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนฯ สมาชิกวุฒิสภา แม้กระทั่งส่วนอื่น ๆ
ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๘ จริง ๆ แล้วก็สมควรจะได้รับเปิดเผยได้

แต่ของเราไม่ได้บัญญัติไว้อย่างจำกัดเหลือเกินว่า จะเปิดเผยได้เฉพาะ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ดิฉันจึงขอเปลี่ยนให้ใช้บุคคลตามมาตรา ๒๘๔ ซึ่งขออ่านบททวนนะคะ คือนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ นี่คือกลุ่มที่เราบอกว่าจำเป็นต้องแสดงบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินตามมาตรา ๒๘๔ แต่มีบทบัญญัติตามมาตรา ๒๙๒ ก็คือการจำกัดอย่างที่ได้ดิฉันได้เรียนให้ทราบ คราวนี้ปัญหาหมิ่นอยู่ที่ว่า ข้อความตอนอื่นก็ยังได้ระบุถึงขั้นว่า บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่น คือนอกจากนายกฯ และรัฐมนตรีนั้น ห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด ซึ่งตรงนี้นั้นจำกัดลงไปเสียยิ่งกว่า เพราะว่าถ้าจะบอกว่าแล้วแต่ใครสนใจ มาขอดูก็ยิ่งพอว่า แต่นี่คือกลายเป็นว่า ห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใดจนกว่าจะมีการร้องขอจากศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินของรัฐ ซึ่งมีข้อความอยู่หลายอย่าง เป็นข้อห้ามที่ล็อก (Lock) เอาไว้ ดิฉันจึงขอแปรปฏิบัติที่จะทำให้มาตรการตรึงนี้ ซึ่งประชาชนนั้นเห็นดีด้วยอย่างซึ่งนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง สมกับที่ ราชอาณาจักรจะสร้างให้เห็นว่ากระบวนการของเราตรงนั้นจะสามารถทำให้การเมืองไทย รวมทั้งข้าราชการส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการการเมือง สามารถจะโปร่งใสและเราจะต้องฝึกกันมาตั้งแต่ส่วนท้องถิ่น ไม่ใช่ว่ารอนจนกว่าจะเป็นรัฐมนตรีหรือนายกฯ เพราะว่าถ้าได้แสดงความบริสุทธิ์ใจอย่างเปิดเผย ต่อสาธารณชนตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น ก็ควรจะเป็นมาตรฐานในระยะยาวยิ่งขึ้น ขอคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านอมรศรี

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานที่เคารพ ก่อนที่ผมจะพูดถึงสิ่งที่ผมแปรปฏิบัติ ผมขอสนับสนุนสิ่งที่ท่านสนธิได้แปรปฏิบัติไว้ แล้วหวังว่า สสร. ของเราหลายท่านจะได้ติดต่อกับท่านกรมการให้ช่วยดูด้วย สำหรับสิ่งที่ผมขอแปรปฏิบัติกันนั้น ขออยู่ตรงที่วรรคสาม ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีทรัพย์สิน ก็มีข้อความเพียง ๒ - ๓ บรรทัด และหนี้สิน และเอกสารประกอบ และตรวจสอบการมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินต่าง ๆ โดยเร็ว ก่อนจะจัดประชุมคือมีนอย่างนี้ได้รับ คือถ้าท่านกับ ป.ป.ป. กับ ป.ป.ช. ได้รับเอกสารของเขา มาแล้ว แล้วมาจัดประชุม มันก็จะตรวจสอบ ผมว่ามันไม่ได้ผล จะตรวจสอบอย่างไร ตรวจสอบเขาก็คงจะไม่ส่งเอกสารที่มันบอกเรื่องมาให้เราตรวจสอบดูจากเอกสารอย่างเดียว นั่นประการที่ ๑ ในมาตรานี้ และที่นี้ในมาตราอื่น

มาตรา ๒๙๓ เมื่อเขาออกไปแล้ว ไปตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง ก็ตอนต้นไม่ได้ส่งคนไปตรวจสอบ ตรวจเฉพาะบนกระดาษคือข้อความที่เขียนมานี้ แสดงว่ามาตรา ๒๙๑ มาตรา ๒๙๒ ตรวจเฉพาะบนกระดาษ ที่นี้พอมาตรา ๙๓ ก็จะไปตรวจสอบบนกระดาษอีก แล้วมันจะไปเจออะไรล่ะครับ และนอกจากนี้พอมายังมาตรา ๒๙๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นแสดงบัญชี หรือว่ายื่นแสดงเป็นที่อะไรก็ตามก็อีกล่ะครับ ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ไปดูเอาไว้ในตอนต้นแล้วไม่มีเจ้าหน้าที่ไปดูในตอนท้าย จะรู้ได้อย่างไรครับว่าเขาจงใจ เพราะฉะนั้นผมอยากให้ท่านกรมการศึกษาดูกรณบอกว่า จะเขียนข้อความท่านเองไหนไม่ว่าแต่ว่าน่าจะเขียนท่านเองว่าประธานกรรมการป้องกันการทุจริตจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบเสียในวรรคสามของมาตรา ๒๙๒ มันจะทำให้มาตรา ๒๙๕ เป็นผลมีเจ้านั้นก็ต่อลมอีกล่ะครับ

ประธานสภาว่า รัฐธรรมนูญ : กรรมการการครับ

ศาสตราจารย์บรรพตศักดิ์ อูวรรณโณ (กรรมการการ) :

ท่านประธานครับ กระผม บรรพตศักดิ์ อูวรรณโณ ในฐานะกรรมการการ จริง ๆ หลักการโปร่งใสก็เป็นหลักที่ดี แต่ว่าปัญหาในทางปฏิบัติก็คือว่า คนซึ่งถูกบังคับให้แสดงบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน ก็ต้องถูกตรวจสอบความมีอยู่จริงด้วยนั้นมีจำนวนมาก ถ้าท่านประธานจะกรุณาดูมาตรา ๒๕๙ และก็เอาไปใช้กับข้าราชการอื่นอีก เราคิดนายกัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. ข้าราชการการเมืองอื่นก็ผมเข้าใจว่าเกือบ ๑,๐๐๐ คนแล้ว ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นอีกก็คงหลายหมื่นคน และก็มีการเลือกอีก ค่าถามที่จะต้องถามในทางปฏิบัติก็คือว่า จะเปิดเผยบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน ของคนเหล่านั้นอย่างไร ที่จะให้เป็นผลจริงในทางปฏิบัติ เหมือนกับที่ได้มีการพูดคุยกัน เรื่องกรรมการการเลือกตั้งว่า เราอยากจะทำให้ทำหน้าที่คุ้มครองการเลือกตั้ง ส.ส. ระดับชาติ ส.ว. ระดับชาติ และการเลือกตั้งท้องถิ่นหมดทุกระดับ แต่ว่าเป็นกรรมการที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ แล้วก็มือไม้ก็ยังไม่ค่อยมีเลย อะรุก็ยังไม่ค่อยมีเลย -----

การที่ให้อำนาจอะไรมาเกินกว่าที่ควรจะต้องทำหรือที่เป็นไปได้ บางทีอาจจะ
เป็นผลร้ายด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงกำหนดเอาไว้ในมาตรานี้
ว่าเอาตำแหน่งสำคัญทางการเมืองที่ใช้อำนาจบริหารไว้ก่อน ส่วนตำแหน่งอื่นนั้น
ถ้าจะทำอย่างอื่นอย่างไรก็อยู่ในมาตรา ๓๒๓ เอกเทศ (๓) คือให้เป็นไป
ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แต่ว่าไม่ใช่บังคับไว้เลยว่าจะต้องเปิดเผย
แก่สาธารณชนทั้งหมดทุกตำแหน่งเป็นหมื่น ๆ คน

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลา : ยังไม่ได้ช่วยชี้แจงให้ทราบว่าจะ
แล้วจะรู้ได้อย่างไรถ้าเขาส่งกระดาษมา แล้วเราก็ดูครบจนกระดาษรอบ ๑
รอบ ๒ รอบ ๓ มันจับอะไรไม่ได้นะครับ อันนี้ยังไม่ได้ชี้แจง กรุณาช่วยชี้แจง
หน่อยครับ เป็นหลักฐานด้วยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการครับ

ศาสตราจารย์บรรจงศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
ความจริงการประชุมนี้ไม่ได้นั่งอยู่ในห้องอย่างเดียวกันครับ คือต้องตรวจสอบ
การตรวจสอบนั้นคงจะต้องไปอยู่ในกฎหมายว่าด้วยตามมาตรา ๓๒๓ ถ้าบัญญัติว่า
ให้ส่งเจ้าหน้าที่ไป ในทางกฎหมายก็คือว่าเรียกเขามาไม่ได้ เพราะฉะนั้นคือ
การเขียนรายละเอียด ซึ่งมันจะต้องเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตครับ

(ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ
ก่อนลงมติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอมติครับ เนื่องจาก
มาตรา ๒๕๒ ร่างฯ ส่วนใหญ่ก็เป็นไปตามเดิมทุกอย่าง เว้นแต่ตัวท้ายของ
วรรคสอง กรรมการตัดคำว่า ของรัฐ ออก ผมถามตรงนี้น้อยทีเดียวว่า
มีท่านผู้ใดคิดใจหรือเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ถ้าไม่มีผมจะได้ถามทั้งมาตรา
เลยนะครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างฯ ของกรรมการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตาม
ผู้ขอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เสียงน้อยกว่าก็เห็นด้วยกับ
กรรมการนะครับ เป็นอันจบมาตรา ๒๕๒ เชิญพิจารณาตรา ๒๕๓ ครับ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาข้าราชการรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทน เลขาธิการสภาข้าราชการรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นดังนี้ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสั่ง เอกสารทั้งหมดที่มีอยู่หรือรวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป

มาตรานี้มีกรรมการสงวนความเห็นและผู้สงวนคำแปรญัตติ

ประธานสภาข้าราชการรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการคณิต

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร (กรรมการ) : ท่านประธานครับ

มาตรานี้ผมได้สงวนคำแปรญัตติไว้ และได้ปรึกษากับคณะกรรมการทุกคนแล้ว ร่างฯ ก็จะแก้ในวรรคสองเป็นอย่างนี้ว่า ผมขออนุญาตอ่านเฉพาะวรรคสองนะครับ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสั่ง เอกสารทั้งหมดที่มีอยู่ พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาว่า เป็นคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป-----

อันนี้เหตุผลก็คือว่าอัยการสูงสุด ผมพูดต้องขอประทานโทษ บังเอิญผมก็เป็นอัยการสูงสุดในขณะนั้น แต่มิได้พูดเพราะเหตุว่าเอาตำแหน่งมาพูดนะครับ พูดในหลักการว่า อัยการสูงสุดนั้นก็ เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระบวนการยุติธรรม การที่บัญญัติฯ ไว้ในร่างฯ เดิมก็จะทำให้อัยการสูงสุดนั้นเป็นประหนึ่งบุรุษไพรชฌีย์ที่ไม่สามารถที่จะมีความเห็นใด ๆ นอกเหนือไปจากที่เขียนนั้นได้ ซึ่งมันผิดหลัก เพราะโดยหลักการแล้ว ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอย่างนี้ก็ควรจะได้รับควมไว้วางใจในระดับที่สูง จริง ๆ แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. นี้ก็เป็นการทำโดยคณะกรรมการ ซึ่งในคณะกรรมการนั้น ก็อาจจะมีความเสี่ยงไม่เป็นเอกฉันท์ได้ เพราะฉะนั้นการที่เสี่ยงไม่เป็นเอกฉันท์ก็ยิ่งจะทำให้เห็นได้ว่า ถ้าอัยการสูงสุดฟ้องคดีไปโดยอย่างนั้นก็จะ เป็นสิ่งที่อาจจะไม่เกิดความ เป็นธรรมแก่สังคม และโดยเฉพาะคณะกรรมการที่ทำงานโดยคณะกรรมการ ผมเรียกว่าจริง ๆ แล้วมันขาดการตรวจสอบที่ ผมต้องขอประทานโทษที่จะเรียก เป็นภาษาอังกฤษว่า แอคเคาเทบิลิตี้ (Accountability) คือไม่รู้จะแอคเคาท์ (Account) ต่อใครถ้าผิดพลาดนะครับ แต่สำหรับตัวอัยการสูงสุดเองในปัจจุบัน ตามที่ร่างรัฐธรรมนูญของเรานั้นก็มีกระบวนการในการตรวจสอบที่สามารถจะเอาออกจากตำแหน่งได้หากว่าดำเนินการไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นคณะกรรมการ ก็ได้พิจารณาแล้วก็ขอแก้ไขไปตามที่ผมได้เขียนรายงานมาสักครู่ ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณเสวีครับ

นายเสวี สุวรรณปานนท์ : ท่านประธานครับ ถ้าอาจารย์ธรรมบุญ

ทองสวนไว้ ผมขอให้อาจารย์ธรรมบุญก่อนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญอาจารย์ธรรมบุญ

ก่อนเลยครับ

นายธรรมบุญ ลัดพลี : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ ผมก็ ความจริงยังไม่มีทาง แต่มีคนมาอาศัยเกาะอยู่บ้างแล้ว ต้องขอขอบคุณครับ คือในเรื่องนี้กระผมได้ขอแปรญัตติไว้ มันมีเหตุผลทางด้านเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ โดยตรงด้วย แล้วก็ทางด้านกฎหมายอาญาคือ กระจ่างผมขออนุญาตท่านประธานอัน ในเรื่องนั้นต่างร่างฯ ก็คงถูกต้องนะครับ ในกรณีวรรคสอง ผมเอามาวรรคสองเลย เพื่อย่นเวลา ในกรณีปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง เดิมไม่มีผู้ดำรง ตำแหน่งนี้ร่างฯ เหมามาเดิมนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งเอกสารทั้งหมด
ที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อคณะกรรมการ
อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่ตอนนี้ปรากฏว่าในร่างฯ ของ
กรรมาธิการเองได้แก้คณะกรรมการเอาออก เหลือแต่ว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ซึ่งถ้าเปิดประเด็นไว้จะต้องมาแปรฯ กันตรงนี้
อีกเรื่องหนึ่ง แต่เอาเฉพาะเรื่องแรกนะครับ เพียงแต่ปรากฏว่าผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น
ผิดปกติ เพียงแต่ปรากฏว่าเท่านั้นว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ เขาอาจจะถูกลอตเตอรี่
หรือเดินไปเก็บเงินตกได้ที่ไหนบ้างก็ไม่มีรู้ ทางนี้ก็ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช.
ส่งเอกสารไปเลย อัยการสูงสุดก็ฟ้องคดีไปเลย ผมฟังดูแล้วก็ตกใจเหมือนกัน
เราออกสำหรั่างฯ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญนี้ตอนแรก ๆ พูดถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล
ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อะไรต่าง ๆ นี้ พอเขารวชขึ้นมาก็เอาเรื่องเขา เขาจนก็
เอาเรื่องเขา เดินขาเป๋ก็เอาเรื่องเขา เดินตรงก็เอาเรื่องเขา เขาจะรู้สึก
เมืองนี้ไม่น่าอยู่เสียแล้ว อยู่ได้เฉพาะคนออกกฎหมายเท่านั้นเอง -----

เพราะฉะนั้นอันนี้ผมมองดูแล้วมันขัดต่อสิทธิมนุษยชนอย่างบึงเลบ ทำไมเขารวบขึ้นมา มันเป็นอย่างไรรึถึงจะส่งไปฟ้องเลบ เรามีอยู่แล้ว ขนาดจับมาแล้วมีหลักฐาน ปรากฏชัด อ้ายนี่อาจจะขมขมอาจจะไปตีหัวใครมา จับมาแล้วก็ต้องสันนิษฐาน เขาไว้ก่อนเลยว่าเขาไม่มีความผิด จะถือว่าเป็นจำเลยยังไม่ได้ และอ้ายนี่เพียงแต่ ปรากฏณะครบ ไม่ใช่ว่ามีหลักฐานแน่ชัด หรือเป็นที่เชื่อถือได้ว่าทางกรมการเอง ก็ใช้ถ้อยคำเหล่านี้ต่าง ๆ กันแล้วแต่กรณี ผมก็ยืนยันได้ แต่อันนี้เพียงแต่ปรากฏ เท่านั้นเองว่าเขามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น อย่างคอนแรก ๆ เราจะเห็นบอกร่ำรวย ผิดปกติบ้าง อะไรบ้าง อาจจะมึเหตุการณ์ที่เข้าตาแหน่งหน้าที่ทำไม่ได้บ้าง แต่อันนี้ เพียงแต่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และไม่ได้บอกเพิ่มขึ้นเท่าไร ผิดปกตินี้ อาจจะหมายความว่า ได้มาโดยผิดปกติ ไม่ใช่ว่าสูงจากวันนี้ล้านเตียวไปเชื่อนอุมิติเท่ารายละหมื่นล้านขึ้นมา อย่างนี้ผิดปกติอีกเรื่องหนึ่ง มันไม่มีอะไรวัดเลยนะครับ อันนี้จะเกิดโกลาหลครับ และก็ให้ประธานกรรมการป้องกัน ส่งไปยังอัยการสูงสุด อันนี้ก็เหมือนกัน กระผมก็ไม่ทราบจะทำไมในเรื่องนี้จึงส่งอัยการสูงสุด เพราะเราเคยพูด ประธานโทษที่ผมพูดโดยตำแหน่ง คืออัยการสูงสุดเราก็พูดกันมานานแล้ว บางครั้ง ท่านก็อยู่ในฐานะถูกตรวจสอบได้ อย่างใน เรื่องของประธานกรรมการ ป.ป.ป. เรา ก็เคยขีดออกไป ที่ท่านมาเป็นกรรมการอยู่ด้วยเป็นอะไรด้วยเราก็มองเห็นด้วย เพราะท่านถูกตรวจสอบ ท่านก็ไม่ควรจะมีหน้าที่ตรวจสอบใคร อันนี้ก็หมดปัญหา ครานั้นไปแล้ว แต่อย่างไรก็ตามอัยการสูงสุดในที่นี้ ในฐานะที่ท่านทำหน้าที่ เกี่ยวกับทางด้านศาลรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับทางด้านอื่นที่โดยตำแหน่งที่เราผูกไว้ หรือเปล่า เพราะฉะนั้นอันนี้มาลอย ๆ ในฐานะอะไร เป็นสถาบันอะไรที่มี ศักดิ์ศรีที่จะมาดำเนิน เรื่องนี้ กรณีว่ารวบผิดปกติหรือว่าจะไร เพราะน่าจะเป็น พนักงานอัยการมากกว่า แต่พนักงานอัยการผมก็ยังไม่เห็นถูก มันข้ามขึ้นไป มันควรจะถึงพนักงานตำรวจมากกว่าเพื่อสอบสวนหรือดำเนินการ และจน ประจักษ์ชัดว่าได้กระทำผิด หรือมีเหตุเชื่อถือได้ว่าจะได้มาโดยกระทำผิด ก็ถึงจะส่งอัยการ ผมยังไม่รู้จะประท้วงใครนะครับ ผมอภิปรายที่ไร้มักจะมีคน สนใจมานั่งข้าง ๆ บ้างก็มีอะไรก็มี ผมก็ไม่เด็อดร้อน อย่างในนี้ท่านจะเห็นได้ อย่างนี้ก็อันหนึ่งมาบอกเพื่อฟ้องคดี ท่านแกใหม่คืออัยการสูงสุด เอาละ เป็นปัญหา อันหนึ่งแล้วที่จะ เริ่มต้นริเริ่ม เรื่องนี้ขึ้นมาและเพื่อฟ้องคดี ท่านก็เป็นศาลฎีกา แผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป อันนี้ผมก็ทราบ เรียบตรง ๆ ว่า ผมก็เข้าใจว่าอันนี้ท่านเติมมาเพื่อจะได้ไปปรับปรุงที่หลังในบทเฉพาะกาล แต่ที่นี้

๑๓๖

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

ประ โทพิศ ๖๕/๒

ปัญหาที่มีอยู่ว่า ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกใช้ก็หมายความว่า ท่านมีบทเฉพาะกาลไป ก็ยังไม่ส่งอัยการสูงสุดไม่ได้ใช้ใหม่ หรือส่งได้แต่ว่ายังส่งศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ยังไม่ได้ เพราะมีบทเฉพาะกาลอยู่ แล้วที่นี้ถ้าเกิดส่งเขาไม่ได้อย่างที่ว่านั้น ในปัจจุบันนี้จะส่งใครครึบถ้าเกิดเรื่องนี้ขึ้นมา หรือว่ายังไม่เอาเรื่องกันเลย จนกว่ารัฐธรรมนูญนี้จะประกาศใช้ เขียนไว้ว่าให้ตกใจเป็นลมกันเล่นหรืออย่างไร ผมก็สงสัยว่าหวั่งกัน เพราะฉะนั้นอันนี้ผมก็ทราบเรียนมาตราวินัยรณนี้ รู้สึกจะเป็น เรื่องนอกจากก่อความสับสนแล้ว ผมว่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น ผมไม่แน่ใจผู้ใดเป็นผู้เขียนอันนี้ อาจจะมีเจตนาจะล้มล้างการปกครองหรือเปล่านั้นก็ไม่รู้ เพื่อให้เกิดความสับสน รัฐบาลก็บริหารงานปกติไม่ได้ ผมก็ขอใช้ ให้ตื่นเต้นบ้าง อย่างเมื่อเช้าก็บอกมีทหารจะมาเอ็กเซอร์ไซส์ (Exercise) บ้างอะไรบ้าง ผมก็ขออภิปรายในนี้ อันนี้ไม่ได้ไปล่อวงเกินใครครึบ เพียงแต่ว่า ในเรื่องนี้นั้นก็เขียนมานี้เพื่อจะใช้เมื่อไร และถ้าใช้ปัจจุบันนี้จะได้ไหม ถ้าใช้ไม่ปัจจุบันนี้มีบทเฉพาะกาลนี้จะมีผลอย่างไรครึบ ประทานโทษครึบผมเสียสมาธิมากเลย ต้องพยายามครึบ เพราะสิ่งแวดล้อมมันเป็นพิษกับผมครึบ มันแย้ครึบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เข้าใจที่

ท่านพูดแล้ว

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : มารบกวนสมาชิก^{ที่}เพื่อเสีย

ท่านต้องเห็นใจผมนะครึบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เข้าใจครึบ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : เต็มใจผมจะสรุปให้ก็แล้วกันนะครึบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : สรุปเลยนะครึบ

- ๖๖/๑

๑๓๓

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

รัตนา ๖๖/๑

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ผมจะสรุปว่าพรรคนี้คือ

๑. ในรัฐธรรมนูญที่บอกสิทธิมนุษยชนที่ว่าไม่ควรจะถูกดำเนินคดีเลย เพราะเพียงแต่ถูกกล่าวหายังไม่ควรด้วยซ้ำ ๒. ในเรื่องนี้ก็ยังไม่แน่นอน ก็ไม่ควรจะเอามาเป็นเกณฑ์ทางการดำเนินคดีอาญา ๓. มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ก็ไม่รู้ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ผิดปกตินี้ผิดอย่างไร บางคนมี ๑๐๐ ได้มา ๑,๐๐๐ ได้มา ๑๐,๐๐๐ ก็ผิดแล้ว แต่บางคนเขามี ๑๐ ล้านบาท เขาได้ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท เขาไม่มีผิดปกติเขาอยากได้อีก

ทั้งในเรื่องสุดท้าย ก็ในเรื่องที่ว่าฟ้องคดีต่อศาลฎีกา ผมก็ไม่แน่ใจ อัยการสูงสุดในที่นี้จะอยู่ในฐานะที่จะรับฟ้องได้ไหม ไปดำเนินการได้ไหม น่าจะเป็นพนักงานอัยการ ซึ่งแม้จะเป็นพนักงานอัยการอย่างท่านอัยการสูงสุด ได้อภิปรายไปแล้วผมก็ยังไม่มั่นใจ น่าจะเป็นตำรวจมากกว่าเพื่อนำดำเนินคดี ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่าวรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณเสวีครับ สรุปเอาเพียงแค่นี้เขาแก้ไข

นายเสวี สุวรรณพานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม เสวี สุวรรณพานนท์ สสร. กรุงเทพมหานคร ขอกราบเรียนท่านประธาน ในมาตรา ๒๙๓ ส่วนที่กรรมาธิการเพิ่มขึ้นมาในบรรทัดสุดท้ายของวรรคสอง ที่ให้ตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นมา ซึ่งมาตราดังกล่าวนั้น ในส่วนนั้นนอกจากจะมาตรา ๒๙๓ แล้ว ยังมีอยู่ในมาตราอื่นอีก เช่น มาตรา ๒๙๔ มาตรา ๒๙๕ อะไร หรืออื่น ๆ อีกก็แล้วแต่ ที่ผมกราบเรียน ตรงนี้ก็ถือว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนี้ ได้ตั้งขึ้นมาแทนคณะตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งอยู่ในส่วนที่ ๕ ซึ่งส่วนที่ ๕ นี้ผมขอตัดออกทั้งหมด แล้วก็ให้คดีที่ ป.ป.ป. ดำเนินการ มาขึ้นให้ขึ้นไปพิจารณาในศาลฎีกา ที่นี้คณะกรรมาธิการได้ตั้งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นมา กระผมจึงเห็นว่าถ้าหากจะตั้งเพียงแค่นี้ จะทำให้กระบวนการของการพิจารณาคดีของนักการเมืองนั้น เหมือนกับขึ้นศาลศาลเดียวแล้วจบเลย กระผมเห็นว่าน่าจะเป็นกลไกที่ไม่ถูกต้อง เพราะว่าในการดำเนินคดีนั้นควรที่จะต้องมีการกลั่นกรองของศาลอื่นด้วย กระผมจึงเห็นขอเพิ่มในมาตรา ๒๙๓ กับมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ ซึ่งกระผมก็จะไปกราบเรียนท่านประธานเมื่อไปพิจารณาในมาตราตั้งแต่มาตรา ๓๐๖ เป็นต้นไป ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณพนัสครับ

นายพนัส ทัศนียานนท์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม พนัส ทัศนียานนท์ สสร. จากจังหวัดตาก อดีตพนักงานอัยการ ถ้าหากว่ายังอยู่ปัจจุบันนี้อาจจะเป็น รองอัยการสูงสุดแล้วอย่างน้อย ผมมีข้อสังเกต ผมไม่ได้ปรกฏติไว้ แต่เนื่องจาก มีการแก้ไขในมาตรานี้ และก็พออีก อันที่จริงผมน่าจะได้รับการปรกฏติไว้แต่มองข้ามไป แต่เนื่องจากท่านได้แก้ไขเข้ามา กระผมก็เลยขอใช้สิทธิอภิปราย โดยขอตั้งข้อสังเกตดังต่อไปนี้

ในประการแรกกระผมยังสงสัยอยู่ว่าการที่ผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกตินี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอะไรนั้นก็ตามแต่ กฎหมายปัจจุบัน เราได้กำหนดไว้ว่าเป็นความผิดอาญาหรือไม่ ซึ่งกระผมเข้าใจว่าไม่เป็น ฉะนั้น ในเมื่อประเด็นความผิดอาญาแล้ว ได้ส่งไปให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีจะฟ้องกัน ในข้อหาอะไร

ในประเด็นที่ ๒ ผมอ่านดูจากวรรคหนึ่ง มันเป็นเรื่องที่ว่าในกรณีที่มีการอื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย แล้วก็ให้คณะกรรมการที่ว่าทำการตรวจสอบว่ากันไป จัดทำรายงาน-----

ส่วนวรรคสองนั้นมันเป็นการต่อเนื่องมาจากวรรคหนึ่ง ซึ่งบอกว่าในการผิดที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ชัดเส้นใต้ ผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่ พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกา คำถามของกระผมก็คือว่า ในกรณีที่บุคคลนั้นตาย รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะให้มีการฟ้องตนตายให้ลงโทษทางอาญาด้วยหรืออย่างไร

ในประการที่ ๓ กระผมเห็นว่า วรรคสองของมาตรา ๒๙๓ นี้ ถ้าหากว่าจะเอาโทษเอาทัณฑ์ทางอาญาก็จริง ๆ มันก็เป็นมาตราซึ่งไปเข้าซ้อนกับมาตรา ๓๐๖ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดยเฉพา และกำหนดฐานความผิดไว้ว่า ต้องเป็นกรณีซึ่งร้ายแรงผิดปกติ ซึ่งใช้ถ้อยคำต่างกัน ปัญหามันก็เกิดขึ้นอีกว่า การที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติกับร้ายแรงผิดปกตินี้ มันเป็นอันหาความผิดฐานเดียวกันหรือไม่ แต่ถึงแม้ว่าจะตอบว่าเป็นอันเดียวกัน กระผมก็คิดว่ามันก็ไม่ควรจะมีอยู่ตรงไหนหรอกครับ เพราะว่าถ้าจะเอาโทษเอาทางอาญาก็มันก็ต้องไปเข้าสู่กระบวนการซึ่งจะต้องมีการกำหนดไว้แล้วในมาตราตั้งแต่มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ มาตรา ๓๐๓ เรื่อยไปจนถึงมาตรา ๓๐๖ มาตรา ๓๐๗ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า อันนี้จะเป็นการผิดผลาดอย่างไรหรือไม่ ก็ตั้งข้อสงสัยเอาไว้ ส่วนถ้าหากว่ากรรมาธิการยังยืนยันว่ามันไม่มีผิดผลาดอะไร เพราะว่าเราจะต้องเอาทั้งที่เขียนขาดเลย แม้แต่ตายก็ต้องเอาโทษทางอาญาด้วย กระผมก็เห็นด้วยกับทำนอัยการสูงสุดที่ขอสงวนคำแปรญัติไว้ว่าควรจะมีข้อความอย่างที่ทำนอแปรญัติไว้ จอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการสุจิตครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : กระผม สุจิต บุญบงการ ผมในฐานะกรรมาธิการ ซึ่งตอนแรกเป็นเสียงข้างมาก เดี่ยวนี้กลายเป็นกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ผมขอเรียนถามประเด็นเดี๋ยวก่อน แล้วจะขอชี้แจงในส่วนของผม คือเมื่อเกิดด้วยเหตุความเคารพพวกรรมาธิการท่านคณิต ๗ นคร ที่ท่านบอกว่าจะได้มีการเปลี่ยนถ้อยคำของกรรมาธิการโดยเปลี่ยนในวรรคสองเป็นถ้อยคำที่ว่า ไปยังอัยการสูงสุดเพื่อนำกรณีดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป คือเปลี่ยนจากคำว่า ฟ้องคดี เป็น พิจารณาคำวินิจฉัย ผมก็สงสัยว่าตรงนี้เป็น

มติของกรรมาธิการแล้วหรือ เพราะว่าท่านประธานกรรมาธิการเองก็ไม่ได้บอก ท่านเลขานุการกรรมาธิการก็ไม่ได้พูด อาจจะเป็นการชี้แจงของท่านกรรมาธิการมติเอง อันนี้ก็อยากจะขอความชัดเจนว่าตกลง เป็นมติแล้วหรือยัง เพราะว่าเนื่องจากว่าผมได้รับใบเอกสารขอถามความเห็นการแก้ไข และก็ผมได้เขียนชื่อว่าจะไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขอันนี้ อยากจะให้คงไว้ร่างฯเดิม แล้วเข้าใจว่าผลออกมาคงจะเป็นในลักษณะที่ว่า ผู้ที่เห็นด้วยกับร่างฯเดิมกลายเป็นเสียงข้างน้อย และผู้ที่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นเสียงข้างมากอย่างนั้นใช่หรือเปล่า ถ้าใช่อย่างนี้ผมจะได้ขอไว้สิทธิอภิปรายในฐานะของเป็นกรรมาธิการเสียงข้างน้อย เพราะว่าเนื่องจากว่ามีกรรมาธิการเปลี่ยนแปลงแก้ไขร่างฯ เดิม ผมขอชี้ยืนยันจากท่านเลขานุการ หรือว่าท่านประธานในจำนวนนี้ก่อนว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแล้วใช่หรือไม่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านประธานกรรมาธิการ

นายอาหิณี ปิ่นขาวสูงุ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ในร่างฯ เดิมเห็นเป็นร่างฯ ที่ได้มีการพิจารณาต่อหน้าจะละเอียด และตลอดการพิจารณาในคณะกรรมาธิการนั้น กรรมาธิการชุดนี้ก็ได้มีข้อโต้แย้ง และสุดท้ายเมื่อมีการออกเสียงกันแล้ว คณะกรรมาธิการก็ยืนยันตามล้อยคำที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๙๓ แล้วอาจารย์คิดดีก็ขอสงวนไว้ เมื่อมาถึงสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น อาจารย์ก็คิดดีก็ยังไม่อยู่ และก็ไม่มีข้อสงวน มีข้อแปรผู้ตัดิ-----

ในระหว่างชั่วโมง ๒ ชั่วโมงที่ผ่านมานั้น ก็มีความพยายามที่จะประนีประนอม
 ในจุดยืนของคณะกรรมการกับจุดยืนของอาจารย์คณิต อาจารย์คณิตก็ได้เสนอ
 ข้อความขึ้นมาซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารนับว่าเป็นเอกสารที่คณะกรรมการได้
 ขอเปลี่ยนแปลงแล้วนะครับ สถานะของเอกสารฉบับที่แจกจ่ายไปโดยมีการเปลี่ยนแปลง
 ๒ บรรทัดสุดท้ายนั้น เป็นเอกสารที่ไม่ได้ผ่านคณะกรรมการมีการประชุม
 เป็นทางการ เนื่องจากมันไม่อ่านวนนะครับ ก็เป็นการผ่านเอกสารฉบับนี้ไปยัง
 กรรมการทุกท่านที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ว่าจะให้ความเห็นชอบหรือจะยืนยันด้วยคำเดิม
 ผมไม่สามารถจะแจ้งให้ประจักษ์ได้ว่าแต่ละกรรมการนั้นมีความคิดเห็นอย่างไร
 แต่ผลจากการที่ตรวจสอบความเห็นของคณะกรรมการนี้ก็มีประมาณ ๑๔ ท่าน
 ที่ไม่ขัดข้องตามข้อเสนอของอาจารย์คณิต มี ๕ ท่านที่มีข้อขัดข้อง และ เรื่องนี้
 ก็เป็นเรื่องที่ได้มีการเรียกว่าออกเสียงลงคะแนนกันอย่างแบบฉันทสันที่นี้ สถานะ
 ของเอกสารฉบับนี้ก็คงถือว่าเป็นเอกสารที่คณะกรรมการโดยเสียงส่วนใหญ่
 จะโดยเหตุผลอะไรนั้นอีกเรื่องหนึ่งนะครับ แต่โดยเสียงส่วนใหญ่ให้ความเห็นชอบแล้วครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : บังคิดใจไหมครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมการ) : ดิดใจครับ

ท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นผมขอใช้สิทธิในฐานะที่เปลี่ยนสถานภาพ ผม สุจิต
 บุญบงการ กรรมการจากกรรมการเสียงข้างมากมากกลายเป็นกรรมการ
 เสียงข้างน้อย ในประเด็นมาตรา ๒๔๓ ผมอยากจะขอใช้สิทธิครั้งนี้อภิปรายอย่างสั้น ๆ
 ก็แล้วกันนะครับว่า อาจจะให้คงไว้ซึ่งร่างฯ เดิมซึ่งยังไม่ได้มีการแก้ไขโดย
 กรรมการตามที่ท่านประธานได้ชี้แจงไปเมื่อกี้ คือยังคงไว้ตามร่างฯ ที่ปรากฏ
 อยู่ในร่างฯ นั้นะครับ ก็คือว่ายังคงถือหลักว่าให้อัยการสูงสุดฟ้องต่อศาลฎีกา
 แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไปก็คือว่า เมื่อคณะกรรมการ
 พิจารณาการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดในกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
 การเมืองมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นนั้น ส่งอัยการให้ฟ้องเลย อันนั้นเป็นร่างฯ เดิม ด้วย
 เหตุผลก็คือว่า ในเรื่องเกี่ยวกับความผิด ในเรื่องของการที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นนั้น
 เป็นเรื่องซึ่งอย่างที่มีท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตไว้ก็คงจะเป็น
 ความจริงก็คือว่า มันไม่ใช่เป็นความผิดทางอาญานะครับ แล้วที่ผมเข้าใจว่าอันนี้
 คงจะเป็นการเปลี่ยน ป.ป.ป. ในปัจจุบันที่ถือว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาานั้นจะต้องเป็นผู้ลาสืบเอง
 นะครับ ว่าตนเองนั้นไม่ได้มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ดังนั้น ความผิดในแง่ของทรัพย์สิน
 เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นไม่ได้เป็นความผิดทางอาญา แต่เป็นความผิดที่รัฐจะต้องสามารถ

ปิดทรัพย์เข้ารัฐได้ตรงนั้นนะครับ ซึ่งใช้คำสั่งศาลในการที่จะเอาทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น
เป็นผลิตภัณฑ์นั้นเข้ารัฐ ดังนั้น จึงไม่ควรจะดำเนินการตามคดีอาญา อันนั้น เป็นประเด็นแรก
ประเด็นที่ ๒ คือว่า เรามีคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติเป็นคณะกรรมการ ซึ่งก็คงได้มีการกลั่นกรองจากกลุ่มบุคคล
ซึ่งมีความรู้ความสามารถทางด้านนี้นะครับ เป็นคณะกรรมการ ดังนั้นก็น่าจะให้
อำนาจของคณะกรรมการที่จะฟ้อง แต่ถ้าฟ้องไม่ได้ก็ส่งให้อัยการฟ้องแทน
ดังนั้น มาตรานี้เป็นเรื่องของการฟ้องแทน ทั้งนี้ถ้าสมมุติให้พิจารณา อัยการสูงสุด
พิจารณาคนเดียวครับ สามารถ โอเวอร์รูล (Overrule) ขอโทษนะครับ
ใช้ภาษาอังกฤษนะครับ คณะกรรมการซึ่งมีหลายคนได้กลั่นกรองมาแล้วนี่ก็ดูอะไร
อยู่ว่าคนหนึ่งสามารถที่จะยับยั้งได้นะครับของคณะบุคคลที่ได้ดำเนินการอันนี้
อยู่แล้ว -----

แล้วอันที่ ๓ คือว่า ผมเข้าใจว่าอันนี้เป็นกระบวนการที่จะต้อง
จะตรวจสอบอำนาจของผู้ที่ใช้อำนาจรัฐ ในส่วนที่ต้องการจะให้รวดเร็ว
แล้วก็ในขณะที่เดียวกันก็เป็นธรรม จึงต้องมีกระบวนการพิเศษ ดังนั้น ผมก็อยาก
จะให้อันนี้มันไม่ใช่เป็นการอิงกระบวนการปกติ เพราะว่าแม้แต่ศาลนะครับ
ที่จะพิจารณาคดีนี้ก็ ศาลแผนกคดีอาญาการเมืองในศาลฎีกา และใช้กับ
ศาลเด็บบัวต้ว ศาลเด็บบัวต้ว อันนี้ผมก็จะอยากขอชี้แจงว่าอยากจะให้คงไว้
เหมือนเดิมครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญประธานกรรมาธิการครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานครับ
ผมรู้สึกในฐานะที่เป็นประธานนะครับ ก็อยากจะให้ข้อมูลที่สมบูรณ์โดยที่ไม่ได้มีเจตนา
อะไรนะครับ แต่ผมรู้สึกว่าคณะกรรมการก็อยู่ในฐานะที่ค่อนข้างจะลำบากนะครับ
เพราะว่าข้อเสนอของอาจารย์คณิตนี้ ถึงแม้จะได้รับการเห็นชอบจากเสียงส่วนข้างมาก
ในคณะกรรมการที่ได้มีการส่งเอกสารผ่านไบบนนั้นะครับ แต่ในฐานะที่ผมเป็นประธาน
ผมต้องขอเรียนให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในคณะเลขานุการของคณะกรรมการนะครับ
ทั้ง ๓ ท่าน ท่านไม่เห็นด้วยนะครับ กับข้อเสนอของอาจารย์คณิต แต่ที่นี่ผมต้องการ
ให้ที่ประชุมได้รับทราบข้อเท็จจริงข้อนี้ไว้ นะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณพงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ
เสียงข้างน้อย ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมมีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้
ท่านอัยการสูงสุดพิจารณาว่าเห็นคดีได้หรือไม่คดีนี้ นะครับ ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง
ต่อท่านกรรมาธิการคณะนะครับ กระผมคิดว่าในเรื่องของกรรมาการ ป.ป.ป.
เราพยายามที่จะสร้างความเป็นอิสระ แล้วก็ให้ท่านอำนาจหน้าที่แก่กรรมการชุดนี้
อย่างค่อนข้างมาก แล้วก็ดูในมาตรา ๓๐๓ ในเรื่องของการที่จะให้ท่านเป็นคดีอาญา
นี้ นะครับ มันมีวรรคสุดท้ายของมาตรา ๓๐๓ ที่กระผมคิดว่าจะต้องมีความเชื่อมโยง
และมีความสัมพันธ์กันระหว่างวรรคสองของมาตรา ๒๕๓ กับวรรคท้ายของมาตรา ๓๐๓
ซึ่งจะอยู่ในร่างรัฐธรรมนูญหน้า ๑๑๐ ในวรรคท้ายของมาตรา ๓๐๓ นั้นนะครับ
เขาให้ส่งรายงานเอกสารของ ป.ป.ป. ไปให้ท่านอัยการสูงสุด ท่านอัยการสูงสุด
ท่านเห็นว่าเอกสารที่ส่งมายังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินการได้ ก็ให้ส่งกลับไปให้ ป.ป.ป.
โดยระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์ ป.ป.ป. จะแก้ไขหรือไม่ก็ตามแต่ ถ้า ป.ป.ป. ยืนยัน

ตามนั้นนะครับ อัยการสูงสุดก็มีหน้าที่ดำเนินการฟ้องคดีต่อไป กระผมคิดว่าครั้งนี้ เป็นเรื่องหลักการเดียวกันครับ ในเรื่องที่คล้ายกัน ซึ่งกระผมคิดว่าหลักการที่ ถูกต้องที่น่าจะมานับญาติไว้ในวาระสองของมาตรา ๒๕๓ นี้ ก็น่าจะใช้หลักการ ท่านองเดียวกับมาตรา ๓๐๓ วรครท้ายครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่ารัฐธรรมนูญ : คุณคณิตครับ

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ

เมื่อที่ผมได้รับอนุญาตให้แถลงในฐานะกรรมาธิการนะครับ เมื่อความมันเป็นอย่างนี้ ผมก็จะต้องพูดในฐานะผู้ส่งวนคำแปรญัตติ ตามข้อสังเกตของท่าน สสร. ขอประทานโทษ ที่ต้องเอ่ยนาม คือท่านหนึ่งส ทศนิยานนท์ นั้นนะครับ ความจริงมาตรา ๒๕๓ นี้มัน เป็นเรื่องแฟง ไม่ใช่เรื่องอาญา เพราะการที่มีทรัพย์สินร่ำรวยผิดปกติ มีข้อความผิด ในปัจจุบันนั้นนะครับ การดำเนินคดีก็จะต้องดำเนินในศาลแพ่ง หรือศาลจังหวัด อะไรแล้วแต่จะครับ ซึ่งเป็นเรื่องแฟง อันนี้ก็ เป็นเรื่องหนึ่งที่ผมคิดว่าร่างฯ ของคณะกรรมาธิการเสียงข้างมากไขว้เขวนะครับ อันนี้เป็นประเด็นแรกที่ ผมอยากจะเรียนให้ทราบนะครับ ที่นี้ เมื่อเป็นคดีแฟง ผมก็อยากจะพูด ไปไปถึง บ.ป.ป. ปัจจุบัน ที่ท่านกรรมาธิการสุจิต ขอประทานโทษที่เอ่ยนามนะครับ ได้กล่าวมานั้นนะครับ จริง ๆ แล้วจะครับ ผมเรียนว่าแม้ในสภาพปัจจุบันนั้นะครับ ตามกฎหมายพนักงานอัยการนะครับซึ่งบัญญัติไว้ว่า นายกรัฐมนตรีมีอำนาจที่จะ วางระเบียบหรือทำคำสั่ง เฉพาะ เรื่องให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ แต่ไม่อาจที่จะ ทำได้ในกรณีที่เป็น เรื่องของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาหรือกฎหมายอื่น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุดนะครับ ซึ่งกฎหมาย บ.ป.ป. นั้นนะครับ ก็ เป็นกฎหมายอื่นที่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือ สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งว่าโดยหลักการแล้ว อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ ก็สามารถที่จะสั่งอย่างอื่นไม่เห็นด้วยกับ บ.ป.ป. ได้อยู่นะครับ แต่ในคดีที่เกิดขึ้น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ตัวผมเองได้เป็นผู้สั่งนะครับ แล้วผมก็สั่งไม่ป็นคำร้อง เพราะเหตุว่า หลักฐานที่มีอยู่ไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะชี้ขาด นอกจากนั้นแล้ว มีปัญหาข้อกฎหมายซึ่ง ทรัพย์สินไม่มีอยู่เลย แล้วยื่นคำร้องขอให้ศาลใช้ราคาทรัพย์สินนั้นะครับ มันไม่มีอยู่ใน บัญญัติกฎหมาย ผมได้ชี้ขาดไม่ฟ้อง ไม่ยื่นคำร้องไปในกรณีของข้าราชการท่านหนึ่งนะ ครับ ขออนุญาตที่ไม่เอ่ยนาม-----

แต่เนื่องจาก ผมเองถูกกระแสดังกล่าวในเมืองบึงบงกช ในอดีตสำนักงาน
 อัยการสูงสุดหรืออัยการสูงสุดในอดีตนั้นนะครับ มิได้มีการพิจารณากันโดย
 รอบคอบถึงจุดยืนอันนี้นะครับ ก็ทำให้ความเป็นอิสระในทางการเมืองของ
 สำนักงานอัยการสูงสุดที่ดี หรือพนักงานอัยการที่ดี หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 อัยการสูงสุดที่ดีนะครับ ถูกกระทบกระเทือนมาตลอด เนื่องจากว่ามันจุดพลุเป็น
 คดีการเมืองขึ้นนะครับ ผมก็เลยมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสั่งให้
 พนักงานอัยการดำเนินการไป ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วเป็นสิ่งที่ผมถูกต้องเลย
 นะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าท่านกรรมาธิการสุจริต ซึ่งปัจจุบันก็เป็น ป.ป.ป.
 นะครับ ท่านกรุณาไปตรวจสอบดูนะครับ ซึ่งผมได้พูดไว้ ณ ที่นี้ครั้งหนึ่งแล้วว่า
 ถ้าผมเป็นคนดีนะครับ ไม่ใช่ดีอันนะครับ ถ้าผมเป็นคนที่ทำให้ถูกต้องโดยหลักการ
 แล้วนะครับ สิ่งที่ผมกระทำไปนั้นถูกต้องทุกอย่างเลยนะครับ แล้วก็มีการกล่าวหา
 ผมว่า ละเว้นปฏิบัติหน้าที่ได้ไปนะครับ ก็มีคนแจ้งความดำเนินคดีผมเยอะแยะ
 ซึ่งสิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องที่มีความเห็นไม่ตรงกันในทางกฎหมาย ผมก็เลย
 ได้พูดไปบ้างนะครับว่า การกล่าวหาลักษณะนั้นเป็นการดูหมิ่นเจ้าพนักงาน
 ซึ่งปฏิบัติราชการตามหน้าที่ แต่ผมเป็นคนที่มีอกัยทาน ผมไม่บ่งนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ในขณะที่ผมดำรงตำแหน่งอยู่นั้น ไม่สมควรที่ผมจะไปทำอะไรในทาง
 อย่างนั้นนะครับ ผมเรียนให้ทราบไว้ ป.ป.ป. ปัจจุบันก็เป็นอย่างนั้น
 ที่นี้มาถึง ป.ป.ป. ใหม่ นะครับ ป.ป.ป. ปัจจุบันนี้ผมเรียนต่อไปคิดว่า
 ป.ป.ป. ปัจจุบันนี้ไม่มี แอ็คเคาน์ทะบิลิตี้ (Accountability) ต่อใครเลย
 นะครับ การตรวจสอบจากที่อื่นไม่มีเลยนะครับ ท่านมีความเห็นอย่างไร
 แม้เพียงแค่เสียงข้างมากเลย ๆ นี้ครับ ท่านก็สามารถนำข้าราชการไปสู่
 ศาลได้ แล้วก็ถูกศาลยกฟ้อง นายกรัฐมนตรีก็ถูกฟ้องทำให้ข้าราชการต้องเข้าไป
 แก้กต่างให้นายกรัฐมนตรีปัจจุบันก็มีอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นลักษณะของ
 ป.ป.ป. ในปัจจุบันนี้นะครับ กับ ป.ป.ป. ใหม่ นี้ ผมยังมองไม่เห็นว่ามีอะไร
 แตกต่างกันนะครับ การเข้าสู่ตำแหน่งก็มีการตรวจสอบโดยรัฐสภาเหมือนกัน
 นะครับ ก็เชื่อมั่นว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตละครับ แต่มันพลาดได้นะครับ
 ในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัยการสูงสุดซึ่งเป็นข้าราชการ
 ชั้นผู้ใหญ่ นะครับ เป็นเสาหลักของประเทศชาตินะครับ ไม่ใช่ตัวผมนะครับ
 เอาตำแหน่งนะครับ แล้วท่านจะไม่ให้ความไว้วางใจหรือครับ ท่านจะให้ใครครับ

ให้ ป.ป.ป. ๔ - ๕ คนหรือ หรือให้ศาล ท่านเชื่อมั่นหรือว่าศาลและ ป.ป.ป. นั้นจะครบ สามารถอ่านบทความยุติธรรมได้ทุกอย่าง เป็นไปแน่นอนได้อย่างแท้จริง นะครับ คือหลักการในทางกฎหมายของเรามีไขว้เขวหมดแล้วนะ ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : สรุปท่านพูดมา ๖ นาที แล้วนะ ครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : ผมถูกพาดพิงครับ ผมขอใช้สิทธิพาดพิงครับ

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร (กรรมาธิการ) : ผมต้องขอประทานโทษ เพราะฉะนั้นผมก็ยืนยันว่า ขออนุญาตนะ ครับ ยืนยันคำแปรญัติของผมนะ ครับ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือนี้ นะครับ ผมแปรญัติอย่างนั้นนะ ครับ เพื่อให้สอดคล้องกับ ท่านกรรมาธิการคนที่กรุณาทักท้วงนะ ครับ แล้วผมคิดว่ามันถูกต้องด้วยนะ ครับ ผมแปรญัติว่า ในวรรคสองนะ ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : อันนี้อ่านแล้วครับ

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร (กรรมาธิการ) : ในกรณีนี้ที่ปรากฏว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใดที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป อันนี้คือเรื่องแห่ง ครับ แล้วคนตายเราก็สามารถทำได้ครับ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เชิญท่านกรรมาธิการ สุจิตนะ ครับ แล้วก็อาจารย์วรศักดิ์

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ผมขอใช้สิทธิถูกพาดพิงครับ ผมขอชี้แจงสั้น ๆ ด้วยความเคารพต่อท่านประธาน กรรมาธิการคณิตนะ ครับ ก็คือ เรื่องกรณีของการที่พูดถึงว่า ได้มีกรณีของ ป.ป.ป. ส่งคดีข้าราชการร้ายผิดปกติ แล้วท่านอัยการสูงสุดส่งไม่ฟ้องนะ ครับ แล้วก็ท่านบอกว่า มีน้มีกระแสดการ เมืองนะ ครับ ตรงนั้นท่านเลยจำใจฟ้องนะ ครับ ผมอยากขอชี้แจงสั้น ๆ ตรงนี้ก็ถือว่า ตรงนั้นนะ ครับ กรณีนี้ นะ ครับ ป.ป.ป. เมื่อได้รับเรื่องกลับมาจากท่านอัยการสูงสุดว่าไม่ฟ้องนั้น ทาง ป.ป.ป. ได้กฎหมาย ป.ป.ป. ปัจจุบันแล้ว กฎหมาย ป.ป.ป. ปัจจุบันเขียนไว้ว่า เมื่อทาง ป.ป.ป. พิจารณาแล้วนะ ครับ ว่าข้าราชการผู้ใดร้ายผิดปกตินั้นให้ส่งสำนวนไว้ให้อัยการฟ้อง

๑๔๗

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

จิราพร ๗๐/๓

นะครึบ ใร้ค้ำว่า ในกฎหมายนั้น ทาง ป.ป.ป. ดีความนะครึบว่า อัยการ
ต้องฟ้องนะครึบ ไม่ฟ้องไม่ได้ -----

- ๗๑/๑

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมันมีการขัดแย้งในแง่กฎหมายนั้น ป.ป.ป. ก็ได้ทำบันทึกถึง ทพพฯ นายกรัฐมนตรี ในขณะที่นั้นให้ส่งเรื่องไปยังกฤษฎีกาตีความครับ แล้วกฤษฎีกาก็ตีความว่า อัยการต้องฟ้องนะครับ ข้อเท็จจริงมีเพียงแค่นี้ครับ ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้นผมไม่ทราบครับ กระแสการเมืองอะไรต่าง ๆ นั้น ผมไม่ทราบก็อยากจะขอเรียนในฐานะที่ผมเป็น ป.ป.ป. คนหนึ่งที่ทราบเรื่องเพียงแค่นี้ครับ ท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่า รัฐธรรมนูญ : เชิญท่านบวรศักดิ์ ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ในฐานะกรรมาธิการนะครับ ด้วยความเคารพต่อการกรรมาธิการ ท่านรองประธานคดีนะครับ ผมเองไม่ออกเสียงในผู้ตีเมื่อสักครู่นี้ะครับ แต่ขอกราบเรียนชี้แจง ๒ ประเด็นครับ

ประเด็นแรกก็คือว่า ร่ำรวยผิดปกติ เป็นอาญาหรือเป็นแพ่ง มันไม่ใช่ทั้งอาญาทั้งแพ่งครับ เป็นคดีในกฎหมายมหาชน บ้านเรานั้นรู้จักว่าถ้าอาญาแล้วต้องมีโทษประหารชีวิต จำคุก ปรับ ทรัพย์สิ้น ถ้าเป็นแพ่งละก็เป็นเรื่องอื่นที่ไม่ใช่โทษเหล่านี้ แต่ว่าท่านประธานครับ อาญาต้องใช้วิธีพิจารณาความอาญา ต้องพิสูจน์จนสิ้นสงสัยแล้วยกประโยชน์ให้จำเลย แพ่งต้องใช้วิธีพิจารณาความแพ่ง พิสูจน์แล้วศาลเชื่อซึ่งนำหนักพยานเอา ทั้ง ๆ ที่อาจจะพิสูจน์ไม่ได้จนสิ้นสงสัย การยึดทรัพย์หรือคดีร่ำรวยผิดปกติในทาง ป.ป.ป. ที่เป็นอยู่ในกฎหมายปัจจุบันก็คือในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ดี เป็นคดีในกฎหมายมหาชน คดีในกฎหมายมหาชนถามว่ารู้ได้อย่างไรว่าร่ำรวยผิดปกติ ก็รู้ได้โดยวิธีการที่ทำให้แสดงบัญชีทรัพย์สินแล้ว แล้วเมื่อพ้นตำแหน่งหรือถูกกล่าวหาขึ้นมา ก็เอาบัญชีทรัพย์สินนั้นแหละมาตรวจสอบกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในเวลาที่ถูกต้องตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ถ้าอธิบายได้ถึงที่มาที่ไปของทรัพย์สินไม่ว่าร่ำรวยผิดปกติครับ แต่ถ้าอธิบายไม่ได้ เมื่อไร ครานั้นแหละว่าร่ำรวยผิดปกติ เมื่อว่าร่ำรวยผิดปกติแล้วกฎหมาย ป.ป.ป. ก็ผลักการพิสูจน์ว่าคุณจะต้องพิสูจน์ที่มาว่าคุณได้มาโดยชอบอย่างไร ถ้าได้มาด้วยการไปซื้อหุ้นแล้วหุ้นมันขึ้นราคา ร่ำรวยตามปกติ แต่ถ้าอธิบายไม่ได้ ก็ว่าร่ำรวยผิดปกติ เมื่อว่าร่ำรวยผิดปกติแล้ว ในระบบปัจจุบันนี้ที่ตลาด พลาดเพราะว่า ให้ไปฟ้องที่ศาลแพ่ง เอา วิ.แพ่งไป ไม่คุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาเลย ไม่คุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาว่าร่ำรวยผิดปกติเลยนะครับ แต่ในร่างฯ ของกรรมาธิการนี้ มีคดีเทียบเคียงว่า เมื่อกรรมาธิการตีคดีนั้นจะต้องทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โกล้ เคียงที่สุดกับการยึดทรัพย์

ในคดีอาญา จึงควรต้องขึ้นศาลที่มีเขตอำนาจในคดีอาญา และใช้วิธีพิจารณา
 ความอาญานั้นแหละครับ บังคับเพื่อคุ้มครองคนที่ถูกกล่าวหา ไม่ใช่ใช้ วิ.แพ่ง
 อย่างในปัจจุบัน ลักษณะของคดีในกฎหมายมหาชนท่านองนี้ไม่ใช่คดีริบทรัพย์
 ในทางอาญา แต่ใกล้เคียงกับการริบทรัพย์ จึงต้องให้ขึ้นศาลที่มีเขตอำนาจ
 ในคดีอาญา ซึ่งตามร่างฯ นี้คือศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง
 แล้วใช้วิธีพิจารณาความอาญานั้นแหละครับให้สิ้นสุดให้สิ้นสงสัย ซึ่งในกรณีนี้คนที่จะต้อง
 ฟ้องนั้นะครับ คืออัยการต้องพิสูจน์แล้วนะครับ ในชั้น ป.ป.ป. ตัวผู้ถูกหาว่า
 ร่ำรวยผิดปกติเป็นผู้พิสูจน์ แต่ในชั้นไปฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา นี้ อัยการต้อง
 เป็นคนฟ้องครับ เพราะฉะนั้นสรุปอีกทีหนึ่ง คดีนี้ไม่ใช่คดีอาญา เป็นคดีทางกฎหมาย
 มหาชน แต่ใกล้เคียงกับการริบทรัพย์ จึงควรขึ้นศาลคดีอาญาการเมืองและใช้
 วิธีพิจารณาความอาญา -----

ประเด็นที่ ๒ คือ เรื่องอัยการนี้ครับ มีหลายท่านอาจจะสงสัยว่าทำไมไม่ให้ ป.ป.ป. ฟ้องคดีเอง หลักมันก็มีง่าย ๆ ครับ ป.ป.ป. ปัจจุบันหรือ ป.ป.ป. แห่งชาติก็ตาม ไม่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีอาญาองค์การที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีอาญานั้นคือ อัยการแผ่นดินแล้วผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในฐานะพนักงานอัยการ คืออัยการสูงสุด ซึ่งต้องมาดูแลคนเหล่านี้ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง จะเอาพนักงานอัยการธรรมดาความฟ้องไม่ได้ครับ ในกรณีการนั้นเทียบกันเป็นชั่วโมงแล้วเติมเงินรางวัล ที่กรณีการยกรางวัล เสนอผ่านมา ท่านประธานครับ ถ้าจะกรุณาพลิกไปดูมาตรา ๒๕๕ คณะกรรมการยกรางวัลฯ ได้ให้อัยการสูงสุดตำแหน่งนี้ครับ ไม่ใช่ศาสตราจารย์ดอกเตอร์คณิต ณ นคร นะครับ

เรามักจะปนกันระหว่างคนกับตำแหน่ง ไม่ใช่เช่นครับ ตำแหน่งอัยการสูงสุดนั้นกรรมการยกรางวัลฯ ได้ให้เป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั่นครับโดยตำแหน่งเพื่อให้ท่านรู้ เรื่องการสืบสวนสอบสวนมาตั้งแต่ต้น ส่วนว่าอันตรงไหน ท่านจะไปได้ทั้งได้ทั้งได้ทำให้สมบูรณ์ พอ ป.ป.ช. ลงมติแล้วอัยการสูงสุดก็รับไปดำเนินคดีได้เลย แต่ในกรรมการแปรญัตติครับ แม้ว่าเลขานุการจะท้วงติงเพียงใดว่าความจำเป็นของการที่มีอัยการสูงสุด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ทำในนามแผ่นดิน ไม่ใช่ชายนาคณิต ณ นคร ไม่ใช่ชายนชชาติ ไตรประสิทธิ์ จะต้องอยู่ในนี้กรรมการฝ่ายข้างมากตัดออกครับ เมื่อตัดออกก็ไม่ต้องทำอะไร มันก็มีทางเบี่ยงวาทอีกทางเดียวเท่านั้นเวลานี้ ก็คือว่าการที่ ป.ป.ช. พิจารณาอย่างไรแล้วก็ต้องส่งให้อัยการดำเนินคดีอยู่ที่นั่นแหละ เพราะถ้าให้ ป.ป.ช. ดำเนินคดีอาญาในศาลคดีอาญาการเมือง ขอประทานโทษในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น รับรองครับ หลุดทุกราย ก็ด้วยเหตุนี้เองครับที่ต้องเขียนให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินคดี แต่ว่าท่านกรรมการคณิตท่านคิดใจอยู่นิดหนึ่งครับว่า ควรจะให้ท่านกำกับอัยการสูงสุดนั่นเองพิจารณาส่วนที่ส่งมาด้วยตรงนี้ละครับ ที่จะมีทางออกเป็นตรงกลางอย่างไร ที่ไม่เสียหายนับกระบวนการดำเนินคดีอาญาหรือคดีรั่วรัวผิดปกติกในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง ท่านประธานครับ เป็นไปได้ว่า อาจจะเป็นไปได้เนะครับ ผมคิดดั่ง ๆ ในฐานะส่วนตัวแล้วนะครับที่นี้ ว่าการให้อัยการใช้ดุลยพินิจเด็ดขาด หลายท่านก็ไม่ได้เห็นด้วย อย่างท่านกรรมการสุจิต ให้ ป.ป.ป. สั่งไปเลย อัยการสูงสุดอาจจะไม่เห็นด้วย เป็นไปได้ไหมครับ ที่ให้มีกระบวนการที่ทั้ง ๒ หน่วยงานนี้

๑๕๑

สว ๑๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

เบญจวารณ ๗๖/๒

เหมือนกับรับมาจากตำรวจ แล้วส่งไม่ฟ้องเลย จบ ยุติตรงนั้นครับมันเป็นทางออกตรงกลาง ตรงกลางที่อาจจะต้องส่งไปส่งมา ส่งไปส่งมาอยู่ระดับหนึ่ง จนส่วนวนเป็นที่พอใจแก้อัยการสูงสุดแล้วต้องฟ้อง ท่านประธานครับ ข้อสังเกตข้อสุดท้ายครับ ป.ป.ช. ที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตนั้นะครับ จะต้องมียกข้อคดีซึ่งควรจะต้องเอาอัยการที่เกษียณอายุราชการมาทำในกองคดีนั้น เพราะว่าถ้าไม่อย่างนั้นแล้วกระบวนการทั้งหมดนี้ล้มเหลวครับตรวจสอบเสร็จ พอส่งไปอัยการ อัยการถูกบังคับให้ฟ้องก็ฟ้องไป ศาลยก พอครั้งไม่ฟ้องให้ใช้ดุลยพินิจก็อาจจะมีปัญหาได้อย่างที่เกิดขึ้นในอดีต ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์แก้วสรร จะมีข้อสังเกตอะไรไหมครับ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ผมขอเรียนถามนะครับว่า ในมาตราที่เราเจอภายในหน้านั้นะครับ มาตรา ๓๐๒ มาตรา ๓๐๓ กรรมาธิการก็ได้เข้ามา แล้วมีปัญหาลักษณะเดียวกันอีกว่าอัยการสูงสุดจะต้องฟ้องตามคำวินิจฉัยของ ป.ป.ช. หรือไม่ ผมขอที่จะอภิปรายในส่วนนี้อยู่

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เอาไว้ส่วนนั้น

นายแก้วสรร อติโพธิ : แล้วถ้ามันต่างกันผมยังอภิปรายอีกนะครับ หรือว่าท่านจะอนุโลมว่า ในเมื่อเป็นปัญหาเดียวกันเสียก็เสียวะตั้งว่าไหมครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เอาตอนนั้นดีกว่าครับ เพราะว่ามันคนละมาตราครับ

นายแก้วสรร อติโพธิ : แต่มันหลักเดียวกันนะครับท่าน

- ๗๓/๑

๑๕๒

สว ๒๘/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วันที่ ๓๓/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : จะเอาไว้
ไปถึงมาตราไหนก็แล้วกันครับค่อยว่ากัน อาจารย์พนัสจะมีอะไร คงลงมติได้
แล้วนะครับ

นายพนัส ทัดนี้ยานนท์ : เดี่ยวครับ กระผมขอติดพันนิดหน่อย
คือเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องนะครับ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะใหม่
มาก ๆ กระผมก็ขอขอบพระคุณท่านเลขาธิการคณะกรรมการเป็นอย่างยิ่ง
นะครับ ที่ได้กรุณาอธิบายเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของมาตรา ๒๘๓
วรรคสองนั้นะครับ กระผมไม่ขัดข้องนะครับ ถ้าหากว่าจะเขียนให้ชัด ๆ
ว่ากรณีร่ำรวยมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกตินี้ะครับ กระบวนการในวรรคสองนี้
เป็นเรื่องของการที่จะยึดหรือริบทรัพย์สินเขา การเขียนไว้เช่นนี้ในฐานะที่
กระผมเอง เป็นอดีตนักกฎหมายอาญานะครับ ขณะนี้กระผม เป็นนักกฎหมายอะไร
ไม่ทราบ อาจจะมีบ้างนะครับ เพราะฉะนั้นในความเข้าใจของนักกฎหมาย
อาญานั้น ถ้าบอกว่าฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ความเข้าใจมันก็คือ
ฟ้องให้ลงโทษทางอาญา คือโทษจำคุก โทษปรับอะไรก็แล้วแต่นะครับ แต่ที่
ท่านเลขาธิการคณะกรรมการได้กรุณาอธิบายว่าคดีนี้เป็นคดีมหาชนก็ว่ากัน
ให้มันชัด ๆ ไปว่า เป็นคดีมหาชนครับ แล้วก็วัตถุประสงค์การดำเนินคดีอันนี้
ก็คือจะริบทรัพย์สินเขาหรือยึดทรัพย์สินเขาให้ตกเป็นของแผ่นดิน และต้องการที่จะ
ทำให้ไปดำเนินคดีในศาลส่วนอาญา ซึ่งอันนี้เป็นเรื่องซึ่งตรงกันข้ามกับที่กระผม
ทราบมาว่า เรื่องการริบทรัพย์สินอย่างนี้ขณะนี้เรามีกฎหมายของ ป.ป.ส. ปรามปราม
ยาเสพติดให้โทษนี้ การริบทรัพย์สินซึ่งเราไปเอาตามแบบของอเมริกา เขา
เขา เรียกว่า ซิวิล ฟอ์ เทรสเชอร์ (Civil for treasure) ขออนุญาต
ใช้คำภาษาอังกฤษ แปลว่า การริบทรัพย์สินในทางแพ่ง เหตุผลที่เขาให้ริบทรัพย์สิน
ในทางแพ่งนี้ทั้ง ๆ ที่มันเป็นโทษทางอาญา เพราะเหตุว่าถ้าจะให้ใช้กระบวนการ
วิธีพิจารณาคดีอาญานั้น ภาระการพิสูจน์นี้มันจะตกหนักอยู่กับทางฝ่ายโจทก์มากนะครับ
และทางฝ่ายจำเลยซึ่งมีภาครัฐเตรียมการมาเป็นอย่างดีแล้วจะมีการซักย้ายถ่ายเท
การที่จะพิสูจน์ให้สิ้นสงสัยเลยว่าทรัพย์สินใด ๆ เขาได้มาโดยมิชอบนี้ ทำให้เกิด
การร่ำรวยผิดปกตินี้จะพิสูจน์จนถึงสิ้นสงสัยนั้นมันทำไม่ได้ เขาเลยเอียงมาให้
เป็นเรื่องของทางแพ่งนะครับ เพราะฉะนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องทางอาญานะครับ
ด้วยเหตุนี้ถึงต้องใช้วิธีพิจารณาคดีในทางแพ่ง เพื่อให้ภาระการพิสูจน์นั้นมันเป็น
เพียงแค่ฝั่งน้ำหนักคำพยาน ว่าพอที่จะเชื่อได้ว่ามันได้ทรัพย์สินนี้โดยมิสุจริตทำ
ให้ทรัพย์สินมาผิดปกติก็รับได้แล้วนะครับ เพราะฉะนั้นมันอาจจะเป็นคนละสำนักกัน

๑๕๓

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วันนี้ ๗๓/๑

ก็ได้ นะครับ เพราะฉะนั้นนี่คือความเข้าใจของกระผม แล้วกระผมเชื่อว่าในภาพ
ที่เรากำหนด เรื่องนี้ไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตินิยม
ในวงราชการในปัจจุบันนี้ก็คงเอาแนวความคิดอันนี้มา แต่กระผมไม่ทราบว่า
เอามาจากแหล่งไหนนะครับ ถ้าเป็นแหล่งที่กระผมเข้าใจนั่นมันคือตรงนั้น เพื่อที่จะ
ต้องการให้สามารถที่จะยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดซึ่งมีการวางแผน
เป็นลักษณะอาชญากรรมองค์กรนี้นะครับ ที่จับได้ไล่ทันได้นี้คือความเข้าใจ
ของกระผม เพราะฉะนั้นสำหรับในเรื่องนี้ถ้าหากทำให้ชัดเจนอย่างนั้นเสีย
กระผมไม่ติดใจ แต่กระผมมีข้อสังเกตต่อไปนิดหนึ่งว่า สำหรับเรื่องอย่างนี้
ในเมื่อทางกรรมการ ป.ป.ป. นี้สามารถที่จะหาพยานหลักฐานมา และสามารถ
ที่จะบอกได้ว่านี่มีหลักฐานพอที่จะพิสูจน์ได้ว่า บุคคลคนนั้นร้ายขึ้นมาผิดปกติ
มีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้นมาผิดปกติ แล้วการที่จะไปดำเนินคดีต่อศาลก็เพียงแค่
พิสูจน์เพียงแค่นั้นนะครับ ซึ่งมันไม่น่าจะต้องไปอาศัยความชำนาญพิเศษอะไร
ของอัยการ กระผมคิดว่าให้ทาง ป.ป.ป. หรือ ป.ป.ช. ที่จะเกิดขึ้นมานี้เป็นผู้
ดำเนินคดีเสียเองจะดีที่สุดครับ เพราะว่าตัวเองก็รู้เรื่องดีที่สุด และที่สำคัญที่สุด
ก็คือจะได้ต้องมี เมื่อเกิดผิดพลาดอะไรขึ้นมาจะรีบทำดำเนินคดีไปแล้วศาล
ยกฟ้องนี่ถูกคนนั้นเขาฟ้องกลับนี่ ท่านก็จะได้รับผิดชอบตามหลัก แอ็คเคาน์ทะบิลิตี้
(Accountability) ของท่านดอกเตอร์คิดที่ว่ามา ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยคือ
หลักความรับผิดชอบในสิ่งที่ตัวเองได้กระทำลงไป ในขั้นนี้กระผมมีข้อเสนอ
เพียงแค่นี้ แต่ในขั้นที่จะไปถึงคดีอาญาจริง ๆ แล้วนี่ อันนี้กระผมก็เห็นใจ
นะครับว่าอาจจะต้องใช้อัยการซึ่งมีความชำนาญพิเศษในการดำเนินคดีอาญา

- ๗๕/๑

แต่กระผมก็เห็นด้วยกับท่านเลขาธิการคณะกรรมการว่า มั่นน่าจะ มีระบบนะ ครับ ในการที่จะทำงานร่วมกันว่าให้ค้นหาคำพยานหลักฐานกันจนในสุดแล้วนี่พบว่า มี พยานหลักฐานเพียงพอแล้วที่จะฟ้องคดีได้ นะ ครับ ไม่ใช่ เป็นลักษณะ ของการที่ มาใช้กันอย่างนี้นะ ครับ ว่าในเมื่อตัวเองเห็นว่าคดีฟ้องทั้ง ๆ ที่อันที่จริง ผู้เชี่ยวชาญเขาบอกยังไม่พอ นี่ก็ยังคงท้วงบอกรู้ฟ้องต่อไป แล้วในที่สุดไปยกฟ้อง และคนฟ้องรับผิดชอบมันไม่ควรจะ เป็นเช่นนั้นนะ ครับ ขอบพระคุณครับ ✓

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : คุณพูนสวัสดิ์ ครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ขอบคุณท่านประธานครับ

ผม พูนสวัสดิ์ พุทธศิริ สสร. จากนครพนมครับ ในหมวด ๑๐ การตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ เราได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๘ แล้วว่า (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) ถึง (๖) คือบุคคลดังกล่าวที่จะต้องรับการตรวจสอบ ผมไม่ได้แปรญัตติใน เรื่องนี้ แต่ผมขอใช้สิทธิใน เรื่องมาตรา ๒๘๓ และต่อเนื่องด้วยวรรคสอง ไหน ๆ ท่านประธานก็ได้อนุญาตให้ผมพูดแล้ว ผมก็เลยพูดต่อไปไม่ต้องใช้ข้อบังคับอะไร ก็แล้วแต่

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เอาตรงนี้ เอาตรงที่ เห็นด้วยกับเขาหรือเปล่า นะ ครับ ที่จะพิจารณาจะให้ฟ้องหรืออะไรอย่างนี้นะ ครับ ตรงที่เขาแก้ นะ ครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ครับ กำลังจะพูดแล้วครับ เพื่ออย่างนี้นะ ครับ ท่านครับ คือในมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง ข้อความวรรคสองเต็ม ๆ ว่า ในกรณี ที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่ง เอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้ง รายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดี ผม เน้นคำนี้นะ ครับ คำว่า ฟ้องคดี นี่ เพื่อฟ้องคดีนี้ นะ ครับ ผมก็อยาก จะ เรียบตามท่านคณะกรรมการที่ ได้ ร่างข้อความอันนี้มาว่า เพื่อฟ้องคดีนี้ นะ ครับ อัยการเขาต้องปฏิบัติตามกฎหมาย คำวินิจฉัยของเขาถ้าหากว่า บ.ป.ป. บังคับให้เขาฟ้องคดีนี้ผมยังสงสัยว่า บังคับ หรือไม่บังคับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เมื่อกี้ทาง ท่านคิดเขาเติมคำว่า พิจารณาว่าเป็นคดี

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : พิจารณา ก็ยังสงสัยอยู่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ก็อธิบายแล้ว นะ ครับ

ท่านจะถามก็ต้องถามเฉพาะตรงที่ว่าพิจารณาตำแหน่งคดี ท่านจะรับไหม ถ้าไม่รับ ท่านก็ว่ามาไม่เห็นด้วยตรงไหน

นายขุนสวัสดิ์ พุทธศิริ : เพราะฉะนั้น ผมก็มีความเห็นว่าเมื่อเราตรวจสอบแล้วไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีนั้นมันเป็นการบังคับนะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เปลี่ยนแล้วนะครับ

นายขุนสวัสดิ์ พุทธศิริ : เปลี่ยนแล้วหรือครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : ครับ เปลี่ยนแล้ว

นายขุนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ขอประทานโทษครับ อย่างนั้นผมมาสาย ไปครับขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เอาละครับ

ท่านประชุม คงไม่ต้องแล้วนะครับ ท่านจะอยู่ในฝ่ายไหนครับ

นายประชุม ทองมี (กรรมการ) : เพียงแต่ขอตั้งข้อสังเกต แต่ว่ามีข้อความบัญญัติขึ้นมาใหม่ ท่านประธานที่เคารพ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : คำว่า พิจารณานะครับ

นายประชุม ทองมี (กรรมการ) : ผมเข้าใจที่ท่านประธานตั้งประเด็นนะครับก่อนที่จะไปใช้ถ้อยคำว่าพิจารณานั้น เมื่อที่นี้ท่านเลขา ได้เสนอหาจุดกลางระหว่างพนักงานอัยการกับพนักงาน ป.ป.ป. ผมก็อยากจะเสนออย่างนี้ ท่านประธานความจริงแล้วอยากจะทราบ เรียนที่ประชุมผ่านท่านประธานไปยังที่ประชุมท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย กรณีพิพาท กรณีที่ไม่มีความเห็นต้องกันระหว่างพนักงานอัยการกับ ป.ป.ป. มันมีเรื่องใหญ่อยู่ เรื่องอย่างที่ท่านอัยการสูงสุดได้พูดถึง คือการสอบสวนพนักงาน ป.ป.ป. นั้นไม่ใช่พนักงานสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา แต่เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายป้องกันและปราบปรามผู้ประพฤตินิติทุจริตมิชอบ เพราะฉะนั้นตามร่าง มาตรา ๒๕๓ ท่านประธานถ้าเราพิจารณา เราตีความโดยละเอียดเราจะเห็นว่า ให้ประธานกรรมการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องนะครับส่งไปเพื่อฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แล้วถ้าเราปรับบทท่านประธานที่เคารพ มาตรา ๒๕๓ ที่ร่างฯ ใหม่มาเสนอ โดยท่านกรรมการกฤษฎีกา Legislative Institutional Repository of Thailand บอกว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งความวาระคดีนี้ผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๑๕๖

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

มลิวรรณ ๗๔/๓

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่
มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอธิบดีการสูงสุด เพื่อพิจารณาดำเนินการ
ต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป-----

- ๗๕/๑

เพราะฉะนั้นข้อความทั้งสองเราจะเห็นว่า การส่งเอกสารไปนั้นเพื่อ เพื่อบะคับ
 เพื่อให้ดำเนินการคดี แต่ว่าขณะนี้มีปัญหาที่โต้เถียงกันระหว่างท่านอาจารย์สุจิต
 ขอนอนุภาคที่ต้องเอ่ยนาม กับท่านอัยการสูงสุด ท่านดอกเตอร์ฉิมิต ณ นคร ที่มี
 ปัญหาโต้แย้งกันนั้น เพราะว่าฝ่ายหนึ่งบอกว่าส่งไปต้องฟ้องตามกฎหมาย ป.ป.ป.
 อีกฝ่ายหนึ่งบอกว่าส่งไปนั้นผมยังไม่ฟ้อง เอกสารยังไม่พร้อม เอกสารข้อเท็จจริง
 ต่าง ๆ จะต้องมีการสอบสวนต่อ ผมอยากจะให้ข้อเท็จจริงกับท่านสมาชิก
 ผู้ทรงเกียรติทั้งหลายได้ทราบว่า คดีที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องจากว่าข้อเท็จจริง
 มันไม่สมบูรณ์ เมื่อข้อเท็จจริงไม่สมบูรณ์ก็มีการสั่งให้สอบสวน การสอบสวนครั้งที่ ๑ ก็
 ไม่ได้ความ ครั้งที่ ๒ ก็ไม่ได้ความ เมื่อพยานหลักฐานครั้งที่ ๓ ก็ยังไม่ได้กรณี
 ก็เลยยังไม่ฟ้อง ก็เกิดกรณีพิพาท ท่านประธานครับ อันนี้คือเหตุที่จะต้องนำมาบัญญัติ
 ใน ป.ป.ป. ใหม่ขึ้นมา เพราะฉะนั้นผมอยากจะเสนอเพื่อป้องกันการจัดแย้ง
 ระหว่างองค์การทั้ง ๒ องค์การ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม เพื่อดำรงไว้
 ของผู้ที่ประพฤติมีชอบในวงราชการหรือผู้ทุจริตทั้งหลาย ถ้าหากจุดกลางตั้งกรมการ
 ขึ้นมาทั้ง ๒ ฝ่าย ผมได้หาหรือแล้ว ถ้าสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการสูงสุด
 สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ ทาง ป.ป.ป. สอบให้ได้หรือไม่ ถ้าสอบให้ได้ก็สอบสวน
 สอบให้ไม่ได้ก็ส่งสอบสวนครั้งที่ ๒ ถ้าสอบให้ไม่ได้ ก็น่าจะหาจุดกลางว่าทำอย่างหนึ่ง
 อย่างใด เพื่อจัดปัญหา เพื่อป้องกันควรเป็นปัญหาข้อพิพาทระหว่างสำนักงานอัยการ
 สูงสุดกับ ป.ป.ป. เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ท่านเลขาฯ หากทางออก
 น่าจะตั้งองค์การกลางหรือหน่วยงานกลางขึ้นมาระหว่าง ๒ หน่วยงาน ใช้ใหม่ครับ
 ๒ หน่วยงานนี้ เพื่อตรวจสอบความสมดุลระหว่างพนักงานอัยการกับ ป.ป.ป.
 เพราะฉะนั้นผมอยากจะแฉวนมาตรา ๒๙๓ นี้ไว้ก่อน เพื่อไปพิจารณาพร้อมกับ
 มาตรา ๓๐๓ ท่านประธานครับ เพราะว่ามันเกี่ยวพันกัน เพราะว่ามาตรา ๓๐๓
 ในวรรคท้ายในกรณีที่ยอัยการสูงสุดเห็นว่ารายงานเอกสารความเห็นที่
 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้ตามวรรคสี่
 ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินการคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งคณะกรรมการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่
 ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและ
 ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามที่ได้รับแจ้ง และมีมติว่ารายงาน
 เอกสารความเห็นที่ส่งไปนั้นสมบูรณ์แล้ว และมีมติขึ้นชั้นดำเนินการฟ้องคดี
 ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องต่อไป เพราะฉะนั้นมาตรา ๒๙๓ ท่านประธาน
 กับมาตรา ๓๐๓ นี้คงจะหนีกันไม่ได้ ผมอยากจะเสนอให้ประชุมให้เอา

๒ มาตราขึ้นมาประสานกันในการพิจารณาครับ ท่านประธานครับ และถ้าสมมุติว่า
ขออนุญาตนัดเดี๋ยวครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เลขานุการเขาจะมี
ข้อเสนอแล้วครับ

นายประจักษ์ ทงมี (กรรมาธิการ) : ครับ ผมเสนอก่อนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจจะไปใกล้เคียง
กับของท่าน จะได้ยุติได้เลยครับ

นายประจักษ์ ทงมี (กรรมาธิการ) : ท่านประธานไม่ให้ผมเสนอ
จะรู้ข้อเสนอผมได้อย่างไรละครับ ผมยังมีความเห็นด้วยอีกประการหนึ่งท่านประธาน
ด้วยความเคารพต่อท่านประธาน ผมยังมีความเห็นด้วยอีกประการหนึ่ง ทำอย่างไร
จะบัญญัติไว้ถ้าพนักงานอัยการไม่ฟ้อง ไม่ตัดสิทธิ ป.ป.ป. ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ
จะฟ้องเอง ถ้า ป.ป.ป. ไม่มีทนายความ สภาทนายความมีทนายจัดให้ครับ
ท่านประธานที่เคารพ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญเลขานุการครับ

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ อูวรรณโณ (กรรมการ) :
 ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมเองก็ได้หารือกับท่านกรรมการคิด
 แล้วก็โดยอาศัยแนวทางที่กระผมกราบเรียนไปเมื่อสักครู่นี้แล้วนะครับ
 ว่าถ้าจะให้ ป.ป.ป. ฟ้องเอง ก็มีสิทธิหลุดตลอด ถ้าจะบังคับให้อัยการ
 ต้องฟ้องทั้ง ๆ ที่ส่วนนั้นมีปัญหา ก็ไปไม่ได้อีก เพราะฉะนั้นควรจะหาตรงกลาง
 คือมีคณะทำงานร่วม ซึ่งเป็นแนวความคิดที่บังเอิญท่านกรรมการประชุมเอง
 ก็เห็นด้วยนะครับ แล้วก็เป็นการพิจารณาว่าร่วมกันในมาตรา ๓๐๓
 วรรคท้ายครับ ผมขออนุญาตท่านประธานและท่านสมาชิกโปรดคลิกไปดู
 มาตรา ๓๐๓ วรรคท้ายเลขครับ มาตรา ๓๐๓ วรรคท้ายเดิม เขียนอย่างนี้ครับ
 ในกรณีที่ยื่นฟ้องสูงสุดเห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้ศาลอาญารัฐธรรมนูญ
 จะดำเนินการคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
 การทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุชื่อที่ไม่สมบูรณ์นั้น
 ให้ครบถ้วนเสียในคราวเดียวกัน แล้วข้อความตอนต่อไปนี้ครับ ที่อาจจะต้อง
 ตัดออกแล้วทดแทนด้วยข้อความใหม่ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกัน
 และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามที่ได้รับแจ้ง หรือมีมติว่า
 รายงาน เอกสาร และความเห็นที่ส่งไปนั้นสมบูรณ์แล้วและมีมติยืนยันให้
 ดำเนินการฟ้องคดี ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อไป ตรงนี้เป็นบทบังคับ
 มัดมือ ซึ่งมีสิทธิหลุดทุกรายนะครับ ผมขอทดแทนด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ครับ
 ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและ
 อัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน
 ให้สมบูรณ์เพื่ออัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อไป อันนี้ก็หมายความว่าทั้ง ๒ หน่วยงานนี้
 มาทำงานร่วมกัน แสวงหาพยานหลักฐานร่วมกัน แล้วก็จะต้องเข้าใจว่า
 จนได้หลักฐานสมบูรณ์นะครับ อาจจะไม่ได้สมบูรณ์ทั้งคดี ได้บางส่วน อัยการสูงสุด
 ก็รีบไปดำเนินการบางส่วน ท่านประธานครับ มีวิธีแก้ก็วิธีหนึ่งครับ วิธีแก้วิธีนี้
 ถ้าดูด้วยจิตใจที่เป็นธรรมอย่าไปผูกพันกับตัวบุคคลนะครับ ท่านประธานครับ
 ไม่ต้องแก้ตรงนี้เลย มาตรา ๒๕๕ วรรคแรก อย่าไปตัดอัยการสูงสุด
 ออกจาก ป.ป.ป. แห่งชาติโดยตำแหน่งออกเสีย อย่าไปเอาตัวคนมาเกี่ยวกับ
 ตำแหน่งครับ ถ้าตรงนั้นวิธีที่ ๒ นี้ไม่ต้องมาแก้ตรงอื่นหรอกครับ ถ้าให้
 อัยการสูงสุดอยู่ใน ป.ป.ป. โดยตำแหน่งแล้วนี้ เขาจะทำงานได้ตั้งแต่ต้นว่า
 ตรงนั้นไม่สมบูรณ์นะ ตรงนี้ไม่สมบูรณ์นะ ตรงนั้นไม่สมบูรณ์นะครับ เพราะฉะนั้น

มันก็มีทางออก ๒ ทางครับที่จะเรียนเสนอ

ผู้มีหน้าที่หน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญคุณคณิตครับ

ศาสตราจารย์คณิต ๗ นคร (กรรมมาธิการ) : ผมขออนุญาตนะครับ

ผมขอเรียนว่าเรื่อง ๒ นี้เป็นหลักการที่สำคัญนะครับ ท่านประธานครับ

ควรจะหาทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ทำที่มดลูคณะนี้

มันยังมีปัญหาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราควรจะต้องมา จะเป็นอย่างไร

ได้ไหมครับท่านประธาน ผมเรียกหรือว่าคณะ ๒ มาตรานี้ จะมีการปรึกษากัน

ให้ละเอียดรอบคอบดีไหมครับ เพื่อจะไม่ติดใน เรื่องมาตราอื่นดีไหมครับ

นายอนุสวัสดิ์ พุทธิศิริ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ถ้าหากว่า

ข้อเสนอก่อนอัยการสูงสุด มาตรา ๓๐๓ นี้ครับ มาทั้งวรรคท้ายที่ต่อไปด้วยนี้ครับ

แหว่นไว้ก่อนก็ดีครับ ผมว่าควรจะคุยกันให้นานหน่อย เพราะว่ามีเป็นเรื่อง

สำคัญมากครับ

ผู้มีหน้าที่หน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ก็ขอแหว่น

ไว้ก่อนนะครับ จะได้ข้ามไปมาตรา ๒๙๕ ครับ

นายพิศ ทัศนียานนท์ : ท่านประธานครับ ที่ที่แหว่น

ผมขอแหว่นมาตรา ๓๐๒ ตามไปด้วยครับ มันเกี่ยวข้องกับครับ หรือถูกตัดไปแล้ว

ยังไม่ตัดนะครับ มาตรา ๓๐๒ วรรคสองนะครับ

ผู้มีหน้าที่หน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : แหว่นไว้ครับ

มาตรา ๒๙๕ เลยครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๔ คณะกรรมการแก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ เอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ เอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๑ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีความวาระหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบัญชีมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครบ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุม)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอันนะครบ ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติเห็นชอบความร่างฯ ของคณะกรรมการเสนอมานะครับ เป็นอันจบมาตรา ๒๕๔ เชิญพิจารณามาตรา ๒๕๔ ทวี ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๔ ทวี คณะกรรมการเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ความดังนี้

มาตรา ๒๕๔ ^๑บทบัญญัติมาตรา ๒๕๔ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยโดยอนุโลม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการพงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จากจังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ

ในมาตรา ๒๔๔ ทวิ กรรมการธิการจะขอเสนอแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ขึ้น โดยมี
ข้อความดังนี้ครับ บทบัญญัติมาตรา ๒๔๔ นี้คงเดิมนะครับ หลังจากนั้นจะเพิ่มครับ
มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๔๔
วรรคหนึ่ง เป็นข้อความที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ครับ แล้วก็ต่อไปก็จะเป็น ให้ใช้บังคับ
กับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามร่างฯ เดิม ชุดง่าย ๆ ว่าให้ใช้บทบัญญัติใน
มาตรา ๒๔๔ ของเดิม รวมทั้งมาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ วรรคหนึ่งและวรรคสาม
และมาตรา ๒๔๔ วรรคหนึ่ง กับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยโคบอลิตึม
ครับผม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมคิดครับ พอใจนะครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานที่เคารพครับ มาตรานี้
ตอนที่พิจารณามาตรา ๒๔๔ นะครับ กระผมได้ทำความเข้าใจ แล้วก็ตาม
ข้อแปรญัตติของกระผมเมื่อเช้านี้ แล้วก็ทางท่านคณะกรรมการก็โยนมา
มาตรา ๒๒๓ ใช้หรือเปล่าครับ เมื่อเช้านี้กระผมขอให้รวมข้อแปรญัตติของ
กระผม วรรคเจ็ด วรรคแปด แล้วก็มารวมมาตรา ๒๔๔ ทวิ แล้วก็โยนมา
มาตรา ๒๒๓ ~~ใช้~~ใหม่ครับ ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่น
ก็เป็นอันว่าที่ประชุมนี้มีมติเห็นชอบกับร่างฯ ของคณะกรรมการที่เพิ่มเติม
เข้ามาเป็นมาตรา ๒๔๔ ทวิ จบการพิจารณามาตรา ๒๔๔ ทวิ ครับ
เชิญต่อเลยครับเลขาธิการฯ ครับ ท่านประธานคณะกรรมการครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) :
ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ก่อนที่ท่านประธานจะไปหมวดถัดไปนะครับ
ท่านประธานคงจำได้ว่า ในการประชุมเมื่อวานนี้ตอนพิจารณามาตรา ๒๒๓
เกี่ยวกับ เรื่องการที่ไทยไปทำความตกลงหรือสัญญาะหว่างประเทศ ที่มี
การพูดพาดพิงถึงว่า ถ้าเมื่อไปเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจ
ของรัฐ แล้วก็ ~~สสร.~~ สสร. ท่านหนึ่งคือ อาจารย์แก้วสรรได้ขอเสนอ
แปรญัตติไว้ แล้วก็มีการอภิปรายระยะหนึ่ง แล้วก็ที่ประชุมเห็นตกลงว่า
ควรจะแขวนไว้ก่อน จนกว่าจะได้มีโอกาสไปสอบถามปรึกษาหารือกับ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ดำเนินการ เรื่องนี้มานอติดนะครับ เรื่องนี้ก็มีพรรคกล้า

๑๖๓

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

สุภภา ๗๗/๓

ในทางที่ดี ก็อยากจะขอให้อาจารย์แก้วสรรได้ช่วยกรุณาแถลงในที่ประชุม
ด้วยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ท่านประธานครับ มาตรา ๒๒๓ นี้
ผมได้เสนอแปรญัตติจากปัญหาในทางปฏิบัติว่า ตามเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญนั้น เมื่อเราจะต้องไปผูกมัดทำสนธิสัญญาอะไรกับต่างประเทศ
ซึ่งจะต้องออกกฎหมายภายในเพื่อที่จะไปส่งสิทธิราชการนี้ ตรงนี้ก็ควรจะ
ให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบก่อนตามมาตรา ๒๒๓ วรคสอง

- ๗๘/๑

ถ้าเป็นไปตามหลักการนั้นะครับ ลำดับขั้นที่ฎกนี้จะต้องมีการเจรจาในระดับ
รัฐบาลลงนามในสนธิสัญญาไว้ แล้วก็นำเสนอสนธิสัญญานั้นมาขอความเห็นชอบจากสภา
เมื่อสภาเห็นชอบก็เสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่ออนุมัติตาม เรียบร้อยแล้วจึงไป
ให้สัตยาบันกับเขา ก็ปรากฏว่ามีทางปฏิบัติมีการลักไก่ของอำนาจบริหารบาง
หน่วยงาน เมื่อไปเจรจาแล้วก็ไปเซ็นในทางบริหารไว้แล้วก็กลับมาเสนอร่าง
กฎหมายต่อสภาก่อน โดยสภาไม่รู้เลยว่านี่คือกฎหมายที่จะปฏิบัติ^{ที่}ตามสัญญา
พอสภาให้ความเห็นชอบแล้วก็เอาไปลงนามเลย โดยอธิบายว่าการนี้รัฐธรรมนูญ
เขียนไว้ว่า หนังสือสัญญาใดที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา
แต่กรณีนี้ปรากฏว่า ฉันได้ไปขอพระราชบัญญัติจากสภามาแล้ว เพราะฉะนั้นฉัน
จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากสภาอีก เพราะฉะนั้นนี่คือการลักไก่ละครับ

เป็นการหนีอำนาจนิติบัญญัติซึ่งเป็นผู้แทนราษฎร ท่านกรรมาธิการก็ได้สังเกตเห็นว่า
อันนี้เป็นปัญหาอยู่จริง แต่หลังจากที่ท่านประธานกรรมาธิการได้ติดต่อกับ
ผู้เชี่ยวชาญ ท่านรองอธิบดีของกรม^{นี้}หรือสนธิสัญญาที่ดี หรือท่านอดีตรับผิดกรมสนธิสัญญา
มาปรึกษากันแล้ว ก็รับว่าเป็นปัญหาอยู่จริงนะครับ แต่เมื่อได้พยายามพลิกเขียนไป
อย่างไรก็ตาม มันจะทำให้การตีความคลุมเครือแล้วจะไปกระทบกระเทือนส่วน
ที่ไม่เป็นปัญหาเข้าไปอีก เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่เห็นชัดว่าการนี้ เป็นปัญหาทาง
ปฏิบัติที่ไม่ควรแก้ไขโดยรัฐธรรมนูญ ผมถึงได้นำเสนอท่านประธานว่า
ในเมื่อมัน เป็นปัญหาทางปฏิบัติที่ไม่ควรมาให้รกรุงรังในรัฐธรรมนูญควรจะ
เป็นความเห็นของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นบันทึกแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติ
ไปว่า ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรานี้มันมีปัญหาลักไก่อยู่อย่างนั้นะ ข้อบังคับของ
รัฐสภาที่จะออกต่อไปก็ควรจะ มีข้อบังคับกำหนดไว้ว่า เมื่อมีการลงนามใน
สนธิสัญญาใดแล้ว ก็ห้ามมิให้เสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อปฏิบัติตามสัญญานั้น
จนกว่ารับความเห็นชอบจากสภาในเรื่องสนธิสัญญานั้นก่อน ท่านประธานก็เห็น
ตัวว่านี่คือการแบกแบะปัญหาละครับ ผมจึงขอถอนคำแปรญัตติแล้วขอให้
อุทธรณ์ตัวนี้เป็นการชี้ให้เห็นว่า ปัญหาบ้านเมืองมันเยอะ อะไรที่มันแก้ไขไม่ได้
โดยรัฐธรรมนูญก็อย่ามาเขียนไว้เถอะครับ ขออุทธรณ์เป็นอุทธรณ์ครับ

ผมขอสารภาพผิดครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เรืองท่านประธานกรรมาธิการครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) ในกรณีนั้นผมขอ
ให้สภาต่างๆ ลงมติรับรองถือเอาคำในมาตรา ๒๒๓ ตามที่คณะกรรมการเสนอครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ตัวอย่างนั้นข้อความ
มาตรา ๒๒๓ ที่เราแขวนไว้ขณะนี้ครับก็เท่ากับไม่มีการเปลี่ยนแปลงนะครับ
เป็นคงเดิม มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ถ้าไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติ
เห็นชอบในมาตรา ๒๒๓ ตามที่คณะกรรมการธิการเสนอมา ก็เป็นอันว่า
จบการพิจารณามาตรา ๒๒๓ เชิญท่านสมัคครับ

- ๗๘/๑

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานครับ ดูเหมือนจะเป็นเมื่อวานนี้ กระผมขอประสานเรื่องเกี่ยวกับการประกาศใช้กฎอัยการศึก การส่งกำลังทหารไปต่างประเทศ ก็กับการอนุญาตให้กำลังทหารต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย ประสานจากทางคณะกรรมการไปแล้ว กระผมก็อยากจะทราบผลว่าเป็นอย่างไรครับ เพราะว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ท่านประธานกรรมการเองท่านก็บอกว่า ประเทศชาติของเราชอกช้ำมาพอแรงแล้ว

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) :

ท่านประธานครับ ในการออกความเห็นส่วนตัว ถึงแม้ผมจะเห็นด้วยในหลักการที่ท่านพูดนะครับ แต่ผมได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าไม่แน่ใจว่า เป็นข้อความที่ควรจะถูกกฎหมาย หรือเป็นข้อความที่น่าจะไปเป็นการผลักดันให้ออกมาเป็นพระราชบัญญัตินะครับ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ผมไม่อยากจะให้มีการอภิปรายต่อไป แต่ประเด็นสำคัญก็คือทางคณะกรรมการไม่มีเวลาแล้วครับ ขณะนี้มีแขวนหลายเรื่องเหลือเกินนะครับ แล้วเรื่องทั้งหมดคือเรื่องของวุฒิสภาครับ ต้องทำเรื่องวุฒิสภาให้เสร็จให้ได้ครับ มิฉะนั้นแล้วจะมีปัญหาต่อไป ผมก็ต้องขอประทานโทษด้วยครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญพิจารณา ส่วนที่ ๒

ต่อเลยนะครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (รองเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติ

หน้าที่แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไม่มีการแก้ไข

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันจบการพิจารณาครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (รองเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติ

หน้าที่แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๘๕ มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของรัฐสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘๕

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปราม of Thailand การทุจริตแห่งชาติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘๖ และมาตรา ๒๘๗ มาใช้บังคับ

โดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหกคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรค ที่มีสมาชิก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคน และสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภา เป็นกรรมการ

ให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา^{๑๖๗}นี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรมการศึการศึกรับ เนื่องจากว่าบทบัญญัติในมาตรา^{๑๖๗}นี้คือว่า วุฒิสภา เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่เนื่องจากว่าที่เราแขวนเรื่องวุฒิสภาไว้ก็ต้องการพิจารณาเรื่องวุฒิสภานะครับ ผมขอถามที่ประชุมนี้ว่า เห็นควรให้แขวนอันนี้ไว้ก่อนไหมครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นก็แขวนมาตรา ๒๕๕ ไว้ รอผลการพิจารณาเรื่องวุฒิสภาพิจารณามาตรา ๒๕๖ ต่อเลยครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทน เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๖ คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็นดังนี้ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งเก้าปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่

การพ้นจากตำแหน่ง การสรรหาและการเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา^{๑๖๗}นี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านชธรรมนูญครับ

ศาสตราจารย์ชธรรมนูญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ ผม ชธรรมนูญ ลัดพลี ได้แปรญัตตินี้ไว้แล้วก็ไม่มีอะไรครับ ออกได้

ความกระจ่างเท่านั้นเอง ถ้าเป็นที่เข้าใจผมก็จะไม่ใช้สิทธิครับ คือกรรมาธิการได้กำหนดวาระนี้ ๕ ปี ผมก็ออกจะขอความกรุณาให้มันใจนิดว่ามีเหตุผลอะไร

ถึงต้อง ๙ ปี เพราะในบางแห่งกรรมการบางแห่งก็ ๗ ปี มี ๖ ปีก็มี ๕ ปีก็มี
ก็เลยอยาการู้ถึงเรื่องนี้ว่าทำไมถึง ๙ ปี ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญครับ กรรมการครับ
เชิญครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทราสาคร
ในฐานะกรรมการ ท่านประธานที่เคารพครับ เหตุที่ต้องมีการกำหนดวาระ
การดำรงตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้มีวาระ
ถึง ๙ ปีนั้น ก็เพราะว่าเราจำเป็นต้องมีท่านประธานครับ ที่จะต้องได้คนที่
ทรงคุณวุฒิ มีความซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้ -----

การที่จะจูงใจให้บุคคล เช่นนั้น เข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้ แล้ว เป็นการทำหน้าที่
ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และ ก็ เป็นการทำหน้าที่ที่ต้องทำอย่างเต็มเวลานั้น
ก็จำเป็นที่จะต้องให้หลักประกันความมั่นคงในการทำงานแก่บุคคลเหล่านั้น
พอสมควร บุคคลที่ว่าอาจจะ เป็นบุคคลที่มีอาชีพการงานอื่นเป็นหลักแหล่งอยู่แล้ว
อาจจะ เป็นข้าราชการในระดับสูง ถ้าเราบอกให้เขามาทำหน้าที่กรรมการ
ป.ป.ป. เพียงวาระสั้น ๆ โอกาสที่เราจะได้บุคคลดี ๆ ที่เราต้องการมา
ก็คงจะน้อยลง แล้วอีกอย่างหนึ่ง เราให้บุคคลเหล่านี้ดำรงตำแหน่งได้
วาระเดียว เพราะเราไม่ต้องการให้เขาเหล่านั้นพะวงว่าจะได้รับแต่งตั้งอีก
หรือไม่ แล้วก็จะจะต้องไปเอาใจผู้ที่มีอำนาจในการที่จะให้ได้กลับเข้ามา
รับตำแหน่งนี้อีก เมื่อดำรงตำแหน่งวาระเดียวแล้ว เป็นการดำรงที่ควร
จะต้องมีความมั่นคง ถึงได้กำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งไว้
๕ ปี

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็น
อย่างอื่น ก็ขอถามมติที่ประชุมนะครับ เนื่องจากว่าคณะกรรมการได้คัดทอน
ข้อความออกบางตอน คำว่า ประธานกรรมการ เหลือแต่ กรรมการป้องกัน
อภัยจะถามว่า ท่านผู้ใดเห็นชอบที่กรรมการได้แก้ไขมา โปรดยกมือขึ้นครับ
(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควร เป็นไปตาม
ร่างเดิม โปรดยกมือขึ้นครับ
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ จบการพิจารณา
มาตรา ๒๕๗ ขอเชิญเลขานุการฯ ต่อมาตรา ๒๕๗ ครับ

นายพิฑูร พุ่มภักดิ์ (ผู้ช่วยเลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ. : มาตรา ๒๕๗ คณะกรรมการแก้ไข
เป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิก
ของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ
ทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาว่า กรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติผู้ใดทำการขาดความเที่ยงธรรม จึงโจษฝาดินรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง
อย่างร้ายแรง และขอให้รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของรัฐสภาให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
พ้นจากตำแหน่งชั่วคราวหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน
สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

มาตรานี้มีผู้สงวนคำแปรญัตติครบ

ประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : มาตรานี้มีสมาชิกวุฒิสภายัตติ
อยู่ด้วยนะ ครับ เรากำลังรอผลการพิจารณาเรื่องวุฒิสภาอยู่ เพราะฉะนั้นก็ต้อง
แขวนเอาไว้จนกว่าจะทราบผลการพิจารณาของวุฒิสภา ข้ามไปมาตรา ๒๕๔ เลย
ขอเชิญเลขาธิการฯ ครับ

นายพิฑูรย์ หุ่มศิริชัย (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาสร้างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาสร้างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๒๕๔ คณะกรรมาธิการแก้ไข
เป็นดังนี้

มาตรา ๒๕๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิก
ของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติร้ายวผิดปกติ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
คำร้องขอความวรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่ง
ดังกล่าวกระทำการตามวรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา
เมื่อประธานรัฐสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหาจะ
ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

มาตรานี้มีกรรมการสิทธิการสงวนความเห็น และมีผู้สงวนคำแปรญัตติ
ประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : อญเสรีครับ

นายเสวี สุวรรณานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
กระผม เสวี สุวรรณานนท์ สสร. กทม. ขออนุญาตกราบเรียนนิดเดียว
ไม่ยาวครับท่านประธาน ในมาตรา ๒๕๔ ดังกล่าวที่มีการตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นมา กระผมได้สงวน แต่มีความเชื่อมโยง
ในเรื่องเดียวกันนี้ ซึ่งได้กำหนดให้มีศาลอุทธรณ์ ๗ คน เป็นองค์คณะผู้พิจารณา
และพิพากษานุคคลผู้ถูกดำเนินคดีตามมาตรา ๓๐๑ โดยยึดจำนวนของคณะกรรมการ

๑๗๑

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

นัยนา ๘๐/๓

บ็องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และอาจได้ส่วน
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร และคดีดังกล่าวคู่ความ
มีสิทธิยื่นฎีกาต่อศาลฎีกาได้ โดยที่ประชุมใหญ่หรือว่าจะโดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้พิจารณาพิพากษาตามที่คณะกรรมการ
ได้กำหนดไว้ สรุปก็คือว่า ก่อนที่คดีจะขึ้นสู่ศาลฎีกานั้นควรที่จะให้ชั้นศาลอุทธรณ์
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อน ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา
ของส่วนที่ ๔ ในหมวดการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หากว่าท่านประธานจะให้รอดกรณีไว้เพื่อพิจารณาในส่วนที่ ๔ เพราะเชื่อมโยง
กันอยู่ ผมก็จะไปว่าในรายละเอียดคดีกรณีนี้สักทีหนึ่งครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมการฯ เชิญครับ

- ๘๑/๑

ศาสตราจารย์บรรจงศักดิ์ อุวรรณดิณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมขอประทานหรือท่านประธานและท่านสมาชิกนิดเถาะครับ คือมาตรา ๒๗๑ สภาแห่งนี้ลงมติให้มีแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาเป็นหลักการยื่นอยู่แล้วนะครับ และท่านสมาชิกเองก็กรุณาแปรญัตติไว้ในมาตรา ๒๗๓ ทวิ ในเอกสารหน้า ๓๔๔ แล้วก็คำแปรญัตติของท่านสมาชิกเองก็ตกไปแล้ว ผมไม่ทราบว่าจะยังสามารถหยิบขึ้นมาพิจารณาใหม่ได้หรือเปล่าครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานครับ กระผม เสรี สุวรรณภานนท์ อย่างที่ผมกราบเรียนแล้วครับว่า มาตราดังกล่าวนี้เป็นมาตราที่เชื่อมโยง ซึ่งผมก็พยายามพูดตรงนั้น แล้วก็บอกว่าจะมีการพิจารณาในส่วนของหมวดที่ท่านกรรมาธิการได้เปลี่ยนใหม่ เพราะฉะนั้นตรงนั้นมันก็เลยไม่พูดกันมาก เพราะถ้าหากว่ามีโอกาสเปลี่ยนในหมวดของส่วนที่ ๔ ในส่วนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กรรมาธิการเปลี่ยนใหม่ มันก็จะต้องมาเปลี่ยนตรงนี้ด้วยนะครับ ผมก็เลยจะต้องรอดตรงนี้ครับ อย่างนั้นผมก็ต้องไปพูดกันตรงนั้นอีก มันก็จะเสียเวลาอีกมันเป็นความเชื่อมโยงของแต่ละมาตรา ไม่ใช่ถ้าถ้าตรงนั้นผ่านอย่างที่ผมเรียนนะครับ ถ้าตรงนั้นผ่านไปตรงอื่นที่ไม่ต้องพูดแล้ว มันไม่ใช่ครับ อย่างที่เราคุยกันไว้ว่า ถ้าไปหลักสำคัญอยู่ตรงไหนเราไปพูดตรงนั้น แล้วถ้าแก้ไขได้ มันก็จะแก้ให้สอดคล้องกันทั้งหมด อย่างนั้นท่านก็ตัดสินใจเท่ากับว่าผมไม่มีโอกาสจะได้อภิปรายตรงนี้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเสรีเลยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ก็อย่างที่ผมกราบเรียนนะครับ ผมก็คงจะเก็บตรงนี้ไว้อีกนะครับ เพื่อที่จะไปพูดในส่วนที่กรรมาธิการได้ยกเลิกคณะตุลาการคดีอาญาของนักการเมือง แล้วก็ตั้งเป็นแผนกคดีอาญานในศาลฎีกา ถ้าหากว่าตรงนั้นได้มีโอกาสดังความที่ผมอภิปรายว่า เพื่อไม่ให้เป็นการวินิจฉัยในคดีในศาลศาลเดียว ควรที่จะมีแผนกในศาลอุทธรณ์ขึ้นอีก ผมก็ขออนุญาตเก็บตรงนี้ไว้อีกเพื่อที่จะพูดในคราวเดียวกันนะครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ เมื่อวานนี้ได้มีการ เสนอหลักการที่จะให้มีแผนกคดีอาญา

๑๓

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

สุทธิกานต์ ๘๑/๒

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ แล้วกระผมเป็นผู้ที่ชี้แจง
ในนามกรรมาธิการ เองนะครับ ว่าเหตุใดถึงให้เฉพาะศาลฎีกามีแผนกคดีอาญา
ตรงนี้ เพราะความรวดเร็วอย่างไร จำเป็นที่จะต้องมีความรวดเร็วอย่างไร
เพื่อจะให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตพ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว แล้วก็
ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สุจริตนี้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มภาคภูมิ
แล้วก็ได้อธิบายถึงเรื่องที่ทำให้ผู้พิพากษาศาลฎีกาถึง ๕ ท่านมานั่งฟังข้อเท็จจริง
พร้อม ๆ กัน แล้วองค์คณะ ๕ ท่านนี้ก็ใช่ว่าเป็นองค์คณะที่มากกว่าศาลฎีกาปกติ
ซึ่งใช้เพียง ๓ ท่าน เพราะฉะนั้นการวินิจฉัยทั้งข้อเท็จจริงทั้งข้อกฎหมายนี้
ก็น่าจะเป็นที่เชื่อถือได้ แล้วสภาแห่งนี้ก็ได้ลงมติครับ ลงมติที่จะไม่ต้องให้มี
แผนกคดีอาญาในศาลอุทธรณ์ ตรงนี้เป็นสิ่งที่กระผมจำได้เมื่อวานนี้อภิปรายตรงนี้
ไปแล้วนะครับท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าเป็นอย่างที่กรรมาธิการชี้แจง
ก็เท่ากับว่า ข้อแปรญัตติของคุณเสรีนี้ถึงไม่ตกก็ไม่มีความหมาย เพราะว่
มันหมดไปแล้วในเรื่องนี้นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานครับ
ผม เสรี สุวรรณภานนท์ ท่านประธานครับ ถ้าหากว่าท่านประธานจะดูในหมวด
ของส่วนที่ ๔ นี้ ผมได้แปรญัตติเอาไว้ว่า ขอให้ตัด คณะตุลาการคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ออกทั้งหมด หมวดนี้ผมตัดออกทั้งหมด เพื่อที่จะ
นำไปบัญญัติให้ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณา แต่ปรากฏว่าคณะกรรมาธิการเปลี่ยนแปลงนี้
ทั้งหมด เปลี่ยนเรื่องนี้เป็นให้ดำเนินคดีตั้งศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองขึ้นมาใหม่ อย่างนี้ครับ ผมเห็นว่า ถ้าหากว่าอย่างนี้มันก็คือไม่ถูก
ไปตั้งแต่แผนก ๆ เดียวนี้ในศาลเดี๋ยวนี้อย่างไร ๆ ผมก็มีสิทธิพูดตรงนี้อยู่ดี
เพราะฉะนั้นผมถึงได้บอกว่ หมวดนั้นผมจะไม่พูดมาก ถ้าจะลงมติดีกลงไป
แต่ถ้าหากว่าตรงนี้ได้รับการแก้ไข ผมก็จะต้องกลับไปเชื่อมโยงในมาตราอื่น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญเลยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ อย่างที่ผมกราบเรียน
ท่านประธานนะครับว่า ในมาตรา ๒๙๘ ดังกล่าวที่ได้ตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นมาี้ มันจะมีหลักสำคัญอยู่ในมาตรา ๓๐๖

๑๓๔

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

สุทธิกานต์ ๘๑/๓

กระผมจึงกราบเรียนว่า เต็มใจผมจะไม่อภิปรายตรงนี้ในมาตรานี้ เพราะว่า มันจะไปซ้ำซ้อนกับมาตรา ๓๐๖ ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ถ้ามาตรา ๓๐๖ นั้นสามารถที่จะตั้งแผนกคืออาญาในศาลอุทธรณ์ได้ มันก็จะแก้เป็นกระบวนการทั้งหมด ผมขอเก็บไว้ในมาตรา ๓๐๖ ครับ

- ๘๒/๑

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านผู้ยื่นครับ

เนื่องจากการมาธิการได้ตัดข้อความบางบรรทัด บางวรรคออกไปแล้ว ก็เพิ่มคำว่า ศาลฎีกาแผนก ขึ้นมานะครับ ก็มีข้อความคำนี้เพิ่มขึ้นมา ใน ๓ วรรค ตามที่เลขาธิการฯ อ่านนะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างของกรรมาธิการครับ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิยกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างเดิมครับ

(ไม่มีสมาชิยกยกมือ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ ก็เป็นอันว่าจบการพิจารณามาตรา ๒๙๘ โดยมีเงื่อนไขที่คุณเสรีจะไปดูผลของมาตรา ๓๐๖ ก่อนถูกใหม่ครับ เญญูเลขาธิการฯ มาตรา ๒๙๙ ครับ

นายพิฑูร พุ่มทรีภู่ ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ : มาตรา ๒๙๙ คณะกรรมาธิการแก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๒๙๙ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทำความเข้าใจเสนอต่อรัฐสภาตามมาตรา ๓๐๓
- (๒) ได้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๖
- (๓) ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายยมิติดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๔) ตรวจสอบความถูกต้องและการมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๙ และมาตรา ๒๙๘ ทวิ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

(๕) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่
พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี
และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๖) ต่าเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๒๖๘ มาใช้บังคับกับ
การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติด้วยโดยอนุโลม มาตรานี้มีกรรมสิทธิ์การสงวนความเห็นและ
ผู้สงวนคำแปรญัติตติรับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้าผู้สงวนความเห็น
ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นอีกนะครึบ ก็ถือว่าให้ความเห็นชอบนะครึบ
แต่เนื่องจากว่ามาตรานี้ให้คณะกรรมการได้เต็มบ้าง เป็นบางวรรค
และกัติดบางบรรทัดออกไปตามที่ได้อยู่ในการพิจารณาของท่านแล้ว
ผมก็ขอถามมติที่ประชุมนะครึบ ท่านผู้ใดเห็นให้ เป็นไปตามร่างของ
กรรมสิทธิ์การ ปรปรตยกมือขึ้นครึบ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ขอขอบคุณครึบ ท่านผู้ใด
เห็นว่าควรกลับไปร่างเดิม

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ไม่มีนะครึบ เป็นอันจบ
การพิจารณามาตรา ๒๕๙ นะครึบ ขอเชิญพิจารณามาตรา ๓๐๐ ต่อเลยครึบ
เลขาธิการฯ ครึบ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่แทน เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๐๐
คณะกรรมการการแก้ไขเป็นดังนี้

มาตรา ๓๐๐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นตรงต่อประธานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การแต่งตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและรัฐสภา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรานี้มีผู้ส่งวนค่าแปรญัตติครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
ผมขอมติเลยนะครับ

(ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ
ก่อนลงมติ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากมาตรานี้คณะกรรมการการ
ได้ตัดบางวรรคออกไปนะครับ ก็ขอลถามว่าท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของกรรมาธิการ
โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอขอบคุณครับ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรเป็นไปตามร่างเดิมครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีนะครับ ก็ถือว่าที่ประชุม
มีมติให้เป็นไปตามร่างของคณะกรรมการการแก้ไขนะครับ จบการพิจารณามาตรา ๓๐๐
ขอเชิญพิจารณาส่วนที่ ๓ เชิญเลขาธิการฯ ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (ผู้ช่วยเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ส่วนที่ ๓ การถอดถอนจากตำแหน่ง

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๐๑ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย รัฐสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ทั้งนี้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๓๐๒ ผู้ส่งวนค่าแปรพฤติติครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมณูครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

ที่เคารพ กระผมได้ขอแปรพฤติติในมาตรานี้ไว้ แต่ว่ามีหลายข้อความที่รู้สึกได้รับการอธิบายชัดเจนขึ้นโดยจากว่างของคณะกรรมการมาธิการที่ได้แก้ไข แต่กระผมมีข้ออยากเรียนถามคณะกรรมการมาธิการในฐานะที่มีการแก้ไขนิดเดียวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไม่มีในที่ได้ว่างจะถูกตรวจสอบได้ ในที่นี้ก็มีผมอยากทราบว่าได้วันไปโดยหลังเมลหรือ วันไปโดยมีเหตุผลที่จงใจอะไรเป็นพิเศษครับ อยากจะขอคำตอบครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับกรรมการ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมการมาธิการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพครับ ความจริงกรมการเองไม่ได้หลังเมลนะครับ

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอยู่ในวรรคสอง (๑) ตอนท้าย ๆ ของบรรทัดครับ

กรมการเองคงไม่ได้เอาไปหลบซ่อนไว้ที่ไหนครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี : ขอบคุณครับ

นายเสวี สุวรรณานนท์ : ท่านประธานครับ ถามินเดี๋ยวครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับท่านเสวี

นายเสวี สุวรรณานนท์ : ผม เสวี สุวรรณานนท์ ในมาตรา ๓๐๑

ที่ทำให้รัฐสภาใช้อำนาจถอดถอนนี้ ผมไม่แน่ใจว่ารัฐสภาในที่นี้จะ เป็นกรณีเกี่ยวกับ
รัฐสภาอื่น ๆ ที่มีการตั้ง ถอดถอนแล้วแฉวนอะไรกันไว้หรือไม่ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ ท่านเสรีตามมีเหตุผล
เพราะว่าหลักการที่เรามอบเรื่องวุฒิว ไป เรื่องอำนาจถอดถอน แต่งตั้งเป็นของ
วุฒิว ไม่ใช่ของรัฐสภาแล้ว บังเอิญบทบัญญัติในมาตรานี้มีคำว่า รัฐสภา มาเกี่ยวข้อง
แล้วเป็น เรื่องการถอดถอนด้วย อันนี้มีความหมายอย่างไร เชิญครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพครับ ตรงนี้คงจะเป็นส่วนหนึ่ง คำว่า รัฐสภา นี้คงจะโยง
ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับวุฒิสภาด้วยว่า บทบัญญัติในหมวดนั้นจะกำหนดเปลี่ยนแปลง
ตรงนี้หรือไม่อย่างไร ถ้าจะแฉวนคงจะต้องแฉวนคำนี้ไว้ด้วยครับ เฉพาะคำว่า
รัฐสภา ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : แฉวนเฉพาะคำนี้ครับ เราจะได้
ไม่ต้องมาพิจารณาเรื่อง (๑) (๒) อะไรอีกแล้วนะครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็น
เป็นอย่างอื่นก็ถือว่าส่วนใหญ่ของมาตรานี้ได้รับการพิจารณาไปแล้วนะ ครับ เหลือแต่
คำที่แฉวนไว้ครับ เชิญพิจารณามาตรา ๓๐๒ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล (เลขธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 มาตรา ๓๐๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ทำที่มีอยู่ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า
 หนึ่งในสี่ของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ทำที่มีอยู่ หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 จำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อมีมติตาม
 มาตรา ๓๐๕ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๑ ออกจากตำแหน่งได้
 คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว
 กระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอ
 ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
 และปราบปรามการทุจริต

มีผู้สงวนคำแปรญัตติ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเสรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ประธานโทษนะครับ
 ผม เสรี สุวรรณภานนท์ เมื่อกี้มาตรา ๓๐๑ ท่านประธานยังไม่ได้ถามว่าจะเอา
 ร่างเดิม ร่างแก้อะไร ผมรู้สึกอย่างนั้นนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ตามแล้วครับว่าถ้าไม่มีท่านผู้ใด
 เห็นเป็นอย่างอื่น

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ไม่ต้องโหวตใช่ไหมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ต้องโหวตหรอกครับ

เชิญท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผม ธรรมนุญ ลัดพลี ได้แปรญัตติในที่นี้ไว้ และปรากฏว่ากรรมการ
 ได้แก้ไขให้เป็นบางส่วนแล้วนะครับ กระผมก็ไม่ไว้ใช้สิทธิ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านสุนทรครับ แปรญัตติไว้
 เชิญครับ

นายสุนทร ทิพย์มณี : ท่านประธานที่เคารพ ผม สุนทร ทิพย์มณี
 สสร. จากจังหวัดสระแก้ว ท่านประธานครับ ในมาตราที่มีผมได้แปรญัตติขอคัด
 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนจะร้องขอถอดถอนทั้งวรรคสองด

๑๙๑

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

เพทาบ ๘๘/๒

โดยมีเหตุผลย่อ ๆ นะครับ เพราะว่าในการให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและบุคคลอื่น ๆ

ในมาตรา ๓๐๑ นั้น ผมเห็นว่า ประการแรก ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในชนบทนั้นไม่อาจที่จะทราบพฤติการณ์ต่าง ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งทุกตำแหน่งในมาตรานี้ได้ ถ้าจะมีก็อาจจะมีผู้ขึ้นาซึ่งเป็นไปโดยมิชอบ

ประการที่ ๒ ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระบวนการยุติธรรมนั้น ถ้าหากว่านำข้อความอัน เป็นเท็จไปกล่าวหาแล้วร้องเรียนให้ถอดถอนนั้นจะทำให้เกิดความวุ่นวาย เกิดความเสียหายหรือมีวามองแก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ประการที่ ๓ ประชาชนผู้ใช้สิทธิในการเลือกตั้งได้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้ทำหน้าที่ในเรื่องนี้อยู่แล้วก็ควรที่จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี สมาชิกวุฒิสภาที่ดี ทำหน้าที่ในเรื่องนี้แทนประชาชนก็น่าจะ เป็นการเพียงพอแล้ว

ประการที่ ๔ ในข้อเท็จจริงที่เคยประสมมานั้น การเข้าชื่อร้องเรียนบุคคลต่าง ๆ ในวงราชการที่มีผู้ลงชื่อร้องเรียนจำนวนมาก ๆ นั้น เมื่อสอบข้อเท็จจริงแล้วส่วนมากมักจะปรากฏว่า การที่ผู้ลงชื่อนั้นจะถูกปิดบังข้อเท็จจริงนำข้อความซึ่งผู้ร่วมลงชื่อนั้นไม่ได้มีส่วนรู้เห็นมาร้องกล่าวโทษ หรือร้องเรียนเป็นจำนวนมาก

ประการสุดท้าย ในการร้องเรียนให้ถอดถอนโดยกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๓๐๑ ว่าประพฤตินิชอบอะไรต่าง ๆ นั้น ต้องระบุพฤติการณ์และข้อกล่าวหาเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนนะครับ

- ๘๕/๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งถ้าหากว่าข้อกล่าวหาเหล่านี้เป็นความเท็จ ผู้ที่ร่วมลงชื่อนั้นอาจจะถูก
แจ้งความดำเนินคดีในทางอาญา ซึ่งจะทำให้บุคคลเหล่านี้ได้รับความเดือดร้อน
ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผมก็เสนอให้ตัด ประชาชนจำนวนห้าหมื่นคน ออก
เพื่อให้ ส.ส. หรือ สว. ทำหน้าที่แทนก็เป็นการเพียงพอแล้ว ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทรสากร
ในฐานะกรรมการท่านประธานครับ หลักการใหญ่หลักการหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ ก็คือการคืนอำนาจให้ประชาชน แล้วก็ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
ในการบริหารประเทศ ไม่ใช่เฉพาะแค่ในวันเลือกตั้งเท่านั้น มาตรา ๓๐๒
ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อ
เพื่อจะขอให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๑ ได้ ก็เป็นในหลักการใหญ่
ส่วนหนึ่งในการคืนอำนาจให้ประชาชน แล้วก็การคืนอำนาจครั้งนี้ การที่จะ
ไปกล่าวหาผู้ใดอย่างเลื่อนลอยนั้นก็คงจะไม่ได้ทำได้ง่าย ๆ เพราะต้องม
ีการระบุนุพตติการณที่กล่าวหาว่าเขากระทำความผิดใดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน
เสร็จแล้วก็ยังมีกระบวนการตรวจสอบครับ โดยทาง ป.ป.ป. เองนั้น
จะเป็นหน่วยงานที่มาตรวจสอบว่า เรื่องดังกล่าวที่กล่าวหานั้นมีมูลหรือไม่
เพราะฉะนั้นผลกระทบต่อผู้ที่อาจจะถูกกล่าวหาโดยไม่มีมูลก็คงจะไม่เกิดขึ้น

อย่างที่ ๒ ครับ กรณีที่ประชาชนจะมาเข้าชื่อกันนั้น ก็มีกำหนดไว้
ในวรรคสองว่า หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการเข้าชื่อร้องขอ
นั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไขอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วย ป.ป.ป. จะไปกำหนด ในส่วนที่บอกว่าประชาชนที่มาลงลายมือชื่อ
และอาจจะโดนดำเนินคดีอาญาได้นั้น ถ้ากรณีที่มีการกล่าวหาเป็นการกล่าวหาเท็จ
ส่วนตรงนั้นเองจะเป็นส่วนที่ช่วยกันกรองครับ กรองกรองไม่ให้ไปเข้าชื่อกัน
โดยไม่ทราบถึงสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในคำกล่าวหา

ท่านประธานครับ มีอีกเรื่องหนึ่งครับที่คงจะต้องขออนุญาตกราบเรียน
สภาแห่งนี้ ก็คือในมาตรา ๓๐๒ มีการใช้คำว่า ประธานรัฐสภา ในบรรทัดที่ ๔
ส่วนตรงนั้น ก็คงจะโยงกับเรื่องของวุฒิสภาที่เราค้างพิจารณาอยู่ และคงจะต้อง
ขออนุญาตให้แนวนคำว่า ประธานรัฐสภาไว้ครับท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบตามที่กรมการ
ได้เสนอมานะครับ เป็นอันว่าจบการพิจารณามาตรา ๓๐๒ เชิญพิจารณามาตรา ๓๐๓ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๐๓ มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐๓ เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๒ แล้ว ให้
ประธานรัฐสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว

เมื่อไต่สวนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติทำรายงานเสนอต่อรัฐสภา โดยในรายงานดังกล่าวต้องระบุ
ให้ชัดเจนว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดมีมูลหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งระบุ
เหตุแห่งการนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า
ข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดเป็นเรื่องสำคัญ จะแยกทำรายงานเฉพาะข้อนั้นส่งไป
ให้รัฐสภาพิจารณาไปก่อนก็ได้

ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่า
ข้อกล่าวหาใดมีมูลนับแต่วันดังกล่าว ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่
ต่อไปมิได้จนกว่ารัฐสภาจะมีมติและให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติส่งรายงานและ เอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยัง
ประธานรัฐสภา เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๐๔ และอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการ
ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่
ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าข้อกล่าวหาใด
ไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า รายงานเอกสาร และความเห็น
ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งให้ความวรคสิทธิ์
ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินการได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่
ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งหรือมีมติว่ารายงาน
เอกสาร และความเห็นที่ส่งไปนั้นสมบูรณ์แล้วและมีมติยืนยันให้ดำเนินการฟ้องคดี
ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อไป มีกรรมาธิการและผู้แปรญัตติของสวน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรมการมารับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรมการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทสาคร
ในฐานะกรมการ ท่านประธานครับ มาตรา ๓๐๓ วรรคสุดท้าย เป็นเรื่อง
เกี่ยวกับมาตรา ๒๕๓ วรรคสอง ซึ่งเรากำลังพิจารณาอยู่ และทาง
คณะกรรมการได้ปรึกษาหารือกันแล้วก็ได้ขออนุญาตเสนอแก้ไขข้อความ
ในมาตรา ๓๐๓ วรรคท้าย โดยมีข้อความดังนี้ ในวรรคสุดท้าย

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็น
ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งให้ตามวรรคสี่
ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินการคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุ
ข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง
โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อดำเนินการและรวบรวม
พยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่
คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้
ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการ
ฟ้องคดี เองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนก็ได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ได้รับเอกสารทุกคนแล้วนะ ครับ
เชิญท่านพนัส

นายพนัส ทัศนียานนท์ : คือกระผมขอแปรญัตติไว้ แต่ตามที่ทาง
ท่านกรมการพงศ์เทพได้เสนอ เป็นถ้อยคำที่ได้มีการปรับปรุงแล้วก็เป็นที่
เข้าใจว่า อันนี้ทางกรมการได้ตกลงกันแล้วใช่ไหม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ

นายพนัส ทัศนียานนท์ : ถ้าหากว่าทางกรมการตกลงกัน
เช่นนี้แล้ว กระผมก็ไม่ติดใจ ผมขอถอนคำแปรญัตติของกระผม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่น
ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มติเห็นชอบในมาตรา ๓๐๓ คำที่คณะกรรมการได้ปรับปรุง
ครั้งสุดท้าย เป็นอันจบการพิจารณามาตรากฎกระทรวงต่อไปมกราคม ๒๕๕๐
เลขานุการครับ

๑๘๕

สร ๒๕/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

วชรี ๘๖/๒

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๐๔ ไม่มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๐๔ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๓๐๓ แล้ว ให้ประธาน
รัฐสภาจัดให้มีการประชุมรัฐสภาเพื่อพิจารณากรณีดังกล่าวโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ส่งรายงานให้นอกสมัยประชุม ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูล
เพื่อมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ
และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มาตรานี้กรรมาธิการไม่ได้แก้ไข
และไม่มีการแปรญัตติ ท่านพันส

นายพันส ทักษิณยานนท์ : ขอประทานโทษครับท่านประธาน
คือเนื่องจากมาตรา ๓๐๓ ตอนที่ก่อนหน้านี้ได้มีการแขวนไว้แล้วก็ว่าจะพิจารณา
ร่วมกับมาตรา ๒๘๓

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เต็มบวกกลับมาอีก

นายพันส ทักษิณยานนท์ : เต็มบวกกลับมาอีกครั้งหนึ่งใช่ไหมครับ
ขอพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันจบมาตรา ๓๐๔
ต่อไปมาตรา ๓๐๕ เลขานุการฯ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ หิพพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๐๕ มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๐๕ สมาชิกรัฐสภามิอัสระในการออกเสียงลงคะแนน
ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง ให้ถือเอา
เสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และมติของ
พรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใดย่อมไม่ผูกพันสมาชิกรัฐสภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ผู้ใดถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันที่รัฐสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใด ๆ ในทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

มติของรัฐสภาตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีกรรมวิธีการขอสงวน

- ๘๗/๑

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการเชิญครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ กรรมาธิการขอให้แขวนมาตรา ๓๐๕ ไว้ก่อนเพราะเกี่ยวกับเรื่องของวุฒิสภา ครับผม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : แขวงเฉพาะถ้อยคำ รัฐสภา ได้ใหม่ครับ เฉพาะคำน่าจะได้นะครับ ท่านกรรมาธิการครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับท่านประธาน กระผมคิดว่าแขวนเฉพาะคำคงไม่ได้ เพราะมีผลกระทบเพื่อนอยู่มาก ผมกำลังจะถามอยู่เหมือนกันทีเดียวว่า ถอดตอน ความมาตรา ๓๐๑ ซึ่งเขาไม่ได้ใส่ไว้ แต่กระผมจะขอเติม แล้วก็คะแนนเสียงเดิม สองในสามเท่านั้นเอง แต่นี่แก้มาเป็น สามในห้า เพราะฉะนั้นเสียงวุฒิสภามีผลอยู่มากเกี่ยวกับตัวเลขนี้ด้วย ถ้าไปแขวน ถ้อยคำเดี่ยวกระเทือนตัวเลขอีก แล้วก็กระเทือนโครงสร้างทั้งอันเลย ผมว่าแขวนทั้งหมดดีกว่าครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีปัญหาครับ ถ้าอย่างนั้นก็แขวนมาตรา ๓๐๕ ไว้ก่อนนะครับ เชิญท่านประธานครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ที่ประชุมได้พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรา ๓๐๓ โดยมีกรเปลี่ยนแปลงถ้อยคำในวรรคสุดท้ายเรียบร้อยแล้วครับ แต่โดยที่มาตรา ๓๐๓ นี้เกี่ยวกับโยงกับมาตรา ๒๕๓ ซึ่งยังไม่ได้รับการพิจารณา ขอความกรุณาท่านประธาน กลับไปมาตรา ๒๕๓ ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติให้ไปพิจารณามาตรา ๒๕๓ ที่เราแขวนไว้เนะครับ และมาตรา ๒๕๓ นั้น กรรมาธิการได้ข้อความใหม่มาแล้วเนะครับ เชิญกรรมาธิการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา ในฐานะกรรมาธิการ กรรมาธิการได้แก้ไขถ้อยคำในวรรคสองและเพิ่มวรรคสามดังนี้ครับ

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่ พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด

เพื่อค้ำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

วรรคสาม ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๓ วรรคห้า มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
ใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้ไม่มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการปรับปรุง
ครั้งสุดท้ายนะครับในมาตรา ๒๘๓ จบการพิจารณามาตรา ๒๘๓ ครับ
ท่านประธานคณะกรรมการการครับ มีมาตราไหนครับที่ได้ปรับปรุงใหม่อีกครับ
และที่ข้ามไป มาตรา ๓๐๓ จบแล้วนะครับ ถ้าอย่างนั้นก็ขอให้ที่ประชุมพิจารณา
ส่วนที่ ๔ ครับ เชิญเลขาธิการ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
ส่วนที่ ๔ การค้ำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีการแก้ไข
จากข้อความ คณะตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
ใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้ไม่มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการได้แก้ไขมา
เชิญต่อเลยครับ

ศาสตราจารย์พิเศษ ธีพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาข้าราชการธรรมนุญ) :
 มาตรา ๓๐๖ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นมีกรณีถูกกล่าวหาว่าร้ายวียดปกติ
 กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำ
 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ศาลฎีกา
 แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษา
 บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่น
 เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย มีกรรมวิธีการและผู้แปรผู้ตติขอสวง
 ประธานสภาข้าราชการธรรมนุญ : เชิญท่านเสรีศรี
 นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 กระผม เสรี สุวรรณภานนท์ สสร. กรุงเทพมหานคร ได้ขอแปรฯ แล้วก็ขอ
 สวงวนคำแปรผู้ตติไว้ โดยขอคัดทั้งหมดในส่วนของคณะตุลาการคดีอาญา
 ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ออกทั้งหมด แต่เนื่องจากคณะกรรมการ
 ได้แก้ไขหมวดดังกล่าวนี้ โดยให้เพิ่ม ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
 ตำแหน่งทางการเมืองขึ้น ซึ่งในส่วนนี้ท่านประธานครับที่ผมคัด โดยให้
 ศาลฎีกาไปพิจารณาแล้วก็ให้กระบวนการณ์ในศาลอุทธรณ์ ที่ผมเห็นควรอย่างนี้
 ก็เนื่องจากว่าในการพิจารณาตัดสินกล่าวนี้ น่าที่จะมีกระบวนการณ์พิจารณา
 ไม่ใช่ศาลเดียว เพราะว่าถ้าหากว่าศาลฎีกาพิพากษาศาลเดียว แม้ว่าจะมี
 ผู้พิพากษา ๔ คนก็ตาม แต่ผมมองในการวินิจฉัยคดีก็อยู่ในระดับเดียว หรือ
 ครั้งเดียว แม้ว่าจะแต่ละคนนั้นจะต่างคนต่างพิจารณาก็ตาม ตรงนี้ผมเห็นว่า
 กระบวนการณ์กลไกต่าง ๆ นั้นน่าจะมีการพิจารณาอีกศาลหนึ่ง ถ้าหากว่า
 จะเพิ่มเป็นแผนกคดีอาญา กระผมก็เห็นว่าน่าจะเพิ่มเป็นแผนกคดีอาญา
 ในศาลอุทธรณ์ด้วย ก็คงเรียนเสนอท่าน สสร. ทุกท่านเพื่อโปรดพิจารณา
 กลับรองตรงนี้ เพราะว่าเนื่องจากว่าคดีดังกล่าวนี้เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว บ.ป.บ.
 เห็นว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวมีมูล ก็จะส่งรายงานให้รัฐสภา ประธานรัฐสภา
 ก็จะมีการจัดประชุมตามมาตรา ๓๐๓ มาตรา ๓๐๔ ดังกล่าว แล้วก็พิจารณา
 โดยเร็ว แล้วถ้าหากว่าจะมีการถอดถอนก็ถอดถอนตามมาตรา ๓๐๕ กระบวนการณ์
 ดังกล่าวท่านประธานครับ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลดังกล่าวนี้ถูกถอดถอน
 โดยรัฐสภาแล้ว เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา ก็ควรที่จะมี
 กระบวนการณ์ในทางคดีอาญา โดยไม่ต้องห่วงคดีจะช้าจะ เร็ว เพราะเขาถูก
 ถอดถอนไปแล้ว และที่ถูกต้องควรจะต้องเข้าสู่กระบวนการณ์ของศาลยุติธรรม

ทั้ง ๓ ศาลด้วยซ้ำไป เพราะความรวดเร็วหรือความล่าช้าไม่มีผลอะไรเสียแล้ว ตรงนี้ครับ กระผมจึงเห็นควรว่าคดีทั้งหมดออกถูกต้อง ที่เสนอขอคัดทั้งหมด ทั้งหมดแล้ว แล้วก็ให้ไปพิจารณาในศาลยุติธรรมทั้ง ๓ ศาล แต่ถ้าหากว่าท่านกรรมาธิการยังเห็นว่าให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาพิจารณาทิ้งไว้ กระผมก็เสนออีกประเด็นหนึ่งเข้าไปว่า ขอให้พิจารณาในศาลอุทธรณ์ด้วย ซึ่งได้เสนอไว้ มีองค์คณะ ๗ คน แล้วเอาส่วนของ ป.ป.ป. นั้นเป็นหลัก เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ที่กรรมาธิการกำหนดไว้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม ธงทอง จันทรางศุ ในฐานะสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ขออนุญาตกราบเรียนหาข้อที่ประชุมแห่งนี้โดยผ่านท่านประธานนะครับ ว่า เพื่อทบทวนการปฏิบัติในการพิจารณาประเด็นที่ท่านเพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากกรุงเทพมหานครได้ เสนอตรงนี้ ตามความเข้าใจของกระผม ที่ประชุมแห่งนี้ได้พิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๒๗๓ บทบัญญัติในเรื่องศาล แล้วก็ได้พิจารณาผ่านบทบัญญัติมาตรา ๒๗๓ ทวิ ซึ่งมีข้อเสนอแปรญัติติของท่านสมาชิกขอประธานวิทษที่ออกนาม คุณเสสิ เสิร์จเรียบร้อยแล้วตั้งแต่เมื่อวันวานนี้

- ๘๘/๑

ในมาตรา ๒๗๓ นั้นผมเข้าใจว่าเราลงมติผ่านไปแล้ว คือเมื่อได้รับบทบัญญัตินั้น มาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาของเราเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อมาถึง บทบัญญัติที่เรากำลังพิจารณาอยู่เวลานี้ คือส่วนที่ ๔ ว่าด้วยเรื่องการดำเนิน คติอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเสนอของท่านสมาชิกจาก กรุงเทพมหานครที่เหลืออยู่คือการเสนอตัดรายนมาตราทุกมาตราไป ผมเอง คิดว่าไม่น่าจะเป็นการชอบด้วยวิธีปฏิบัติที่เราจะนำข้อเสนอในมาตรา ๒๗๓ ทวี ซึ่งตกไปแล้วแต่เมื่อวันวานมารวมพิจารณากับสิ่งที่เรากำลังพิจารณาตามเอกสาร ที่มีอยู่เฉพาะหน้าในหนังสือคำแปรญัตติเวลานี้ เป็นเรื่องตัดหลายมาตรา ผมสงสัยว่าเราจะทำได้เพียงใด แต่ไหนครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คือเนื่องจากว่าอันนี้เป็นเรื่อง ของถ้อยคำ หรือว่าหลักการ หรือว่ารูปธรรมที่เห็นชัดเจน เมื่อเราเห็นชัดเจน อย่างนี้แล้วว่าในหลักการไม่มีแล้วศาลอุทธรณ์ หรือว่าศาล ๒ ชั้นของผู้ถูก ดำเนินคดีทางอาญา ที่ประชุมรู้เป็นอันชัดเจนแล้ว แต่ถ้าผู้แปรญัตติยังยืนยัน จะให้ตัดอีก เราก็มีเหตุผลที่จะไม่เห็นด้วย ถูกไหมครับ ก็เท่านั้นเองในการ พิจารณา เชิญท่านสมคิดครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานที่เคารพ กระผม พันเอก สมคิด ศรีสังคม สสร. จากจังหวัดอุดรธานี ในเรื่องเกี่ยวกับ ส่วนที่ ๔ นี้กระผมรู้สึกแปลกใจมากที่คณะกรรมาธิการมาตัด แก้ไขแทบจะ กล่าวได้ว่าตัดไปทั้งส่วนที่ ๔ เลบละครับ ถ้าพูดถึงผลของที่มันจะ เกิดขึ้น ข้อความเดิมที่เราอยู่ที่พิทบาพิจารณาเรื่องนี้ เรื่องนี้ได้ดำเนินการมาด้วยความ เรียบร้อย โดยเราตกลงกันว่าจะให้มีความดูแลการดำเนินคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งในมาตรา ๓๐๓ ก็ปรากฏชัดว่าบรรดา นักการเมืองทั้งปวง อย่างที่กระผมได้กล่าวมาแล้วเมื่อพิจารณามาตรา ๒๘๔ ว่าบ้านเมืองของเราเติบโตนี้วุ่นวายยุ่งยากก็เพราะว่านักการเมืองจำนวนหนึ่ง เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ แล้วมันก็โยงข้าราชการด้วย และ โยงพนักงาน รัฐวิสาหกิจ และพวกอื่น ๆ ด้วย ในขณะที่ผมกำลังอภิปรายมาตรา ๒๘๔ อยู่นั้น ยังมีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเอารายชื่อมาให้กระผมอีกด้วยนะครับ เขาบอกว่า เดิมอันนี้เข้าไปด้วยว่ามีเงินกองม้นกินกันอย่างไร คณะกรรมการบริหารใน หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ~~นั้น~~ อันนี้กระผมไม่ขอพูดกับรัฐวิสาหกิจ thailand ทั้งนั้นครับ และพวกนี้ร่ำรวยกว่าข้าราชการอื่น นี้เขียนไว้ให้ชัดเลย

เพราะฉะนั้น เรื่องทั้งหมดนี้บ้านเมืองของเราที่วุ่นวายก็เพราะเหตุนี้ เรามา
นั่งร่างรัฐธรรมนูญเพื่อจะแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ แล้วก็คิดว่าข้อความเดิม และ
องค์กรเดิมที่ให้ เป็นคณะกรรมการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง เราก็คาดไว้ว่าคงจะเป็นกลไกที่สำคัญเพื่อจะแก้ปัญหาเรื่องนี้
แล้วในการที่ไปถามประชาชนตอนที่เราไปประชาสัมพันธ์ ไปขอรับความคิดเห็น
ของประชาชนนั้นเราก็เอา เรื่องนี้ไปถาม แล้วก็เท่าที่ผมได้สอบถาม
ได้ตรวจดู สอบถามทางคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็น ก็ปรากฏว่าประชาชน
เห็นชอบด้วยว่าควรที่จะมีเรื่องนี้ เพราะว่าถ้าไม่ทำอย่างนี้แล้ว เรื่องนี้ก็แบบที่
นักการเมืองบางคนบอกว่า ไหนใบเสร็จอยู่ที่ไหน นี่ครับ และการแก้ปัญหา
ก็แก้ไม่ได้ เราโยงไปที่เกาหลี ประชาชนเองก็รู้ที่เกาหลี แล้วเขาก็ดูเรื่อง
เปาบุ้นจิ้นอยู่ เป็นประจำด้วย เขาก็ต้องการที่จะให้แก้ไขปราบปรามพวกนี้
ให้สิ้นไปเสีย ถ้าหากว่าเราไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง เรื่องนี้
ความล้มเหลวของเราในการที่จะมาร่างรัฐธรรมนูญในคราวนี้ เกี่ยวกับเรื่องนี้
ละครับ มันก็จะเกิดขึ้น

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : แล้วสรุปว่าท่านเห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยละครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : กระผมยืนยันให้เป็นไปตามเดิม
ไม่เห็นด้วยกับการที่แก้ไขของคณะกรรมการ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมขอมติครับ
(ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ
ก่อนลงมติ)

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ท่านประธานครับ กระผม
ขอประธานโทษนิดหนึ่ง กระผมไม่เคยจะต้องรบกวนเรื่องนี้เลย แต่ว่าตอนนี้
มีข้อที่อยากจะถาม มันขัดกันครับ กระผมก็อยากทราบเรียนถามกรรมการ
เพื่อความกระจ่าง คือมาตรา ๓๐๖ จะเป็นเรื่องของนิกการ เมืองเหมือนนิก
ในความหมายนี้ นายกรัฐมนตรีก็ดี รัฐมนตรีก็ดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี
เป็นนิกการ เมืองถูกกล่าวหา อันนี้ถูกกล่าวหาเลยว่า ร่ำรวยผิดปกติซึ่งมัน
หนักมาก แต่เสร็จแล้วกลับมามีลอย ๆ ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาเป็นผู้มีอำนาจ
พิจารณาพิพากษา ไม่ทราบที่ท่านมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้อย่างไร
เรื่องไปถึงท่านได้อย่างไร ไม่มีใครส่งไป ไม่บอกให้ใครส่งไป ไม่ได้ส่งให้
ป.ป.ป. ด้วย แล้วก็ไม่มีอย่างมาตรา ๒๙๓ เมื่อกี้ผมแปรญัตติแล้วได้ท้วงไว้
ทีหนึ่ง ในเรื่องนั้น เพียงแต่ปรากฏ ไม่ได้ถูกกล่าวหา ปรากฏเท่านั้นเองว่ามี
ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ซึ่งเขาอาจจะทำมาหากินเพิ่มขึ้นก็ถูกฟ้องเลย ป.ป.ป.
ส่งอาจารย์สุทธิเพื่อไปฟ้อง แต่ในกรณีนี้ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยด้วยแต่เรื่อง
กลับลอยไปเฉย ๆ ไปสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ไม่รู้ใครส่ง ใครเป็นผู้มีอำนาจ
พิจารณาพิพากษา อัยการสูงสุดหายไปไหน แล้วก็ ป.ป.ป. หายไปไหน
ขั้นตอนเหล่านี้หายหมดเลย ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สสร. สมุทรสาคร
ในฐานะกรรมการ ท่านประธานที่เคารพครับ เรื่องการที่คดีจะขึ้นไปสู่
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น เรายุติไว้
ในมาตราอื่นที่ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้นำคดีไปฟ้อง แล้วก็ในส่วนของการกล่าวหา
นั้นก็โยงไปในมาตรา ๓๐๖ ครับ ที่บอกว่าผู้เสียหายจากการกระทำตาม
มาตรา ๓๐๖ มีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อ ป.ป.ป. เพื่อให้ดำเนินการตาม

มาตรา ๒๕๕ (๒) ได้ก็ในเรื่องของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาตนเอง เหตุที่
เปลี่ยนจากคณะตุลาการนั้นตำเนนคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
แต่เดิมก็มีเหตุผลหลายประการ

ประการแรกก็คือว่ามีปัญหาเรื่องของการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด
คนหนึ่งเป็นนักการเมือง อีกคนหนึ่งไม่ใช่ นักการเมือง ในการกระทำ
ความผิดอย่างเดียวกันควรจะใช้มาตรฐานเดียวกันในประเทศเดียวกัน แล้วก็
เป็นปัญหาอยู่ที่ว่า การใช้อำนาจตรงนี้ซึ่งในบางครั้ง เป็นการลงโทษบุคคลนั้นก็
ปกติ เป็นอำนาจของทางศาลยุติธรรม แล้วก็ก็มีผู้ที่ตั้งคำถามเราหลายครั้งว่า
คณะตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นเป็นอำนาจอะไร
นอกจากนี้แล้วในคณะตุลาการคดีอาญาเดิมนั้น ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมเข้ามาถึง
๑๑ ท่านอยู่แล้ว แล้วก็ก็มีผู้พิพากษาซึ่งไปจากสมาชิกวุฒิสภาซึ่งก็ถูกตั้งข้อสงสัย
อีกเหมือนกันจากผู้ติดตามว่าสมาชิกวุฒิสภาจะไม่ช่วยเหลือพวกเดียวกันเองหรือ
โดยเฉพาะสมาชิกวุฒิสภานั้นส่วนหนึ่งก็อาจจะอยู่ในพรรคเดียวกันกับ
ท่านรัฐมนตรีหรือท่านนายกรัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหาด้วย ตรงนี้เองเมื่อพิจารณาแล้ว
กรรมาธิการก็เห็นว่าควรที่จะยกคณะตุลาการนี้ซึ่งตามร่างฯ เดิมนั้นก็
ประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกาเป็นส่วนใหญ่ไป เป็นแผนกหนึ่งในศาลฎีกาเองเลย
ผลก็จะได้เหมือนกันคือความรวดเร็ว ในการที่จะพิพากษาอรรถคดี แล้วก็แก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ที่มีผู้ตั้งข้อสงสัยและตั้งคำถามได้ครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณไพบูรณ์ ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนูญ ลัดพลี : ประธานโทษ

ติดพันนิดเดียว ประโยคเดียวเท่านั้นเอง คือในที่นี้ใช้ว่า ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวย
ผิดปกติ ทั้งที่เป็นนายกรัฐมนตรีคือข้าราชการการเมือง เหมือนกับมาตรา ๒๕๓
นั่นเอง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ในอันนั้นปรากฏว่าทรัพย์สินมากขึ้น
ถูกฟ้อง แต่อันนี้ต้อง ร่ำรวยผิดปกติและต้องมีการกล่าวหาด้วย กลุ่มเดียวกัน
เพราะฉะนั้นถ้าเพื่อให้เกิดกรณีเหล่านี้ฉันจะสับสนว่าถูกฟ้อง ๒ อัน ๒ ข้อหา
แต่คนเดียวกันแล้วถ้าเกิดไปถูกฟ้องศาลเดียวกันมันก็ลำบาก อันนี้ที่กระผมสงสัย
อยากให้เห็นเจเนเท่านั้นเองครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณไพบูรณ์ ครับ

นายไพบูลย์ ชมาฤกษ์ : ท่านประธานครับ ผม ไพบูลย์ ชมาฤกษ์ สสร. จากจังหวัดอุบลราชธานี กระผมได้แปรญัตติให้ตัดในส่วนที่ ๕ ทั้งหมด ตั้งแต่มาตรา ๓๐๖ ถึง ๓๐๕ เหตุผลที่ทำให้ตัดในครั้งนี้ เพราะว่าตามร่างเดิมใช้คำว่า คณะตุลาการศาลอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผมเห็นว่าคณะกรรมการตุลาการชุดนี้เป็นองค์กรของสภานิติบัญญัติ ผมมองว่าถ้าปล่อยให้สภานิติบัญญัติไปทำหน้าที่ในทางตุลาการ หรือใช้อำนาจทางตุลาการ เสียเอง มันจะไม่ถูกต้อง แต่หลังจากคณะกรรมการมาธิการได้เปลี่ยนมาเป็น ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาทางการเมือง ก็แปลว่าได้นำเอาองค์กรส่วนนี้ขึ้นไปไว้อยู่ที่ศาล เพื่อให้ศาลดำเนินการพิจารณาความผิดอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผมมาห่วงตรงนั้นนะครับ ถ้าสมมุติว่าในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อหาที่เขาจะได้รับพิจารณาในศาลนั้น คือข้อหาซึ่งบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อกรงรัฐธรรมนูญ ซึ่งข้อหาเหล่านี้ มาตราเหล่านี้เป็นข้อหาหรือมาตราซึ่งศาลยุติธรรมทั่วไปใช้พิจารณาคดีอยู่แล้ว แต่ว่าถ้าเราไม่มีส่วนนี้ ถ้าเราไม่มีองค์กรนี้อยู่ ศาลยุติธรรมก็พิจารณาพิพากษาคดีความผิดนี้ได้ตามปกติอยู่แล้วใช่ไหมครับ ผมอยากให้เราดูมาตรา ๒๓๓ วรรคสอง เรื่องการตั้งศาลชั้นใหม่ เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือคดีที่มีข้อหาฐานได้ฐานหนึ่งโดยเฉพาะ แทนศาลที่มีอยู่ตามกฎหมายนั้น เขาห้ามตั้งขึ้นมา ถ้าเกิดกรณีว่าองค์กรนี้อยู่ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาอย่างนี้ ถ้ามว่าเป็นการตั้งศาลพิเศษหรือไม่ว่าไม่ใช่ก็แล้วไป แต่ถ้าใช่มันจะขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๓ วรรคสามใช่ไหมครับ ตรงนี้คือข้อเป็นห่วงของผมนะครับ เราจะเขียนรัฐธรรมนูญให้ขัดกันเองหรือไม่ ขอขอบคุณครับ

ประชัญญ์สภาวรางรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

นายถาวร จันทร์สุม : ท่านประธานที่เคารพครับ ความจริงผมแปรญัตติไว้ในมาตรา ๓๐๗ นะครับ แต่ว่าในมาตรา ๓๐๗ นั้น คณะกรรมาธิการได้ตัดออกทั้งหมดเลย แล้วในมาตรา ๓๐๖ มีการแก้ไขในส่วนที่ ๕ ก็มีการแก้ไขด้วย ผมก็ยังไม่ตัดสินใจในส่วนที่ตัดออกนั้นแล้วที่ผมแปรฯ ไปและแก้ไขในมาตรา ๓๐๗ ในส่วนนี้ผมไม่ตัดสินใจแต่ว่า Thailand อาจจะเรียนปรึกษาหารือกับกรรมาธิการนัดหนึ่งว่า เรามาแก้ไขในส่วนที่ ๕ ว่า

จากคณะตุลาการ แล้วก็มาเป็น การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทนายเมือง แล้วก็เอาไปไว้เป็นแผนกหนึ่งของศาลฎีกานะครับ
 เมื่อไปเป็นแผนกหนึ่งของศาลฎีกานั้น ความหมายก็คือว่าเป็นส่วนหนึ่ง
 ของศาลฎีกา เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นส่วนหนึ่งของศาลฎีกาแล้ว คณะกรรมการนี้
 หรือการดำเนินคดีอาญาประเภทนี้ มันก็น่าจะเป็นส่วนหนึ่งในหมวดว่าด้วยศาล
 คือหมวดที่ ๕ เพราะมันไปเป็นส่วนหนึ่งของศาลฎีกาอยู่แล้ว ก็คงจะต้อง
 ไปอยู่ในหมวด ๘ ว่าด้วยศาล มันก็ไม่ควรจะมาอยู่ในหมวด ๑๐ ตรงนี้
 ส่วนที่ ๕ ไม่น่าจะมีอยู่ตรงนี้ แต่ความที่ยังมีอยู่ทั้งหมดในส่วนที่ ๕ นั้น
 น่าจะเอาไปไว้ในมาตรา ๒๗๑ จึงเป็นหมวด ๘ ส่วนที่ ๓ -----

ผมอยากเรียนหาหรือว่าเราจะเอามาไว้ผิดที่หรือเปล่า เพราะว่าเราเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ความจริงเนื้อหาเหมือนเดิมนะครับ ผมไม่ได้ตั้งใจในเนื้อหา แต่ติดใจในลักษณะที่ว่า เมื่อเราโอนไปเป็นศาลแล้ว ไปเป็นส่วนของศาลฎีกาแล้ว แล้วเหตุใดจะต้องเอามาไว้ตรงนี้ ส่วนที่ ๘ ไม่น่าจะมีอยู่ตรงนี้ น่าจะไปอยู่ในศาล น่าจะไปอยู่ในส่วนที่ ๓ ของหมวด ๘

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านกรรมาธิการ เลขครับ

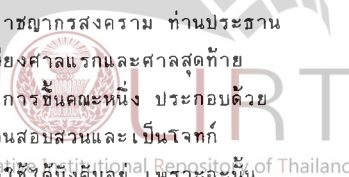
ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อูรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่เคารพครับ ผม บวรศักดิ์ อูรรณโณ ในฐานะกรรมาธิการ ที่ท่านสมาชิก กรุณาตั้งข้อสังเกตว่าหมวดศาล ควรจะพูดถึงเรื่องศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ก็ได้บัญญัติเอาไว้แล้วนะครับ ในเรื่องตัวศาลอยู่ในมาตรา ๒๓๓ แต่ว่าในมาตรา ๓๐๖ เป็นต้นไปจนกระทั่งถึงมาตรา ๓๑๕

เป็นกระบวนการในการดำเนินคดีอาญา เพราะฉะนั้นก็เป็นการบัญญัติให้ต่อเนื่องกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ก็เป็นสิ่งที่น่าจะกระทำได้

สำหรับข้อสังเกตของท่านสมาชิกอีกท่านหนึ่ง เรื่องการตั้งศาลเฉพาะชั้น เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งเป็นการขัดรัฐธรรมนูญหรือเปล่านะครับ ประการแรกครับ ท่านประธาน ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญคงไม่มีปัญหาว่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญหรือเปล่านั้นเพราะว่าอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน ศักดิ์เท่ากันอย่างดีที่สุดก็คือหลักคือ ข้อยกเว้นเท่านั้นเอง ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าแม้กระทั่งเรื่องนี้ก็คงไม่ใช่ เรื่องการห้ามตั้งศาลขึ้นมาพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะครับท่านประธานครับ

เพราะในเวลานี้เรามีศาลเฉพาะอย่างนี้อยู่มากพอสมควรทีเดียว เช่น ศาลคดีเด็กและเยาวชน เรามีศาลอาชญากรรมสงคราม ซึ่งศาลเหล่านี้ท่านประธานที่เคารพครับ เป็นศาลซึ่งตั้งขึ้นเพื่อจะพิจารณาคดีประเภทใดประเภทหนึ่งที่มีลักษณะความผิดหรือลักษณะของคดีต่างจากคดีทั่วไป โดยเฉพาะศาลอาชญากรรมสงครามที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม ๒๕๔๘ แล้วซึ่งขัดรัฐธรรมนูญ เฉพาะข้อความเพียงประโยคเดียวครับ ในมาตรา ๓ ที่บอกว่าการกระทำนั้นกระทำก่อนหรือหลังให้ผิดทั้งสิ้น ศาลฎีกาบอกว่าขัดรัฐธรรมนูญใช้ไม่ได้ เฉพาะข้อความนั้นะครับ ข้อความอื่นยังใช้ได้อยู่ เป็นที่น่าสังเกตว่าศาลอาชญากรรมสงคราม ท่านประธานที่เคารพครับ ศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาเพียงศาลแรกและศาลสุดท้ายแล้วคนที่ทำการสอบสวน ได้ส่วน ให้มีคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ๑๕ คน มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนและเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาชญากรรมสงคราม บทบัญญัติตรงนี้ยังมีผลใช้บังคับอยู่ เพราะฉะนั้น

ขอประทานกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกว่าข้อกังวลเรื่องที่ว่า ศาลเฉพาะจะทำได้ไม่นั้น กระผมเข้าใจว่าน่าจะไม่มีความต้องการกังวลแต่อย่างใด ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้แปรญัตติอีกท่านหนึ่ง
ท่านวุฒิสภา ครับ

นายวุฒิสภา ฉายแสง (กรรมาธิการ) : ผมสงสัยอยู่คนเดียวหนึ่งในมาตรา ๒๕๗ ไปพิพพันอยู่คนเดียว เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนฯ และวุฒิสภา ใช้เสียงส่วนหนึ่งในการที่จะไม่ไว้วางใจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะพิพพันตรงที่ว่าถ้าหากว่านักการเมืองคนหนึ่งที่กำลังจะขึ้นศาลฎีกาแผนกคดีอาญา แล้วโดนตัดสินถึงที่สุดว่าผิด แต่พอรู้ว่าเกิดจากการกระทำจากกรรมการป้องกันปราบปรามทุจริตกระทำไม่ชอบ แล้วต่อมาภายหลังสภามาปลดกรรมการป้องกันเนื่องจากว่าไปแก๊งเขา ปรากฏว่ามีศาลเดียวความยุติธรรมของนักการเมืองอยู่ตรงไหนครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านไพบูลย์บังติโคใจนะ ครับ

นายไพบูลย์ ชมาถกซ์ : ครับผม ท่านประธาน ผมไม่คิดใจหรอกครับ แต่ผมได้ฟังท่านเลขาฯ ได้ชี้แจงแล้ว กระผมขออนุญาตสรุปว่าอย่างนั้นะครับว่า การตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาทางการเมือง ไม่ใช่เป็นการตั้งศาลชั้นใหม่และไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๓ วรรคสอง ผมสรุปอย่างนั้นะครับ ท่านประธาน ขอบคุณครับ

(ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ ก่อนลงมติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอดามมตินะ ครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับ ร่างฯ ของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรตัดออกตามผู้ขอ แปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ เสียงส่วนมากให้ เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการแล้วนะ ครับ ต่อไปเลขาธิการฯ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๐๗ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ ถ้าไม่มี ก็ถือว่าเห็นชอบตามที่คณะกรรมาธิการ ต่อไปครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๐๘ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นนะ ครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๐๙ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นนะ ครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๑๐ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
นะ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๑๑ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
นะ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๑๒ มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๑๒ ผู้เสียหายจากการกระทำตามมาตรา ๓๐๖ มีสิทธิยื่น
คำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อให้
ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๔ (๒) ได้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง วรรคสี่และวรรคห้ามาใช้
บังคับโดยอนุโลม โดยให้อัยการสูงสุดทำหน้าที่ เป็นโจทก์และมีอำนาจจำคุกผู้ถูก
กล่าวหามาดำเนินคดีต่อไป

มีกรรมาธิการและผู้แปรญัตติของสวน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา ในฐานะกรรมาธิการ
ท่านประธานครับ เนื่องจากมีการแก้ไขมาตรา ๓๐๓ ไปแล้ว เกี่ยวกับมาตรา ๓๐๓
วรรคห้า เกี่ยวกับเรื่องของการดำเนินคดี เพราะฉะนั้นกรรมาธิการเสนอขอให้
ปรับปรุงมาตรา ๓๑๒ วรรคสอง โดยให้สอดคล้องกันกับมาตรา ๓๐๓ วรรคห้า
โดยตัดข้อความตอนท้ายตั้งแต่คำว่า โดยให้อัยการสูงสุดทำหน้าที่ เป็นโจทก์และมี
อำนาจจำคุกผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีต่อไป ออก ข้อความช่วงนี้จากคำที่ว่า
โดยให้อัยการสูงสุดทำหน้าที่ เป็นโจทก์ ไปจนจบ วรรคสองตัดออก

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : สรุปว่าวรรคสองก็เหลือแต่ว่า

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง วรรคสี่และวรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม
จนแค่นั้นครับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ถ้าไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติ
ให้เป็นไปตามร่างฯ ของคณะกรรมการที่ปรับปรุงครั้งสุดท้าย จบกรรมาธิการ
มาตรา ๓๑๒ เชิญต่อเลขครับ เลขานุการฯ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๑๓ คณะกรรมาธิการตัดออก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ
ถ้าไม่มีก็ถือว่าเป็นไปตามที่คณะกรรมาธิการเสนอจะครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๑๔ มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๑๔ ในการพิจารณาภาคี ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติว่าด้วย เอกสิทธิ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๔ และมาตรา ๒๖๘ มิให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาภาคีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ ศาสตราจารย์กรมล
ทองธรรมชาติ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้ใดเห็นเป็น
อย่างอื่นใหม่ครับ ถ้าไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบความร่างฯ ของกรรมาธิการ
ก็เป็นอันเสร็จการพิจารณามาตรา ๓๑๔ เชิญมาตรา ๓๑๕ ครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๓๑๕ มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๑๕ การพิพากษาคดีให้ถือเสียงข้างมาก โดยผู้พิพากษา
ซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือ พร้อมทั้ง
ต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี อย่าน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ชื่อผู้ถูกกล่าวหา

(๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

- (๔) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) คำวินิจฉัยคดี รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง

ถ้ามี

คำสั่งและ คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองให้เปิดเผยและเป็นที่สุด
มีกรรมวิธีการและผู้แปรญัตติของสงวน

- ๘๔/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีความเห็น
เป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมให้ความเห็นชอบมาตรา ๓๑๕ ตามที่คณะกรรมการ
ได้แก้ไข ขอผ่านไป หมวด ๑๑

ศาสตราจารย์ไพฑูริย์ พิพัฒน์กุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
หมวด ๑๑ การตรวจเงินแผ่นดิน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๑๖ มีการแก้ไข
มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๑๖ การตรวจเงินแผ่นดิน ให้กระทำโดยคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวน
ไม่เกินสิบคน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยความเห็นชอบของรัฐสภา
จากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี
การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยราชการของคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระโดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บังคับบัญชา
ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน อำนาจหน้าที่ของกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การกำหนดคุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกบุคคลซึ่งจะได้รับการแต่งตั้ง
เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จะต้องเป็นไป
เพื่อทำให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีความซื่อสัตย์สุจริต และจะต้องเป็นไป
เพื่อให้ได้หลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว
มีผู้แปรญัตติขอสงวน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมนุญ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณ ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม ธรรมนุญ ลัดพลี กระผมได้ขอแปรญัตติมาครั้นนี้ และกรมกฤษฎีกา
ได้แก้ไขให้เป็นบางส่วน ส่วนที่เหลือนั้นผมเห็นว่าเหมาะสมแล้ว กระผมก็ไม่คิดใจ
ที่จะใช้สิทธิ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

ร้อยตรี อำนวย โทษานนท์ : ท่านประธาน ผม ร้อยตรี อำนวย โทษานนท์ สสร. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ขอแปรญัตติมาตรา ๓๑๖ ทั้งมาตราวรรคแรกเป็นดังนี้

การตรวจเงินแผ่นดิน ให้กระทำโดยสถาบันการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ที่เป็นอิสระ และเป็นกลาง

เหตุผลก็คือว่า โดยที่องค์กรตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบด้วยสถาบันการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงสมควรบัญญัติให้ เป็นการครบถ้วน วรรคสองขอแปรญัตติเป็นว่า

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนไม่เกินหกคนและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยความเห็นชอบของรัฐสภาจากผู้ชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบการเงินการคลัง นิติศาสตร์ การประเมินผล และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์กับการตรวจเงินแผ่นดิน

ทั้งนี้ เพราะว่าการคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำงานเต็มเวลา จำนวนสิบคนจะมากเกินไป ก็เลยพิจารณาให้เหลือหกคน ส่วนกรณีที่เสนอคุณสมบัตินั้น ก็เพื่อให้ผู้ทักท้วงว่าคุณสมบัติที่กำหนดไว้เดิมเป็นเพียงการตรวจสอบภายในนั้น ก็ขยายให้เป็นการกว้างเพื่อจะได้ครอบคลุมได้มากยิ่งขึ้น วรรคสาม ขอแก้เป็น

ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นหัวหน้าผู้บริหารสถาบันการตรวจเงินแผ่นดิน ทำหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรฐานเงินเดือนก็เพื่อกำหนดให้ชัดเจนว่าให้เป็นสถาบันการตรวจเงินแผ่นดิน
เท่านั้นละครับ ทั้งนี้ก็เพราะว่าสถาบันการตรวจเงินแผ่นดินเจ้าหน้าที่มีอำนาจ
ที่จะตัดสินใจทำงานได้โดยไม่ต้องรอปรึกษาคณะกรรมการ เช่น กรณีที่ไป
ตรวจเงิน ไปตรวจบัญชีการเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ก็ดี เจ้าหน้าที่มีอำนาจ
ที่จะสั่งการให้ผู้ปฏิบัติแก้ไขได้ ถ้าเบิกเงินเกินไปก็สั่งให้คืนเงินได้ด้วยครับ
พรรคที่สี่ขอแก้เป็นดังนี้ครับ

การกำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและสถาบัน
การตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

ประการสุดท้ายคือพรรคที่หกเป็นพรรคที่ขอเพิ่มครับ ด้วยความว่า

สถาบันการตรวจเงินแผ่นดินมีอิสระในการบริหารงานบุคคล
การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ได้รับความเห็นชอบ
จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแล้วครับผม ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญ
กรรมการธิการชงทอง

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมการธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ชงทอง จันทรางศุ ในฐานะกรรมการ
ตามที่มีท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้กรุณาเสนอค่าแปรญัตติในมาตรา ๓๐๖
หลักการสำคัญในบางประเด็นนั้นเป็นเรื่องที่เหมือนกันกับของกรรมการ
แต่ประเด็นที่แตกต่างในข้อสำคัญก็คือ โครงสร้างขององค์การบริหาร ตาม
โครงสร้างที่คณะกรรมการเสนอในร่างที่เราพิจารณาอยู่เวลานั้นครับ
มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการนั้นก็เลือกกันเองมีประธาน
กรรมการ และนอกจากนั้นแล้วมีผู้ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารคือ ตำแหน่งที่เรา
เรียกว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหัวหน้าสำนักงาน กรรมการนั้นเป็นผู้
กำกับนโยบาย เป็นผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาของสำนักงานที่วัน แล้วก็มีตัว
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้นเป็นหัวหน้าสำนักงาน แต่ตามข้อแปรญัตติของ
ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรตินั้น ตัวผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเองเป็นประธาน
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ความแตกต่างตรงนี้เป็นประเด็นที่สำคัญแล้ว

ลักษณะก็คือว่า ตัวผู้ว่านั้นเองจะมีอำนาจที่เบ็ดเสร็จเพราะเหตุว่าเป็นทั้งประธานกรรมการด้วย และเป็นหัวหน้าสำนักงานด้วย ตามข้อเสนอของท่านทำสมาชิกที่ขอแปรญัตติมานะครับ แต่ตามร่างของคณะกรรมการที่เสนอต่อที่ประชุมนี้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้มีอำนาจเบ็ดเสร็จถึงขนาดนั้น เพราะเหตุว่า กรรมการและประธานกรรมการนั้นเป็นผู้กำกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอีกทีหนึ่ง ถ้าคำนึงถึงโครงสร้างอย่างนั้นแล้ว ตามความคิดเห็นของกรรมการนั้นขออนุญาตประธานกรรพ.เรียนว่า น่าจะมีดุลยภาพ และก็มีมาตรการตรวจสอบกันได้ชัดเจนมากกว่า แทนที่จะให้อำนาจเบ็ดเสร็จนั้นอยู่ในความกำกับของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยลำพัง ถ้าหากว่าเป็นโดยเหตุผล เช่นนี้กระผมขอประธานเสนอในนามคณะกรรมการขอประธานอนุญาตเขียนตามร่างเดิม แต่ขออนุญาตแก้ถ้อยคำในวรรคที่สี่มีคำที่เกินอยู่คำหนึ่งครับผม ในวรรคที่สี่ที่ขึ้นต้นว่า การกำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง ขออนุญาตตัดคำว่า การกำหนด ออก เพื่อให้เข้าแบบในมาตราต่าง ๆ ที่ผ่านมา คงอ่านว่า คุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งอย่างนั้น ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ตัดเฉพาะคำว่า การกำหนด ออก ตั้งแต่คำว่า คุณสมบัติต่อจากนั้นไปคงเดิมครับผม ส่วนในวรรคที่ห้านี้การกำหนดคุณสมบัติที่อยู่ในวรรคที่ห้าไม่ตัดครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์ธรรมบุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ความจริงกระผมแปรฯ แล้วได้อภิปรายไว้ในส่วนกระผม แต่ทว่าเมื่อสักครู่กรรมการได้ชี้แจงมามีอยู่คำกระผมเกรงปล่อยไป ถ้าไม่ตั้งข้อสังเกตเป็นหลักฐานไว้จะขายหน้าคือตรงนี้เดิมมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประมุขและกัลยาณมิตร มีอะไรพวกนั้น มีหน่วยธุรการขึ้นตรง อันนี้ท่านบอกว่าเดี๋ยวนี้ไม่ยอมเป็นสถาบัน แต่มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรงนี้เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วก็เสร็จแล้วถ้าอ่านในเรื่องนี้ของรัฐธรรมนูญประโยคเดียวทำไมเราเขียนในนี้ให้ชัด ๆ ไม่ได้หรือว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทำโดยคณะกรรมการตรวจแผ่นดิน ซึ่งมีประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประมุขหรืออะไรก็ว่าไป แล้วผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้บริหารงานอะไรว่าไป

แต่เมื่ออยู่ ๆ ไม่มีเลย มาลอย ๆ ขึ้นมาเฉย ๆ มีประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ขึ้นมา เสร็จแล้วท่านก็ออกไปอยู่ในกอกหมาย มันก็เลยทำให้ตก ตำแหน่งใหญ่ ๆ นี่ท่าน
จับไปมุดฝังดินเสีย ตำแหน่งอื่นท่านสู้ขึ้นมา อันนี้เป็นข้อสังเกตเท่านั้นนะครับ
ไม่ต้องการอะไร เพราะว่าหากที่อื่นไม่มีประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเลย
แล้วอยู่ ๆ ก็ลอย โดยเฉพาะของท่านอำนาจ ที่เสนอมาเป็นอีกรูปแบบหนึ่งท่านว่า
มันก็เป็นปัญหาเล็กน้อย กระผมก็ไม่คิดใจนะครับถ้าท่านจะปล่อยเลยไปนะครับ
แต่ว่าเป็นข้อสังเกตที่น่าจะชูงงขึ้นมาให้ชัดเจนกว่านี้ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญคุณพวงเล็ก ครับ

นางพวงเล็ก บุญเชียง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน

นางเล็ก บุญเชียง ค่ะ สสร. จากจังหวัดพะเยา ท่านประธานที่เคารพคะ
ดิฉันขอตั้งข้อสังเกตแล้วก็เรียนถามทางกรรมาธิการด้วยนะคะว่า ผู้ที่จะมา
ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้ จะต้องเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์
สุจริตนะคะ แต่ทำไมท่านไม่เอาตำแหน่งของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ไปไว้ในกาถอดถอนออกจากตำแหน่งด้วยล่ะคะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญกรรมาธิการครับ
กรรมาธิการจะตอบคำถามของท่านพวงเล็ก ได้ไหมครับ เชิญท่านชงทอง

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ (กรรมาธิการ) : บทบัญญัติ
ว่าด้วยการถอดถอนจากตำแหน่งตามมูตรา ๓๐๑ ในวรรคสอง (๑) ผู้ที่จะถูก
บังคับกรณีนานบทบัญญัติในเรื่องการขอให้อภัยบังคับใช้ด้วย มีทั้งกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาและอื่น ๆ ด้วยนะครับ กรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินทุกคนรวมทั้งประธานที่อยู่ในขณะนั้นด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ไม่คิดใจแล้วนะครับ
ท่านอำนาจ คิดใจไหมครับ

ร้อยตรี อำนวย ไทยานนท์ : ผมอยากจะเรียนว่าอย่างนี้ครับ
ท่านประธานครับ คือตามแนวความคิดใหม่ ตามรูปแบบใหม่ ตามโครงสร้างใหม่
ของการตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปตามที่ผมได้เรียนเสนอแล้วเมื่อสักครู่นี้ครับ
เพราะฉะนั้นมันก็จะมิแต่รายละเอียดซึ่งแตกต่างไปจากร่างเดิม ร่างของ
กรรมาธิการอยู่บ้าง แต่ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้นะครับ ผมเรียนอีกครั้งหนึ่งว่า
ได้รับการพิจารณาจาก สดง. แล้วด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ก็ลงคะแนนเสียง
เลยครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญมีสัญญาณให้สมาชิก
ที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีคำถามว่า
ประเด็นที่ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมการมาธิการตามที่ได้มีการแก้ไข
คำสุดท้าย โดยท่านกรรมาธิการชงทอง โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เอามือลงได้ครับ
ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ก็ถือว่าเสียง
ข้างมากนะครับ ให้คงไว้ตามร่างฯ ของคณะกรรมการ ครับ ก็เป็นอัน
จบการพิจารณา หมวด ๑๑ มาตรา ๓๑๖ ต่อไป หมวด ๑๒ เลขครับ
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนุญ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล (เลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๑๗
มีการแก้ไข มีข้อความดังนี้

มาตรา ๓๑๗ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะกระทำได้ก็แต่โดย
หลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร จะเสนอหรือร่วมเสนอผู้ตติดังกล่าวได้ เมื่อพรรคการเมือง
ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้

ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลทางการเปลี่ยนแปลง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข หรือ
เปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะเสนอไม่ได้

(๒) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
และให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธี
เรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการ
แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ
ทั้งสองสภา

(๔) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับ
มาตราให้ถือเอาเสียงข้างมาก เป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณา วาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน
เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธี
เรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการ
ที่จะให้ออกใช้ เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่
มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้ เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ให้นำร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและให้หน้าทาบัญญัติติดตรา of Thailand
และมาตรา ๙๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มีผู้แปรญัตติของสงวน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : กรรมาธิการ
คงจะชวนอันนี้ไว้ใช้ไหมครับ ครับ เพราะว่าเกี่ยวข้องกับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ผมคิดว่าชวนได้เฉพาะกรณีตาม (๑) เท่านั้นนี่นะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ใช่ครับ
ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ (กรรมาธิการ) : อนุมาตรา
อันนั้น ผมเข้าใจว่าจะพิจารณาได้ ครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ครับ ถ้าอย่างนั้น
ก็ให้ชวนเฉพาะ (๑) นะครับ เพราะมีคำว่า สมาชิกวุฒิสภา อยู่ด้วย เชิญ
ท่าน ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
ที่เคารพ ผม ธรรมนุญ ลัดพลี กระทบผมได้แปรญัตติไว้ มีอยู่ ๒ - ๓ ประการ
แต่ว่าการกรรมาธิการได้กรุณาแก้ไขให้กระทบ ประการหนึ่งที่ ผมรู้สึกว่าได้
ความชัดเจนขึ้นมามาก ที่เหลือก็กระทบผมก็ไม่ตั้งใจไม่ใช้สิทธิ ครับผม
ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ครับ ถ้าไม่มี
ท่านสมาชิกผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นนะครับ ก็ถือว่าที่ประชุมนี้ให้ความเห็นชอบ
ข้อความตามที่กรรมาธิการได้ปรับปรุงนิดหน่อยนะครับ คือมาตรา ๓๑๗ ครับ
ก็จบการพิจารณามาตรา ๓๑๗ ยกเว้นไว้เพียงแต่คำว่า สมาชิกวุฒิสภา
เท่านั้นครับ ฉะนั้นก็ขอต่อไปทเฉพาะกาลเลยครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี นายอภัย พิมพ์จิจน ประธาน
สภาว่างรัฐธรรมนุญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ
เนื่องจากว่า เรื่องที่เฉพาะกาลนี้นะครับ จะไปเกี่ยวข้องกับมาตราต่าง ๆ
หลายเรื่องนะครับ ก็จำเป็นที่เราควรจะมอบให้กรรมาธิการไปทบทวนดูแล้วเสนอ
เข้ามาใหม่นะครับ เพราะว่าขณะนี้กรรมาธิการก็มีการบ้านอยู่ เรื่องนี้นะครับ
แล้วก็มาทบทวนเหมือนกัน คือเรื่องวุฒิสภา นะครับ แล้วก็บางมาตราที่ชวนไว้
ก็อยากจะหารือที่ประชุมนี้ นะครับว่า เราจะมอบเรื่องทเฉพาะกาลนี้นะครับ
ให้กรรมาธิการนี้ไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วเสนอเข้ามาใหม่ แล้วก็ยังอีกข้อ
งานที่กรรมาธิการได้รับไปนี้นะครับ มีจำนวนมากก็อยากจะให้ท่านมีเวลา

เดิมที่หน่อย คือพรุ้งนี้ทั้งวันนี้ นะครับ เราจะยกเวลาให้กับกรมการเพื่อไป
ทำการบ้านที่รามอบหมายไป นะครับ ขอให้เสร็จภายในวันศุกร์ นะครับ
เป็นไปได้อะไรไหมครับ ท่านประธานกรมการครับ พรุ้งนี้ทั้งวันทั้งคืนของท่าน นะครับ

- ๔๘/๑

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : กระผมขอเรียนพี่น้องคณะกรรมาธิการ ๔ โมงครึ่ง ขอเชิญคณะทำงานที่ได้มีการมอบหมายตั้งแต่เมื่อเช้านี้จัดทำเอกสารอีกชุดหนึ่ง เรื่องวุฒิสภาคณะกรรมาธิการที่อยู่ในคณะของผมในคณะทำงานแล้ว แต่ยังมีท่าน สสว. ข้างนอกที่อาจจะยังไม่ทราบ มีอาจารย์แก้วสรร มีอาจารย์อมร รักษาสิทธิ์ ไม่ทราบยังอยู่หรือเปล่า อย่างไรก็ตามผมขอทางฝ่ายเลขานุการคุณแสง ช่วยกรุณาติดตาม ๒ - ๓ ท่านด้วยนะครับ ให้พบกับคณะทำงานที่ ๔ โมงครึ่ง สำหรับคณะกรรมการเต็มคณะนะครับ ขอปิดประชุมบ่ายโมงครึ่งครับ เพื่อ

๑. นิจารณาเรื่องวุฒิสภา เรื่องบทเฉพาะกาล และอาจจะมีการคำปรารภด้วยนะครับ ตอนบ่ายโมงครึ่งอาจจะนำเรื่องคำปรารภมาพิจารณาก่อนนะครับ และขอความกรุณาท่านคณะกรรมการเตรียมพร้อมที่จะประชุม ไม่ใช่พี่น้องบ่ายอย่างเดียวนะครับ พี่น้องกลางคืนด้วยครับ ถ้าเพื่อเรื่องไม่เสร็จนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมขออนุญาต เมื่อกี้ผมฟังไม่ถนัด มีคำว่า คำปรารภ ด้วยใช่ไหมครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ใช่ครับ
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นไปได้ไหมครับ ท่านที่แปดติดหรือท่านติดใจเรื่องคำปรารภนั้นะครับ ขอให้พบกับกรรมาธิการเสียเลยนะครับ แล้วเอาเข้ามาเลย แล้วก็ประชุมเราได้ดูเสียทีเดียวนะครับ ได้ไหมครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : บ่ายโมงครึ่งนะครับ
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เอาเรื่องคำปรารภไปคุยด้วยนะครับ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็น เป็นอย่างอื่นนะครับ พี่งั้นนะครับสำหรับสภาว่าๆ ผมของดการประชุม แล้วก็การนัดหมายของท่านประธานกรรมาธิการก็ได้ประกาศแล้ว ก็ให้เป็นไปตามนั้นนะครับ แล้วเราจะประชุมต่อวันศุกร์ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมนั้นะครับ วันเดี๋ยวยุติวันศุกร์ เราประชุมต่อหน้าครับ ก็สำหรับวันนี้ก็ต้องขอขอบคุณท่านสมาชิก เชิญท่านประธานครับ

นายอานันท์ ปันยารชุน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานครับ
อยากขอความกรุณาปรึกษาหารือกันนะครับว่า ท่านประธานมีแผนการทำงานต่อไปอย่างไรครับ เพราะว่ามันนอกเหนือไปจากถ้าเพื่อจะทำให้เสร็จทุกอย่างภายในวันศุกร์แล้วนี่นะครับ ทางฝ่ายคณะเลขฯ จะต้องมีการตรวจสอบ ๑. ตรวจสอบถ้อยคำนะครับ ให้เป็นไปในทำนองเดียวกัน ๒. ต้องตรวจสอบให้แน่นอนว่าแต่ละวรรคมีขัดแย้งกัน ซึ่งคณะทำงาน ทางฝ่ายเลขฯ ผมอยากขอให้อาจารย์บรรดาศักดิ์

๒๑๓

สร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

พุทธชาติ ๙๘/๒

ช่วยเรียนถามหน่อย เพราะว่าอาจจะกระทบกระเทือนไปถึงว่าวาระ ๓ ที่กำหนดไว้วันที่ ๑๑ สิงหาคมจะเป็นไปได้หรือไม่ได้ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าเอาว่างานที่ทางสภามอบหมายให้กรมมาธิการกับคณะทำงานที่ไปทำ ๓ อย่างนั้นะครับเอาให้เสร็จวันพรุ่งนี้ก่อน แล้วมะรืนนี้วันศุกร์ เราประชุม แล้วส่วนงานอย่างอื่นค่อยปรึกษากันวันนั้นอีกทีหนึ่งนะครับ อย่าเอาการบ้านไปมากกว่านี้เลยนะครับ คำว่า การบ้านก็ไม่ค่อยมีใครเอ่ยกรับมากนะครับ เพราะฉะนั้นในวันนั้นผมต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านนะครับ ที่ได้อยู่กับอย่างพร้อมเพรียงนะครับ แล้วก็ให้ความร่วมมือในการพิจารณาไปด้วยดีนะครับ ขอปิดการประชุม ขอขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๒๓.๐๐ นาฬิกา

